

ΕΞΕΛΙΞΗΣ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ To 4ο DVD ΟΡΑΣΗ

Christmas Stars ΤΑ 25 ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η πολυτελής κασετίνα και το 1ο CD

ΣΗΜΕΡΑ 2 ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, 1 CD & 1 DVD ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 19 Δεκεμβρίου 2010

www.kathimerini.com.cy

Έτος 3ο ■ Αρ. φύλλου 112

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 2,00 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,50 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

Αγώνας δρόμου σε συνθήκες σοκ στην Ελλάδα

Μέσα σ' ένα εξαιρετικά δυσμενές περιβάλλον, η ελληνική κυβέρνηση καλείται να ψηφίσει και να εφαρμόσει μια σειρά από δύσκολες μεταρρυθμίσεις, που θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα προκαλέσουν κοινωνικές αντιδράσεις. Οι πολιτικά επώδυνες αλλά τεχνικά εύκολες λύσεις, όπως η μείωση μισθών και συντάξεων και η αύξηση των φόρων, έχουν εξαντληθεί. Τώρα ήρθε η ώρα για διαρθρωτικές αλλαγές. **Σελ. 15, 16**

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΧΡ. ΡΟΤΣΑ

Προεδρικές χωρίς τον Αναστασιάδη

Αν ο Νίκος Αναστασιάδης διεκδικήσει τις προεδρικές, αυτό θα οδηγήσει σε επανέκλογη Χριστόφια, τονίζει ο πρώην βουλευτής του ΔΗΣΥ και σκιαγραφεί την προσωπικότητα που μπορεί να κερδίσει τις εκλογές για τη Δεξιά. **Σελ. 10**

ΦΟΙΒΟΣ ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΣ

Να δώσουμε τη σκυτάλη στα νέα παιδιά

Με αφορμή τον νέο του δίσκο, ο Φοίβος Δεληβοριάς μιλάει στην «Κ» για την κρίση, την απάθεια των λαϊκόφρων και των πολυεθνικών της μουσικής και την επανάσταση που έφερε στη μουσική το διαδικτυο. **Τέχνες και Γράμματα, σελ. 25**

ΜΟΔΑ

Γραμμή αισθητικής από την Ιαπωνία

Μια νέα δυναμική έκθεση στην Barbican Art Gallery στο Λονδίνο από το Kyoto Costume Institute, με ρούχα που παίζουν με τη σκιά και το φως. **Σελ. 32**

Χριστουγεννιάτικη έκδοση

Λόγω των εορτών, η επόμενη έκδοση της «Κ» θα κυκλοφορήσει εκτάκτως την ημέρα των Χριστουγέννων, το προσεχές Σάββατο 25 Δεκεμβρίου 2010.

Οι συντάξεις ναρκοθετούν τα ταμεία Ημικρατικών

Δυσβάστακτα τα χρέη τους

Στο όριο των αντοκών τους βρίσκονται οι ημικρατικοί οργανισμοί, όσον αφορά τα συνταξιοδοτικά τους ταμεία. Με συνολικά χρέη ύψους 280 εκατ. ευρώ, τα οποία αυξάνονται κάθε χρόνο, τα συνταξιοδοτικά ταμεία αδυνατούν να αντεπεξέλθουν. Σύμφωνα με στοιχεία του προϋπολογισμού, αλλά και με βάση τις ετήσιες εκθέσεις τους, μεγάλα ελλείμματα, που θέτουν τη βιωσιμότητά τους υπό αμφισβήτηση, παρουσιάζουν ακόμα οι οργανισμοί που καταγράφουν κέρδη, όπως η ΑΗΚ και η ΣΥΤΑ. Η πρώτη παρουσιάζει έλλειμμα στο συνταξιοδοτικό της ταμείο που φτάνει τα 61 εκατ. ευρώ, ενώ το έλλειμμα της δεύτερης είναι 8,3 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά δε τους δημιουργούς οργανισμούς του Δημοσίου, η κατάσταση φαντάζει έως και εφιαλτική. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ΡΙΚ, το οποίο, πέρα από τις συνεχείς ζημιές, παρουσιάζει ελλείμματα ύψους 77 εκατ. ευρώ στα συνταξιοδοτικά του ταμεία. Με λήστερα ελλείμματα, πλην όμως με σοβαρότατα προβλήματα, παρουσιάζονται επίσης και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, καθαθός και ο ΘΟΚ. Την ίδια στιγμή, δημοσκόπηση της «Κ» δείχνει πως 60% των πολιτών προκρίνουν μετοχοποίηση ή ιδιωτικοποίηση τουλάχιστον των δημιουργών ημικρατικών οργανισμών. Σημειώνεται πως όλοι οι οργανισμοί του Δημοσίου καταγράφουν ζημιές, με εξαίρεση την ΑΗΚ, τη ΣΥΤΑ, την Αρχή Λιμένων και το ΧΑΚ. **Οικονομική, σελ. 4**

Πέρασα από του χάρου τα μάτια

Βρέθηκε αντιμέτωπος με τον θάνατο πολλές φορές στα 50 χρόνια της στρατιωτικής του ζωής και δραστηριότητας. Πρώτη φορά όμως ομολογεί ότι είδε τον χάρη με τα μάτια του ο Κώστας Παπακώστας, στην πρόσφατη περιπέτεια με την υγεία του. Ο υπουργός Άμυνας, στην πρώτη του συνέντευξη μετά την έξοδό του από το νοσοκομείο, λέει μεταξύ άλλων ότι σήμερα συνεχίζει το έργο του, υπό τις οδηγίες του Προέδρου Χριστόφια, του ανθρώπου τον οποίο κάποτε διάταξε ως στρατιώτη, και πως ήδη έχει ολοκληρωθεί η αρχική φάση της αναδιοργάνωσης της Ε.Φ. **Σελ. 5**

Οι σχεδιασμοί του Προέδρου ενόψει Γενεύης και τριμερούς

Πάει έτοιμος για διαπραγμάτευση αλλά και με σχέδιο πρόληψης

Με πρώτο στόχο να αποφύγει την επίρριψη ευθυνών στην ελληνοκυπριακή πλευρά για ενδεχόμενη απουσία προόδου, αλλά και έτοιμος να διαπραγματευθεί κάθε πιθανή του Κυπριακού, θα πάει στη Γενεύη στα τέλη Ιανουαρίου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Στο ραντεβού με τον γ.γ. του ΟΗΕ, η τουρκική πλευρά δείχνει μέχρι στιγμής να πηγαίνει, σύμφωνα με κυβερνητική πηγή, με κύριο στόχο να παίξει το blame game και όχι τη διαπραγμάτευση ή έστω την άρση εμποδίων στις συνομιλίες. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από τη μέχρι στιγμής συμπεριφορά 'Εργολού στο τραπέζι των συνομιλιών, ο οποίος, μετά τη Νέα Υόρκη, έχει στρέψει την προσοχή από την επαναδιαπραγμάτευση συγκεκριμένων κεφαλαίων επί των οποίων Χριστόφιας και Ταλάτ είχαν καταλήξει σε

Διαπραγματεύσεις: Παραμένουν τα δύσκολα σε εδαφικό, περιουσιακό και ασφάλεια. **Σελ. 4**

Σε μια ροζ «δικαία κοινωνία»

Το «φορομπηχτικό» ΑΚΕΛ και ο «οργουελικός» ΔΗΣΥ

Τα φορολογικά μέτρα που συμφωνήθηκαν από τη συγκυβέρνηση και έγιναν νόμος, εντένιαν την αντιπαράθεση μεταξύ της Δεξιάς και της Αριστεράς. Η πρώτη πυροβόλησε οργουελικά, διακηρύττοντας πως «δυστυχώς στη δικαία κοινωνία του

Προέδρου Χριστόφια κάποιοι είναι πιο ίσοι από τους άλλους». Η δεύτερη επέστρεψε τα πυρά, «σε αυτούς που με πάθος απέτρεψαν τη φορολόγηση του πλούτου, των εταιρικών κερδών και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας». **Σελ. 6**

Η συμφωνία και οι συνέργειες

Η ΑΟΖ μεταξύ Κύπρου-Ισραήλ και το τουρκικό αγκάθι

Νέα δεδομένα με οικονομικές και πολιτικές συνέργειες δημιουργεί η συμφωνία στην οποία κατέληξαν οι κυβερνήσεις Κύπρου-Ισραήλ για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) μεταξύ των δύο χωρών, με τη Λευκωσία να επενδύ-

ει πολλαπλώς στη συνεργασία με το Τελ Αβίβ, εξέλιξη η οποία ενοχλεί την Τουρκία. Η οριοθέτηση ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδος και Κύπρου προσκροίει στις αντιδράσεις της Άγκυρας, η οποία δεν έχει κυρώσει τη Συνθήκη για το Δίκαιο της Θάλασσας. **Σελ. 9**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Θρυαλλίδα

Στη σκιά του προϋπολογισμού δημιουργήθηκε μια σπάνια για την Κύπρο συναινεση. Άπαντες οι πολιτικοί συμφωνούν πλέον με τους αναλυτές πως το συνταξιοδοτικό αποτελεί θρυαλλίδα στα θεμέλια της οικονομίας. Τα συνταξιοδοτικά ταμεία, το ΤΚΑ και οι συντάξεις του Δημοσίου απορροφούν όλο και περισσότερους από τους πόρους της κοινωνίας. Η δεδλωμένη πρόθεση της κυβέρνησης να πείσει τα οργανωμένα σύνολα να δεχτούν εντός του έτους ουσιαστικές αλλαγές στο συνταξιοδοτικό πρέπει να μεταφραστεί άμεσα σε πράξη. Ωστόσο, η πολιτική ατζέντα δείχνει πως κάτι τέτοιο δεν είναι ιδιαίτερα πιθανό. Η ατομία που έδειξε μέχρι σήμερα η κυβέρνηση, αλλά και το ψωγογύρισμα της τελευταίας στιγμής από την αντιπολίτευση, μειώνουν τις ελπίδες, ενώ η αναλογιστική έκθεση προγραμματίστηκε για τον Οκτώβριο. Το πρόβλημα των συντάξεων, ωστόσο, καλιτάζει και όσο περισσότερο καθυστερεί η αντιμετώπιση του, τόσο πιο οδυνηρή θα είναι η θεραπεία.

Όταν ο Χόλμπρουκ ήρθε στην Κύπρο

Τα άγνωστα στιγμιότυπα

Ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, τον οποίο ο Μπαράκ Ομπάμα χαρακτήρισε «γίγαντα της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής», ήταν ηγετική φυσιογνωμία, χαρισματικός και αποτελεσματικός, παρά το μακαβελικό ύφος του. Η εμπλοκή του με το Κυπριακό υπήρξε σημαντική, όχι όμως και αποτελεσματική. Αντιπαθούσε σφόδρα τον Ραούφ Ντενκτάς και μάλιστα η πρώτη συνάντησή τους υπήρξε επεισοδιακή. Την τελευταία μέρα των προσπαθειών του στην Κύπρο, ο Χόλμπρουκ έδωσε τελεσίγραφο στις δύο πλευρές να του απαντήσουν μέχρι τις 6 το απόγευμα, ώστε να μπορέσει να παρακολουθήσει ένα ματς από την τηλεόραση. **Σελ. 10**

Αγάπησα μια ηλεκτρονική συσκευή

Η σκέψη μας με τις ηλεκτρονικές συσκευές τα τελευταία χρόνια άλλαξε, σε σημείο που οι σχεδιαστές, όταν δημιουργούν ένα νέο σχέδιο, να έχουν κατά νου πόσο συνδεόμαστε με αυτές. Όλα, από το λάπτοπ έως το κινητό, έχουν γίνει μία προέκταση του εαυτού μας. **Σελ. 43**

Βλέπουν «φως» οι αερογραμμές

Πάνει δουλειά ο πρόεδρος

Πλάνο εξυγίανσης των Κυπριακών Αερογραμμών επεξεργάζεται ο νέος πρόεδρος της εταιρείας, Γιώργος Μαυρόκωστας, ώστε να επουλωθούν οι πλάγες που αφήνει το καταστροφικό 2010. Οι πρώτες κινήσεις στοχεύουν στη μείωση των λειτουργικών και άλλων εξόδων του αερομεταφορέα και στο πώς η εταιρεία θα καταστεί πιο ανταγωνιστική, ενώ θα επανασχεδιαστεί και το πιπτικό πρόγραμμα. Παράλληλα με τις διεργασίες στις Κ.Α., ο εκκαθαριστής της Eurocyprus, Κρις Ιακωβίδης, κινείται προς την κατεύθυνση της πώλησης της πτωχεύσασας εταιρείας σε στρατηγικό επενδυτή. **Οικονομική, σελ. 6**

Christmas Stars

Merry Christmas

Εκτάκτως τα Χριστούγεννα 25 Δεκεμβρίου μαζί με την Καθημερινή

Σελ. 24

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟΝ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ» ΤΗΣ «Κ»

ΘΕΜΑ

Το παράδοξο του Εθνικού Άχνας

Αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο, η ομάδα με το χαμηλότερο μπάτζετ και τον λιγότερο κόσμο να είναι τρεις φορές στο «μάτι του κυκλώνα». Τρία χρόνια διαμαρτυριών σε ματς του Εθνικού.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Το αγέραστο τρέιλερ του «τριφυλλιού»

Ο Μιχάλης Κωνσταντίνου αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος ποδοσφαιριστής της ομάδας. Στατιστική ανάλυση και το στόρι της παραλίγο φυγής του 32χρονου επιθετικού.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Οι διαδρομές του αθλήτρω χρήματος

Το πόρισμα της Deloitte πιστοποιεί διακίνηση κιλιάδων ευρώ σε μετρητά, χωρίς αποδείξεις. Οι 4 άζονες στους οποίους θα στηριχτεί το σχέδιο δράσης της Οικουμενικής Επιτροπής.

ΑΠΟΕΛ

Σχεδιάζοντας για το καλοκαίρι

Στους γαλαζοκίτρινους παρακολουθούν εκλεκτές περιπτώσεις ποδοσφαιριστών, οι οποίοι αγωνίζονται στο κυπριακό πρωτάθλημα και που ενδεχομένως να τους ενδιαφέρουν.

kathimerini.com.cy/sport Κάθε μέρα, κάθε λεπτό **ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**

Breguet Depuis 1775

Tourbillon Messidor

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol - Paphos, Tel.: 22 897 361

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΜΟΔΑ

Η Γενεύη κρύβει και παγίδες

«Ετοιμος για διαπραγμάτευση αλλά και με σχέδιο πρόληψης» πάει ο Χριστόφιας στο ραντεβού

Του **ΝΙΚΟΥ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟΥ**

Αλώβητη, από την προσπάθεια της τουρκοκυπριακής ηγεσίας και της Άγκυρας να της επιρρίψουν ευθύνες για την απουσία προόδου στο Κυπριακό, θέλει να βγει η κυβέρνηση, από το ραντεβού με τον Μπαν Κι Μουν στη Γενεύη, στα τέλη Ιανουαρίου.

Αν και μέχρι στιγμής στο Προεδρικό δεν υπάρχουν ξεκάθαρες ενδείξεις για το τι ακριβώς θα γίνει στις 26 Ιανουαρίου, στόχος του Δημήτρη Χριστόφια, όπως πληροφορείται η «Κ» από στενό συνεργάτη του, είναι «να πάει έτοιμος για διαπραγμάτευση αλλά και με σχέδιο για να βγει τουλάχιστον κερδισμένος από τυχόν σκανδική επίρριψης ευθυνών» που πιθανολογείται ότι θα στηθεί στη Γενεύη.

Προς το blame game φαίνεται μέχρι στιγμής να συνηγορεί και η στάση που τηρεί ο γένης των Τουρκοκυπρίων, Ντερβίς Έρογλου, ο οποίος από το ραντεβού της Νέας Υόρκης και μετά έχει στρέψει την προσοχή του στην επαναδιαπραγμάτευση συγκεκριμένων κεφαλαίων που είχαν συζητηθεί από τους Δημήτρη Χριστόφια και Μεχμέτ Αλί Ταλάτ και στα οποία είχαν υπάρξει σημαντικές συγκλίσεις.

Αυτήν μάλιστα τη συμπεριφορά του Τουρκοκύπριου ηγέτη αναμένεται να προτάξει στο ραντεβού της Γενεύης ο Δημήτρης Χριστόφιας, για να επισημάνει ότι μπορεί τα πράγματα να μην οδηγούνται σε μία στοικειωδώς θετική πορεία, αλλά η ευθύνη βαρύνει αποκλειστικά την ηγεσία της τουρκοκυπριακής κοινότητας, η οποία, αντί να αίρει τα εμπόδια, προσθέτει σε αυτά, ακόμα και σε

ζητήματα που έχουν προκαταρκτικά συμφωνηθεί μεταξύ των δύο πλευρών.

Αν και στο Προεδρικό δεν τρέφουν ψευδαισθήσεις ότι «ο Μπαν Κι Μουν θα κινηθεί εκτός της συνθησιμής τακτικής των ισών αποστάσεων», οι πληροφορίες που λαμβάνουν είναι πως ήδη η τακτική του Ντερβίς Έρογλου να επιδιώκει επαναδιαπραγμάτευση των σημείων που συμφωνήθηκαν με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, έχει προκαλέσει δυσάρεσκεια σε ολόκληρη την ομάδα του διεθνούς οργανισμού που ασχολείται με το κυπριακό πρόβλημα, ακόμη και στα μέρη ε-

Δυσάρεσκεια και στα Η.Ε. για τη μέχρι τώρα στάση Έρογλου διαπίστωνε η κυβέρνηση

κείνα που θεωρούσαν πως, μετά το 2004, η ελληνοκυπριακή πλευρά ήταν εκείνη που έπρεπε να στηθεί στη γωνία και να προβεί σε περισσότερες υποχωρήσεις. Η επιθυμία του Ντερβίς Έρογλου να διαπραγματευτεί σημεία που συζητήθηκαν προηγουμένως από τους Χριστόφια και Ταλάτ φαίνεται να είναι στοχευμένη και να επικεντρώνεται στο κεφάλαιο της διακυβέρνησης και ακόμη πιο συγκεκριμένα στη συμφωνία που έχει υπάρξει για τη διασταυρούμενη ψήφο.

Αν και μέχρι στιγμής ο Ντερβίς Έρογλου δεν έχει καταθέσει επίσημα στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων τη διαφώνια του με την πιο πάνω πτυχή, η κυβέρνηση εκτιμά ότι τουλάχιστον

μέχρι τη Γενεύη και αφού υπάρχει η συμφωνία με τον Μπαν Κι Μουν από τη Νέα Υόρκη για να παρουσιαστούν συνολικά οι συγκλίσεις και οι διαφορές, «θα κάνει και τα αποκαλυπτήριά του», айροντας τη συμφωνία Ταλάτ στη διασταυρούμενη ψήφο.

Κυβερνητική πρόθεση, όπως πάντα πληροφορείται η «Κ», είναι ο Δημήτρης Χριστόφιας να μην ακολουθήσει τον Ντερβίς Έρογλου στον κατήφορο των υπαναχωρήσεων από τις συγκλίσεις που έχουν επιτευχθεί με τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Σε περίπτωση όμως που ο κ. Έρογλου επιμένει σε βαθμό που να αποτελεί ουσιαστική οπισθοχώρηση από την οποία πρόοδο έχει σημειωθεί, τότε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν αποκλείεται να αποσύρει δικές του προτάσεις, «οι οποίες έγιναν με πόνο ψυχής», ώστε να προχωρήσει η διαδικασία ένα βήμα παραπέρα.

Με το σενάριο αυτό επανέρχεται στο προσκήνιο και το ζήτημα της εκ περιτροπής προεδρίας, για το οποίο ο Δημήτρης Χριστόφιας συνεχίζει να δέχεται πυρά στο εσωτερικό μέτωπο. Δεν αποκλείεται, λοιπόν, εάν ο Έρογλου υλοποιήσει τις απειλές του και κάνει πίσω από τις μέχρι τώρα συμφωνηθείσες πτυχές, να ακολουθήσει απόσυρση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και της προτάσεις του για την εκ περιτροπής προεδρία.

Αυτή εξάλλου ήταν και η διαβεβαίωση που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε δώσει στο ΔΗΚΟ, όταν η διαφώνια για την εκ περιτροπής είχε τεθεί στην κορυφή της αντιπαράθεσης ανάμεσα σε ΔΗΚΟ και Χριστόφια για τους χειρισμούς στο Κυπριακό.

Ενδεχόμενη υπαναχώρηση του Ντερβίς Έρογλου από συγκλίσεις μεταξύ Χριστόφια και Ταλάτ θα ανοίξει τον δρόμο και για την απόσυρση προτάσεων που κατέθεσε στο τραπέζι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Τα παγώνει μέχρι Ιούνιο η Άγκυρα

Τι γίνεται όμως μετά τη Γενεύη, έστω κι αν δεν προκύψουν οποιαδήποτε χρονοδιαγράμματα και επιδιατυπίες, σε σχέση με την ουσία του στόχου, που δεν είναι άλλος από την επίλυση του Κυπριακού; Η «Κ» έθεσε το ερώτημα σε στενό συνεργάτη του Δημήτρη Χριστόφια που είναι σε θέση να γνωρίζει από πρώτο χέρι τόσο τα διαπραγματευόμενα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, όσο και τις αξιολογήσεις που γίνονται στο Προεδρικό Μέγαρο για τη στάση της Άγκυρας.

Όπως μας εξήγησε, όλες οι ενδείξεις που υπάρχουν αυτή τη στιγμή ενισχύουν την άποψη που εδώ και καιρό άρχισε να αναπτύσσεται στο μυαλό του Προέδρου Χριστόφια και των συνεργατών του, ότι μέχρι

Σκηνικό blame game θα στηθεί στην Ελβετία

τουλάχιστον τον Ιούνιο και τις γενικές εκλογές της Τουρκίας δεν θα υπάρξει οποιαδήποτε εξέλιξη που να διαφοροποιεί ουσιαστικά την ουσία του κυπριακού προβλήματος.

Στη μετά τη Γενεύη εποχή, όμως, υπάρχει ήδη καταγεγραμμένη και η δήλωση του Μπαν Κι Μουν από τη Νέα Υόρκη, πως, αφού οι δύο πλευρές παρουσιάσουν συνολικά τις συγκλίσεις και διαφωνίες, «τα Ηνωμένα Έθνη θα εξετάσουν τα επόμενα δικά τους βήματα».

Όπως εκτιμά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι συνεργάτες του, η συγκεκριμένη αναφορά έχει μien τη σημασία της, αυτή όμως δεν πρέπει να ανάγεται σε μείζονα, καθώς δεν είναι απλό και δεν εναπόκειται μόνο στον Μπαν Κι Μουν να διαφοροποιήσει τη στάση του διεθνούς οργανισμού έναντι της Κύπρου.

Σύμφωνα πάντα με την αξιολόγηση που γίνεται στο Προεδρικό, η φράση για τα επόμενα βήματα των Ηνωμένων Εθνών συμπεριλήφθηκε στη δήλωση του Μπαν Κι Μουν κατόπιν παρέμβασης από την ομάδα Ντάουνερ και Πάσκο, που ήθελαν έτσι κι αλλιώς να αυξήσουν τις πιέσεις, έστω και με έμμεσες απειλές, για να ξεκολλήσει η διαδικασία.

Όλα τα ταξίδια ξεκίνησαν από την Αφρική. Η Ali και ο Bono φορούν ρούχα Edun. Η Ali κρατά την τσάντα Louis Vuitton/Edun.

Τα κέρδη από την τσάντα και η αμοιβή της Ali και του Bono θα δοθούν στην Γκωτοβουλία για τη Συντήρηση του Βαμβακιού στην Ουγκάντα.

Παρακολουθήστε τους στο louisvuittonjourneys.com

LOUIS VUITTON

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Δεν πέρασαν ακόμα τα δύσκολα

Το παρασκηνίο και οι πιέσεις στο Συμβούλιο Ασφαλείας οδήγησαν σε συμβιβαστικό ψήφισμα

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΥΛΑΔΡΟΥ**

Ως το καλύτερο υπό τις περιστάσεις, αλλά με αριθμό αρνητικών σημείων που θα πρέπει να ανησυχούν τη Λευκωσία, μπορεί να χαρακτηριστεί το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας για την ανανέωση της θητείας της Ειρηνευτικής Δύναμης του ΟΗΕ στην Κύπρο, το οποίο υιοθετήθηκε την περασμένη Τρίτη. Το τελικό κείμενο, το οποίο ήταν αποτέλεσμα μεγάλου παρασκηνίου και εκατέρωθεν συμβιβασμών, μπορεί να μην συμπεριέλαβε όλα τα σημεία του προσχεδίου που κατέθεσε η Βρετανία, επί της ουσίας όμως η βρετανική διπλωματία πέτυχε, έστω και με πιο ήπιο λεκτικό, όπως οι περισσότερες θέσεις της αποτέλεσαν μέρος του τελικού κειμένου. Με δεδομένο ότι συμπεράσματα που συμπεριλαμβάνονται σε ψηφίσματα του Σ.Α. δύσκολα αποτελούν παρελθόν, αλλά και σε συ-

νάρτησε με το γεγονός ότι, κυρίως μετά το 2004, έχει επέλθει μια κόπωση στον διεθνή παράγοντα όσον αφορά το Κυπριακό, το μέγεθος της επιτυχίας της βρετανικής διπλωματίας να συμπεριλάβει αναφορές που παραπέμπουν σε ύπαρξη χρονοδιαγραμμάτων και ενεργότερη συμμετοχή του οργανισμού των Η.Ε. στη διαδικασία, αναμένεται να διαφανεί ακόμα καλύτερα σε μελλοντικά ψηφίσματα.

Οι Βρετανοί, με το προσχέδιο που συνέταξαν και κατέθεσαν στην 1η Δεκεμβρίου, προσπάθησαν στην ουσία να δημιουργήσουν ένα καινούργιο στάτους κβό, πάνω στο οποίο θα στηριζόταν η αλλαγή της βάσης των μελλοντικών ψηφισμάτων. Στο πλαίσιο αυτό επιχείρησαν να θέσουν επιτακτικά δύο ζητήματα:

(α) τη δημιουργία χρονοδιαγράμματος λύσης,

(β) την πλήρη στήριξη των

προσπαθειών του γ.γ. και ειδικότερα του ειδικού συμβούλου του στην Κύπρο, καθώς και την ανάγκη για ενεργότερη συμμετοχή του οργανισμού, η οποία υπό κάποιες προϋποθέσεις θα μπορούσε να λάβει μορφή έμμεσης επιδιαιτησίας.

Όσον αφορά το πρώτο σημείο, με όπλο και τις σχετικές αναφορές της έκθεσης του γ.γ., προσπάθησαν να δημιουργήσουν ένα χρονικό ορίζοντα εντός του οποίου θα έπρεπε να επιχειρηθεί διευθέτηση του προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, εκφραζόταν η ανησυχία του Συμ-

Αποφεύχθηκαν –επί του παρόντος– σαφείς αναφορές που να παραπέμπουν σε ύπαρξη χρονοδιαγραμμάτων

βουλίου Ασφαλείας για τους αργούς ρυθμούς προόδου κατά τους τελευταίους μήνες και γινόταν λόγος για «παράθυρο ευκαιρίας» που «κλείνει ταχέως» (παρ. 5). Στην επίτευξη δημιουργίας ενός ξεκάθαρα χρονοδιαγράμματος εντασσόταν και η προσπάθεια μέσα από διάφορες αναφορές για πλήρη υιοθέτηση από μέρους του Συμβουλίου Ασφαλείας των θέσεων του γ.γ., όπως αυτές εκφράστηκαν στην έκθεση προόδου της 24ης Νοεμβρίου. Έτσι, εκτός της «απίσχυσης» των θέσεων του γ.γ. ότι «οι συνομιλίες δεν μπορούν να αποτελέσουν ατέρμονη διαδικασία» (επίσης στην παρ. 5), εισήχθησαν δύο ακόμα αναφορές για καλωσόρισμα των συμπερασμάτων των εκθέσεων του «όσον αφορά τις εξελίξεις των έξι τελευταίων μηνών» και υιοθέτηση των εισηγήσεων του (παρ. 21-2). Ως μοχλό πίεσης για επίτευξη άμεσων αποτελεσμάτων στις συνομιλίες, οι

Βρετανοί επιχείρησαν να χρησιμοποιήσουν και την παρουσία των Η.Ε. στην Κύπρο, η οποία αφηνόταν να εννοηθεί ότι δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη (παρ. 21-2(γ)). Στο τελικό κείμενο του ψηφίσματος, η αναφορά περί ύπαρξης παραθύρου ευκαιρίας που κλείνει ταχέως, τελικώς αντικαταστάθηκε από μια πιο ήπια προτροπή προς τα μέρη για να αξιοποιήσουν τη «μοναδική», όπως χαρακτηρίζεται, παρούσα ευκαιρία για επίτευξη ποσοσιαστικής προόδου, ενώ και η προσπάθεια για πλήρη υιοθέτηση της έκθεσης του γ.γ. από το Σ.Α. αποσοβήθηκε εν μέρει. Η αναφορά με την οποία καριέτιζονταν τα συμπεράσματα των εκθέσεων του γ.γ. απαλείφθηκε, με τις εισηγήσεις του γ.γ. απλά να «σημειώνονται». Απαλείφθηκε επίσης η παράγραφος 21-2(γ) με την οποία αφηνόταν σίκις όσον αφορά τη μελλοντική παρουσία των Η.Ε. στην Κύπρο.

Μικρά βήματα στο κεφάλαιο της οικονομίας

Της **ΡΟΝΑΣ ΜΙΚΗΛΙΔΟΥ**

Ψηλά επιχείρησαν να ανεβάσουν τις προσδοκίες τα Ηνωμένα Έθνη όσον αφορά την επίτευξη προόδου κατά την τελευταία συνάντηση των ηγετών των δύο κοινοτήτων. Όπως έλεγαν στην «Κ» πηγές των Ηνωμένων Εθνών, η πρόοδος που επιτεύχθηκε στο κεφάλαιο της οικονομίας έφερε αισιοδοξία στους κόλπους των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και προσδοκίες για τη συνάντηση των Δημήτρη Χριστόφια και Ντεβίς Έρογλου με τον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στις 26 Ιανουαρίου στη Γενεύη. Πιστεύεται μάλιστα ότι οι δύο πλευρές θα μπορέσουν να ασχοληθούν με όλα τα κεφάλαια του Κυπριακού πριν από τη συνάντηση της Γενεύης και να παρουσιάσουν στον Μπαν Κι Μουν συγκλίσεις αλλά και ιδέες για το πώς μπορούν να ξεπεραστούν τα εμπόδια στη διαδικασία και να δοθεί ώθηση στις διαπραγματεύσεις.

Παραμένουν τα εμπόδια σε εδαφικό, περιουσιακό και ασφάλεια

Αρμόδιες πηγές ανέφεραν στην «Κ» ότι ο ειδικός σύμβουλος του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, Αλεξάντερ Ντάουερ, έσπευσε να ανεβάσει αδικαιολογητά τις προσδοκίες, αφήνοντας να νοηθεί ότι η πρόοδος στο κεφάλαιο της οικονομίας είναι σημαντική, επιχειρώντας ενδεχομένως να «πέσει» τις δύο πλευρές για επίτευξη περισσότερων συγκλίσεων ενόψει και του ραντεβού στη Γενεύη. Οι ίδιες πηγές δήλωναν στην «Κ» πως τα μικρά βήματα που έγιναν στο κεφάλαιο της οικονομίας δεν μπορούν να δικαιολογούν υπέρμετρη αισιοδοξία για το ότι θα επιτευχθούν συγκλίσεις σε όλα τα κεφάλαια μέχρι τη συνάντηση της Γενεύης, «εκτός και εάν αλλάξει η φιλοσοφία των προτάσεων που έχουν έως τώρα κατατεθεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων».

Αρμόδιες πηγές υπενθύμιζαν ότι το χάσμα στα σημαντικά κεφάλαια του Κυπριακού, όπως στο εδαφικό, στο περιουσιακό και σε αυτό της ασφάλειας, παραμένει. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, δεν παραγνωρίζεται και το γεγονός ότι ο Ντεβίς Έρογλου προβαίνει συχνά σε δηλώσεις, εκφράζοντας παράπονα για το ότι ο ίδιος δεν διαπραγματεύτηκε όλα τα κεφάλαια και ότι ενδεχομένως να έχει διαφορετικές απόψεις για όλα συμφωνηθέντα επί συνομιλιών με τον Μεχμέτ Αλί Τάλάτ. Για παράδειγμα, η τουρκική πλευρά, και δη ο Έρογλου, επιθυμεί να ανοίξει ξανά τη συζήτηση για τη διακυβέρνηση και την κατανομή εξουσιών, διακρίνοντας συχνά ότι έχει διαφορετικές προτάσεις από τα όσα συμφωνήθηκαν μεταξύ του Προέδρου Χριστόφια και του Τάλάτ.

Επί της ουσίας, στο κεφάλαιο της οικονομίας οι δύο πλευρές γεφύρωσαν κάπως το χάσμα που τις χώριζε, χωρίς ωστόσο, όπως μας έλεγαν αρμόδιες πηγές, η πρόοδος αυτή να θεωρείται ουσιαστική. Η τουρκική πλευρά επέμεινε μέχρι και πριν από τη συνάντηση Χριστόφια-Έρογλου, την περασμένη Τετάρτη, στη λειτουργία δύο Κεντρικών Τραπεζών, καθώς και στη διατήρηση της τουρκικής λίρας.

Σύμφωνα με αρμόδιες πηγές, οι νέες θέσεις που κατέθεσε η τουρκική πλευρά στο θέμα της οικονομίας δεν δικαιολογούν αισιοδοξία στον βαθμό που να μπορεί να πει κάποιος ότι το κεφάλαιο είναι πολύ κοντά σε συμφωνία ή ότι έχει «κλείσει».

Η ελληνοκυπριακή πλευρά κατέθεσε ήδη και τις «γεφυρωτικές» της θέσεις όσον αφορά το κεφάλαιο της διακυβέρνησης, ενώ πρόβλεψε, σύμφωνα με τις πληροφορίες, είναι να καταθέσει μέχρι τη συνάντηση της Γενεύης θέσεις για όλα τα κεφάλαια. Συνεργάτες του Προέδρου Χριστόφια έλεγαν στην «Κ» ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά επιμένει στη διασύνδεση της συζήτησης των κεφαλαίων του περιουσιακού, του εδαφικού και αυτού της ιθαγένειας (εποίκων), για να δοθεί ώθηση στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων. Υπενθυμίζαν δε τη σταθερή θέση του Προέδρου Χριστόφια για κατάθεση προτάσεων και από τις δύο πλευρές στο πλαίσιο της δι'ωνικής, δικαιοδικής ομοσπονδίας, όπως ώστε να υπάρξουν βήματα προς τα εμπρός. Την Τρίτη θα πραγματοποιηθεί η επόμενη συνάντηση των Χριστόφια-Έρογλου, ενώ θα προηγηθούν δύο συναντήσεις των συμβούλων τους, Γιώργου Ιακώβου και Κουντρέτ Οζερόα, οι οποίοι θα προετοιμάσουν το έδαφος για τη συνάντηση των δύο ηγετών, για το κεφάλαιο της διακυβέρνησης και κατανομής εξουσιών.

Στήριξη στον Ντάουερ

Στο προσχέδιο επιχειρήθηκε επίσης η πλήρης στήριξη των προσπαθειών του γ.γ. και ιδιαίτερα του ειδικού του συμβούλου, καθώς και η δημιουργία προϋποθέσεων που θα επέτρεπαν την ενεργότερη εμπλοκή του οργανισμού στη διαδικασία. Καταγραφόταν η θέση ότι το Σ.Α. «ενστερνίζεται» την άποψη του γ.γ. πως οι οποιοσδήποτε προσπάθειες για υπονόμευση της αξιοπιστίας του οργανισμού αποτελούν στην ουσία υπονόμευση της ίδιας της διαδικασίας, ενώ εκφραζόταν και η πλήρης στήριξη του οργανισμού στις συνεχιζόμενες προσπάθειες του Αλεξάντερ Ντάουερ. Όσον αφορά την προσπάθεια για ενεργότερη συμμετοχή του γ.γ. στη διαδικασία, το Σ.Α. καιρέτιζε τις ενέργειές του για τόνωση της διαδικασίας, καθώς και την πρόθεσή του να υποβάλει νέα έκθεση τον Φεβρουάριο του 2011, και καλούσε τα δύο μέρη να προχωρήσουν, μέχρι τη συνάντηση του Ιανουαρίου, στην εκπόνηση ενός πρακτικού σχεδίου προκειμένου να ξεπεραστούν τα σημαντικότερα σημεία διαφωνιών. Η συζήτηση στο Σ.Α. έφερε στο τελικό κείμενο τον οργανισμό να «λαμβάνει υπόψη» (και όχι να ενστερνίζεται την άποψη του γ.γ.) ότι υπονόμευση της αξιοπιστίας του οργανισμού οδηγεί σε υπονόμευση της διαδικασίας και να «καιρέτιζε» (παρά να υποστηρίζει πλήρως) τις προσπάθειες του ειδικού συμβούλου του γ.γ. Επιπλέον, «σημειώνεται» η πρόθεση να υποβληθεί νέα έκθεση, ενώ η προτροπή προς τα δύο μέρη να προχωρήσουν σε δημιουργία πρακτικού σχεδίου με στόχο τη δημιουργία προοπτικής συγκλίσεων παραμένει.

Μπορεί από το ψήφισμα να απαλειφθηκε η ξεκάθαρη αναφορά σε «παράθυρο ευκαιρίας που κλείνει ταχέως», η οποία παρέπεμπε ουσιαστικά σε ύπαρξη στενών χρονοδιαγραμμάτων, επί της ουσίας όμως ο παράγοντας χρόνος παραμένει κεντρικό μέρος του ψηφίσματος για την ανανέωση της θητείας της Ειρηνευτικής Δύναμης στην Κύπρο.

Τα ανησυχητικά για την ε/κ πλευρά σημεία

Επί της ουσίας, η Λευκωσία μπορεί να αποσβήσει ένα ιδιαίτερα δυσμενές γ' αυτήν προσχέδιο, σε καμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να λεχθεί ότι βγήκε αλώβητη από τη διαδικασία υιοθέτησης του ψηφίσματος. Ούτε μπορεί να χαρακτηριστεί ως ορθή η θέση που έχει εκφραστεί ευρέως, ότι η Βρετανία δεν πέτυχε τους στόχους της. Μάλλον το αντίθετο. Όσον αφορά τον στόχο των χρονοδιαγραμμάτων, αυτός επιτεύχθηκε μερικώς, ενώ ο δεύτερος, για στήριξη των προσπαθειών των Η.Ε. και δημιουργία προϋποθέσεων για ενεργότερη συμμετοχή του οργανι-

σμού, σε σημαντικό βαθμό. Μπορεί στο τελικό ψήφισμα να απαλειφθηκε η ξεκάθαρη αναφορά σε «παράθυρο ευκαιρίας που κλείνει ταχέως», η οποία παρέπεμπε ουσιαστικά σε ύπαρξη στενών χρονοδιαγραμμάτων, επί της ουσίας όμως ο παράγοντας χρόνος παραμένει κεντρικό μέρος του ψηφίσματος. Στο προηγούμενο ψηφίσμα απλά προτρέπονταν σθεναρά οι ηγέτες να προβούν στις ενέργειες εκείνες που θα επιτεινούν τη δυναμική των διαπραγματεύσεων. Στο τελευταίο, έχει προστεθεί η ανησυχία του Συμβουλίου Ασφαλείας για το γεγονός ότι

η διαδικασία κινείται με αργούς ρυθμούς, ενώ γίνεται ξεκάθαρο λόγος για την αναγκαιότητα επίτευξης ουσιαστικής προόδου «εντός εύλογου χρονικού διαστήματος». Με το λεκτικό αυτό αφήνεται ανοικτό το παράθυρο για σκληρότερες διατυπώσεις στην επερχόμενη έκθεση του γ.γ. εφόσον και αυτή η ευκαιρία δεν τύχει της απαραίτητης αξιοποίησης από τα δύο μέρη. Οι δύο πλευρές προτρέπονται επίσης να προχωρήσουν σε κατάθεση εναλλακτικών προτάσεων ώστε να ξεπεραστούν οι συσχετιζόμενες διαφωνίες. Συγκεκριμένα, καλούνται να «συμμετά-

σχουν στη διαδικασία με τρόπο εποικοδομητικό, περιλαμβανομένων και της δημιουργίας ενός πρακτικού σχεδίου με στόχο να ξεπεραστούν τα σημαντικότερα εναπομεινάντα σημεία διαφωνίας στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη συνάντησή τους με τον γ.γ. τον Ιανουάριο του 2011». Είναι ξεκάθαρο ότι το σημείο αυτό παραπέμπει στη θέση που εξέφρασε ο γ.γ. στην έκθεσή του, ότι η τ/κ πλευρά παρουσιάστηκε στις συνομιλίες με νέες εποικοδομητικές προτάσεις, σε αντίθεση με την ε/κ, που απλά επανέλαβε τις γνωστές θέσεις.

Αυστηρότερη πειθαρχία φέρνει ο μηχανισμός

Οι «27» αποφάσισαν τη σύσταση μηχανισμού αλληλοβοήθειας για την Ευρωζώνη, ενισχύοντας περαιτέρω την κοινή οικονομική διακυβέρνηση

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Ένα μικρό, αλλά ουσιαστικό βήμα για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη έκαναν οι «27» ηγέτες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης την απόφαση τους να προχωρήσουν στη σύσταση μόνιμου μηχανισμού αλληλοβοήθειας των κρατών της Ευρωζώνης. Ο νέος μηχανισμός θα τεθεί σε ισχύ το 2013 και η λειτουργία του θα προβλέπεται με ρητή διάταξη στη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία και θα τροποποιηθεί στο άρθρο 136 (η επικύρωση της τροποποιημένης συνθήκης θα γίνει χωρίς δημοψηφίσματα). Η Γερμανία απαιτούσε αυτή τη νομική εγγύηση, καθώς φοβόταν ότι σε διαφορετική περίπτωση θα υποβάλλονταν προσφυγές σε βάρος του στο Συνταγματικό Δικαστήριο της χώρας. Υπενθυμίζεται ότι η ισχύουσα Συνθήκη δεν επιτρέπει κατ' αρχήν μια χώρα της ζώνης του ευρώ να σωθεί δημοσιονομικά από τους εταίρους της. Παράλληλα, όλα τα κράτη-μέλη καλούνται να σφίξουν τους προϋπολογισμούς

Η απόφαση των ηγετών των χωρών-μελών της Ε.Ε. για σύσταση του μηχανισμού στέλνει ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα για τη διασφάλιση της σταθερότητας της Κοινότητας και της Ευρωζώνης.

τους και να υλοποιήσουν τα μέτρα για τα οποία έχουν δεσμευτεί.

Η επίτευξη της συμφωνίας των «27» έγινε πιο εύκολη μετά την υπαναχώρηση της Γερμανίας από τη θέση της ο νέος μηχανισμός να ενεργοποιείται ως «ultima ratio» (ultima ratio). Αντίθετα, θα ενεργοποιείται «εάν είναι απαραίτητο» και «υπό συγκεκριμένες προϋποθέ-

σεις». Ωστόσο, η καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ είχε ήδη κατοχυρώσει κάτι σημαντικότερο για την ίδια, τη συμμετοχή και των ιδιωτών επενδυτών στον μηχανισμό.

Το πολιτικό μήνυμα

Η σύσταση του μηχανισμού παράλληλα με την αλλαγή της Συνθήκης

της Λισαβόνας στέλνει ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα για τη βούληση των «27» να διασφαλίσουν τη σταθερότητα της Κοινότητας και της Ευρωζώνης. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Χέρμαν Βαν Ρόμπεϊ, σημείωσε ότι θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια για να διασφαλιστεί η σταθερότητα της Ευρωζώνης στον σύνολο της. «Είμαστε α-

ποφασισμένοι για όλα. Αυτό πράξαμε μέχρι σήμερα, είχαμε επτά συνόδους σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων κατά τη διάρκεια του έτους, αυτό δεν έχει γίνει ποτέ», δήλωσε από την πλευρά του ο πρόεδρος της Ευρωζώνης, Ζαν Κλοντ Γιούνκερ.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, έθεσε το επόμενο βήμα, που δεν είναι άλλο από την περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Ευρωζώνης. Δίνοντας το στίγμα της επίτευξης των στόχων, ο κ. Μπαρόζο χαρακτήρισε την κρίση χρέους στην Ευρωζώνη συστημική απειλή και έσπευσε να καλέσει την Ισπανία και την Πορτογαλία να λάβουν μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η Επιτροπή συμπλήρωσε με τη γερμανική θέση για αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία, που αποτελεί το τίμημα για τη σύσταση του μηχανισμού. Η ανακοίνωση της Moody's ότι έθεσε υπό επιτήρηση, για πιθανή υποβάθμιση, την αξιολόγηση του ελληνικού χρέους και η υποβάθμιση κατά πέντε βαθμίδες της Ιρλανδίας—α-

πό τον ίδιο οίκο—κατέστρεψε σαφώς ότι τα δύσκολα δεν έχουν περάσει.

Οργανισμός «σταθερότητας»

Από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοινώθηκε ότι κατόπιν αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα ξεκινήσει σύντομα η λειτουργία της «Ευρωπαϊκής επιτροπής για τους συστημικούς κινδύνους» (με γαλλικό ακρωνύμιο, CERS), ένας νέος ανεξάρτητος οργανισμός, που θα διερευνά το ζήτημα της οικονομικής σταθερότητας στην Ε.Ε. Πρώτος πρόεδρος του νέου θεσμικού οργάνου, το οποίο θα εδρεύει στη Φρανκφούρτη, επιλεγεί ο Ζαν Κλοντ Τρισέ, απερχόμενος πρόεδρος της ΕΚΤ. Ως αντιπρόεδρος επιλέγη, από τα μέλη του Δ.Σ. της ΕΚΤ, ο Μέρβιν Κινγκ, ο διοικητής της Τράπεζας της Αγγλίας. Ο κύριος στόχος της CERS θα είναι να αποτραπεί πάση θυσία διεθνής κρίση, όμοια με αυτήν την οποία πυροδότησε το φθινόπωρο 2008 η κρεοκοπία του χρηματοοικονομικού οίκου των ΗΠΑ, Lehman Brothers, μετά από μια «διαδρομή» 158 ετών.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Στόχος ζωής μια αξιόμαχη Ε.Φ. και επανένωση της Κύπρου

Ο υπουργός Άμυνας, Κώστας Παπακώστας, μιλά στην «Κ» για την εμπειρία που έζησε με την περιπέτεια που είχε με την υγεία του και τις δύσκολες ώρες που πέρασε

Συνέντευξη στον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

Ένας διαφορετικός υπουργός Άμυνας, ένας φιλοσοφημένος Κώστας Παπακώστας, αποκαλύπτεται στην «Κ», μετά την περιπέτεια που είχε με την υγεία του. Μονολογεί ότι στο κρεβάτι του πόνου πέρασε από μπροστά του ολόκληρη η ζωή του σαν κινηματογραφική ταινία. Σήμερα συνεχίζει το έργο του, υπό τις οδηγίες του Προέδρου Χριστόφια, του ανθρώπου που κάποτε διέταζε, ως αξιωματικός του στρατού.

Κύριε υπουργέ, επιστρέψατε στο γραφείο ύστερα από την περιπέτεια με την υγεία σας. Πώς αισθάνεστε;

- Ήταν μια δύσκολη δοκιμασία για μένα. Αν πω ότι δεν με επηρέασε, θα ήταν ψέματα. Όμως η κινητήριος δύναμη για μένα όλα αυτά τα χρόνια ήταν και είναι το αίσθημα της ευθύνης. Αυτό το αίσθημα με οπλίζει πάντοτε με δύναμη και θέληση, για να εκπληρώσω το καθήκον μου.

Τα υπουργικά καθήκοντα απαιτούν πολλή δουλειά και πολλές ώρες. Τι σας συνέστησαν οι γιατροί;

- Οι γιατροί μου έδωσαν το πράσινο φως, για να συνεχίσω τα καθήκοντά μου. Δεν σας κρύβω όμως ότι θα υπάρξει μια μικρή σχετικά μεταβατική περίοδος και γι' αυτόν τον λόγο προσπαθώ με τους συνεργάτες μου, τους οποίους, επ' ευκαιρία, τους ευχαριστώ από καρδιάς για τον υπέρμετρο ζήλο τους, να μην υπάρξουν οποιαδήποτε κενά και να επιλύονται όλα τα ζητήματα που αφορούν το Υπουργείο Άμυνας. Διαπίστωσα ότι πράγματι η παραμονή μου στο νοσοκομείο δεν έχει δημιουργήσει κανένα πρόβλημα. Έβιδα και συνεχίζω να δίνω τις πολιτικές κατευθύνσεις και προχωρούμε με τους ίδιους ρυθμούς.

Κάθε περιπέτεια υγείας αποτελεί και αφορμή για να φιλοσοφήσει κάποιος τη ζωή. Τι σας άφησε η

νικηφόρα μάχη που δώσατε;
- Σίγουρα το υπέρτατο αγαθό, αν φιλοσοφήσει κανείς τη ζωή, είναι η υγεία του ανθρώπου. Πέρασα μπροστά από του χάρου τα μάτια. Τον αντίκρισα κατάματα, αλλά φαίνεται ότι δεν έχει ναυλώσει ακόμα τη βάρκα του για μένα.

Σε αυτές τις στιγμές, ολόκληρη η ζωή σου περνά σαν κινηματογραφική ταινία από μπροστά σου. Αυτό που μου έχει μείνει είναι ότι θα πρέπει, ταγμένος από την Κυπριακή Δημο-

“
«Οι γιατροί μου έδωσαν το πράσινο φως, για να συνεχίσω τα καθήκοντά μου. Δεν σας κρύβω όμως ότι θα υπάρξει μια μικρή σχετικά μεταβατική περίοδος»
”

κρατία ως υπουργός Άμυνας, να εκπληρώσω τον στόχο ζωής μου, που δεν είναι άλλος από το να βάλω και εγώ το λιθαράκι μου στο να έχουμε μια Εθνική Φρουρά αξιόμαχη και να συμβάλω στις ενέργειες για επανένωση του τόπου μας.

Στη ζωή σας πέρασατε πολλές περιπέτειες, συμμετέχοντας στους αγώνες για τη δημοκρατία και την ελευθερία του τόπου. Τι σκέφτεστε σήμερα; Αξίζουν τελικά τόσες θυσίες;

- Πράγματι, πριν ακόμα την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και μέχρι σήμερα, πέρασα από πάρα πολλές περιπέτειες και συμμετείχα ενεργά σε όλους τους αγώνες για την κατάκτηση, την προάσπιση και τη

διατήρηση της ελευθερίας και της δημοκρατίας του τόπου μας. Από όλα όσα συνέβησαν στην περιπετειώδη ζωή μου, εκείνο που με βασανίζει και ομολογώ ότι κατηγορώ και τον εαυτό μου, είναι ότι θα έπρεπε να είχαμε αντιμετωπίσει με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα αυτούς που συνέβαλαν στην υλοποίηση του Πραξικοπήματος και στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ίσως αν είχαμε λάβει τότε σκληρότερα μέτρα, σήμερα η ιστορία της Κύπρου να ήταν τελείως διαφορετική.

- Επίσης, θα ήθελα να επισημάνω ότι η πολιτική της αντιπαράθεσης αμέσως μετά τη σύσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας εκ των πραγμάτων αποδείχθηκε ότι έβλαψε και ως επακόλουθο δημιουργήθηκαν όλες εκείνες οι αρνητικές συνθήκες που οδήγησαν στο να μοιραστεί η πολύπαθη πατρίδα μας στα δύο.

Η υπουργοποίηση

Με ποια αισθήματα αποδεχθήκατε την πρόταση του Προέδρου Χριστόφια να αναλάβετε το Υπουργείο Άμυνας; Σκεφτήκατε να εγκαταλείψετε την κυβέρνηση;

Τον Δημήτρη Χριστόφια τον γνωρίζω εδώ και πολλά χρόνια. Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής του θητείας, υπηρέτησε κάτω από τις διαταγές μου. Ο Δημήτρης Χριστόφιας ήταν υπόδειγμα ανθρώπου και στρατιώτη. Πάντα πρόθυμος, συνεπής, καλόκαρδος και αγαπητός στους συναδέλφους του. Όταν με είχε πάρει τηλέφωνο, την παραμονή της διαβεβαίωσής του ως Προέδρου της Δημοκρατίας ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, με ρώτησε τι κάνω. Του είχα απαντήσει ότι προετοιμάζομαι για την επομένη, που θα γινόταν η τελική διαβεβαίωσής του, διότι θα προέδρευα της Ολομέλειας της Βουλής ως ο γηραιότερος βουλευτής που ήμουν. Δεν ανέμενα τη

συζήτηση που ακολούθησε. Με είχε αφηνιάσει. Μου είχε πει ότι θα με διορίζε υπουργό Άμυνας. Η ενέργειά του αυτή με συγκίνησε και με τίμησε. Θα είμαι σε ενεργό υπηρεσία, ενόσω νιώθω ότι μπορώ να προσφέρω στην πατρίδα μου, την οποία αγαπώ υπέρμετρα και την οποία υπηρετώ εδώ και 50 περίπου χρόνια.

Ξεκινήσατε μια δύσκολη προσπάθεια να εκσυγχρονίσετε τη νομοθεσία για την Εθνική Φρουρά. Πού βρίσκεται το θέμα;

- Ο βασικός νόμος που διέπει την Εθνική Φρουρά, ο περί της Εθνικής Φρουράς Νόμος, όπως γνωρίζετε, βρίσκεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισμα. Ως Υπουργείο προχωρήσαμε και σε ένα δεύτερο βασικό νομοθέτημα, τον περί Στρατούς της Δημοκρατίας Νόμο, ο οποίος βρίσκεται ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο. Ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για νομοτεχνικό έλεγχο ευρίσκονται και οι Γενικοί Κανονισμοί περί της Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών. Επιπρόσθετα, στο τελικό στάδιο, για να σταλούν για νομοτεχνικό έλεγχο, ευρίσκονται οι Πειθαρχικοί Κανονισμοί, καθώς και οι Κανονισμοί περί Διορισμών, Ιεραρχίας, Προαγωγών και Αφηρημένων των Αξιωματικών. Είναι αντιληπτό ότι μέσα σε 2,5 χρόνια διακυβέρνησης, σε ό,τι αφορά τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε ότι είμαστε σε πάρα πολύ καλό δρόμο. Προβλήματα που ταλάνιζαν για δεκάδες χρόνια την Εθνική Φρουρά, καταφέραμε να τα διορθώσουμε και να ρυθμίσουμε πρόνοιες ανάλογες και με τα σημερινά δεδομένα που διέπουν τη Δύναμη. Θα ήθελα να τονίσω ότι δεν είναι εύκολο το εγχείρημα του εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας, γι' αυτό και απαιτείται κόπος και αρκετός χρόνος μέχρι να ολοκληρωθεί το όλο έργο.

«Στόχος και φιλοδοξία μου είναι να παραδώσω μια Εθνική Φρουρά αξιόμαχη, έτοιμη να αντιμετωπίσει με επιτυχία τις όποιες προκλήσεις», δηλώνει ο υπουργός Άμυνας, κ. Κώστας Παπακώστας.

Ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση της αναδιοργάνωσης

Πώς συνεχίζεται η αναδιοργάνωση της Εθνικής Φρουράς; Πόσο κοντά είστε στην ολοκλήρωση της προσπάθειάς σας;

- Οι στόχοι που έχουν τεθεί από το Υπουργείο Άμυνας και το Γενικό Επιτελείο, σε σχέση με την αναδιοργάνωση, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ολοκληρώνονται στη βάση χρονοδιαγράμματος και μέχρι σήμερα τα αποτελέσματα είναι θετικά. Ήδη έχει ολοκληρωθεί η α' φάση του πρώτου σταδίου της αναδιοργάνωσης, όπως είχαμε σχεδιάσει. Με τον νέο χρόνο, αναμένουμε ότι το όλο σκηνικό θα διαμορφωθεί πλήρως και θα είμαστε πλέον σε θέση να πούμε ότι η Εθνική Φρουρά έχει νοικοκυρευτεί και έχει αυξήσει ακόμα περισσότερο τη μαχητική της ικανότητα και την επιχειρησιακή της ετοιμότητα. Για αυ-

τονόητους λόγους, να μου επιτρέψετε να μην αναφερθώ σε περισσότερες λεπτομέρειες. Εμείς, σε κάθε περίπτωση, είμαστε περήφανοι, επειδή τολμήσαμε και καταφέραμε να διαμορφώσουμε μια νέα κατάσταση πραγμάτων, η οποία ήταν αντιληπτό από όλους ότι ήταν αναγκαία, αλλά μέχρι τώρα δεν είχε ληφθεί οποιαδήποτε ενέργεια για διόρθωση και βελτίωση της κατάστασης. Εμείς τολμήσαμε και πετυχαίνουμε τους στόχους που έχουμε θέσει αθόρυβα και χωρίς τυμπανοκρουσίες.

Αν σας ρωτήσουν τι είναι αυτό που σας χαρακτηρίζει στη ζωή, τι θα απαντήσετε;

- Η ειλικρίνεια και η αποφασιστικότητα. Πιστεύω ότι με αυτά τα δύο χαρακτηριστικά όλα μπορούν να αντιμετωπιστούν και να επιλυθούν.

Φέτος, το δώρο του Άι Βασιλή... δεν χωράει κάτω από το χριστουγεννιάτικο δέντρο!

Αποκτήστε το αυτοκίνητο των ονείρων σας, σε εκπληκτική τιμή, με όφελος μέχρι και €10.000*!

Ο Άι Βασίλης έρχεται μόνο μια φορά τον χρόνο, γι' αυτό μη χάσετε την ευκαιρία... Στους εκθεσιακούς χώρους της Χαρ. Πηλακούτας Λτδ, τα αγαπημένα σας αυτοκίνητα BMW και MINI σας περιμένουν να τα αποκτήσετε σε ονειρεμένες τιμές, με όφελος μέχρι και €10.000. Αυτά τα Χριστούγεννα συμβαίνουν θαύματα. Απολαύστε τα!

*Οι τιμές ισχύουν για περιορισμένο αριθμό αυτοκινήτων και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2010.

ΧΑΡ. ΠΗΛΑΚΟΥΤΑΣ ΛΤΔ, ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77 77 16 00.

DEBENHAMS

Χριστουγεννιάτικος Μποναμάς

Ας κάνουμε την οικονομική κρίση υποφερτή...

Σάββατο **18** μέχρι Παρασκευή **24** Δεκεμβρίου

20% OFF

**ΜΟΔΑ, ΕΙΔΗ ΣΠΙΤΙΟΥ
& ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ**

Εξαιρούνται επιλεγμένα προϊόντα.

10% OFF

ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ

και επιπλέον

ΔΩΡΟΚΟΥΠΟΝΙ

€5

Με οποιαδήποτε αγορά από Debenhams, Next και Cortefiel.*

ακόμη στο **ΤΜΗΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΠΑΝΩ ΑΠΟ 200 ΠΡΟΪΟΝΤΑ

σε 1+1 και 2+1 δωρεάν

(οι προσφορές ισχύουν μέχρι 6 Ιανουαρίου)

ΔΩΡΕΑΝ ΟΥΪΣΚΙ FAMOUS GROUSE 70cl

με ημερήσιες αγορές €150 και άνω

(η προσφορά ισχύει μέχρι 31 Δεκεμβρίου)

Η προσφορά του 20% ισχύει και στα:

next *zako* CORTEFIEL

Η προσφορά του 10% στα καλλυντικά ισχύει και στα:

Glow

* Εξαργυρώστε το κουπόνι με αγορές €50 και άνω σε μια απόδειξη, από τα Τμήματα Μόδας και Είδη Σπιτιού των πολυκαταστημάτων Debenhams και στα καταστήματα Next και Cortefiel από 27-31/12/10.

Όλα τα πολυκαταστήματα και καταστήματα του ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ERMES ΑΝΟΙΚΤΑ καθημερινά και την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου μέχρι αργά το βράδυ.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Ο Νταβούτογλου στη δεξίωση

Ο αδελφός Ιανός από το Μεγάλο Μέλο μας πληροφορεί ότι έκκληση αποτέλεσε η παρουσία του Τούρκου ΥΠΕΞ, Αχμέτ Νταβούτογλου, στη δεξίωση του μονίμου αντιπροσώπου της Ελλάδας στον ΟΗΕ, πρέσβη Αναστάση Μπτισάλη, το βράδυ της περασμένης Τρίτης. Ο Τούρκος επίσημος έφτασε στη Νέα Υόρκη μόλις το μεσημέρι της ίδιας μέρας και αφού συναντήθηκε με τον γ.γ. Μπαν Κι Μουν, έμαθε από τον πρέσβη της χώρας του ότι οι Έλληνες δίνουν δεξίωση. Αμέσως εκδόθηκε την πρόθεση να παραστεί, αλλάζοντας τα σχέδια δημοσιογράφων και φωτογράφων, που είχαν καλεστεί «να περάσουν μια ευχάριστη βραδιά, χωρίς να δουλέψουν». Όλο χαμόγελο ο Νταβούτογλου στη δεξίωση, η οποία, καθώς διοργανώθηκε στον χώρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος «Αλέξανδρος Ανάσσης», στην 5η Λεωφόρο του Μανχάταν, συνδυάστηκε με ξενάγηση στην έκθεση αρχαίων έργων τέχνης με θέμα «Ηρωες: Θνήτοι και Μύθοι στην Αρχαία Ελλάδα». Τον θαυμασμό του για τα εκθέματα εξέφρασε ο Τούρκος υπουργός, μιλώντας παράλληλα και για την «κοινή κληρονομιά» στις δύο πλευρές του Αιγαίου. Σε ολίγον «προβοκατόρικη» ερώτηση αν είναι έτοιμος για «business» με τον πρωθυπουργό Παπανδρέου, απάντησε καταφατικά, αφήνοντας να αιρείται αν εννοούσε συνομιλίες ή πετρέλαιο. Κατά τα άλλα, δεν παρέλειψε να ανταλλάξει θερμή χειραψία με τον Κύπριο μόνιμο αντιπρόσωπο, πρέσβη Μηνά Χατζημιχαήλ, και τον πρώην πρέσβη Ανδρέα Ιακωβίδη, άνευ περαιτέρω δηλώσεων.

Προηγήθηκε παρασκηνίο

Μπορεί ο Τούρκος πρέσβης στον ΟΗΕ, Ερτογρούλ Απακάν, να θεωρείται σκληρός, στις διπλωματικές του κινήσεις όμως θεωρείται «άφοβος». Μου έλεγα ότι κατά τη συζήτηση στη Γ.Σ. του ΟΗΕ του ψηφίσματος για το Συμβούλιο της Ευρώπης (προεδρεύει η Τουρκία), η ελληνική αντιπροσωπεία κινήθηκε προληπτικά για αποφυγή αναφορών στα Σκόπια ως «δημοκρατία της Μακεδονίας» (ο Σκοπιανός ήταν ο προηγούμενος πρόεδρος και οι δύο χώρες είχαν αναλάβει να προχωρήσουν από κοινού το ψήφισμα). Ο κ. Απακάν διαβεβαίωσε την Ελλάδα ότι θα σεβαστεί τις αποφάσεις του ΟΗΕ κι έτσι έγινε. Κι όταν ο Έλληνας πρέσβης του τηλεφώνησε για να τον ευχαριστήσει, του ανακοίνωσε πως στη δεξίωση θα παραστεί και ο κ. Νταβούτογλου.

Άναψε κόκκινο ο Χριστόφιας

Καμία δίωξη δεν έκανε ο πρέσβης της Δημοκρατίας στον ΟΗΕ, Μηνά Χατζημιχαήλ, μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος. Το Προεδρικό τού άναψε κόκκινο, αφού οι καιροί δεν είναι για θριαμβολογίες. Ιδίως όταν η συνάντηση της Γενεύης, στις 26 Ιανουαρίου, μπορεί να επιφυλάσσει «εκπλήξεις». Πάντως, ο Τούρκος πρέσβης, με τη διευκρίνιση της ψήφου του στο Συμβούλιο Ασφαλείας, είπε (περιγράφοντας τα ως αρνητικά) όλα όσα θε-

Αταξίες στη Βουλή και ο μικρός Ζαχαρίας

Η φωτογραφία είναι από την πανσυνδικαλιστική που έγινε την περασμένη Δευτέρα, στην οποία τελικά αποφασίστηκε να μη ληφθούν απεργιακά μέτρα. Εξ ευνομίων του ισχυρού άνδρα της ΠΑΣΣΑΥ, Γλαύκου Χατζηπέτρου, κάθονται οι ηγέτες της ΠΕΟ, της ΣΕΚ και της ΔΕΟΚ, Κυρίτης, Μωυσώως και Διομήδους. Οι τρεις αυτοί άνθρωποι που ηγούνται του συνδικαλιστικού κινήματος της Κύπρου έχουν ένα κοινό. Είναι και οι τρεις από την πόλη του Ζήνωνα, τη Λάρνακα, γνωρίζονται από τα μαθητικά τους χρόνια και οι μεταξύ τους κώδικες επικοινωνίας είναι πιο βωτοί από ό, τι φαίνεται. Μιλούν σκαλιωτικά!

τικά είχε να πει η πλευρά μας για το ψήφισμα. Τις αναφορές για την Κυπριακή Δημοκρατία κι όλα όσα αφαιρέθηκαν ή άλλαξαν από το πρώτο μέχρι το τέταρτο σχέδιο ψηφίσματος και προέρχονταν από την έκθεση του γενικού γραμματέα για τις καλές του υπηρεσίες.

Ο Αιμιλίου στην Ουάσινγκτον

Επίσκεψη στην Ουάσινγκτον για επαφές με την ηγεσία του Στέιτ Ντιπάρτμεντ ετοιμάζει τον Ιανουάριο ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών, πρέσβης Νίκος Αιμιλίου. Η κυβέρνηση θέλει να εξηγήσει καλά τις θέσεις της στην ηγεσία του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, ενόψει της συνάντησης της Γενεύης και της έκθεσης που θα ετοιμάσει αμέσως μετά ο Μπαν Κι Μουν, ώστε να μην έχουμε εκπλήξεις. Δυστυχώς, το επίπεδο στο οποίο ασχολείται με το Κυπριακό το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, είναι αυτό του πρέσβη, με αποτέλεσμα να αλωνίζει ο Φρανκ Ούρμπανσικ. Η Λευκωσία ευελπιστεί πως με τις επαφές του κ. Αιμιλίου, αλλά και τις συναντήσεις των ομογενών του λόμπι μας, θα διατηρηθούν οι ισορροπίες.

Λίπος και οστά

Όταν έβλεπα τις τροπολογίες το βράδυ της Πέμπτης απόρησα ακούγοντας ότι τα κόμματα της αντιπολίτευσης και το ΔΗΚΟ δέσμευσαν κονδύλι έξι σχεδόν εκατομμυρίων από το Προεδρικό. Μάλι-

στα, είπα μέσα μου «καλά έκαναν» αν υπήρχε τόσο λίπος εξόδων στην Προεδρία. Την Παρασκευή, σε συνάντηση με τους δημοσιογράφους στο Προεδρικό Μέγαρο, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Στέφανος Στεφάνου, αφού εξέφρασε τις ευχαριστίες της κυβέρνησης προς τη Βουλή για την έγκριση του προϋπολογισμού για το 2011, διευκρίνισε και τα του «λίπους». Είπε ότι «οι δεσμεύσεις των συγκεκριμένων κονδυλίων κατά της κυβέρνησης ενδεχομένως να προκαλέσουν δυσκολίες και προβλήματα» και αναφέρθηκε πρώτιστα στη δέσμευση του κονδυλίου για αγορά υπηρεσιών στην Προεδρία της Δημοκρατίας, που ουσιαστικά επηρεάζει το ευαίσθητο θέμα του προγράμματος εκταφίων για τον εντοπισμό αγνοουμένων με την ταυτοποίηση γενετικού υλικού. Θέλω να πιστεύουμε ότι τα κοινοβουλευτικά κόμματα δεν θα δυσκολεύουν το Προεδρικό στην αποδέσμευση των συγκεκριμένων χρημάτων, γιατί όλοι αντιλαμβάνονται τη σοβαρότητα του ζητήματος.

Ο μικρός Ζαχαρίας

Έκασα και παρακολούθησα για λίγο τη συζήτηση των προϋπολογισμών στη Βουλή, διότι κάποιος φίλος μου είπαν ότι την παρακολουθούσαν και έκαναν χάζι. Αυτό μου είπε την Παρασκευή ένας συνάδελφος της αθλητικής δημοσιογραφίας και συνέχισε: «Η ιστορία μου θυμισε τα χρόνια μου στο δημοτικό που η δασκάλα μάς φώναζε διαρκώς να είμαστε προσεκτικοί και να μη μιλάμε την ώρα του μαθήματος. Πάντως, τηρουμένων των αναλογιών,

ο μικρός Ζαχαρίας (Κουλιός) πρέπει να ταλαιπώρησε πολύ τους δασκάλους του...»

Τριτοκοσμικό μέτρημα

Το μπάχαλο που παρατηρήθηκε στη διάρκεια της καταμέτρησης των όσων βουλευτών ψήφισαν τα κονδύλια το βράδυ της Παρασκευής έφερε στο προσκήνιο το ζήτημα της τοποθέτησης φωτεινού πίνακα στον οποίο να φαίνονται αμέσως τα αποτελέσματα της όποιας ψηφοφορίας στη Βουλή. «Αυτό που γινόταν δεν ήταν μόνο τριτοκοσμικό αλλά και απαράδεκτο», μας είπε ένας βουλευτής, ο οποίος έφερε ως παράδειγμα αποτέλεσμα ψηφοφορίας όπου η μια θέση πλειοψήφησε αλλά μετρήθηκε ως μειοψηφία διότι τα κόμματα που την υποστήριζαν, χωρίς να είναι παρόντες όλοι οι βουλευτές τους, θεωρητικά πλειοψηφούσαν. Υπόλληλος του κοινοβουλευτικού γνωρίζει τα τεκταινόμενα μάς πληροφορήθηκε ότι η νέα Βουλή που θα προκύψει από τις εκλογές του προσεχούς Μαΐου, θα λειτουργεί όπως όλα τα σύγχρονα κοινοβούλια, με φωτεινό πίνακα.

Δικαιολογημένη οργή

Η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς θεωρείται το κορυφαίο κοινοβουλευτικό γεγονός της κάθε χρονιάς και κανονικώς εκόντων των πραγμάτων όλα τα μέλη της Βουλής πρέπει να συμπεριφέρονται ανάλογα. Να είναι διαβασμένοι ή τουλάχιστον να εμφανίζονται σοβαροί. Στη γιορτή που ακολούθησε το τέλος της συνεδρίασης της Βουλής, στέλεχος του ΔΗΣΥ εμφανίστηκε οργισμένο, με συνάδελφό του που δεν πήγε εκείνη τη μέρα στο κοινοβούλιο, αλλά και με άλλο συνάδελφό του, ο οποίος την Τετάρτη επικαλεσθήκε ασθένεια για να πάει να λάβει μέρος σε οπτικογράφηση χριστουγεννιάτικου τηλεοπτικού προγράμματος. Εκείνο που φαίνεται να μην έχει ληφθεί υπ' όψιν από πολλά μέλη της Βουλής, είναι ότι εσχάτως όλες οι συμφυρομετρήσεις της κοινής γνώμης δείχνουν ότι οι πολιτικοί σε αυτό τον τόπο έχουν περιπέσει σε αυνοληψία.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΤΣΟΥΡΙΑΔΗΣ

Για τους φοιτητές της επικοινωνίας και της πολιτικής επιστήμης, αλλά και για πολλούς των συναδέλφων του, η καταληκτική ομιλία του το βράδυ της Πέμπτης πριν την ψήφιση των προϋπολογισμών για το 2011, μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό εγχειρίδιο πολιτικής εμφάνισης και δεινότητας. Εξάλλου, δεν το λέει μόνο η σπλήν. Το λένε και συνάδελφοί του βουλευτές της αντίπερα όχθης.

Νικητής ο κανέναν

Μιλώντας για μετρήσεις κοινής γνώμης, δεν θα πρέπει να παραγνωρίσουμε τη δημοσκοπήση που είδε το φως της δημοσιότητας στην ηλεκτρονική έκδοση της «Κ» σε σχέση με την οικονομία. Σύμφωνα με τα ευρήματα, προβάδισμα στη διατύπωση ολοκληρωμένων μέτρων για την έξοδο από την κρίση έχει ο «κανέναν» με συντριπτικό προβάδισμα της τάξης του 41%. Με δεδομένη την αποτυχία της συγκυβέρνησης να παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη πρόταση για την οικονομία, το βάρος της συμφυρομετρήσης πέφτει στους ώμους της αντιπολίτευσης ως εν δυνάμει εναλλακτικής πρότασης εξουσίας. Αντίστοιχα, όμως, και ο ερασιμασμός που παρατηρείται στην Πινδάρου για τα μέτρα που ανακόμισσε το κόμμα, δεν είναι δικαιολογημένος, αν αναλογιστούμε ότι σκοράρει λίγο πιο πάνω από το ΑΚΕΛ.

Τραμπούκοι με ταυτότητα

Μαύρη σελίδα στη δημοκρατική ζωή της Ελλάδος αποτελεί ο ξυλοδαρμός του Κωστή Χατζηδάκη στις πρόσφατες κινητοποιήσεις που έγιναν στο κέντρο της Αθήνας. Ο κ. Χατζηδάκης είναι πολιτικός ευρωπαϊκών προδιαγραφών, ήπιων τόνων και πάνω από όλα αμόλυπτος. Εξάλλου, μόνο η ιδιωτικοποίηση της Ολυμπιακής Αεροπορίας, που στοίχιζε στο Ελληνικό Δημόσιο 3 εκατ. ευρώ ετησίως, είναι αρκετή για να διασώσει τον Χατζηδάκη από το ναυαγίο Καραμανλή. Φαίνεται όμως ότι κάποιος κύκλος στην Ελλάδα, εκτός από την οικονομία, έχουν βαλθεί να καταποντίσουν τη δημοκρατία και την ελευθερία. Και μη μου πει κανείς ότι με αυτό τον τρόπο εκφράζεται η οργή των νέων για την κατάσταση του πολιτικού συστήματος, γιατί αυτό που έγινε τις προάλλες στην Αθήνα φωτογραφίζει συγκεκριμένες αρρωστημένες πολιτικές ομάδες της χώρας και όχι εξοργισμένους φοιτητές που διαδηλώνουν. Εξάλλου, οι φωτογραφίες που υπάρχουν δείχνουν ακριβώς τους δράστες και όλοι ξέρουν ποιος είναι ποιος...

Εξαγωγή δημοκρατίας

Την ώρα που αλλού παίζουν επικίνδυνα με τη δημοκρατία, εμείς θα κάνουμε εξαγωγή της δημοκρατίας μας κουλτούρας. Ο δικηγόρος και πρώην υπουργός Μάριος Ηλιάδης εξελέγη πρόσφατα μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου (Supervisory Board) του Ουκρανικού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Δημοκρατίας στην Ουκρανία. Αποστολή του Κέντρου είναι η δημιουργία εκπαιδευτικού φορέα για τους νέους ηγέτες της χώρας (νομικούς, δικαστές, πολιτικούς, δημοσιογράφους κ.ά.) και η εκπαίδευση και εκποσίτευση τους σε θεσμικούς και πρακτικές εναρμονισμένες με το δημοκρατικό πολιτεύμα και το κράτος δικαίου όπως αυτό ισχύει και εφαρμόζεται στην Ευρώπη και τον δυτικό εν γένει κόσμο και πολιτισμό. Το ίδρυμα υποστηρίζεται εμπρακτα και χρηματοδοτείται κυρίως από την Ε.Ε.

Γράφει ο ΙΑΝΟΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ
ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΨΕΜΑ

ΜΕ ΠΕΡΕΥΣΕ ΤΙΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΨΕΜΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΜΟΥ ΕΛΑ ΚΟΝΤΑ

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΤΩΡΑ

▶▶▶▶ ΒΟΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ◀◀◀◀

Τα ακατανόητα οικονο-μαγειρέματα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

▶ **Η πάλη ποτέ** κάστα εξουσίας των πονηρών Βρετανών λέγεται ότι επέμενε στην οκά, στο μίλι, στην υάρδα και σε άλλα δύσκολα συστήματα μέτρησης, απλά για να ελέγχει τους αγράμματους υπηκόους της. Απέριππη το εύκολο δεκαδικό σύστημα, το οποίο ακολούθησαν οι υπόλοιποι λαοί του κόσμου. Την ίδια πονηρή λογική φαίνεται ότι ακολουθεί το πονηρό πολιτικό σύστημα της Κύπρου και σχεδόν όλων των χωρών. Από πρωϊάς μέχρι νυκτός ακούγονται στα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις ακατανόητα για τους πολλούς ποσοστά για το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν), για το δημοσιονομικό έλλειμμα, για τη φτώχεια, για τις κοινωνικές παροχές και ένα σωρό άλλοι μαθηματικοί όροι. Οι άρχοντες ρίχνουν στάχτη στα μάτια των πολλών, μετατρέποντας τους ανθρώπους σε νούμερα και ποσοστά. Με άλλα λόγια, ρίχνουν στην κατασρόλα τα πραγματικά νούμερα των εσόδων, των δαπανών και των χρεών και μαγειρεύουν ακατανόητα ποσοστά.

▶ **Οι νοικοκυραιοί** κοιμούνται και ξυπνούν και σκέφτονται πως θα πληρώσουν τις δόσεις των χρεών και πως θα κερδίσουν λίγα περισσότερα, με περισσότερη δουλειά, για τα παιδιά τους. Αλήθεια, γιατί οι άνθρωποι της εξουσίας αυτού του τόπου δεν λένε ότι το κράτος μας, δηλαδή το συλλογικό μας βάλαντιο, χρωστάει δέκα δισεκατομμύρια ευρώ, με διάφορα επιτόκια, σε ξένες τράπεζες και ξένους επενδυτές; Γιατί δεν λένε ότι το κράτος χρωστάει άλλα επτά δισεκατομμύρια ευρώ στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και σε άλλα μικρότερα ταμεία; Γιατί δεν λένε ότι κάθε χρόνο πληρώνουμε 600 εκατομμύρια μόνο για τόκους και για αποπληρωμή των δανείων; Γιατί δεν λένε ότι αυτά τα χρήματα δεν θα προλάβουν να τα αποπληρώσουν αυτοί που ζουν σήμερα στην Κύπρο, αλλά θα κληθούν να τα πληρώσουν οι σημερινοί ανήλικοι, αλλά και αυτοί που ακόμη δεν γεννήθηκαν; Αλήθεια, υπάρχει κάποιος πατέρας που θέλει να αφήσει χρέη στα παιδιά του; Γιατί λοιπόν οι άνθρωποι της εξουσίας του τόπου χρεώνουν και τις μελλοντικές γενιές;

▶ **Παρακολουθώντας** τη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, διερωτάται κάποιος αν ζει στον παράδεισο ή αν υποφέρει στην κόλαση, αν είναι συνέταιρος με τους εκατομμυριοστές ή αν πορεύεται χέρι-χέρι με τους ζητιάνους. Όλοι οι βουλευτές ζητούν έργα και υπηρεσίες για τους πολίτες, ενώ ούτε λόγο δεν κάνουν για τον λογαριασμό και για το ποιος θα τον πληρώσει. Κατά τα άλλα, διατυπώνουν απολαυστικές και έξυπνες ατάκες, καταθέτουν ενδιαφέρουσες εισηγήσεις και αποκαλύπτουν πολλές αλήθειες για τη ζωή του τόπου.

▶ **Όσοι έχουν** την υπομονή να παρακολουθήσουν από την τηλεόραση τις ομιλίες, σίγουρα γίνονται σοφότεροι και αντιλαμβάνονται το αληθινό γίνεσθαι του τόπου. Υπάρχουν βεβαίως και αυτοί που συμφωνούν με όλους και πιστεύουν όλα τα επιχειρήματα. Εξάλλου, αυτό επιβάλλει η αρχή που θέλει τους «έρποντες και λεικόντες» να ανεβαίνουν τα σκαλιά της ιεραρχίας του Δημοσίου. Πέρα από όλα αυτά, οι ομιλίες ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής καταγράφουν τα «πάθια και τους καημούς» του πολυπάθου αυτού τόπου, που δεν έχουν τελειωμό.

▶ **Στο τέλος** της ημέρας, αυτό που μένει στη μνήμη της πλειοψηφίας των πολιτών, οι οποίοι ενημερώνονται μόνο από τα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων, είναι οι καβγάδες, οι βρισιές, τα υπονοούμενα και το αραλίκι των βουλευτών στα έδρανα. Εξάλλου, αυτό απαιτούν οι τηλεοπτικοί κανόνες. Είδηση είναι η εξαίρεση και όχι ο κανόνας. Στα λίγα δευτερόλεπτα των τηλεοπτικών ρεπορτάζ, δεν καταγράφονται οι ευφρόνιστες προτάσεις, αλλά ούτε και φανερόφωνα ή συμβατικά κόπωση των βουλευτών, οι οποίοι ξεκινούν από τα χαράματα στα ραδιόφωνα και στις τηλεοράσεις και τελειώνουν αργά τα μεσάνυχτα στις χοροσπερίδες και στα άλλα κοσμικά γεγονότα. Αλλά ποιος φταίει τελικά για το «κατόντημα» του πολιτικού συστήματος, το οποίο ακολουθεί τις εξελίξεις αντί να τις καθορίζει; Άραγε φταίει οι αντιπρόσωποι του λαού ή ο ίδιος ο λαός, που είναι «ασιμμένος», όπως θα έλεγαν και ο μακαρίτης ο Θεμιστοκλής Δέρβης, και θέλει τους βουλευτές να είναι παντού και να ικανοποιούν σχεδόν όλες τις ανάγκες των ψηφοφόρων;

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Οι βλέψεις της Άγκυρας στο Αιγαίο

Η συμφωνία Κύπρου - Ισραήλ για την ΑΟΖ και το τουρκικό αγκάθι στην υφαλοκρηπίδα

ΑΘΗΝΑ
Της **ΔΡΑΪΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Την ώρα που η Κύπρος κατέληξε σε συμφωνία με το Ισραήλ για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης μεταξύ των δύο χωρών, στην Ελλάδα επανέρχεται η συζήτηση για το ενδεχόμενο ύπαρξης εκμεταλλεύσιμων υδρογονανθράκων στην περιοχή του Αιγαίου, αλλά και νοτίως της Κρήτης και στο Ιόνιο. Στην πραγματικότητα αυτή η συζήτηση μετράει ήδη δεκαετίες ζωής, τόσο σε επίπεδο θεσμικών αναφορών για την ανάγκη να ερευνηθεί ο χώρος της ελληνικής επικράτειας, προκειμένου να υπάρχει συνολική εικόνα του τι υπάρχει στο υπέδαφος και στην υποθαλάσσια περιοχή, όσο και σε επίπεδο παραφιλολογίας, με εκτιμήσεις περί ύπαρξης τεράστιων κοιτασμάτων, που μένουν αναξιοποίητα. Το τελευταίο διάστημα, συνεπικουρούμενη από τη δεινή οικονομική κατάσταση της Ελλάδας, η συζήτηση αυτή έχει αναζωπυρωθεί και διεξάγεται, εν πολλοίς, στη βάση εκτιμήσεων για την αξία των κοιτασμάτων και τη λύση στο οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Και, βεβαίως, με συνακόλουθες αναφορές στην απειλή της Τουρκίας, που, επιδιώκοντας να καρπωθεί κομμάτι της ενεργειακής πίτας στο Αιγαίο και τη νοτιοανατολική Μεσόγειο, εγείρει διεκδικήσεις έναντι της Ελλάδας ώστε να εμποδίσει την Ελλάδα να αξιοποιήσει τον υποθαλάσσιο πλούτο της.

Η τακτική της Άγκυρας να προσπαθεί να επιβάλει τις διεκδικήσεις της ως τελεσμένα, είναι δεδομένη και έχει εφαρμοστεί κατ' εξακολούθησαν. Όσον αφορά το κομμάτι της ενέργειας, η τουρκική πλευρά έχει «εκδηλώσει» το ενδιαφέρον της με την πραγματοποίηση ερευνών, κατά καιρούς, σε περιοχές ανοικτής θάλασσας επί ελληνικής υφαλοκρηπίδας, με χαρακτηριστικότερη, ίσως, περίπτωση, αυτή των ερευνών στη θαλάσσια περιοχή κοντά στο Καστελλόριζο. Παράλληλα, το τελευταίο διάστημα πυκνώνουν οι αναφορές κυβερνητικών στελεχών της Τουρκίας για συνεκμετάλλευση των ενεργειακών κοιτασμάτων στο Αιγαίο. Παρά το γεγονός ότι από ελληνικής πλευράς δεν έχει υπάρξει καμία επίσημη σχετική αναφορά ή δήλωση, αλλά αντίθετα το ενδεχόμενο αυτό έχει διαψευσθεί σε όλα τα επίπεδα, οι τουρκικές δηλώσεις εκλαμβάνονται από πολλούς ως δείγμα μυ-

Ο υπ. Εξωτερικών Μάρκος Κυπριανός και ο Ισραηλινός υπ. Εθνικών υποδομών Ουζί Λαντόου υπογράφουν τη συμφωνία Κύπρου- Ισραήλ για την οριοθέτηση της ΑΟΖ μεταξύ των δύο χωρών. Η συμφωνία αποτελεί ένα βήμα περαιτέρω κατοχύρωσης της ΑΟΖ της Κύπρου και γεμίζει το κενό μεταξύ Αιγύπτου και Λιβάνου, με τις οποίες η Κύπρος έχει ήδη υπογράψει σχετικές διμερείς συμφωνίες.

Σε μια δεκαετία... το πρώτο γεωτρήπανο

Από τη γεωτρήση για πετρέλαιο με το «Ατλας» ανοικτά της Θάσσης.

Από το 2000 έως το 2010, η ελληνική αγορά υδρογονανθράκων είναι κλειστή και παρατηρείται παντελής στάση εργασιών, με εξαίρεση τις περιοχές Πρίνου - νότιας Καβάλας. Το ότι η Ελλάδα αποτελεί μια ανεξερεύνητη περιοχή αποτελεί κοινή ομολογία. Από τις μελέτες του ΙΓΜΕ που στηρίζονται σε γεωλογικές θεωρίες, προκύπτει πιθανότητα κοιτασμάτων που μπορούν να αποδώσουν 200.000 βαρέλια την ημέρα. Για την επιβεβαίωση όμως αυτών των εκτιμήσεων απαιτούνται έρευνες και γεωτρήσεις, που σημαίνει διαγωνισμό για την παραχώρηση περιοχών σε πετρελαϊκές εταιρείες. Η συζήτηση του νομοσχεδίου για τη σύσταση του φορέα που θα οργανώσει αυτή τη διαδικασία, δείχνει ότι η ελληνική Πολιτεία κινητοποιείται. Ο νέος φορέας θα αποφασίσει ποιες περιοχές θα παραχωρηθούν πρώτα, και σε αυτές φαίνεται να συγκαταλέγονται οι πιο ελπιδοφόρες (Ιόνιο, Ηπειρος και Θερμαϊκό). Το Αιγαίο, παρά τη φιλολογία που αναπτύσσεται, δεν συγκαταλέγεται στην κατηγορία των πιο ελπιδοφόρων περιοχών. Η συγκριτική των υψηλών τιμών πετρελαίου στη διεθνή αγορά, πάντως, θεωρείται ευνοϊκή για την προσέλκυση αξιόπιστων εταιρειών του κλάδου. Από το σημείο, όμως, «μηδέν» όπου βρισκόμαστε, μέχρι το σημείο που θα χτυπήσει το πρώτο γεωτρήπανο για να επιβεβαιώσει το κοίτασμα και να ξεκινήσει η ανάπτυξη του, απαιτείται σχεδόν μια δεκαετία...

στικών διαπραγματεύσεων και συμφωνιών που γίνονται κάτω από το τραπέζι, με αποτέλεσμα την ανακύκλωση της σχετικής συζήτησης. Σε κάθε περίπτωση, η επιμονή Τούρκων αξιωματούχων στις σχετικές δηλώσεις και η αναπαράγωγή τους πιθανώς καταδεικνύουν την επιθυμία της Άγκυρας να παραμείνει το θέμα στην επικαιρότητα, ενδεχομένως για μελλοντική αξιοποίηση.

Την ίδια στιγμή, τίθεται όλο και πιο συχνά το θέμα οριοθέτησης από την Ελλάδα Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) και καθορισμού των χρήσεων εντός αυτής. Η Ελλάδα δεν έχει οριοθετήσει μέχρι στιγμής ΑΟΖ με καμία από τις γειτονικές της χώρες, αν και δημοσίως προβάλλεται η βούληση για οριοθέτηση όλων των θαλασσίων ζωνών με όλες τις γειτονικές χώρες.

Η συμφωνία που έγινε με την Αλβανία για καθορισμό ΑΟΖ βρίσκεται «στον αέρα», λόγω ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αλβανίας. Σε εξέλιξη βρίσκονται οι σχετικές διαδικασίες, ειδικά ως προς την Αίγυπτο. Ενα κομβικό σημείο είναι ο καθορισμός ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου, που θα μπορούσε να γίνει, με ανοικτό, όμως, το ερώτημα των ορίων μιας τέτοιας συμφωνίας, όσον αφορά την τουρκική πλευρά, καθώς στα ανατολικά, η ζώνη που θα συμφωνηθεί μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου εφάπτεται με την υφαλοκρηπίδα/ΑΟΖ της Τουρκίας. Επιπλέον, το θέμα οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας ή ΑΟΖ διέπεται από τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, την οποία η Τουρκία δεν έχει κυρώσει, αν και πρέπει να σημειωθεί ότι η συμφωνία αυτή αποτυπώνει εθιμικό δίκαιο. Ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρούνται δεδομένες οι αντιδράσεις της Τουρκίας σε μια τέτοια προοπτική.

Το «αγκάθι» σε μια συμφωνία Ελλάδας - Κύπρου για καθορισμό υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ, όσον αφορά την Άγκυρα, είναι ότι αποκόπτεται την τουρκική ΑΟΖ από τη λεκάνη της νοτιοανατολικής Μεσογείου. Εκεί, άλλωστε, εντοπίζεται και η σφοδρή αντίδραση της Τουρκίας όσον αφορά το Καστελλόριζο και την αναγνώριση σε αυτό δικαιώματος υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ.

Μπροστά σε σταυροδρόμι βρίσκεται η Τουρκία

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Τι συζητούν αυτές τις ημέρες οι κυβερνητικοί κύκλοι και οι διανοούμενοι στην Άγκυρα και στην Κωνσταντινούπολη; Τις αποκάλυψες του WikiLeaks; Το Κουρδικό; Τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου; Τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό; Αυτά τα ζητήματα μπορεί να βρίσκονται στις πρώτες θέσεις της πολιτικής ατζέντας του κυβερνητικού Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), όμως το σίγουρο είναι ότι οι διανοούμενοι, οι οποίοι γεγνημένα ιδεολογικά με το συγκεκριμένο κόμμα, έχουν επικεντρωμένη την προσοχή τους σε ένα άλλο σημείο. Λίγους μήνες μετά τη δήλωση του Πρωθυπουργού Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ότι η κυβέρνηση του είναι έτοιμη να προχωρήσει στη δημιουργία ενός νέου συντάγματος, οι διανοούμενοι συζητούν το «τέλος» του έθνους-κράτους και προβληματίζονται για το μελλοντικό καθεστώς της χώρας τους.

Ο προβληματισμός για το τέλος της εποχής του έθνους-κράτους στην Τουρκία βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τη συζήτηση για το νέο σύνταγμα της χώρας. Είκοσι οκτώ χρόνια μετά την εισαγωγή του σημερινού συντάγματος από τη στρατιωτική χούντα, η χώρα ετοιμάζεται να συζητήσει το μέλλον του καθεστώτος; Συνέχεια του υπερσυγκεντρωτικού κρατικού μοντέλου ή αποκέντρωση; Αν γίνει αποδεκτή η αποκέντρωση, τι χαρακτηριστικά θα έχει; Περιορισμένη αποκέντρωση ή προσέγγιση ενός ομοσπονδιακού μοντέλου, το οποίο θα αφήνει περιθώρια για την αυτονομία των Κυβερνήσεων;

Στο πλαίσιο των παραπάνω ερωτημάτων που τίθενται επί τάπητος στις συζητήσεις των κυβερνητικών κύκλων στην Άγκυρα, οι διανοούμενοι, οι οποίοι υποστηρίζουν το κυστανικό ΑΚΡ, τονίζουν ότι η εμπειρία του έθνους-κράτους στον μουσουλμανικό κόσμο δεν απέφερε τα επιθυμητά οφέλη με την αντίστοιχη εμπειρία του δυτικού κόσμου. Οι ίδιοι, αν και θεωρούν μια ιστορική αναγκαιότητα την ίδρυση και την εδραίωση της Τουρκικής Δημοκρατίας από τον Μουσταφά Κεμάλ και τους συντρόφους τους, τονίζουν ότι στο

άμεσο μέλλον υπάρχει ανάγκη για αναθεώρηση του τουρκικού μοντέλου έθνους-κράτους. Πριν από λίγες ημέρες, το Ινστιτούτο Στρατηγικής Σκέψης, που έχει έδρα του την Άγκυρα και διατηρεί στενές σχέσεις με την κυβέρνηση και κυρίως το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών, διοργάνωσε μια ημερίδα, στην οποία κορυφαίοι ακαδημαϊκοί της χώρας εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους για το τέλος της εποχής του έθνους-κράτους και τα πιθανά μελλοντικά μοντέλα του πολιτικού καθεστώτος που μπορεί να υιοθετήσει ο μουσουλμανικός κόσμος. Σε αυτή την ημερίδα ο καθηγητής Μπεντρί Γκιεντζέρ τόνισε ότι ο μουσουλμανικός κόσμος στο σύνολό του, συνεπώς και η Τουρκία, πρέπει να αναθεωρήσουν την πολιτική τους κοσμοθεωρία. Μόλις λίγες ημέρες μετά τη διεξαγωγή της εν λόγω ημερίδας, ο ιστορικός Σιουκρού Χανισόγλου, σε σχετικό άρθρο του στη φιλοκυβερνητική εφημερίδα «Σαμπάχ», υπογράμμισε τις δυσχετηνότητες διαστάσεις της τουρκικής απόπειρας μετάβασης σε συγκεντρωτικό εθνικό μοντέλο διακυβέρνησης κατά τον 20ό αιώνα.

«Εσχάτη προδοσία»

Η θεωρητική υφή συζήτησης για το μέλλον του εθνικού, συγκεντρωτικού πολιτικού μοντέλου διακυβέρνησης πρόκειται να βρεθεί στο πολιτικό προσκήνιο, εάν και εφόσον το ΑΚΡ δεν διαψεύσει τις προβλέψεις των Τούρκων πολιτικών αναλυτών και επικρατήσει στις εκλογές του Ιουνίου. Στις τάξεις της αντιπολίτευσης το πολιτικό κλίμα είναι ήδη τεταμένο, με τις κατηγορίες κατά της κυβέρνησης για «εσχάτη προδοσία» να εκτοξεύονται από όλες τις πλευρές. Κατά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, οι πιο σκληρές τοποθετήσεις έρχονται από το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης. Όμως και οι υποστηρικτές του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος εκφράζουν τον έντονο προβληματισμό τους για τις προθέσεις του κυβερνητικού κόμματος. Μάλιστα, πολλοί από τους υποστηρικτές τονίζουν ότι στόχος του ΑΚΡ «είναι η κατάργηση του κοσμικού καθεστώτος και η σταδιακή δημιουργία μιας ισλαμικής δημοκρατίας».

από €84.900

www.porsche.com.cy

Νέα μοντέλα Porsche Cayenne σε... Avant Première!

Ετοιμαστείτε για μια Avant Première που τα έχει όλα! Δυνατές συγκινήσεις, εντυπωσιακές πρώτες εμφανίσεις, «μουσική» από...μηχανές **Turbo Diesel**, **V6 Petrol**, **Hybrid S**, **V8 S** και **V8 Turbo**. Ναι, όταν πρωταγωνιστεί η Porsche η παράσταση δεν θα θέλετε να τελειώσει ποτέ. Γι αυτό οδηγήστε τα χωρίς διάλειμμα. **Turbo Diesel**: με λιγότερο βάρος και λιγότερη κατανάλωση, το μοντέλο Diesel καλύπτει αποστάσεις μέχρι και 1300 χιλιόμετρα με ένα μόνο γέμισμα! **Cayenne Hybrid S**: με καινοτόμο σχεδιασμό, περιβαλλοντική φιλοσοφία, περισσότερη δύναμη, λιγότερα καύσιμα, χαμηλότερες εκπομπές ρύπων είναι μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά. **V8 Turbo**: για όσους επιθυμούν turbo αποδόσεις μπορούν να αισθάνονται ακόμη πιο άνετα χάρη στα νέα ενισχυμένα όσο ποτέ επίπεδα ασφάλειας. **Η παράσταση αρχίζει. Απολαύστε τη!**

PORSCHE
A.I. MOTOKINISI GROUP

PORSCHE CENTRE CYPRUS
ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ PORSCHE

Λεωφόρος
Μαγύρων 15, Τ.Κ. 12773, CY 2032 Ερζόβολος
Τηλ.: 7777 1 911, Φαξ: 7777 2 911
E-mail: info@porsche.com.cy

Λεωφόρος
Λεωφ. Αγίου Αθανασίου 58, CY 4201
Τηλ.: 25828911, Φαξ: 25828910
E-mail: info@porsche.com.cy

PORSCHE
INTELLIGENT
PERFORMANCE

BUYBACK
SCHEME
PORSCHE

Π ω λ ή σ ε ι ς • Σ υ ν ε ρ γ ε ι ο • Α ν τ α λ λ α κ τ ι κ ά • Α ξ ε σ σ ο ύ ρ • T e q u i p m e n t • T r a v e l C l u b

Εκπομπές Ρύπων (συνδυασμένος κύκλος οδήγησης Tiptronic S): 195 g/km. Κατανάλωση Καυσίμου (συνδυασμένος κύκλος οδήγησης Tiptronic S): 7.4 l/Km

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Ο διπλωμάτης των ειδικών αποστολών

Ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ είχε χειριστεί, προσωπικά, δύσκολα και ευαίσθητα ελληνικά θέματα όπως Σκοπιανό, Ιμα και Κυπριακό

Χόλμπρουκ

Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Η συγκυρία έφερε τον Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ, τον «γίγαντα της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής», όπως τον περιέγραψε ο πρόεδρος Ομπάμα, που απεβίωσε την περασμένη Τρίτη σε ηλικία 69 ετών, να χειρισθεί προσωπικά τα πιο ευαίσθητα και δύσκολα ζητήματα που απασχόλησαν την Ελλάδα την περασμένη δεκαετία και τα οποία ακόμη και σήμερα δεν έχουν ξεπεραστεί. Επιβλητική φιγούρα και ηγετική φυσιογνωμία εγνωσμένης ευφυΐας, διέθετε ένα μακιαβελικό ύφος που δημιουργούσε λίγους φίλους, ήταν, όμως, χαρισματικός και αποτελεσματικός. Ανθρώπος των ειδικών αποστολών, δεν δίστασε να κάνει χρέη

Ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ ήταν ηγετική φυσιογνωμία, ευφυής, διέθετε μακιαβελικό ύφος που δημιουργούσε λίγους φίλους, ήταν όμως χαρισματικός και αποτελεσματικός.

«Πρέπει να σταματήσετε αυτόν τον πόλεμο στο Αφγανιστάν». **Ηταν οι τελευταίες του λέξεις...**

στην αμερικανική στρατιωτική ισχύ για να εξασφαλίσει τον τερματισμό των ενδοβαλκανικών διενέξεων. Του απέδωσαν τον τίτλο του «μάγου της διπλωματίας», ενώ είχε προταθεί πολλές φορές για το Νομπέλ Ειρήνης.

Στο Σκοπιανό

Ως βοηθός υπουργός Εξωτερικών αρμόδιος για ευρωπαϊκές υποθέσεις τον Αύγουστο του '95 επισκέφθηκε στην Αθήνα τον Ανδρέα Παπανδρέου και στα Σκόπια τον Κίρο Γκλιγκόροφ και εξασφάλισε την εκ μέρους τους αποδοχή της Ενδιάμεσης Συμφωνίας. Η συμφωνία υπογράφηκε επίσημα λίγες εβδομάδες αργότερα, στις 5 Σεπτεμβρίου, στην έδρα των Ην. Εθνών, από τους υπουργούς Εξωτερικών, Κάρλο Παπούλια και Στέβο Τσερβενκόφσκι, αφού προηγουμένως χρειάστηκε να επιστραφεί ο Χόλμπρουκ το γνωστό πεστικό ύφος του. Ο γράφων και λιγιστοί ακόμη δι-

Ο ειδικός απεσταλμένος του Μπαράκ Ομπάμα σε Πακιστάν και Αφγανιστάν φθάνει σε κοινοβουλευτική επιτροπή για ενημέρωση.

μοσιογράφοι παρακολούθησαν τότε σχεδόν άφωνα την άφιξη του με ταξί από το αεροδρόμιο και τον τρόπο με τον οποίο είχε επιπλήξει στον δρόμο τον Αμερικανό μεσολαβητή Μάθιου Νίμιτς για την καθυστέρηση που παρατηρείτο στην οριστικοποίηση της συμφωνίας. Στη συνέχεια είχε μια εξίσου έντονη ολιγόλεπτη συνομιλία με την πρέσβειρα της ΠΓΔΜ στην Ουάσινγκτον, εισήλθε στο ξενοδοχείο όπου διέμενε ο υπ. Εξωτερικών Στέβο Τσερβενκόφσκι, για να κατέβει λίγο αργότερα και με νηφαλιότητα να σημειώσει: «Εντάξει, έκλεισε. Αύριο υπογράφουν τη συμφωνία. Εγώ φεύγω».

Ιμα και Κυπριακό

Λίγους μήνες αργότερα, και αφού είχε προηγηθεί η συμφωνία του Ντέιτον, ο Ρ. Χόλμπρουκ κλήθηκε να χειρισθεί την υπόθεση των Ιμίων. Με μια ολονύκτια διπλωματική ενεργηποίη-

ση που περιλάμβανε επανειλημμένες τηλεφωνικές συνομιλίες με την Αθήνα και την Αγκυρα, αποφεύχθηκε μια ελληνoturρκική σύρραξη.

Λίγες εβδομάδες μετά την κρίση των Ιμίων αποχώρησε από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, για να επανέλθει τον επόμενο χρόνο στα ελληνικά θέματα ως ειδικός προεδρικός απεσταλμένος για την Κύπρο. Ήταν πολύ σκληρός με τον Ραούφ Ντενκτάς τον οποίο δεν δίστασε να αποκαλέσει «ξεμωραμένο γέρο». Είχε ασχοληθεί έντονα με την Κύπρο από το 1995, όταν σε συνεργασία με τον Γιάννο Κρανιδιώτη, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της πορείας ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε.

Είχε συνεργασθεί στενά με τον Γιώργο Παπανδρέου τον οποίο θεωρούσε φίλο του και είχε φιλοξενηθεί στο Συμπόσιο της Σύμης.

Για σχεδόν μισό αιώνα ο Χόλμπρουκ υπηρέτησε όλους τους Δημοκρατικούς προέδρους και χειρίσθηκε κρίσιμες υποθέσεις. Ήταν ο μόνος αξιωματικός στην ιστορία του Στέιτ Ντιπάρτμεντ που διορίσθηκε βοηθός υπουργός Εξωτερικών για δύο διαφορετικές περιοχές του πλανήτη: για την Ασία ('77-'81) και για την Ευρώπη ('94-'96).

Μιλώντας στην τελετή διορισμού του ως πρέσβη στον ΟΗΕ από τον Μπιλ Κλίντον, με δάκρυα στα μάτια ανέφερε στην πρώτη του επίσκεψη ως μικρό παιδί στην έδρα των Ην. Εθνών όπου ο πατέρας του τον είχε διαβεβαιώσει ότι «αυτό το κτίριο θα απέριεπε μελλοντικούς πολέμους». Σημαντικότερο κατόρθωμά του θεωρούσε τον τερματισμό του πολέμου στη Βοσνία, που με δόση υπεραισιοδοσίας ήλπιζε να επαναλάβει και στο Αφγανιστάν. Σύμφωνα με την οικογένειά του, λίγο πριν δράσει το αναισθητικό που του είχε παρασχεθεί στην επέκτασή, είπε σε μέλος της ιατρικής ομάδας που ήταν πακιστανικής καταγωγής: «Πρέπει να σταματήσει αυτό τον πόλεμο στο Αφγανιστάν». Ήταν οι τελευταίες του λέξεις...

Στο Ντέιτον το 1995, με τους ηγέτες της Κροατίας, της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης και της Σερβίας.

Συζήτηση με εκποσισθέντα σε καταυλισμό προσφύγων στο Σουάμπι, στο Πακιστάν, τον Ιούνιο του 2009.

Ο διπλωμάτης των ειδικών αποστολών με την Αμερικανίδα υπουργό Εξωτερικών, Χίλαρι Κλίντον.

Στο τελευταίο δύσκολο έργο του στο Αφγανιστάν με τον Αφγανό πρόεδρο, Χαμίτ Καρζάι.

Εξι χαρακτηριστικές σκηνές του τρόπου διαπραγματεύσεως

Του ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ

Ο Ρίτσαρντ Χόλμπρουκ ανήκε σε μια γενιά Αμερικανών διπλωματών που τελειώνει ενδεχομένως με τον θάνατό του. Διάβαζε ιστορία με πάθος, του άρεσε να γνωρίζει πρόσωπα και πράγματα σε βάθος σε κάθε περιοχή όπου εμπλεκόταν και του άρεσε να δημιουργεί ένα μύθο γύρω του. Μαζί με άλλους Έλληνες ανταποκριτές στην Ουάσινγκτον, τον Μιχάλη Γνατιού, τον Αθανάσιο Ελλης κ.ά. είχαμε την ευκαιρία να τον ζήσουμε σε κρίσιμες στιγμές της πρόσφατης διπλωματικής ιστορίας μας - τα Ιμα, το Κυπριακό και βεβαίως το θέμα των Σκοπιών.

Ισοπεδωτικός ρεαλισμός

Είχε πάντοτε μιαν αίσθηση χιούμορ και αυτοσαρκασμού, έναν ισοπεδωτικό ρεαλισμό, αλλά έπασχε και από το σύνδρομο κάθε Αμερικανού διπλωμάτη που πιστεύει ότι «κάθε πρόβλημα έχει λύση, όσο αρχαίο και αν είναι στη γένεσή του».

Υπάρχουν μερικές σκηνές που έχουν μείνει ανέγλυφες στη μνήμη μου.

Σκηνή 1η. Ο Χόλμπρουκ έχει φτάσει στην Κύπρο για έναν ακόμη γύρο συνομιλιών. Τον έχει εκνευρίσει αφάνταστα ο Ντενκτάς, τον οποίο αντιπαθούσε σφόδρα γιατί, μόλις μπήκε στο γραφείο του, του είπε: «Θέλετε να καθίσετε εδώ που καθόταν ο Κλίφορντ ή μπλως εκεί που είχε καθίσει ο Κρίστοφερ»; Το μήνυμά ήταν πως μαζί του δεν θα τα έβγαζε πέρα ούτε η «μπουλντόζα» της αμερικανικής διπλωματίας. Τη τελευταία ημέρα των συνομιλιών, ο Χόλμπρουκ δήλωσε στις δύο

πλευρές ότι ή θα του έδιναν μια οριστική απάντηση για το σχέδιό του έως τις 6 μ.μ. ή... Η απειλή έμεινε απροσδιόριστη. Βγαίνοντας από το προεδρικό μέγαρο, μου ζήτησε να τον ακολουθήσω για να συζητήσουμε τις εξελίξεις, καθώς δεν ήξερε κανέναν άλλο δημοσιογράφο που ήταν στο πλάθος στα σκαλιά του προεδρικού. Πράγματι τον ακολουθήσα, άνοιξε μια μπύρα, άρχισε να μιλάει για διάφορα κουτσουμπολιά της Ουάσινγκτον και για την ταμπακίρα... τίποτα. Τον ρώτησα τι επρόκειτο να συμβεί στις 6 μ.μ., αν θα τηλεφωνούσε στον Κλίντον ή κάτι τέτοιο. Μου απάντησε «εσείς οι δημοσιογράφοι... Έχει ένα παιχνίδι φούτμπολ που θέλω να δω στη δορυφορική τηλεόραση και δεν θα το έχανα με τίποτε».

Σκηνή 2η. Ο Χόλμπρουκ έφτασε επευσμένα στη Νέα Υόρκη, γιατί ο τότε υπουργός Εξωτερικών Κάρλο Παπούλιας δεν δεχόταν μια συγκεκριμένη φόρμουλα που πρότεινε. Αφού απείλησε, πήγε να βρῖσει κ.λπ., ο Παπούλιας του είπε «κάνε ό,τι θες, εγώ δεν υπογράφω». Λίγα λεπτά αργότερα, τον είδαμε στη γωνία του δρόμου να ουρλιάζει σε Αμερικανούς διπλωμάτες ότι «τα έχετε κάνει μούσκεμα, δεν γίνεται έτσι η δουλειά».

Σκηνή 3η. Κάποιος Αμερικανός πρέσβης είχε τη φαινή ιδέα να τον καλέσει να μιλήσει στην τελετή αποφοίτησης Αμερικανικού Κολλεγίου στην Αθήνα. Άρχισε να μιλάει μπροστά σε 3.000 άτομα, η μετάφραση που φαινόταν σε μια οθόνη αργούσε και ήταν κάκιστη. Όταν είπε τη φράση «η Τουρκία είναι υπεύθυνη για το Κυπριακό», σύσσωμο

Με τον Γλαύκο Κληρίδη είχε μια γόνιμη και ειλικρινή συνεργασία.

Από την πρώτη μέρα ο Ραούφ Ντενκτάς φρόντιζε να τον εκνευρίσει.

το πλήθος άρχισε να τον γιοκαίρει μόλις άκουσε τη λέξη «Τουρκία» και πριν δει τι είχε πει... Δεν νομίζω ότι τον έχω ξαναδεί πιο έξαλλο μετά, να μου λέει «μα ό,τι και να πω τελικά, δεν καταλαβαίνετε...».

Σκηνή 4η. Του ζήτησα μια φορά να προσπαθήσει να με βοηθήσει να πάρω μια συνέντευξη από τον Κίονγκερ για το 1974. Πράγματι, κανόνισε να φάμε ένα πρωινό. Στα πέντε λεπτά ο Κίονγκερ άρχισε να φωνάζει ότι «εσείς οι Έλληνες δεν παραδέχεστε ποτέ ότι κάποτε λάθη και πάντα σας φταιίει κάποιος

Η αντιπάθεια που έτρεφε έναντι του Ντενκτάς, η καλή σχέση με τον Γιάννο Κρανιδιώτη και... το ματς που δεν ήθελε να χάσει

άλλος». Απάντησα ότι ήταν μεγάλη ευθύνη του για το τι συνέβη το 1974, κοκκίνισε και άρχισε να γίνεται αγενής. Το συμπέρασμα έληξε άδοξα και ο Χόλμπρουκ μου είπε: «Κοίτα να δεις πόσο ένοχος νιώθει και τι πληρώνουμε όλοι μας σήμερα...».

Σκηνή 5η. Μια μέρα μου δήλωσε με έμφαση: «Αυτός ο απίθανος τύπος, ο Κρανιδιώτης, μαζί με τον άλλο τον πληθύνει να βοηθήσουμε και εμείς να μπει η Κύπρος στην Ε.Ε. Πιστεύω ότι έτσι θα λυθεί το πρόβλημα. Ξέρω ότι μπορεί να τη φέρετε σε όλους, να μπει στην Ε.Ε. και μετά να μη δεχθείτε καμία λύση. Είναι όμως ένα ρίσκο

που πρέπει να πάρουμε, γιατί μόνο έτσι θα βρεθεί λύση». Ομολογώ, από αυτή την ιστορία τόσο αποτελεσματικό ήταν το δίδυμο καλού - κακού των Πάγκαλου - Κρανιδιώτη, που με λίγη διπλωματία και καλές σχέσεις είχαν πετύχει το ακατόρθωτο, γιατί τελικά έπαιξαν ο Αμερικανός έναν μεγάλο εθνικό στόχο της χώρας.

Σκηνή 6η. Μερικά χρόνια μετά τον πόλεμο στο Κόσοβο, αναρωτήθηκε μεγαλοφώνως σε συνέδριο στις Βρυξέλλες κατά πόσον είχε σαγηνευθεί από ορισμένους στην περίπτωση του Κοσσυφοπέδιου, γιατί τελικά ένα κομμάτι της ηγεσίας των Αλβανών ήταν «εθνικιστές-γκάνγκστερ». Αναρωτήθηκε, αλλά δεν δέχθηκε περαιτέρω συζήτηση ούτε και έδωσε τελική απάντηση.

Δεν σε άφηνε αδιάφορο

Ο Χόλμπρουκ προφανώς δεν αγαπούσε την Ελλάδα, προφανώς έβλεπε τα διάφορα «εθνικά μας θέματα» σαν ένα περιφερειακό κομμάτι ενός πολύ μεγάλου παζλ. Άλλοτε βοηθούσε γιατί θεωρούσε ότι συνέφερε τα δικά του συμφέροντα, άλλοτε επιχειρούσε να «ματς τη φέρε» γιατί επίσης συνέφερε τα αμερικανικά συμφέροντα. Σίγουρα, πάντως, ήταν μια εμπειρία να τον ζεις και να τον γνωρίζεις, γιατί δεν υπήρχε περίπτωση να σε άφηνε αδιάφορο. Η αμερικανική διπλωματία έχει σε μεγάλο βαθμό εκφυλιστεί, ίσως γιατί της λείπουν τέτοιες προσωπικότητες που είναι σίγουρο ότι, αν βρίσκονταν απέναντι στον Μπους, θα είχαν εκφορτίσει ζωπρές διαφωνίες για το ολέθριο σφάλμα της εισβολής στο Ιράκ μετά την 11η Σεπτεμβρίου.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Προεδρικές χωρίς Νίκο Αναστασιάδη

Προσωπικότητα που να μπορεί να συγκεντρώσει ψήφους από ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ θέλει ο πρώην βουλευτής του ΔΗΣΥ Χρίστος Ρότσας

Συνέντευξη στον ΝΙΚΟ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΟ

Την ξεκάθαρη θέση πως αν οι επόμενες προεδρικές εκλογές διεκδικηθούν από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ, Νίκο Αναστασιάδη, αυτό θα οδηγούσε σε επανεκλογή του Δημήτρη Χριστόφια στην Προεδρία της Δημοκρατίας, εκφράζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο πρώην βουλευτής του κόμματος, Χρίστος Ρότσας. Προχωρά μάλιστα και ένα βήμα παραπέρα, λέγοντας πως πρέπει να βρεθεί μία προσωπικότητα, πέραν του ΑΚΕΛ, που να μπορεί να συγκεντρώσει τη στήριξη των ψηφοφόρων του ΔΗΚΟ και της ΕΔΕΚ.

Παρακολουθώντας από σχετική απόσταση τις εξελίξεις στο εθνικό θέμα, πώς θα αξιολογούσατε γενικά το σημείο στο οποίο βρίσκεται σήμερα το Κυπριακό;

«Σωστά το έχετε θέσει. Όταν βλέπεις τα πράγματα μέσα από το τσουβάλι της πολιτικής, οι μυριάδες των προβλημάτων δεν σε αφήνουν να δεις την πραγματικότητα. Εκτός όμως αυτής της κατάστασης, μπορείς να πεις κάποια πράγματα πιο ξεκάθαρα χωρίς κομματικό συμφέρον. Κάθε αξιόπιστος κριτής μόνο θλίψη μπορεί να εκφράσει για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο Κυπριακό, και για να είμαι δίκαιος δεν φταίει μόνο η κυβέρνηση μας στον βαθμό που κάποιοι λένε ότι φταίει. Και αυτό γιατί, παρά τα δώρα που του έκανε, ο κ. Ταλάτ, ως γαμπρός που χάρισε, πήρε τα δώρα μαζί του, ενώ την ίδια στιγμή η Τουρκία δεν έκανε ούτε ένα βήμα. Η ευθύνη της κυβέρνησης εδώ συνίσταται. Δεν έπεισε τους συμμάχους μας ότι η Τουρκία είναι μόνο λόγια.

Δηλαδή οι ξένοι θα άλλαζαν στάση αναλόγως των ενεργειών της κυβέρνησης; Οι θέσεις τους δεν διαμορφώνονται καθαρά με βάση τα συμπεριφορές τους;

«Ναι, επηρεάζονται από τα δικά τους συμφέροντα, αλλά για πρώτη φορά βολεύουν και την Κύπρο. Είμαστε μέσα στην Ε.Ε. και από τη στιγμή που κάποιες μεγάλες χώρες όπως η Γαλλία και η Γερμανία δεν θέλουν να ενταχθεί η Τουρκία, έχουμε αμέσως φυσικούς συμμάχους. Στο παρελθόν δεν υπήρχε αυτό. Συνεπώς, σήμερα έχουμε και τη συμπαράσταση αυτών των χωρών και επιπρόσθετα εμείς μπορούμε να διεκδικήσουμε τα δικαιώματά μας εάν είμαστε πειστικοί.

Δηλαδή οι σύμμαχοι της κυβέρνησης είναι οι χώρες που δεν θέλουν την ένταξη της Τουρκίας; Δεν είναι μέσα από την ένταξη που θα πεσει η Τουρκία να κάνει βήματα στο Κυπριακό;

«Εάν η Τουρκία μπει στην Ευρώπη με άλλο το Κυπριακό, το πρόβλημα δεν θα λυθεί ποτέ. Θα είναι η καταστροφή της Κύπρου.

Πρέπει η κυβέρνηση να βάλει την Τουρκία να διαλέξει ανάμεσα σε Κύπρο και Ε.Ε.;

«Οχι. Αυτό το οποίο η Κύπρος θα κάνει, αφορά την ίδια και τα συμφέροντά της. Από εκεί και πέρα, το τι θα κάνει η Τουρκία είναι θέμα για το οποίο θα αποφασίσει η Άγκυρα. Εάν ήμουν εγώ ο Πρόεδρος, θα έλεγα στην Τουρκία ότι εμείς παγώνουμε την πορεία σου προς την Ε.Ε. μέχρι να λύσεις την κατοχή και να αποσύρεις τα στρατεύματά. Άλλο η λύση του Κυπριακού όσον αφορά τις σχέσεις με τους Τουρκοκύπριους και άλλο η κατοχή που έχει να κάνει αποκλειστικά με την Τουρκία.

Τι νομιμοποιεί όμως την Κύπρο να το κάνει αυτό τώρα, από τη στιγμή που μέχρι τώρα έλεγε «ναι» σε πολύ πιο σημαντικούς σταθμούς της ευρωπαϊκής πορείας της Τουρκίας;

«Η δημοκρατία μας. Σε μία δημο-

Την άποψη πως ο Δ. Χριστόφιας κέρδισε τις εκλογές γιατί ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ θεωρούσαν ότι ο Ν. Αναστασιάδης έλεγε τον Ιωάννη Κασουλίδη, εξέφρασε ο κ. Ρότσας.

κρατία ο λαός αποφασίζει αυτό που θέλει εκείνη τη στιγμή. Σε δεσμεύουν αποφάσεις του παρελθόντος, αλλά αυτή είναι η αξία της δημοκρατίας. Αν προτάξεις αυτό που θέλει ο λαός, τότε κανείς δεν μπορεί να σε κατηγορήσει για οτιδήποτε.

Ο λαός όμως εξέλεξε τον Δημήτρη Χριστόφια, ο οποίος υποσχέθηκε μία συγκεκριμένη πολιτική στο Κυπριακό, την οποία και ακολουθεί. Το είχε πρόφατα και σε συνέντευξή του στην «Κ» ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Άντρος Κυπριανού.

“

«Να ενώσουμε δυνάμεις όσους πιστεύουμε πως είμαστε πιο κοντά στην Ελλάδα παρά στη Συρία»

”

«Ο κ. Χριστόφιας υποσχέθηκε στους Κερυνειώτες πως αν δεν πήνε πίσω στα σπίτα τους, τότε καλύτερα είναι να μειώσουμε όλοι πρόσφυγες. Νομιζώ πως ο κ. Κυπριανού έπρεπε να γνωρίζει ότι κανένας πολιτικός δεν δεσμεύεται στον βαθμό που θέλει να φαίνεται από τις προεκλογικές του δεσμεύσεις. Στον λαό είπε αυτά που ήθελε να πει και βγήκε γιατί ο λαός αποφάσισε εκείνη τη στιγμή βάσει συμμαχιών. Ο κυπριακός λαός δεν έδωσε πράσινο φως στον κ. Χριστόφια λόγω των θέσεών του, αλλά για άλλους λόγους.

Τι εννοείτε;

«Ήταν από τη μία πλευρά ο Γιαννάκης Κασουλίδης και από την άλλη ήταν ο κ. Χριστόφιας. Ο λόγος για τον οποίο το ΔΗΚΟ και ένα μεγάλο μέρος της ΕΔΕΚ δεν ψήφισαν τον Γιαννάκη Κασουλίδη είναι ότι δεν τον θεωρούσαν ανεξάρτητη προσωπικότητα. Θεωρούσαν ότι τον επηρέαζε ο Νίκος Αναστασιάδης σε βαθμό που τον έκανε λιγότερο αξιόπιστο από τον Δημήτρη Χριστόφια. Αυτός είναι ο λόγος και δεν έχει να κάνει με το πρόγραμμά του.

Αυτό που λέτε μπορεί να εκληφθεί

και ως μήνυμα προς τον ίδιο τον Νίκο Αναστασιάδη και για τις προερχόμενες προεδρικές εκλογές.

«Φυσικά. Αυτή είναι και η αιχμή του δόρατος μας τώρα. Εάν τότε δεν ψήφισαν Κασουλίδη λόγω Αναστασιάδη, θα έλθουν να ψηφίσουν τον Νίκο Αναστασιάδη σήμερα; Είναι ο μόνος τρόπος να βγει και πάλι ο Χριστόφιας. Δεν μπορεί να είμαστε τόσο τυφλοί και να μη μάθουμε από αυτά που περάσαμε.

Δηλαδή, εάν ο ΔΗΣΥ επιμείνει στη διαφανή φιλοσοφία ότι οι επόμενες προεδρικές θα πρέπει να διεκδικηθούν από τον πρόεδρο του κόμματος, όποιος κι αν είναι, αυτό θα οδηγήσει στην επανεκλογή Χριστόφια;

«Σε ένα δημοκρατικό κόμμα αποφασίζει το κόμμα την κατάλληλη στιγμή ποιος θα είναι ο υποψήφιος πρόεδρος. Εάν κατέλθουμε όπως είναι τα πράγματα σήμερα στις προεδρικές εκλογές με τον Νίκο Αναστασιάδη, τότε, ναι, θα έχουμε επανεκλογή Χριστόφια.

Δεν θα μπορούσε όμως κάποιος να πει πριν τρία χρόνια το αντίστροφο; Ότι δηλαδή με υποψηφιότητα Χριστόφια θα εκλεγόταν ο υποψήφιος της Δεξιάς;

«Σας είπα γιατί συνέβη αυτό. Για κάποιο λόγο ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ δεν ψηφίζουν Νίκο Αναστασιάδη. Άρα δεν είναι δικό μας το πρόβλημα. Είναι πιστεύω αδύνατο να τους βάλουμε σε δίλημμα τη δεύτερη Κυριακή. Αν και είναι πολύ νωρίς, εάν τα πράγματα κυλήσουν όπως τα τελευταία δύο-τρία χρόνια, πρέπει να βρούμε κοινό υποψήφιο στον πέραν του ΑΚΕΛ χώρο για να αρχίσει η αντιστροφή μετρηση για την πανούκλα που έπληξε τον τόπο τα τελευταία τρία χρόνια.

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι μόνο εκτός του ΑΚΕΛ ή καθαρά από τον χώρο της Δεξιάς;

«Μόνο εκτός του ΑΚΕΛ, γιατί θέλουμε και την ΕΔΕΚ μαζί μας. Θέλουμε τις δυνάμεις που είναι διεκδικητικές στο εθνικό θέμα, που έχουν σωστές θέσεις στην οικονομία. Πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις όλοι εμείς που πιστεύουμε ότι είμαστε πιο κοντά στην Ελλάδα παρά στη Συρία, εμείς που πιστεύουμε ότι η Ελλάδα δεν έκανε εισβολή, εμείς που πιστεύουμε ότι η οικονομία είναι δυνατή γιατί πρέπει να είναι ελεύθερη.

Στις εντός του ΔΗΣΥ εκλογές θα είμαστε η άλλη άποψη

Πώς βλέπετε τις θέσεις του ΔΗΣΥ στο εθνικό θέμα;

«Φτάσαμε σε κατάσταση να μας θεωρούν πιο προχωρημένους και από τις θέσεις του Δημήτρη Χριστόφια. Για δύο χρόνια ήμασταν δίπλα-δίπλα, ασχέτως εάν το ΑΚΕΛ δεν εκτιμούσε αυτό που κάναμε και νόμιζε πως το κάναμε λόγω αδυναμίας. Δυστυχώς δεν διαφωνήσαμε για τις 50 χιλιάδες επικοινωνίες, ούτε για την εκπερισπασμένη προεδρία, ούτε για τη σταθμισμένη ψήφο, ούτε για τίποτα. Είναι κάποια πράγματα τα οποία η πλειοψηφία του κόσμου του ΔΗΣΥ δεν τα ανεχόταν, ούτε τα ανέχεται, ασχέτως εάν σιωπά. Ήταν λάθος της ηγεσίας μας που υποθέτουμε αυτές τις θέσεις χωρίς να αφορηχραστεί και τις απόψεις της πλειοψηφίας του κόμματος. Κάναμε το λάθος το 2004 και είπαμε «ναι», όταν ο κόσμος έλεγε «ό-

χι». Αυτός ο βιασμός της θέλησης του κόσμου του ΔΗΣΥ δεν μπορεί να συνεισφέρει επί 'απειρον. Όμως έχουμε δημοκρατία. Άλλοι κυβερνούν σήμερα τον ΔΗΣΥ. Έχουμε εκλογές. Εκεί θα μπορούμε να σταθούμε με μία διαφορετική άποψη και να ζητήσουμε ψήφο εμπιστοσύνης υπέρ ή κατά.

Δηλαδή η στάση που τηρεί τώρα η π-

“

«Κάποιοι νομιζουν πως τους ανήκει το κόμμα και πως έχουν όλες τις μετοχές»

”

γεσία του ΔΗΣΥ είναι στην ίδια αντίθεση με τη βάση που επικρατούσε το 2004 για το Σχέδιο Ανάν;

«Δυστυχώς ναι. Διότι εκείνοι που υποστήριξαν το «ναι» συνεχίζουν να επιμένουν ότι καλώς το έκαναν και ότι θα μας δείξει η ιστορία ότι εμείς που είπαμε «όχι» ήμασταν λάθος. Εάν ήταν άλλη χώρα, η ηγεσία του ΔΗΣΥ έπρεπε τότε να πηγαινε σπiti της. Δυστυχώς, όμως, κάποιοι νομιζουν ότι τους ανήκει το κόμμα και ότι εκείνοι έχουν όλες τις μετοχές.

Στις κομματικές εκλογές θα δηλώσετε παρών;

«Εντός του κόμματος, ναι. Αυτό υπαγορεύει η δημοκρατία. Πας στο συνέδριο και ζητάς τη στήριξη του λαού.

Για ποια θέση;

«Δεν έχω ακόμη αποφασίσει, αλλά έτσι θα λειτουργήσω.»

Luigi loves Luisa.com
LUXURY FASHION STORE

Xmas special offers

TOM FORD *Corneliani*
LANVIN **JACOB COHEN**
BRUNELLO CUCINELLI **HALSTON**
Aene **BRUNO MAGLI**
MISSONI **GIVENCHY**
for all mankind **KENZO**
MARC JACOBS **BARBA**
MICHAEL KORS **BRONZAJI**
Issa **HOTEL PARTICULIER**
J BRAND **RIZAL**
Brioni

Στην της Λευκωσίας

και τώρα με ΝΕΟ κατάστημα στο κέντρο της Λεμεσού.

88 Archbishop Makarios Avenue III,
1077 Nicosia, T. 22766363
www.luigilovesluisa.com

New Shop! 23 Byron Street, 3727 Limassol, T. 25365222

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

5+3 αλλαγές, το στοίχημα του 2011

Ποιες είναι οι άμεσες προτεραιότητες της κυβέρνησης αναμένοντας την απόφαση για επιμήκυνση αποπληρωμής του δανείου

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Η εφαρμογή των δύσκολων μεταρρυθμίσεων που προβλέπει για φέτος το Μνημόνιο, οι πολιτικές και κοινωνικές αντιδράσεις που ήδη προκαλούν και αναμένεται να κλιμακωθούν στους επόμενους μήνες και η αβεβαιότητα για τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαμορφώνουν το εξαιρετικά δυσμενές περιβάλλον εντός του οποίου θα κινηθούν η κυβέρνηση και το οικονομικό επιτελείο τους επόμενους μήνες.

Στο οικονομικό πεδίο, με τις πολιτικά επώδυνες αλλά τεχνικά εύκολες λύσεις, όπως η μείωση μισθών και συντάξεων και η αύξηση των φόρων, να έχουν εξαντληθεί, το στοίχημα πλέον είναι η επιτεύξη των δημοσιονομικών στόχων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω διαρθρωτικών μέτρων.

Σε ό,τι αφορά το δημοσιονομικό σκέλος του Μνημονίου, οι προτεραιότητες και ταυτόχρονα τα κριτήρια αξιολόγησης από την τρόικα και τις αγορές είναι:

1. Η εφαρμογή επιχειρησιακών σχεδίων στις ΔΕΚΟ, ώστε σε συνδυασμό με τις μειώσεις αποδοχών που ήδη ψηφίστηκαν στη Βουλή να οδηγήσουν στην εξοκονόμηση τουλάχιστον 800 εκατ. ευρώ. Από την περικοπή της μισθολογικής δαπάνης προβλέπεται εξοκονόμηση μόνο 300 εκατ. ευρώ. Τα υπόλοιπα 500 εκατ. θα πρέπει να εξευρεθούν από την αύξηση των εσόδων και την περικοπή του λειτουργικού κόστους τους.

2. Ο έλεγχος των δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Από την εφαρμογή του «Καλλικράτη» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει προβλεφθεί εξοκονόμηση δαπανών ύψους 500 εκατ. ευρώ, ενώ από τον έλεγχο των δαπανών υγείας του ασφαλιστικού συστήματος και του Εθνικού Συστήματος Υγείας προσδοκείται εξοκονόμηση 2,4 δισ. ευρώ.

3. Η αναδιοργάνωση του φοροεπιπρακτικού μηχανισμού. Τα υπουργεία Οικονομικών και Δικαιοσύνης θα καταθέσουν προς ψήφιση στη Βουλή νομοσχέδιο το οποίο θα

Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου και ο υπουργός Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου καλούνται να κερδίσουν ένα πολύ δύσκολο στοίχημα σε ένα κλίμα επιβαρυνμένο από τις εσωτερικές αντιδράσεις και την αβεβαιότητα για τις εξελίξεις στην Ευρώπη.

προβλέπει αλλαγές στη δομή των ελεγκτικών μηχανισμών και την ίδρυση φορολογικών δικαστηρίων.

4. Την κατάρτιση ενιαίου μισθολογίου στο Δημόσιο.

5. Οριστικοποίηση των αλλαγών στο ασφαλιστικό με βάση τα αποτελέσματα των αναλογιστικών μελετών, και περικοπές των επικουρικών συντάξεων.

Στο πεδίο της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, υψηλά στην ατζέντα βρίσκονται:

1. Η άρση των διοικητικών περιορισμών στα λεγόμενα κλειστά επαγγέλματα, δηλαδή δικηγόρων, συμβολαιογράφων, φαρμακοποιών, πολιτικών μηχανικών, αρχιτεκτόνων και ορκωτών λογιστών

2. Η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας

3. Η εφαρμογή του νέου εργασιακού νόμου, αλλά και η συμπλήρωσή του καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες, η τρόικα πιέζει για πλήρη μόρφωση με όσα προβλέπει το Μνημόνιο (π.χ. άρση των εμποδίων για μεγαλύτερη χρήση συμβολαίων ορισμένου χρόνου).

Στο πολιτικό πεδίο, οι αντιδράσεις των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ στο πολυνομοσχέδιο δείχνουν ότι «έχουμε φτάσει στο όριο», σύμφωνα με κορυφαίο κυβερνητικό στέλεχος. Γι' αυτό απαιτείται μια ευρύτερη συζήτηση, ώστε να συνειδητοποιήσουν όλοι αφενός μεν τις δομικές αλλαγές που φέρνει στην ελληνική

οικονομία το Μνημόνιο, αφετέρου δε την αναγκαιότητά τους. Αυτό έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία καθώς στην επόμενη επικαιροποίηση, τον ερχόμενο Φεβρουάριο, θα πρέπει να περιληφθούν αναλυτικά μέτρα ύψους 13 δισ. ευρώ για την περίοδο 2012 - 2014. Ταυτόχρονα, όμως πρέπει να αποφεύγονται και λάθη, όπως η καλλιέργεια προσδοκιών για σχετικά περιορισμένες αλλαγές στο εργασιακό από το υπουργείο Εργασίας, που δεν επιβεβαιώθηκαν από το τελικό κείμενο του Μνημονίου, ή η διάταξη για διαγραφή ληξιπρόθεσμων οφειλών 24 δισ. ευρώ που περιέλαβε το υπουργείο Οικονομικών στο πολυνομοσχέδιο. Η διαγραφή μη ει-

σπράξιμων χρεών προς το Δημόσιο, που ζητούσε και η τρόικα, αντιμετώπιστηκε σαν απλό τεχνικό ζήτημα, χωρίς να συζητηθεί και αιτιολογηθεί και κυρίως χωρίς να συνοδεύεται από μέτρα που να διασφαλίζουν ότι δεν χαρίζονται ή δεν θα χαριστούν οφειλές σε φοροφυγάδες.

Στο ευρωπαϊκό πεδίο, το οικονομικό επιτελείο περιμένει την οριστική έγκριση της επιμήκυνσης της περιόδου αποπληρωμής του δανείου των 110 δισ. ευρώ, ελπίζοντας ότι σε συνδυασμό με την πιστή υλοποίηση του Μνημονίου θα οδηγήσει σταδιακά σε αποκλιμάκωση των πιέσεων στα ελληνικά ομόλογα.

Ωστόσο, ενδεχομένως και αυτά να αποδειχθούν ανεπαρκή για την αλλαγή της στάσης των αγορών έναντι της Ελλάδας, εάν δεν βελτιωθεί το ευρωπαϊκό περιβάλλον, εάν δηλαδή οι Ευρωπαίοι ηγέτες δεν συμφωνήσουν σε μέτρα όπως αυτά που περιμένουν οι αγορές, όπως η αύξηση των κεφαλαίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), η επέκταση του προγράμματος αγοράς ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ή ακόμη και η έκδοση ευρωομολόγου.

Στην Αθήνα και τις Βρυξέλλες εκτιμούν ότι οι αγορές θα αντιδράσουν στην αδυναμία των Ευρωπαίων ηγετών να καταλήξουν σε αποφασιστικά μέτρα. Η αντίδραση αυτή αναμένεται να εκδηλωθεί τον Ιανουάριο (οι αγορές αυτή την περίοδο είναι ήρεμες καθώς κλείνει το έτος και πλησιάζουν οι γιορτές) με ένταση των πιέσεων στα ομόλογα του ευρωπαϊκού Νότου και υποβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδας, της Ισπανίας και του Βελγίου, όπως έχουν προειδοποιήσει η Fitch, η Standard & Poor's και η Moody's. Αναμένουν λοιπόν ότι αυτές οι εξελίξεις θα προκαλέσουν μια νέα έκτακτη σύνοδο κορυφής τον επόμενο μήνα, από τις αποφάσεις της οποίας θα εξαρτηθούν εν πολλοίς και οι εξελίξεις στην Ελλάδα.

Το ΔΝΤ στηρίζει πρόγραμμα και κυβέρνηση

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Σε στοίχημα για την αποτελεσματικότητα του ΔΝΤ εξελίσσεται το πρόγραμμα σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας καθώς το ΔΝΤ όχι μόνο συμβάλλει κατά το ένα τρίτο στη χρηματοδότηση της Ελλάδας, αλλά προσφέρει και την τεχνογνωσία για τη δημοσιονομική της εξυγίανση. Υπό αυτό το πρίσμα αξιωματούχοι του Ταμείου αξιολογούν θετικά την κατάθεση, με τη διαδικασία του κατεπίγοντος, του πολυνομοσχεδίου για τις ΔΕΚΟ και τις εργασιακές σχέσεις. Στο ΔΝΤ ερμηνεύθηκε ως απόπειρα ταχείας προώθησης των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών, ενώ ως θετική εξέλιξη περιγράφεται η υπερψήφιση των διατάξεων που αφορούν στις ΔΕΚΟ.

Παρά την κριτική που ασκεί το ΔΝΤ στην αξιωματική αντιπολίτευση για την αντίθεσή της στο μνημόνιο, η απόφαση της Ν.Δ. να υπερψηφίσει 10 από τα 18 άρθρα του πολυνομοσχεδίου έγινε δεκτή με ικανοποίηση.

Αλλωστε, σε ιδιωτικές συζητήσεις στελέχη του Ταμείου σημειώνουν ότι η ελληνική κοινωνία αντιλαμβάνεται το τεράστιο κόστος που επιμύζεται η ίδια λόγω της ελλειμματικής λειτουργίας των ΔΕΚΟ, και μάλιστα εκτιμούν ότι οι κινητοποιήσεις των εργαζομένων σε αυτές δεν θα έχουν λαϊκή υποστήριξη.

Ο Ντομνίκ Στρος-Καν, τόσο δημόσια, όπως διεφάνη στη συνέντευξή του στην «Κ», όσο και σε ιδιωτικές συνομιλίες, εμφανίζεται αποφασισμένος να στηρίξει την κυβέρνηση Παπανδρέου με στόχο την επιτυχία του προγράμματος για την Ελλάδα. Στην προσέγγιση αυτή ο επικεφαλής του ΔΝΤ έχει τη στήριξη και της αμερικανικής κυβέρνησης την οποία έχει καταστήσει σαφή ο πρόεδρος Ομπάμα με δημόσιες δηλώσεις αλλά και τις παροτρύνσεις του προς την Αγκελα Μέρκελ.

Θεωρεί θετική την κατάθεση του πολυνομοσχεδίου για τις ΔΕΚΟ και τις εργασιακές σχέσεις.

Jeep. ΕΠ-ΩΦΕΛΗΘΕΙΤΕ

Η περιπέτεια ξεκινά με όφελος από €5000 έως €7000

Patriot 2.0CRD

ΤΙΜΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ:	ΤΙΜΗ ΠΕΛΑΤΗ:
€31.900	€5.000	€26.900

Compass 2.0CRD

ΤΙΜΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ:	ΤΙΜΗ ΠΕΛΑΤΗ:
€32.500	€5.000	€27.500

Grand Cherokee 3.0L

ΤΙΜΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ:	ΤΙΜΗ ΠΕΛΑΤΗ:
€59.500	€7.000	€52.500

Wrangler Sahara Unlimited 2.8L (5DR)

ΤΙΜΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ:	ΤΙΜΗ ΠΕΛΑΤΗ:
€50.900	€7.000	€43.900

Compass Patriot

ΟΦΕΛΟΣ:

€5.000

Wrangler Grand Cherokee

ΟΦΕΛΟΣ:

€7.000

Με μια κίνηση μπορείτε να αποδράσεις από την καθημερινότητα και κάθε σου μικρή ή μεγάλη διαδρομή να γίνει και μια περιπέτεια. Νιώσε την απόλυτη αίσθηση ελευθερίας και την ετοιμότητα για δράση που ξυπνούν μέσα σου τα Jeep Compass, Patriot, Wrangler και Grand Cherokee τώρα, με το σχέδιο απόσυρσης Fairways με όφελος από €5000 έως €7000!

FAIRWAYS | 77 77 21 22

There is only one. Jeep.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

«Αγκάθια» στον δρόμο του Μαξίμου

Η κυβέρνηση αντιμετώπιζε με τα κοινωνικά μέτωπα και την εσωτερική συνοχή της

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Μία από τις πλέον κρίσιμες και γεμάτες δύσκολες αποφάσεις - περιόδους της δεκαεπτάμηνης πρωθυπουργικής του θητείας καλείται να διαχειριστεί ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου.

Η κυβέρνηση το αμέσως επόμενο διάστημα θα βρεθεί αντιμετώπιζε με αλληλέγγυα κοινωνικά μέτωπα, ενώ η εσωτερική της συνοχή δοκιμάζεται. Πέραν της γενικευμένης αναταραχής που επικρατεί μεταξύ των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ και η οποία αποτυπώθηκε κατά το διήμερο ψήφισμα του πολυνομοσχεδίου για τις εργασιακές σχέσεις και τις ΔΕΚΟ, ασφαλείς πληροφορίες αναφέρουν

Σε «αδιέξοδο» η ομάδα πολιτικού σχεδιασμού λόγω της διαχείρισης του Μνημονίου από τον κ. Γ. Παπακωνσταντίνου.

πως πρόβλημα έχει ανακύψει στα πραγματικά κλίμακα του κυβερνητικού επιτελείου και ειδικότερα στην ομάδα πολιτικού και επικοινωνιακού σχεδιασμού που συγκρότησε παράλληλα με τον τελευταίο ανασχηματισμό ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου.

Όπως λέγεται, η ομάδα, στην οποία ως γνωστόν μετέχουν οι κ. Γ. Ραγκούσης, Γ. Παπακωνσταντίνου, Π. Γερούλιανος, Δ. Δρούτσος, Ρεγγίνα Βάρτζελ, καθώς και οι κ. Δ. Στεφάνου και Γ. Πετρούλακας, ουσιαστικά υπολειπόμενοι. Ο λόγος είναι ότι τα θέματα του Μνημονίου συνεχίζονται να χειρίζεται εν λευκό ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, τόσο έναντι της τρόικας όσο και στο μέτωπο της εσωτερικής πολιτικής σκηνής. Αποτέλεσμα είναι η κυβέρνηση να ανοίγει μέτωπα με ελλιπή προετοιμασία ή να υποπίπτει σε σφάλματα που «θολώνουν» την εικόνα της, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη ρύθμιση για διαγραφή χρεών προς το Δημόσιο, την οποία υποχρεώθηκε να αποσύρει από το πολυνομοσχέδιο για τα εργασιακά και τις ΔΕΚΟ ο υπουργός Οικονομικών υπό τον φόβο της κατα-

ψήφισμα από τους ίδιους τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ.

Κατά πληροφορίες, το «αδιέξοδο» στο οποίο έχει περιέλθει η ομάδα πολιτικού σχεδιασμού λόγω της πολιτικής διαχείρισης του Μνημονίου αποκλειστικά από τον κ. Γ. Παπακωνσταντίνου έχει επισημανθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στον πρωθυπουργό από τους κ. Γ. Ραγκούση, Δ. Δρούτσο και Ρεγγίνα Βάρτζελ, και κατά την εορταστική ανάπαυλα ο κ. Παπανδρέου καλείται να λάβει τις αποφάσεις του.

Εάν δηλαδή θα διατηρήσει το υφιστάμενο στάτους κβο, με τον υπουργό Οικονομικών να έχει την αποκλειστική ευθύνη διαχείρισης όλων των πτυχών της συμφωνίας με την τρόικα ή εάν θα «ανοίξει το παιχνίδι», ώστε η ευθύνη χάραξης της επικοινωνιακής πολιτικής της κυβέρνησης στο οικονομικό πεδίο να είναι πλέον συλλογική.

Η ανάγκη αποφάσεων εκ μέρους του πρωθυπουργού επιβάλλεται από τα εν εξελίξει κοινωνικά μέτωπα, αλλά και από τις συγκρούσεις που θα πυροδοτήσουν νέες επιλογές της κυβέρνησης στις αρχές του χρόνου. Πέραν των κινητοποιήσεων στις αστικές συγκοινωνίες -που εάν συνεχιστούν θα αντιμετωπιστούν αρχικά με προσφυγές στη Δικαιοσύνη, για να κερυθθούν παράνομες και καταχρηστικές, και εν συνεχεία με επίταξη- η κυβέρνηση θα κληθεί, το πρώτο δίμηνο του 2011, να διαχειριστεί το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων και, βεβαίως, τη μείωση μισθών στιςισηγμένες ΔΕΚΟ. Ως φαίνεται, πάντως, η κυβέρνηση θα τηρήσει «πιο διαλλακτική» στάση έναντι των συνδικαλιστών της ΔΕΗ, που θεωρούνται ιδιαίτερα «μαχητικό» σωματείο και είναι σε θέση να βυθίσουν τη χώρα στο σκοτάδι, επί ημερών.

Επίσης, η βελτίωση των αντανακλαστικών του κυβερνητικού επιτελείου κρίνεται επιβεβλημένη λόγω του έκρυθμου κλίματος στην Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ. Την Δευτέρα, βουλευτές όπως οι κ. Βάσω Παπανδρέου και Γ. Φλωρίδης αμφισβήτησαν το δικαίωμα του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου να υπογράφει αναθεωρήσεις του Μνημονίου χωρίς την έγκριση της Βουλής, κίνηση με ιδιαίτερη πολιτική βαρύτητα.

Οι ψηφοφορίες στη Βουλή -για τον προϋπολογισμό και άλλα νομοσχέδια- έχουν πλέον χαρακτήρα ψήφου εμπιστοσύνης προς την κυβέρνηση.

Πέρα από τη βία με την οποία κτυπήθηκε ο κ. Κ. Χατζηδάκης, το στοιχείο που προκαλεί ανησυχία είναι το προφίλ των δραστών.

Εκρηκτικό το κλίμα στην Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Με τον φόβο απροσδόκπτων πλέον αντιδράσεων στο κυβερνητικό στρατόπεδο άρχισε η συζήτηση του προϋπολογισμού που θα ολοκληρωθεί την Τετάρτη τα μεσάνυχτα. Μετά τα γεγονότα της εβδομάδας που πέρασε και τη διαγραφή ενός ακόμη πράσινου βουλευτή -του κ. Βαγγέλη Παπακρήστου- η ψηφοφορία εκ των πραγμάτων λαμβάνει τον χαρακτήρα της ψήφου εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, αν και από το Μαξίμου εκτιμούν ότι τα χειρότερα πέρασαν και ότι δεν θα υπάρξει νέα «διάρρηξη» από τους 156, πλέον, εναπομειναντες βουλευτές του ΠΑΣΟΚ.

Το κλίμα, ωστόσο, στην πράσινη κοινοβουλευτική ομάδα παραμένει εκρηκτικό και όποιος βρέθηκε στη Βουλή μία εκ των τελευταίων ημερών, μπορούσε σε ελάχιστα λεπτά να το διαπιστώσει. Είναι ενδεικτικό ότι στις μεταξύ τους συζητήσεις οκ ολίγοι βουλευτές διαστάζαν όχι μόνο να εκφράζουν δημοσίως την ανησυχία τους για το τι μέλλει γενέσθαι τους προσεχείς μήνες στη χώρα, αλλά και σχεδόν να προεξόφλουν ότι με τα μέτρα διαρκούς αφαίμαξης των εργαζομένων που λαμβάνει η κυβέρνηση μόνον αναπτυξιακή διέξοδο από την κρίση δεν θα επιτύχει.

Το δε παράδοξο είναι ότι οι εν λόγω βουλευτές προέρχονται από δύο-μέχρι πρότινος- εντελώς αντίθετες τάσεις του ΠΑΣΟΚ. Αρκετοί εξ αυτών, όπως οι κ. Γ. Φλωρίδης, Ν. Αλευράς, Κ. Καρτάλης, Τόνια Αντωνίου κ.ά. ανήκαν το 2007 στον λεγόμενο στενό πυρήνα της βενιζελικής ομάδας, με τον υπουργό Αμύνης βέβαια να διαψεύδει κατηγορηματικά οποιαδήποτε δική του ανάμειξη. Άλλοι βουλευτές πάλι, όπως ο κ. Οδ. Βουδούρης, που απείχε της συζήτησης για τις ΔΕΚΟ αλλά ψήφισε το πολυνομοσχέδιο, ή και ο κ. Β. Παπακρήστος που διαγράφη την Τρίτη, ήταν μέχρι πρότινος «ορκισμένοι» παπανδρείοι.

Με άλλους λόγους, οι δυνάμει αντιδράντες βουλευτές στις κυβερνητικές επιλογές, που υπολογίζονται πλέον σε

περισσότερα από 25 στελέχη της πράσινης κοινοβουλευτικής ομάδας, δεν συστατούν μια ομοιογενή ομάδα. Αυτό που τους ενώνει είναι η διάχυτη ανησυχία τους αν το σημερινό υπουργικό σχήμα -και κυρίως συγκεκριμένοι υπουργοί που δεν διατάζουν να κατονομαστούν- βαδίζουν με συγκροτημένο σχέδιο ή απλώς εκτελούν τις επιταγές της τρόικας.

Στην ίδια ομάδα δε, θα πρέπει να προστεθούν και βουλευτές με μακρότατη κοινοβουλευτική πείρα, όπως η κ. Βάσω Παπανδρέου, ο κ. Πάρης Κουκουλόπουλος ή ακόμη και ο πρώην πρόεδρος της Βουλής κ. Απ. Κακαλιμάνης, που δεν διαστάζουν να διατυπώσουν ευθαρσώς τις απόψεις τους.

Εξ ου και πολλοί στο ΠΑΣΟΚ μιλούν ήδη για ένα ολόανο και διευρυνόμενο ενδοκομματικό μέτωπο ατάκτων

Διευρύνεται το μέτωπο των βουλευτών, τις αντιδράσεις των οποίων δεν μπορεί να προβλέψει κανείς.

βουλευτών, τις αντιδράσεις των οποίων ουδείς πλέον μπορεί να προβλέψει. Το απέδειξε η γενικευμένη αναταραχή που απειλήθηκε την Τρίτη για τη διαγραφή ορειλών στο Δημόσιο ύψους 24 δισ. ευρώ που εξανάγκασε τον κ. Γ. Παπακωνσταντίνου να ανακρούσει πρύμναν.

Σημειώτων δε ότι για την καταψήφιση του επίμαχου άρθρου από τουλάχιστον 40-50 βουλευτές του ΠΑΣΟΚ ενημέρωσε τον κ. Χρ. Πρωτόπαπα ο συνήθως μετριοπαθής κ. Γ. Φλωρίδης, που διεμήνυσε ευθέως στην κυβέρνηση ότι μια τόσο σκανδαλώδης ρύθμιση δεν πρόκειται να περάσει.

Με τα δεδομένα αυτά είναι προφανές ότι ο κύκλος της εσωστρέφειας όχι μόνον δεν εκλείσει με τη διαγραφή Παπακρήστου, αλλά πολλοί εκτιμούν ότι θα αναζωπυρώνεται από το νέο έτος σε κάθε κρίσιμο κυβερνητικό βήμα με απρόβλεπτες, στο εξής, συνέπειες...

Απεργία με έντονο χρώμα βίας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ

Το βράδυ της Τρίτης, κατά την αναμονή μεταξύ των κρίσιμων ψηφοφοριών για τα εργασιακά, το κυκλικό της Βουλής, γεμάτο από βουλευτές του κυβερνητικού κόμματος, θύμισε άλλες εποχές. Ο άφρονος καινού από τα τσιγάρα θόλωνε μια ατμόσφαιρα, η οποία ακόμη και δίχως αυτόν θα ήταν ήδη βαριά. Όχι τόσο για την αναμενόμενη από το απόγευμα διαγραφή του κ. Ευ. Παπακρήστου, αλλά για την επόμενη, απεργιακή ημέρα. Σε μια παρέα βουλευτών, το θέμα συζητήθηκε ήταν η δυσκολία τους να επισκεφθούν τις περιφέρειές τους δίχως να αντιμετωπίσουν την οργή των ψηφοφόρων τους. Παρά τους συχνούς συναισθηματισμούς στους οποίους υποκίπνουν τακτικά αρκετοί βουλευτές, η παρέα της Τρίτης αποδείχθηκε ανατριχιαστικά προφητική. Το μεσημέρι της Τετάρτης, και ενώ βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη η πορεία των απεργούντων δημόσιων και ι-

Η τυφλή επίθεση εναντίον του βουλευτή κ. Κ. Χατζηδάκη γεννά ερωτήματα για το μέλλον.

διωτικών υπαλλήλων προς τη Βουλή, ο βουλευτής της Ν.Δ. και πρώην υπουργός κ. Κ. Χατζηδάκης δεχόταν επίθεση από διαδηλωτές. Ο κ. Χατζηδάκης γρονθοκοπήθηκε, υβριστηκε σκαιά και εν τέλει κατέληξε στην εισοδο μιας πολυκατοικίας, προκειμένου να γλιτώσει από όσους τον κτυπούσαν. Οι εικόνες του ξυλοδαρμού του κ. Χατζηδάκη έκαναν γρήγορα τον γύρο του κόσμου μέσω του Διαδικτύου. Πέρα από τη βία με την οποία κτυπήθηκε, εκείνο το στοιχείο που προκαλεί πραγματική ανησυχία είναι το προφίλ των δραστών. Δεν επρόκειτο ούτε για τους συνήθως φέροντες ρόπαλα και πέτρες μαυροφρεμένους ταραξίες, αλλά για μεσή-

κτων καταστάσεων. Στην κυβέρνηση για τις επόμενες ημέρες το μοναδικό κρίσιμης μάζας νομοσχέδιο που απομένει να περάσει, είναι το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων. Στο επιτελείο του κ. Γ. Παπανδρέου εκτιμούν ότι οι αντιδράσεις θα είναι περιστασιακές. Ωστόσο, γνωρίζουν πως οι πραγματικές δυσκολίες ξεκινούν αμέσως μετά τις γιορτές, όταν θα πρέπει να εντοπιστούν οι πηγές από τις οποίες θα γίνουν οι απαραίτητες για την εξασφάλιση της τέταρτης δόσης περικοπές. Στο χρονικό διάστημα αυτό θα πρέπει να υλοποιηθούν και όλα ψηφιστούν την Τετάρτη για την εξυγίανση των ΔΕΚΟ. Αν και στο ζήτημα αυτό υφίσταται πολιτική συμφωνία μεταξύ ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ., είναι γνωστό ότι ο «σκληρός» συνδικαλιστικός πυρήνας θα αντισταθεί. Σε κάθε περίπτωση, φαίνεται ότι οι συνθήκες κοινωνικής ειρήνης, τις οποίες η κυβέρνηση είχε έως αυτή τη στιγμή εξασφαλίσει, είναι πλέον εξαιρετικά επισφαλές.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

SHOWBIZ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΥΣΗ

Κάθε μέρα κάθε λεπτό
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Ομιλία του κ. Αντ. Σαμαρά στο έκτακτο συνέδριο της Ν.Δ., Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2009. Ο πυρός που σφράγισε την περίοδο του Κ. Καραμανλή απουσιάζει από το αναλόγιο.

Ριζικό ανασχηματισμό ετοιμάζουν στη Ρηγίλλης

Ο κ. Σαμαράς ανανεώνει το επιτελείο του αλλά και τον χώρο όπου θα στεγάζεται το «αρχηγείο»

Των **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Εντατικό λίφτινγκ στην εικόνα και τα πρόσωπα που εκπροσωπούν τη Νέα Δημοκρατία ετοιμάζει ο Αντώνης Σαμαράς, ο οποίος θεωρεί το 2011 εξαιρετικά κρίσιμη χρονιά και επιθυμεί να είναι έτοιμος για παν ενδεχόμενο. Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε οι αλλαγές να γίνουν αμέσως μετά τις εκλογές για την Αυτοδιοίκηση. Ωστόσο, η καθυστέρηση στη μετακόμιση από το νεοκλασικό της Ρηγίλλης στα σύγχρονα γραφεία της οδού Συγγρού ανέβαλε συνολικά το εγχείρημα, αφού ο κ. Σαμαράς επιθυμεί οι αλλαγές να συνδυαστούν με τα νέα γραφεία, τα εγκαίνια μιας διαδραστικής, εξαιρετικά μοντέρνας ιστοσελίδας αλλά και με το νέο λογότυπο της Νέας Δημοκρατίας, το οποίο, σύμφωνα με πληροφορίες, βρίσκεται στο τελικό στάδιο σχεδίασμού.

Το... σβήσιμο του πυρός, ο οποίος σφράγισε την περίοδο του Κ. Καραμανλή στην ηγεσία του κόμματος, έχει συμβολική αξία και είναι σαφές ότι συνδέεται με την επιδίωξη του νέου αρχηγού να σηματοδοτήσει τη μετάβαση στη δική του εποχή. Ο εκ Μεσοπονεϊκής προερχόμενος συνεργάτης του κ. Σαμαρά, κ. Δ. Πτωχός, ολοκληρώνει εντός των ημερών τη νέα ιστοσελίδα της Ν.Δ., η οποία θα είναι διαδραστική και θα αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχει η τεχνολογία προκειμένου να καλυφθεί το κενό που οι επιτελείς της Ρηγίλλης διαπιστώνουν ότι υπάρχει στην επαφή του κόμματος με τα λεγόμενα «social media». Τα στελέχη της Ν.Δ., όμως, ευελπιστούν ότι με το νέο σύστημα θα καλυφθούν και τα κενά στην αντίδραση του κόμματος απέναντι σε πολιτικά γεγονότα, καθώς αυτό το σύστημα προβλέπει εκκοιτητρώωση καταγραφής όσων μεταδίδονται από ΜΜΕ και Διαδίκτυο, online σύνδεση με τη

Η στρατηγική ως προς τη Δημοκρατική Συμμαχία

«Για εμάς δεν αποτελεί θέμα, ότι ήταν να κερδίσει ήταν από την προσδοκία του νέου». Σε αυτή τη φράση, στενυρό συνεργάτη του κ. Σαμαρά, αποτυπώνεται η στάση της Ν.Δ. έναντι της Δημοκρατικής Συμμαχίας της κ. Ντόρας Μπακογιάννη. Οι χαμηλές δημοσκοπικές πτήσεις του νέου κόμματος (κάτω του 3%) κάνουν τη Ρηγίλλης να αισιοδοξεί ότι ο κίνδυνος, αν δεν εξελιχθεί, είναι πάντως μικρός. Στο επιτελείο της Συμμαχίας, από την άλλη, αναγνωρίζεται ότι τα χαμηλά ποσοστά λειτουργούν ως τροχοπέδη για την προσέλευση όχι μόνον μεσίων στελεχών αλλά και βουλευτών της Ν.Δ. που θα σκέπτονταν να ακολουθήσουν την κ. Μπακογιάννη στο νέο εγχείρημα. Στην ανάλυση που γίνεται, σημειώνεται ότι ενώ μέχρι την επίσημη ίδρυση του κόμματος το επιτελείο Μπακογιάννη είχε την πρωτοβουλία των κινήσεων, στη συνέχεια εγκλωβίστηκε στην επικαιρότητα και στην προσπάθεια να αντιμετωπίσει στα ίσια τα δύο κόμματα εξουσίας. Εφεξής, λοιπόν, προχωρούν σε αλλαγή στρατηγικής. Συγκεκριμένα, η Συμμαχία θα επιδιώξει να θέσει τη δική της ατζέντα επενδύοντας σε σειρά θεμάτων όπως η παιδεία, το μεταναστευτικό, η αντιμετώπιση της φτώχειας, η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος. Παράλληλα, θα ενταθεί η κριτική προς την κυβέρνηση αλλά και προς συγκεκριμένους υπουργούς που «αγοράζουν χρόνο, όπως ο κ. Τίνα Μπιρμπίλη στον τομέα ενέργειας». Στη Συμμαχία, πάντως, επιμένουν ότι, ανεξαρτήτως ποσοστών, τα οποία -όπως λένε- θα ανέβουν, η παρουσία του κόμματος έχει ήδη θετική επίδραση -οδήγησε τη Ν.Δ. σε πιο αξιόπιστες θέσεις.

Ποιοι φεύγουν και ποιοι αναβαθμίζονται - Οι αλλαγές στην εικόνα του κόμματος.

Βουλή και άμεση ενημέρωση των καθ' ύλην αρμοσίων στελεχών για κάθε ζήτημα πολιτικό ή και προσωπικό.

Σύμφωνα με το πλάνο του κ. Σαμαρά, θα λειτουργήσει ταυτόχρονα με τη συγκρότηση της νέας ηγετικής ομάδας που θα προκύψει μετά τον ριζικό ανασχηματισμό των τομεαρχών και γραμματέων του κόμματος. Ο αρχηγός της Ν.Δ. έχει ήδη εντατικές διαβουλεύσεις με τους συμβούλους του εν όψει των αλλαγών, τις οποίες θα ορι-

στικοποιήσει την περίοδο των εορτών. Όπως πληροφορείται η «Κ», ο κ. Σαμαράς προτίθεται να αλλάξει πάνω από το 50% των τομεαρχών και γραμματέων, προκειμένου, όπως τονίζει, να δοκιμαστούν και νέα πρόσωπα. Μεταξύ αυτών που φέρονται προς αντικατάσταση είναι οι Θ. Δαβάκης, Γ. Κασσάπιδης, Μιχ. Χαλκίδης, Ελίζα Βόζεμπεργκ. Για ορισμένους εξ αυτών, πάντως, η υποτονική παρουσία συνδέεται περισσότερο με τη συγκυρία και λιγότερο με την προσωπική τους επίδοση, αφού όλη η επικαιρότητα κινείται γύρω από την οικονομία. Τον κρίσιμο τομέα της οικονομίας θα διατηρήσει ο ίδιος ο κ. Σαμαράς, ενώ στα πόστα τους θα παραμείνουν -όπως όλα δείχνουν- και οι αναπληρωτές του, Χρ. Σταϊκούρας και Ν. Μπαράκας.

Ο αρχηγός της Ν.Δ. επιδιώκει να ενισχύσει τα όπλα του κόμματος στο οικονομικό πεδίο και, συνεπώς, συζητείται η δημιουργία ενός διευρυμένου «κύκλου οικονομίας - ανάπτυξης» ώστε και το πολιτικό μήνυμα της Ν.Δ. να ενδυναμώσει αλλά και την παρουσία του κ. Κ. Χατζηδάκη (ο οποίος συμμετείχε και στο πρόσφατο δείπνο με τον κ. Ολι Ρεν) να αναβαθμιστεί. Το τελευταίο έχει σημασία, καθώς ο πρώην υπουργός, ο κ. Ν. Δένδιας και φυσικά ο κ. Κυριάκος Μητσοτάκης έχουν διεισδυτικότητα στους φιλελεύθερους ψηφοφόρους και θα αναδειχθούν ως αντίβαρο στο κόμμα της κ. Ντόρας Μπακογιάννη.

Ενας τομέας που προβληματίζει ιδιαίτερα τον κ. Σαμαρά είναι αυτός της επικοινωνίας. Ο αρχηγός της Ν.Δ. φέρεται να εξετάζει την εισήγηση αρκετών στελεχών για αλλαγή σκευτάν στη θέση του εκπροσώπου Τύπου. Θεωρεί, ωστόσο, ότι ο νυν εκπρόσωπος κ. Πάν. Παναγιώτου έχει επιτελέσει ικανοποιητικά το έργο του χωρίς να υποπέσει σε κρίσιμο λάθος και, συνεπώς, επιθυμεί να τον διατηρήσει στην ηγετική ομάδα. Το πρόβλημα είναι ότι δεν έχει βρεθεί ο αντικαταστάτης του. Κάποιοι πρότειναν τον τομεάρχη Δικαιοσύνης κ. Ν. Δένδια, άλλοι τόσοσυνεπώς, πάντως, δεν έχουν ληφθεί.

Η σκιά της κυβέρνησης του κ. Σαμαρά υπόκειται και σε γεωγραφικούς περιορισμούς. «Ειδικού χειρισμού» είναι οι Κρήτες βουλευτές του κόμματος. Οι Όλγα Κεφαλογιάννη και Γ. Πακιογιάννης είναι ήδη τομεάρχες, ο δεύτερος κατέλαβε και ως υποψήφιος περιφερειάρχης, και αναμένεται να παραμείνουν στην «πρώτη γραμμή» ως αντιπρόσωποι στην επιρροή της κ. Μπακογιάννη στο νησί.

Γιατί δεν απέδωσε η επιχείρηση «συναίνεση»

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΥΓΕΡΟΥ**

Όπως αναμενόταν, η επιχείρηση «συναίνεση» δεν έφερε πολιτικό αποτέλεσμα. Οι αρχηγοί των κομμάτων της αντιπολίτευσης παρέμειναν και μετά τις συναντήσεις τους με τον πρωθυπουργό στις εκπεφρασμένες θέσεις τους. Προφανώς, στο Μαξίμου δεν είχαν ανταπάτες. Δρομολόγησαν τη διαδικασία με στόχο να δημιουργήσουν εντυπώσεις. Ολα δείχνουν, όμως, ότι αυτού του είδους τα επικοινωνιακά τερτίπια δεν παράγουν αξιόλογο πολιτικό αποτέλεσμα.

Η μαζική κατεδάφιση όλων σχεδόν των θεσμών προστασίας του κόσμου της εργασίας προκαλεί μια ανανεωμένη κοινωνική αντίδραση. Οι απεργιακές κινητοποιήσεις αυτών των ημερών είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Υπό την πίεση των κοινωνικών αντιδράσεων, ακόμα και όσοι είχαν ψηφίσει το Μνημόνιο (Γιώργος Καρατζαφέρης και Ντόρα Μπακογιάννη) τώρα παίρνουν αποστάσεις. Σ' αυτές τις συνθήκες, το σενάριο σχηματισμού μιας συμμαχικής κυβέρνησης, που θα είχε τη στήριξη της Δημοκρατικής Συμμαχίας, της Δημοκρατικής Αριστεράς και του ΛΑΟΣ, «κaiγεται».

Όπως αναμενόταν, η αποτυχία του Γιώργου Παπανδρέου να καταστήσει κι άλλες πολιτικές δυνάμεις συμπευθμένες για την πολιτική του δεν λειτουργήσει ως ανασχετικός παράγοντας. Είναι σαφές πως ο ίδιος και η κυβέρνησή του έχουν ταυτισθεί πολιτικά με την τρούφα, εφαρμόζοντας πιστά τις εντολές της λειτουργώντας σαν οδοστρωτήρες.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ έχει στην πράξη εκφυλισθεί σ' ένα όργανο ψήφισμα και νομιμοποίησης αποφάσεων στη διαμόρφωση των οποίων δεν έχει την παραμικρή συμμετοχή. Για την ακρίβεια, δεν τηρούνται ούτε τα προσχήματα. Αυτός είναι και ο λόγος που την περασμένη Δευτέρα η αντίδραση των πρόσινων βουλευτών προσέλαβε έντονη μορφή.

Σε προκρούστεια κλίση

Στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ το κλίμα είναι εξαιρετικά βαρύ. Τα στελέχη του συνειδπιτοποιούν ότι αντί να νοικοκυρεύει το κράτος και να δρομολογήσει την αξιοποίηση των λιμναζουσών αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η κυβέρνηση Παπανδρέου έχει τοποθετήσει την ελληνική οικονομία και κοινωνία στην προκρούστεια κλίση μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης συνταγής. Συνειδητοποιούν ότι η ασκούμενη πολιτική δεν πλτίζει μόνο κάποιες προνομιούχες συντεχνίες, αλλά συνολικά τα κοινωνικά ερείσματα του κυβερνώντος κόμματος. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο άνατο στέλεχος, «έτσι όπως πάμε, είναι αμφίβολο εάν καταφέρουμε να επιβιώσουμε ως κόμμα εξουσίας».

Σε κατ' ιδίαν συζητήσεις, ακόμα και υπουργοί κατηγορούν τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου. Βουλευτής με μακρά υπουργική θητεία τον κατηγορεί ότι «συμπεριφέρεται ως εντολοδόχος της τρούφας κι όχι ως υπουργός της Ελλάδας. Όταν η πολιτική του ναυαγήσει, ο ίδιος θα καλοβουλεύει σε κάποιο διεθνή οργανισμό. Εμείς, όμως, θα είμαστε εδώ και θα πληρώσουμε τα οπισώματα».

Δηλητηριώδη ήταν και τα σχόλια για την απόπειρα του υπουργού Οικονομικών να διαγράψει χρέη

προς το Δημόσιο ύψους 24 δισ. Δεν έχουν άδικο. Ούτε αρκεί η απόσυρση της σχετικής διάταξης. Ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου είχε πολιτική υποχρέωση να δώσει έστω και εκ των υστέρων στη δημοσιότητα τον αναλυτικό κατάλογο των χρεών που είχε πρόθεση να διαγράψει. Μόνο έτσι θα διαπιστωθεί εάν πράγματι πρόκειται για χρέη που είναι αδύνατον να εισπραχθούν και ως εκ τούτου πρέπει να διαγραφούν. Εάν δεν δώσει στη δημοσιότητα τον κατάλογο, θα δικαιώσει όσους ψιθυρίζουν ότι μέσα στον σωρό κρύβονται και σκανδαλώδεις περιπτώσεις.

Η αναταραχή

Αν και η μεγάλη αναταραχή που επικρατεί στο κυβερνητικό στρατόπεδο είναι εκτεταμένη και έντονη, δεν έχει μετουσιωθεί σε πο-

Εξαιρετικά βαρύ το κλίμα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ. Μόνο οι απεργιακές κινητοποιήσεις μπορούν να αμφισβητήσουν εμπράκτως την κυβέρνηση.

λιτική πράξη η οποία να εγείρει εμπόδια στην άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής. Ο Γιώργος Παπανδρέου μπορεί να μην πείθει τα στελέχη του, αλλά έχει καταφέρει να ακινητοποιήσει πολιτικά. Κι αυτό σε μια τόσο δύσκολη περίοδο του είναι υπεραρκετό. Έχοντας ακόμα υπό έλεγχο το εσωκομματικό μέτωπο, επικρατεί φυγή προς τα εμπρός.

Παρά το γεγονός ότι ο Αντώνης Σαμαράς έχει ανοίξει τον αντιπολιτευτικό βηματισμό του εισηγώντας και νέα θέματα στην ατζέντα, παρά το γεγονός ότι η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων έχει διαμορφώσει κλίμα σχετικής πολιτικής απομύθωσης της κυβέρνησης, η σταθερότητα της δεν απειλείται εντός του πολιτικού συστήματος. Θα απειληθεί μόνο στο πεζοδρόμιο, εάν οι απεργιακές κινητοποιήσεις προσλάβουν διαστάσεις που θα αμφισβητήσουν εμπράκτως την ικανότητα της κυβέρνησης Παπανδρέου να εφαρμόσει την πολιτική της.

Απόγνωση

Μέχρι τώρα οι κοινωνικές αντιδράσεις δεν έχουν προσλάβει τέτοιο χαρακτήρα. Οι πολίτες φοβούνται τη χρεοκοπία, τις απειλές ότι δεν θα πληρώνονται μισθοί και συντάξεις, ότι οι καταθέσεις θα απαξιωθούν κ.λπ. Προσπαθούν να επιβιώσουν με την ελπίδα ότι οι θυσίες τους θα πιάσουν τόπο και η κρίση θα ξεπεραστεί. Η βύθιση στην ύφεση, όμως, διαφεύδει αυτή την ελπίδα. Για πρώτη φορά μεταπολεμικά απειλείται η αναπαραγωγή της υφιστάμενης κοινωνικής δομής. Η μαζική πτώχευση μικρομεσαίων και το κύμα απολύσεων παράγουν κοινωνική απόγνωση. Όταν στην κοινωνία συγκεντρωθεί η κρίση μάζα απόγνωσης, η απόγνωση θα αρχίσει να μετατρέπεται σε οργή. Τότε, μια αφορμή θα είναι ικανή να προκαλέσει κοινωνική ανάφλεξη.

Αναμενόμενο ήταν το αποτέλεσμα της συνάντησης της γ.γ. του ΚΚΕ κ. Αλ. Παπαρήγα με τον πρωθυπουργό.

ΚΚΕ και Συνασπισμός ανεβάζουν τους τόνους

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΑΤΙΑΤΟΥ**

Το αποτέλεσμα της συνάντησης του πρωθυπουργού με τη γ.γ. του ΚΚΕ ήταν αναμενόμενο, όπως και η απόφαση του προέδρου του ΣΥΝ να μην αποδεχθεί την πρόκληση για το Μέγαρο Μαξίμου. Οι εξελίξεις στο κοινωνικό πεδίο και ειδικά το πολυνομοσχέδιο για τις επιχειρησιακές συμβάσεις ωθούν τα δύο κοινοβουλευτικά κόμματα της Αριστεράς σε όξυνση της αντιπολιτευτικής τους τακτικής.

Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν όμως και τη Δημοκρατική Αριστερά που έχει βάσει την «κόκκινη γραμμή» στο κοινωνικό πεδίο και δεν έχασε ευκαιρία την περασμένη εβδομάδα να εκδηλώσει την αντίθεσή της στις κυβερνητικές επιλογές.

Δεν είναι τυχαίο ότι τόσο η κ. Παπαρήγα όσο και ο κ. Τσίπρας χρησιμοποίησαν τις πιο βαριές εκφράσεις για την κυβέρνηση την εβδομάδα που πέρασε, από τον χαρακτηρισμό «πιο επικίνδυνη κυβέρνηση» (Παπαρήγα) ως την έκφραση «υποτακτικοί» (Τσίπρας).

Στην τελευταία της συνέντευξη Τύπου, αλλά και στις δηλώσεις της μετά τη συνάντηση με τον πρωθυπουργό Γ. Παπανδρέου, η γ.γ. του ΚΚΕ επανέφερε με έμφαση το πολιτικό δίλημμα στους πολίτες: «Η θα σκύψουν το κεφάλι και θα δεχτούν, ή ετοιμάζεται στο κοινωνικό πεδίο ή θα επιδιώξουν ανατροπή των πολιτικών σχέσεων εξουσίας». Ένα μήνυμα μετά την εκλογική επιτυχία του Νοεμβρίου, που το κατέστησε ηγεμονική δύναμη στον χώρο

Καθοριστικές για τη στάση τους οι εξελίξεις στο κοινωνικό πεδίο και ειδικά το πολυνομοσχέδιο για τις επιχειρησιακές συμβάσεις.

της Αριστεράς, το ΚΚΕ δείχνει ότι δεν σκοπεύει να αλλάξει γραμμή πλεύσης. Παραμένει προσελωμένο στην τακτική της οργάνωσης της λαϊκής αντίστασης στην κυβερνητική πολιτική από τη βάση, απορρίπτοντας κάθε σκέψη ακόμα και για περιστασιακές συμμαχίες με τα άλλα κόμματα της Αριστεράς. Αυτό που προέχει για το ΚΚΕ είναι η

αύξηση της επιρροής του ΠΑΜΕ στον συνδικαλιστικό χώρο, αλλά και η αύξηση των δικών του δυνάμεων.

Στην Κομμουνιστικού, όπου ο κ. Τσίπρας έθεσε αμέσως μετά τις εκλογές ως προγραμματικό στόχο τις πρωτοβουλίες για την ενόπληση του χώρου της Αριστεράς, δεν παύουν να κεντριάζουν αυτή τη στάση, συνθέτουν με τη φράση «ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθύνες του». Στην πραγματικότητα βέβαια γνωρίζουν ότι μια πολιτική ανοιγμάτων του Περικλή θα έθετε εκ νέου σε δοκιμασία την ενόπληση του ΣΥΝ, όσο και η προοπτική δημιουργίας κόμματος από τον Αλ. Αλαβάνο, η οποία έχει χάσει τη δυναμική της λόγω του κακού εκλογικού αποτελέσματος.

Στο εσωτερικό του ΣΥΝ, η κυ-

βερνητική πολιτική στα εργασιακά συσπερώνει τις πτέρυγες. Είναι ενδεικτικό ότι την απόφαση του κ. Τσίπρα να απόσει από τη συνάντηση με τον κ. Παπανδρέου τη χαίρετσαν τόσο ο κ. Δ. Παπαδημιούλης (αναγνωστικός) όσο και ο κ. Δ. Στρατούλης (Ρεύμα).

Στη Δ.Α. ο κ. Κουβέλης καταλόγισε στην κυβέρνηση ότι κατεδάφισε το κοινωνικό κράτος, ότι υπονομεύει τη συνοχή και ακόμα ότι υπονομεύει τη Βουλή. Στέλεχη του κόμματος επισμαίνουν ότι αν προσκληθεί από τον πρωθυπουργό, θα πάει στη συνάντηση, εκφράζοντας όμως τη διαφωνία του με τις συγκεκριμένες πολιτικές. Στη συγκεκριμένη συγκυρία το ΠΑΣΟΚ φαίνεται να μην έχει συνομιστήτες στα αριστερά του...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	---------------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

Τεύχος Ιανουαρίου

must have
LADIES Έμα Ιωαννίδου, Χριστίνα Αρσενίου Φιλίππου, Ξάνα Τρεμπέση

must have
christmas
The ultimate gift guide

Το απόλυτο fashion diary της νέας χρονιάς για όλες τις αναγνώστριες!

Σε εύχρηστο μέγεθος

Συχνό το φαινόμενο στην Ασφάλεια. Στριμμένο το τραπέζι και πάνω η πραγματεία των κακοποιών που συνελήφθησαν, όλα προϊόν της μαύρης αγοράς όπλων.

«Υπερμάρκετ» λαθραίων όπλων είναι η Ελλάδα

Μεγάλες ποσότητες παράνομου υλικού από Αλβανία, Βουλγαρία και όχι μόνο στα χέρια τρομοκρατών, «μπράβων» και άλλων κακοποιών

Του ΚΩΣΤΑ ΟΝΙΣΕΝΚΟ

Τεράστιες ποσότητες από πυροβόλα όπλα έχουν εισαχθεί λαθραία τα τελευταία είκοσι χρόνια στη χώρα μας. Στη συντριπτική τους πλειονότητα προέρχονται από την Αλβανία και δευτερευόντως από τη Βουλγαρία και την πρώην Γιουγκοσλαβία. Σε αυτά περιλαμβάνονται χιλιάδες πολεμικά τυφέκια Καλάσνικοφ, μικρότερα αυτόματα, όπως τα Scorpio, πιστόλια, περιστερόφωτα, χειροβομβίδες, αλλά και αντιραματικές ρουκέτες, σύμφωνα με εκτιμήσεις στελεχών της ΕΛ.ΑΣ.

Σχεδόν όλα αυτά τα όπλα βρίσκονται σε χέρια κακοποιών του κοινού ποινικού δικαίου, τρομοκρατικών ομάδων, «μπράβων» κ.λπ. Το αποτέλεσμα; «Οι αστυνομικές και λιμενικές αρχές της χώρας είναι οι μόνες στην Ε.Ε. που καλούνται να αντιμετωπίσουν εξοπλισμό που σε άλλες χώρες αντιμετωπίζουν στρατοί», σχολιάζει χαρακτηριστικά ο νομικός κ. Γιώργος Μαρής.

Το μεγαλύτερο μέρος του βαρέος οπλισμού, που εξήλθε τον υπόκοσμο που δρα στην Ελλάδα, προέρχεται από τα λεηλατημένα στρατόπεδα της Αλβανίας και εισήχθη στις αρχές της δεκαετίας του '90. Πρόκειται κυρίως για Καλάσνικοφ, πιστόλια και χειροβομβίδες. Όπλα από τις ίδιες पार्टιες εξακολουθούν να εισάγονται και σήμερα κυρίως από τα περάσματα του Γράμμου που είναι γνωστά στους βοσκούς και στους κακοποιούς. Μάλιστα, η εισαγωγή των παράνομων όπλων από την Αλβανία έχει διευκολυνθεί τα τελευταία χρόνια λόγω τπς... κλιμακτικής αλλαγής, καθώς τα περάσματα, μέσα από τα βουνά, που

χρησιμοποιούν οι κακοποιοί, είναι προσπελάσιμα τους περισσότερους μήνες του χρόνου, έναντι μόλις τεσσάρων τα προηγούμενα χρόνια λόγω των συνεχών χιονοπτώσεων. Εκτιμάται ότι στην παράνομη διακίνηση όπλων εμπλέκονται και βοσκοί των παραμεθωρίων περιοχών που συνορεύουν με την Αλβανία.

Κάποια από τα παράνομα όπλα προέρχονται από τη Βουλγαρία, ενώ εκτιμάται ότι πιο σύγχρονα, όπως τα αυστριακά Glock, ενδέχεται να προέρχονται από τη Λιβύη. Παλιότερα είχαν καταγραφεί εισαγωγές κι από την πρώην Γιουγκοσλαβία και τη Συρία. Τα τελευταία χρόνια

Οι τιμές στη μαύρη αγορά κυμαίνονται στα 200-1.000 ευρώ για τα πιστόλια και στα 500-4.000 για τα αυτόματα

έχουν κατασχεθεί αρκετά όπλα που έχουν μετασκευαστεί από κρότση-λάμπης σε πυροβόλα. Τέτοια ήταν τα πιστόλια που χρησιμοποιήσε ο 19χρονος αυτόχειρας που είχε εισβάλει σε σχολή του ΟΑΕΔ στον Ρέντη τον Απρίλιο του 2009, ενώ ακόμα και σήμερα εντοπίζονται πιστόλια και περίστροφα που έχουν «ξεμείνει» από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το γεγονός ότι ένα όπλο μπορεί να είναι... αιωνόβιο, σύμφωνα με ειδικούς, «δεν το καθιστά μη αξιόμαχο». Χαρακτηριστικά, το περίστροφο Nagant, με το οποίο 34χρονος κακοποιός δολοφόνησε αστυνομικό

στην Κυψέλη, επίσης τον Απρίλιο του 2009, είχε πρωτοκατασκευαστεί το 1895! Εκτιμάται ότι τιμήμα των πυρομαχικών που κυκλοφορούν στη μαύρη αγορά -κυρίως τα θάρια πιστόλια- έχουν «διαρρεύσει» από σκοπευτήρια.

Από την Ασφάλεια Αττικής έχουν δοθεί 4.500 άδειες οπλοφορίας που αντιστοιχούν σε περίπου 10.000 νόμιμα πιστόλια και περίστροφα. Ο αριθμός των παράνομων όπλων εκτιμάται τουλάχιστον στο δεκαπλάσιο. Αλλά τόσο εκτιμάται ότι βρίσκονται μόνον στην Κρήτη. Παράνομα όπλα προμηθεύονται άτομα που «απασχολούνται» σε νυχτερινά μαγαζιά, έμποροι ναρκωτικών και ληστές. Οι τιμές τους στη μαύρη αγορά κυμαίνονται στα 200-1.000 ευρώ για τα πιστόλια και στα 500-4.000 για τα αυτόματα.

Η διαφορά στην τιμή σχετίζεται με το εάν ένα όπλο είναι «καθαρό», δηλαδή αν έχει χρησιμοποιηθεί σε άλλες εγκληματικές ενέργειες, κάτι που ωστόσο ακόμα και οι ίδιοι οι κακοποιοί πολλές φορές δεν γνωρίζουν. Σε μεγάλο βαθμό η τιμή καθορίζεται και από το σημείο της συναλλαγής, π.χ. ένα όπλο που πωλείται στα ελληνοαλβανικά σύνορα είναι τουλάχιστον κατά 60% φτηνότερο με εκείνο που αγοράζεται στην Αθήνα. Άλλος παράγοντας που καθορίζει την τιμή είναι και τα πυρομαχικά που χρησιμοποιούν, π.χ. τα Tokarev πωλούνται φτηνά γιατί τα πυρομαχικά τους είναι δυσεύρετα. Αντίθετα με την άποψη ότι «στην Ομόνοια βρίσκεις τα πάντα», τα λαθραία πυροβόλα διακινούνται συνήθως από «γνωστούς» σε «γνωστούς» και δεν είναι εύκολα προσβάσιμα σε άτομα που δεν έχουν σχέση ή συνεργάζονται με κακοποιούς.

Αιτήματα κρατουμένων στο τραπέζι

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Ενδείξεις ύφεσης των κινητοποιήσεων στις φυλακές της χώρας καταγράφονταν τα τελευταία εικοσιτετράωρα με φόντο την πρόθεση του υπουργείου Δικαιοσύνης να ικανοποιήσει ορισμένα από τα αιτήματα των εγκλείστων, ενώ παράλληλα έγιναν κινήσεις προσέγγισης και με φορείς για τα δικαιώματα των κρατουμένων. Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία του υπουργείου Δικαιοσύνης, σε 4 από τις συνολικά 33 φυλακές ένας αριθμός κρατουμένων συνέχιζε να απέχει από το συσσίτιο, ενώ λιγότεροι από 500 έγκλειστοι συνέχιζαν την απεργία πείνας. Την προηγούμενη εβδομάδα κινητοποιήσεις βρισκόνταν σε εξέλιξη σε συνολικά 16 φυλακές.

Πρώταση εάν κάποιος καταδικάζεται σε φυλάκιση να μην οδηγείται στη φυλακή αλλά να μπαίνει σε... λίστα αναμονής!

Στο πλαίσιο της προσπάθειας περαιτέρω αποκλιμάκωσης της έντασης, στελέχη του υπουργείου Δικαιοσύνης τόνιζαν στην «Κ» ότι εξετάζεται σοβαρά το ενδεχόμενο στο νομοσχέδιο για την αποσυμφόρηση να συμπεριληφθούν διατάξεις που να ρυθμίζουν πάγια αιτήματα των κρατουμένων. «Είναι πιθανό να υπάρξει πρωτοβουλία σχετικά με το θέμα των αδειών ή την επιβολή πειθαρχικών ποινών» δήλωνε χαρακτηριστικά στέλεχος του υπουργείου.

Οι νέες «ευεργετικές» (όπως χαρακτηρίζονται) ρυθμίσεις προβλέπεται να συμπεριληφθούν σε υπό επεξεργασία νομοσχέδια, οι διατάξεις των οποίων όμως δεν αναμένεται να εφαρμοστούν στην πράξη αν δεν περάσει τουλάχιστον ένα εξάμηνο.

Για παράδειγμα, ο νέος σωφρονιστικός κώδικας προβλέπει βελτιώσεις στις διαδικασίες χορήγησης αδειών ή επιβολής πειθαρχικών ποινών. Ωστόσο, ενώ αρχικά το νομοσχέδιο επρόκειτο να ολοκληρωθεί εντός διμήνου, η αρ-

Συνομιλητές του κ. Σκανδάμη τόνισαν στην «Κ» ότι «υπήρξε κατανόηση των αιτημάτων των κρατουμένων, τα οποία πρόκειται να ικανοποιηθούν μέσα από νομοθετήματα υπουργείου».

Μέλη φορέων για τα δικαιώματα των κρατουμένων υποστηρίζουν πάντως ότι το υπουργείο αρνήθηκε ουσιαστικά να δεσμευθεί σε συγκεκριμένες λύσεις και παρεμβάσεις. Παραδέχτηκαν ωστόσο ότι καταγράφονται «κάμψη της έντασης» των κινητοποιήσεων στα σωφρονιστικά καταστήματα. «Είναι φυσικό όσο περνούν οι μέρες να επέρχεται κούραση για τους απεργούς πείνας. Η κατάσταση στις γυείας πολλών εξ αυτών παρουσίασε επιδείνωση και τελικά υποχρεώθηκαν να σταματήσουν τις κινητοποιήσεις» δήλωσαν στην «Κ» εκπρόσωποι φορέων για τα δικαιώματα κρατουμένων. Ενδεικτικά, την περασμένη Τρίτη οι απεργοί πείνας των φυλακών Γρεβενών ανέστειλαν την κινητοποίησή τους, καθώς πολλοί βρέθηκαν αντιμετώπι με προβλήματα υγείας.

Μεταξύ των αιτημάτων των εγκλείστων είναι η «ελαστικοποίηση» του καθεστώτος κορήγησης άδειας σε κρατούμενους για υποθέσεις ναρκωτικών, καθώς και η διαγραφή πειθαρχικών ποινών που έχουν επιβληθεί σε κρατούμενους που έχουν υποστεί σε πειθαρχικά παραπτώματα μέσα στη φυλακή.

Υπενθυμίζεται ότι από τον περασμένο Σεπτέμβριο ξεκίνησαν επαφές και ζημιώσεις μεταξύ των κρατουμένων για μαζική εξέγερση στα σωφρονιστικά καταστήματα. Κεντρικό ρόλο σε αυτές φέρεται να είχαν οι αυτοαποκαλούμενοι «πολιτικοί» κρατούμενοι καθώς και ποινικοί που διατηρούν καλές σχέσεις με τον «κόρο». Μολονότι αρχικά είχε διαφανεί ότι οι επαφές θα κατέληγαν στη δημιουργία ενιαίου «μετώπου» μεταξύ των δύο «πόλων» τελικά αυτό δεν συνέβη.

Σύμφωνα μάλιστα με ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες, κάποιος κρατούμενος της «17 Νοέμβρη» είχαν διατυπώσει ενστάσεις για τον χρόνο έναρξης των κινητοποιήσεων, υποστηρίζοντας ότι αυτές έπρεπε να ξεκινήσουν μετά τις γιορτές των Χριστουγέννων, με στόχο να αποκτηθούν χαρακτηρισμό «κινηματικό» και να βρουν ανταπόκριση και εκτός φυλακών.

Ο Στέλιος Παρλιάρος στο must Ιανουαρίου με το βιβλίο του «Επιδόρπια»!

Ένας πολυτελής τόμος ζαχαροπλαστικής με 146 σελίδες και 75 συνταγές γεμάτες φαντασία.

Ο Στέλιος Παρλιάρος στο must Ιανουαρίου με το βιβλίο του «Επιδόρπια»!

Ένας πολυτελής τόμος ζαχαροπλαστικής με 146 σελίδες και 75 συνταγές γεμάτες φαντασία.

MONO €8.90

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

ΓΝΩΜΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ

ΚΟΣΜΟΣ

ΥΓΕΙΑ

ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

ΜΟΔΑ

Η Στοκχόλμη γλίτωσε από ένα λάθος

Η πρώτη έκρηξη της βόμβας πρόλαβε τα χειρότερα, καθώς ο τρομοκράτης κατευθυνόταν σε πολυκατάστημα ή στον σιδηροδρομικό σταθμό

Τον **JOHN F. BURNS** και **RAVI SOMAYA**

Λίγες ημέρες μετά τον θάνατο βομβιστή αυτοκτονίας και τον ελαφρύ τραυματισμό δύο περαστικών στο εμπορικό κέντρο της Στοκχόλμης, οι διωκτικές αρχές σκιαγράφησαν την προσωπικότητα του δράστη, που κατά τα πρότυπα και άλλων ισλαμιστών τρομοκρατών εκνεύριτο απαρτάρητος μεταξύ Ευρώπης και Μέσης Ανατολής, προετοιμαζόμενος να γίνει μάρτυρας.

Η ταυτότητα του βομβιστή έγινε γνωστή τη Δευτέρα. Επρόκειτο για τον 28χρονο Σουηδό υπήκοο, γεννημένο στο Ιράκ, Ταϊμούρ Αμπντουλάχαμ αλ Αμπντάλι, που ζούσε με τη γυναίκα και τα παιδιά του σε σπίτι στο Λούτον έξω από το Λονδίνο μέχρι και πριν από τρεις

Ο δράστης ζούσε με τη γυναίκα και τα παιδιά του στο Λούτον, την πόλη απ' όπου ξεκίνησαν οι 4 βομβιστές-καμικάζι του Λονδίνου το 2005

εβδομάδες. Η πόλη έγινε διαβόητη ως το σημείο εκκίνησης των τεσσάρων βομβιστών-καμικάζι που επιτέθηκαν κατά του συστήματος δημόσιων μεταφορών του Λονδίνου στις 7 Ιουλίου 2005, προκαλώντας τον θάνατο 56 ανθρώπων.

Η βρετανική αστυνομία πραγματοποίησε έρευνα στο σπίτι του Λούτον, αλλά και σε διαμέρισμα στα βορειοδυτικά προάστια της Στοκχόλμης. Ο σουηδικός Τύπος, στο μεταξύ, ανέφερε ότι ο Αμπντάλι επισκέφθηκε πρόσφατα την Ιορδανία. Ηχογραφημένο μήνυμα, το οποίο εστάλη μέσω email σε ειδησιογραφικό δίκτυο της Σουηδίας λίγα λεπτά πριν από την επίθεση περιέχει συγγνώμη του Αμπντάλι προς την οικογένειά του για τα ψέματα που τους είπε σχετικά με παλαιότερα ταξίδια του στη Μέση Ανατολή, που -όπως λέει- δεν ήταν για δουλειές, αλλά για «τζιχάντ» (ιερό πόλεμο).

Σουηδοί και Βρετανοί αστυνομικοί δεν θέλησαν να συνδέσουν τον Αμπντάλι με την Αλ Κάιντα ή κάποια άλλη τρομοκρατική οργάνωση. Σε συ-

Σύμφωνα με τη θεωρία της ασφαλισμένης πυροδότησης, που κερδίζει έδαφος, ο 28χρονος Σουηδός υπήκοος, γεννημένος στο Ιράκ, Ταϊμούρ Αμπντουλάχαμ αλ Αμπντάλι, σκότωσε στον χιονισμένο δρόμο και πυροδότησε κατά λάθος τον μηχανισμό.

νέντευξη Τύπου στη Στοκχόλμη, όμως, ο Σουηδός ειδικός εισαγγελέας για θέματα τρομοκρατίας Τόμας Λίνστραντ είπε ότι «από πείρα γνωρίζουμε ότι στις υποθέσεις αυτές πάντα εμπλέκονται και άλλα πρόσωπα».

Οι δύο εκρήξεις σημειώθηκαν σε κάθεται οδού του κεντρικού εμπορικού πεζοδρομίου Ντροντιγκάταν της σουηδικής πρωτεύουσας, κάνοντας τις αρχές να μιλούν για παρ' ολίγον τραγωδία. Ο Αμπντάλι πυροδότησε αρχικά ιδιοκατασκευη αποτελούμενη από φίλες υ-

γραφίου σε λευκό Audi 80 Vantage, που είχε αγοράσει έναντι 1.000 ευρώ από μάντρα αυτοκινήτων τον Νοέμβριο στην πόλη Βάντστενα. Η έκρηξη αυτή προκάλεσε μεγάλη φλόγα, αλλά ελάχιστες ζημιές. Αμέσως μετά, ο Αμπντάλι περπάτησε 200 μέτρα κατά μήκος της Ντροντιγκάταν, προτού στρίψει σε άλλη κάθετο, όπου πυροδότησε τουλάχιστον μια από τις 12 αυτοσχέδιες βόμβες που είχε δεμένες στη μέση του.

Η σουηδική αστυνομία ανέφερε ότι ο βομβιστής ίσως να κατευθυνόταν

στο γειτονικό πολυκατάστημα Ahlens, ένα από τα πλέον πολυσύχναστα της Στοκχόλμης ή ακόμη και στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό της πρωτεύουσας, όταν ανατινάξε εκ παραδρομής τα εκρηκτικά του.

Αυτόπτης μάρτυρας του περιστατικού ανέφερε ότι είδε τον ύποπτο να πετάει στο έδαφος μαύρο κουτί, το οποίο σήκωσε αμέσως για να στρίψει στη γωνία. Η δεύτερη έκρηξη ακούστηκε αμέσως μετά. Μεταξύ των θεωριών, η επικρατέστερη ήθελε τον Αμπντάλι να σκοντάφτει στον χιονισμένο δρόμο και να πυροδοτεί κατά λάθος τον μηχανισμό. Η θεωρία της ασφαλισμένης πυροδότησης μοιάζει να κερδίζει έδαφος και στην αστυνομία. «Δεν είναι απίθανο ο βομβιστής να έκανε λάθος. Υπάρχουν εκτιμήσεις ότι τη στιγμή εκείνη κατευθυνόταν σε πολυσύχναστο σημείο. Μιλάμε για το κέντρο της Στοκχόλμης σε περίοδο χριστουγεννιάτικων αγορών, οι πιθανότητες είναι μεγάλες να συνέβη κάτι τέτοιο», είπε ο εισαγγελέας Κ. Λίνστραντ.

Κάμερες ασφαλείας

Όπως έγινε και με τρομοκρατικές επιθέσεις σε άλλες χώρες, εικόνες από κάμερες ασφαλείας αναμένεται να ρίξουν φως στην υπόθεση και να βοηθήσουν το έργο των αρχών. Εικόνες κάμερας ασφαλείας απέναντι από το σημείο όπου υπέκυψε ο δράστης τον δείχνουν πεσμένο ανάσκελα στο έδαφος με μεγάλη κηλίδα αίματος γύρω από τον θώρακά του. Την ίδια στιγμή, περαστικοί εμφανίζονται να γονατίζουν δίπλα του, ενώ άλλοι φωνάζουν: «Βόμβα! Βόμβα!».

Παρότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες μπήκαν στο στόχαστρο της ισλαμικής τρομοκρατίας μετά την 11η Σεπτεμβρίου, η Σουηδία θεωρείτο απαλλαγμένη από τέτοια φαινόμενα. Αξιοματώχοι μυστικών υπηρεσιών ανέφεραν, όμως, ότι η Σουηδία θεωρείτο πιθανός στόχος, λόγω των πρόσφατων επισκέψεων που πραγματοποίησαν άτομα ύποπτα για συμμετοχή σε ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις, ενώ Αμερικανός πράκτορας έκανε λόγο για την ύπαρξη πυρήνα της Αλ Κάιντα στη χώρα.

THE NEW YORK TIMES

Στοργικός σύζυγος, παθιασμένος ισλαμιστής

THE NEW YORK TIMES

Όσοι γνώρισαν τον ύποπτο της βομβιστικής επίθεσης στη Στοκχόλμη σαν παιδί στη Σουηδία, τον περιγράφουν εξαιρετικά ευφυή, αλλά πεισματάρη, που έμπλεκε συχνά σε μελετάδες. Όσοι προσεχθήθηκαν και σπούδασαν μαζί του στην Αγγλία, όπου πήγε στο κολέγιο από το 2001 έως το 2004 και διέμενε εβδομάδες πριν από την επίθεση, μιλούν για ένα φιλικό πρόσωπο, που έψαχνε ακροατήριο για όλο και πιο ακραίες απόψεις, αλλά ότι οργιζόταν και δεν συγχωρούσε εύκολα.

Τα ίδια του τα λόγια, μέσα από τα μηνύματά του στον σουηδικό Τύπο και στην αστυνομία, αποκαλύπτουν έναν στοργικό σύζυγο και πατέρα, αλλά κι έναν παθιασμένο ισλαμιστή εξτρεμιστή, ικανό να μιλάει την ίδια στιγμή τριφερά για τα παιδιά του και αποφασιστικά για σκοτωμούς. Στις φωτογραφίες, ο Ταϊμούρ

Αμπνταλουάχμ Αμπντάλι φαίνεται ένας ψηλός, ανέκφραστος και καλοντυμένος άντρας, με κομμένα κοντά τα μαύρα μαλλιά και τα γένια του. Παρότι πιστός μουσουλμάνος, φορούσε μόνο δυτικά ρούχα. Σύμφωνα με το προφίλ, που ο ίδιος έδωσε στην ιστοσελίδα Muslima.com, γεννήθηκε στη Βαγδάτη και μετακόμισε μαζί με την οικογένειά του στη Σουηδία, το 1992, σε ηλικία 10 ετών. Στην ίδια ιστοσελίδα έγραψε ότι ήταν παντρεμένος από το 2004 και είχε δύο κορούλες, τριών και ενός έτους. Στην ιστοσελίδα του στο Facebook είναι εμφανής η αντιφατική του εικόνα: είχε αναρτήσει βίντεο, αφιερωμένα σε ισλαμιστές μαχητές ανά τον κόσμο και φωτογραφίες, που έδειχναν πρόσωπα με κουκούλα να κυματίζουν τη μαύρη σημαία της Αλ Κάιντα. Ανάμεσα στα ενδιαφέροντά του, όμως, υπήρχε το National Geographic και το αγαπημένο του Apple iPad.

Ο Ταϊμούρ Αμπνταλουάχμ Αμπντάλι, ψηλός, ανέκφραστος και καλοντυμένος, παρότι πιστός μουσουλμάνος, φορούσε μόνο δυτικά ρούχα.

AFP/SHIMBURI/AL-ISLAM

PARTNERS | Y&R
Έμπνευση. Δημιουργία. Ευθύνη.

ΚΑΜΙΑ ΕΥΧΗ ΔΕΝ ΑΞΙΖΕΙ ΤΟΣΟ ΟΣΟ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ.

Η Partners/Y&R στήριζει και φέτος το ίδρυμα "Sophia Foundation" για τα παιδιά, συνεισφέροντας ένα ποσό για την ανέγερση του ορφανοτροφείου "Μακάριος" στο Νιέρι της Κένυας. Με αυτό τον τρόπο συμβάλλουμε και εμείς με τη σειρά μας στην καθημερινή φροντίδα των παιδιών που φιλοξενούνται εκεί.

Αν θέλετε και εσείς να κάνετε ένα πραγματικό δώρο αγάπης, δώστε ελπίδα στα όνειρα των παιδιών προσφέροντας ένα μικρό ποσό σ' αυτή την προσπάθεια.

Σας ευχόμαστε Καλές Γιορτές και ο Καινούργιος Χρόνος ας φέρει αγάπη, ευτυχία και ειρήνη σε όλο τον κόσμο.

Χρόνια Πολλά.

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου | Ενέργεια ζωής!

Προστατεύουμε το περιβάλλον με ενέργεια από τη φύση.

ΑΗΚ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΡΨΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΚΑΛΟΕΣΤΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Πήρε φωτιά η Ιταλία μετά την ψήφο εμπιστοσύνης

Ο Μπερλουσκόνι επιβίωσε χάρης σε δύο βουλευτές του νεοπαγούς κόμματος Φίνι

Τη Δευτέρα 8 Νοεμβρίου, στο τρίτο κανάλι της κρατικής τηλεόρασης της Ιταλίας, RAI3, έκανε πρεμιέρα η σατιρική εκπομπή με τίτλο «Vieni Via Con Me», «Έλα μαζί μου», την οποία παρακολούθησαν 7,5 εκατομμύρια τηλεθεατές, αριθμός ρεκόρ στην ιστορία του σταθμού. Η τεράστια επιτυχία της εκπομπής βασίζονταν στην παρουσία του διάσημου Ιταλού κωμικού Ρομπέρτο Μπενίνι, ο οποίος σατίριζε κυ-

Οι πιο μεγάλες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις και οι ταραχές των τελευταίων μηνών ξέσπασαν μόλις έγινε γνωστό ότι η κυβέρνηση Καβαλιέρε άντεξε πάλι

ρίως τον Ιταλό πρωθυπουργό Σίλβιο Μπερλουσκόνι. Σε μια αποστροφή του λόγου του, ο Μπενίνι εκλιμάχησε τον Ιταλό πρωθυπουργό να μην αφήσει τους κωμικούς χωρίς δουλειά, και να συνεχίσει να διδάγει δημόσιο και ιδιωτικό βίο όπως το πράττει έως σήμερα, με πλήθος δηλαδή σκανδάλων πολιτικών και ερωτικών. Τις ίδιες εκείνες ημέρες, ο Τζιανφράνκο Φίνι, πρόεδρος της Ιταλικής Βουλής, και σύμμαχος επί 16 χρόνια του Μπερλουσκόνι, ανακοίνωσε τη συγκρότηση νέου κόμματος, με την ονομασία Μέλλον

και Ελευθερία για την Ιταλία (FLI), ζητώντας την παραίτηση του Μπερλουσκόνι. Ο Φίνι, συμφωνούσαν τότε οι περισσότεροι αναλυτές, ήταν ο μόνος που θα μπορούσε να ρίξει την κυβέρνηση καθώς η αποχώρησή του από τον κυβερνητικό συνασπισμό στερούσε από τον Καβαλιέρε την πλειοψηφία του στη Βουλή. Το ερώτημα ήταν πόσο γρήγορα θα έπεφτε η κυβέρνηση και τότε η Ιταλία θα οδηγείτο σε πρόωρες εκλογές.

Ο Μπερλουσκόνι όμως διέψευσε τους πάντες, την περασμένη Τρίτη, όταν επιβίωσε της κρίσιμης ψηφοφορίας στη Βουλή για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης με μόνο τρεις ψήφους διαφορά (314 υπέρ έναντι 311 κατά) ενώ νωρίτερα είχε κερδίσει με άνετη πλειοψηφία ανάλογη ψηφοφορία στη Γερουσία. Η συνεδρίαση στη Βουλή ήταν θυελλώδης. Ακόμη ετοιμόγεννες βουλευτίνες σε καρτσάκι έσπευσαν να ρίξουν την ψήφο τους ενώ δεν έλειψαν οι έντονες αντεγκλήσεις. Όμως ο Καβαλιέρε τα κατάφερε και πήρε για άλλη μία φορά παράταση, την οποία οφείλει και στις ψήφους δύο βουλευτών, οι οποίοι, παρότι πρόσκεινται στο Φίνι, ψήφισαν τελικώς υπέρ του.

Ο Μπερλουσκόνι αποδείχθηκε για μια ακόμη φορά εφτάψυχος πολιτικά, παρότι βγαίνει αποδυναμωμένος από τη συγκεκριμένη δοκιμασία καθώς εξαρτάται πλέον από τις ψήφους τριών βουλευτών για να συνεχίσει το έργο του, σε μια περίοδο εξαιρετικά δύσκολη για την οικονομία της Ιταλίας.

Ο Σίλβιο Μπερλουσκόνι διέψευσε τους πάντες, την περασμένη Τρίτη, όταν επιβίωσε της κρίσιμης ψηφοφορίας στη Βουλή για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης με μόνο τρεις ψήφους διαφορά (314 υπέρ έναντι 311 κατά), ενώ νωρίτερα είχε κερδίσει με άνετη πλειοψηφία ανάλογη ψηφοφορία στη Γερουσία.

Εξ ου και το σχόλιο των Financial Times ότι οι αγορές παρατηρούν με ενδιαφέρον τις εξελίξεις στην Ιταλία, εκφράζοντας την ανησυχία τους για το ενδεχόμενο να εισέλθει η Ιταλία σε περίοδο παραλύσεως.

Ο ίδιος ο Μπερλουσκόνι δεν έχασε στιγμή το χιούμορ και την ψυχραιμία του δηλώνοντας εξαρχής σίγουρος ότι θα επικρατήσει και αυτής της αναμέτρησης - η πιο πρόσφατη ψηφοφορία κατά την οποία η κυβέρνηση του έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης ήταν τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν επικράτησε πάλι χάρη στις ψήφους των προκειμένων στον Φίνι βουλευτών. Τώρα ο Φίνι, ο οποίος φιλοδοξεί να αποτελέσει την εναλλακτική πρόταση

της ιταλικής Κεντροδεξιάς, δηλώνει ότι η νίκη του Καβαλιέρε δεν είναι πολιτική είναι αριθμητική. Ο Φίνι όμως θα πρέπει να επανεξετάσει τους στόχους του και κυρίως το ζήτημα της πίστευς στην κομματική γραμμή, καθώς δύο βουλευτές του νεοπαγούς κόμματος του στήριξαν στην κρίσιμη ψηφοφορία τον Μπερλουσκόνι ενώ ένας τρίτος απείχε. Αν θέλει να αποτελέσει αξιόπιστη πρόταση της ιταλικής Κεντροδεξιάς, θα πρέπει τουλάχιστον να έχει, αν μη τι άλλο, ενιαία και δυνατή φωνή, αν θέλει να ακουστεί.

Το ζήτημα είναι ότι ούτε η ιταλική Κεντροαριστερά αποτελεί αξιόπιστη πρόταση εξουσίας και διακυβέρνησης. Και αυτός είναι ο λόγος που ο Μπερ-

λουσκόνι καταφέρνει να επιβιώνει σε τόσο αντίξοες συνθήκες. Η μόνη σοβαρή ένδειξη ότι η εποχή Μπερλουσκόνι βγαίνει προς το τέλος της, είναι οι μεγάλες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις των τελευταίων μηνών και οι ταραχές που ξέσπασαν στη Ρώμη και σε όλη την Ιταλία, από το Τορίνο μέχρι το Παλέρμο, μόλις έγινε γνωστό ότι η κυβέρνηση Μπερλουσκόνι επιβίωσε και πάλι. Οι διαδηλωτές διαμαρτύρονταν κατά της κυβερνητικής πολιτικής ζητώντας την παραίτηση του Καβαλιέρε. Ουδείς, όμως, γνωρίζει αν η δυναμική αυτού του κινήματος είναι τέτοια ώστε να επηρεάσει τις πολιτικές εξελίξεις.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Εντονη φημολογία για δωροδοκία

Πριν από την κρίσιμη ψηφοφορία της περασμένης Τρίτης, για την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην ιταλική κυβέρνηση, κυκλοφορούσαν φήμες ότι η πλευρά Μπερλουσκόνι επιχειρεί να δωροδοκήσει βουλευτές προκειμένου να διατηρηθεί στην εξουσία. Η πλευρά Μπερλουσκόνι διέψευσε κατηγορηματικά τις φήμες, όμως ανάλογες αιτιάσεις έκαναν την εμφάνισή τους και σε δημοσιεύματα στον Τύπο. Σύμφωνα με ρεπορτάζ της γαλλικής εφημερίδας Le Monde, ο Μπερλουσκόνι είχε το «ένα χέρι στραμμένο στους μετριοπαθείς και το άλλο στο πορτοφόλι του» προκειμένου να εξασφαλίσει την επιβίωσή του. Δύο βουλευτές, ο Αντόνιο Ράτσι και ο Ντομένικο Σιλίποτι, του κόμματος Ιταλία των Αξιών, του οποίου ηγείται ο πρώην δικαστής «Καθάρ Χέρια» Αντόνιο ντι Πιέτρο, κόμματος κατ'εξοχήν εναντίον του Καβαλιέρε, πέρασαν στο κυβερνητικό στρατόπεδο. Από πεποίθηση, άραγε, ή από συμφέρον, θέτει το ερώτημα η γαλλική εφημερίδα. Γεγονός είναι ότι πριν από μερικές εβδομάδες βουλευτής του κυβερνητικού κόμματος είχε πληροφορήσει τον Ράτσι, για να του προτείνει να εξοφλήσει το δάνειο των 150.000 ευρώ για την αγορά του διαμερισμάτος του στην Πεσκάρα. Υπάρχει επίσης και η περίπτωση του Πάολο Γκουστάτσι, πρώην μέλους του κυβερνητικού κόμματος, ο οποίος είχε αποχωρήσει και έγραψε βιβλίο εναντίον του Μπερλουσκόνι, στην οποία θα μπορούσε να επιστρέψει, ανανεώνοντας το συμβόλαιό του για αμοιβή 7.000 ευρώ τον μήνα, σε αντάλλαγμα την ψήφο υπέρ του Ιταλού πρωθυπουργού.

Η **ικανοποίηση** των πολιτών από τις παροχές υγείας και παιδείας την περίοδο της Εργατικής διακυβέρνησης αυξήθηκε σημαντικά, γεγονός που γεννά το ερώτημα, για ποιο λόγο ο Γκόρντον Μπράουν στις περασμένες εκλογές δεν προέταξε τα επιτεύγματα αυτά.

Πλήρης «θατσεροποίηση»

Οι Βρετανοί είναι πιο εχθρικοί με το κράτος πρόνοιας απ' ό,τι το 1980

Η **Βρετανία** είναι σήμερα πιο θατσερική κοινωνία απ' ό,τι ήταν όταν η Μάργκαρετ Θάτσερ κυβερνούσε τη χώρα, καθώς η κοινή γνώμη είναι πιο εχθρική απέναντι στο κράτος πρόνοιας και την αναδιανομή του πλούτου απ' ό,τι ήταν τη δεκαετία του 1980. Η συμπάθεια προς όσους λαμβάνουν επιδόματα πρόνοιας έχει εξαφανιστεί τα τελευταία 20 χρόνια, όπως άλλωστε συνέβη και με την υποστήριξη για πολιτικές αναδιανομής διά της φορολόγησης. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έτησιας Έρευνας Κοινωνικών Πεποιθήσεων, οι πιο δραματικές αλλαγές στις ερωτήσεις που δίνονται στα παραπάνω ζητήματα έλαβαν χώρα την περίοδο της κυβέρνησης των Εργατικών.

Την ίδια στιγμή, η ικανοποίηση των πολιτών από τις παροχές υγείας και παιδείας την περίοδο της Εργατικής διακυβέρνησης αυξήθηκε σημαντικά, γεγονός που γεννά το ερώτημα για ποιο λόγο ο Γκόρντον Μπράουν δεν κατέβηκε στις εκλογές του περασμένου Μαΐου με κυρίαρχο σύνθημα τα επιτεύγματα των Εργατικών στην κοινωνική πολιτική.

Επίσης, δεν αποκλείεται οι περικοπές που προωθεί η σημερινή κυβέρνηση να προκαλέσουν την οργή των πολιτών, αφού θα δουν να υπονομεύονται υπηρεσίες από τις οποίες σήμερα είναι ικανοποιημένοι. Η έτησια Έρευνα Κοι-

νωνικών Πεποιθήσεων διεξάγεται κάθε χρόνο από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών της Βρετανίας από το 1983, σε δείγμα 3.500 ατόμων. Φέτος, η έρευνα δίνει το πόρισμα της για τα 13 χρόνια διακυβέρνησης των Εργατικών. Η γενική διευθύντρια του βρετανικού ΕΚΚΕ σημειώνει ότι «η έρευνα καταδεικνύει πως το έθνος βρίσκεται

πολιτικές που αναδιανέμουν το εισόδημα από τους πλούσιους στους φτωχούς το 1989, ενώ σήμερα το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί στο 36%. Ταυτόχρονα, η ανησυχία της κοινής γνώμης για τις οικονομικές ανισότητες έχει αυξηθεί, με το 78% των πολιτών να απαντά ότι το άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς είναι πολύ μεγάλο. Η ικανοποίηση από τη λειτουργία του βρετανικού ΕΣΥ έχει διπλασιαστεί από το 1997, όταν οι Εργατικοί ανέλαβαν την εξουσία (από 34% σε 64%). Επιπλέον, η εμπιστοσύνη στο εκπαιδευτικό σύστημα έχει αυξηθεί από το 56% το 1996 σε 73%, το 2008.

Αντίθετα είναι η πορεία της εμπιστοσύνης στο πολιτικό σύστημα, αφού 4:10 Βρετανοί απαντούν ότι οι πολιτικοί «απεχθόν ποτέ δεν θέτουν ως προτεραιότητα το εθνικό συμφέρον», τη στιγμή που μόλις 1:10 απαντούσε το ίδιο τη δεκαετία του 1980. Ανάλογη είναι και η εικόνα για τους τραπεζίτες. Το 1983, το 90% του πληθυσμού απαντούσε ότι οι τράπεζες, που θεωρούνταν θεσμός πιο αξιόπιστος και από το BBC και την αστυνομία, διοικούσαν ορθά. Σήμερα, μόλις 19% απαντά το ίδιο, στη στιγμή που η εμπιστοσύνη στον Τύπο βρίσκεται στο 39% και στα συνδικάτα στο 35%.

THE GUARDIAN

Φυλετική βία στη Μόσχα

Αυστηρό μήνυμα Μεντβέντεφ σε όσους απειλούν τη σταθερότητα

της ELLEN BARRY
THE NEW YORK TIMES

Μετά το ξέσπασμα φυλετικής βίας στους δρόμους της ρωσικής πρωτεύουσας, ο πρόεδρος Ντμίτρι Μεντβέντεφ προειδοποίησε τη Δευτέρα ότι οι εθνοτικές επιθέσεις «απειλούν τη σταθερότητα του κράτους» και ζήτησε από τις Αρχές «να χρησιμοποιήσουν όλες τις εξουσίες και τις μεθόδους που προβλέπονται από τον νόμο». Η αυστηρή δήλωση του Μεντβέντεφ, που μεταδόθηκε από την κρατική τηλεόραση, ήταν μια προσπάθεια κατευνασμού των εντάσεων που ξέσπασαν το Σάββατο-κυριακό. Το Σάββατο, χιλιάδες νέοι μαζεύτηκαν κοντά στην Κόκκινη Πλατεία και εξαπέλυσαν επιθέσεις τόσο εναντίον των αστυνομικών όσο και εναντίον μελαχρινών περαστικών που έμοιαζαν να κατάγονται από την κεντρική Ασία και τον Καύκασο. Εν συνεχεία, η αστυνομία ανέφερε σωρεία ξυλοδαρμών και μαχαίρωμάτων μη Ρώσων, με δράστες συχνά ομάδες νέων.

Τις ταραχές πυροδότησε ο μοιραίος πυροβολισμός, την περασμένη εβδομάδα, του 28χρονου φιλάθλου Γεγκόρ Σβρίντινοφ από μεταναστή του βορείου Καυκάσου. Ένα πλήθος χιλιάδων ανθρώπων, κυρίως νεαρών με καλυμμένα τα πρόσωπα, σωματίστη την κυκλοφορία έξω από το Κρεμλίνο για δύο ώρες, το Σάββατο, φωνάζοντας «η Ρωσία στους Ρώσους» και «η Μόσχα στους Μοσοχίτες».

Αναψαν φωτιές και κροτίδες και, όπως φαίνεται από βιντεοσκοπημένες εικόνες, υποχρέωσαν τις ειδικές δυνάμεις της αστυνομίας να οπισθοχωρήσουν. Πάνω από 60 άτομα συνελήφθησαν και 30 χρειάστηκαν ιατρική περίθαλψη, ανάμεσά τους αζιωματόχοι της αστυνομίας με εγκαυμάτα. Παρόμοια διαδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αγία Πετρούπολη, όπου η αστυνομία συνέλαβε 80 άτομα που κυμάτιζαν ρωσικές αυτοκρατορικές σημαίες και 80 άτομα που κυμάτιζαν ρωσικές αυτοκρατορικές σημαίες και εικόνες του Σβρίντινοφ.

Νεαροί δέκοψαν επίσης την κυκλοφορία, την Κυριακή, στην πόλη Ροστόφ, σε μια διαδήλωση για έναν άλλο θάνατο, φωνάζοντας «το Ροστόφ είναι ρωσική πόλη» και «ένας για όλους και όλοι για έναν», ένα σύνθημα που ακουγόταν όλη την εβδομάδα στη Μόσχα. Η συγκέντρωση

Χιλιάδες νεαροί πραγματοποίησαν διαδήλωση στην Αγία Πετρούπολη, όπου η αστυνομία συνέλαβε 80 άτομα, που κυμάτιζαν ρωσικές αυτοκρατορικές σημαίες.

Τις ταραχές πυροδότησε ο μοιραίος πυροβολισμός, την περασμένη εβδομάδα, του 28χρονου φιλάθλου από μεταναστή του βορείου Καυκάσου

πραγματοποιήθηκε προς τιμήν του νεκρού φοιτητή, ο οποίος πέθανε τον περασμένο μήνα στα χέρια ενός συμφοιτητή του από τη Δημοκρατία της Ιγκουσετίας, στο βόρειο Καύκασο, σύμφωνα με το πρακτορείο Ιντερφάξ.

Η βία προκάλεσε σοκ, παρότι ακολουθήσε μετά μία εβδομάδα κλιμακούμενων διαδηλώσεων από ποδοσφαιρόφιλους, ο φανατισμός των οποίων μπορεί να λάβει εθνικιστικές διαστάσεις. Κορυφαίος αξιωματούχος

της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, ο αρχιερέας Βοεβολόντ Τσάπλιν, προειδοποίησε ότι «μπορεί να ξεσπάσουν ραζικές αμαρτηρές εθνοτικές συγκρούσεις», εκτός και αν οι Αρχές αναλάβουν δράση και κατευνάσουν την ένταση μεταξύ των διαφόρων ομάδων.

«Είμαστε καταδικασμένοι να ζήσουμε μαζί και πρέπει να κάνουμε τα πάντα γι' αυτό», είπε ο παπάς Τσάπλιν σε σχολία του που μετέδωσε το Ιντερφάξ. Οι ταραχές ξέσπασαν δύο εβδομάδες μετά την επιλογή της Ρωσίας ως οικοδέσποινας του Παγκοσμίου Κυπέλλου 2018.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας, οι Αρχές προσπάθησαν να κατευνάσουν την οργή του πλήθους εντυπωσιάζοντας πολλούς παρατηρητές, καθώς διεξήγαγαν διαπραγματεύσεις με τους διαδηλωτές που εμπόδιζαν την κυκλοφορία αντί να τους μετακινούσαν διά της βίας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Μαύρα Χριστούγεννα στη Μ. Ανατολή

Οι διωγμοί των Χριστιανών στο Ιράκ και το αδιέξοδο ενός πολέμου που ξεκίνησε ως Σταυροφορία εναντίον του εξτρεμιστικού Ισλάμ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Επί δύο χιλιετίες, οι Χριστιανοί κατάφεραν να επιβιώσουν στην περιοχή όπου γεννήθηκε και άρχισε να διαδίδεται η πίστη τους. Η πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, η αραβική κατάκτηση, η νίκη του Σαλαντίν, η αποτυχία των Σταυροφοριών, η Οθωμανική κυριαρχία, το μίσος για τη Δύση που συνόδευσε την πτώση της αποικιοκρατίας - όλες αυτές οι δοκιμασίες που έφερε στους χριστιανικούς πληθυσμούς της περιοχής η Ιστορία, δεν στάθηκαν ικανές να τους εξαφανίσουν. Ο,τι δεν έγινε όμως μέσα σε είκοσι αιώνες, κινδυνεύει να γίνει μέσα σε λίγα χρόνια - ένα πραγματικό θρησκευτικό πογκρόμ σε μια εποχή που δοξάζει την πολυπολιτισμικότητα. Μάλιστα, ο κίνδυνος διαγράφεται περισσότερο άμεσα στο Ιράκ, τη χώρα που για ειρηνεία της τύχης «απελευθερώθηκε» από έναν Αμερικανό πρόεδρο, ο οποίος είχε κηρύξει «Σταυροφορία» εναντίον του ισλαμικού φονταμενταλισμού.

Ο αμερικανικός Τύπος κάνει λόγο για «Εξόδο» ύστερα από την ένοπλη επίθεση σε εκκλησία της Βαγδάτης, στις 31 Οκτωβρίου, όταν έλασαν τη ζωή τους 51 πιστοί και δύο ιερείς, για να ακολουθήσει σειρά βομβιστικών επιθέσεων και επληκτικών δολοφονιών Χριστιανών. Οι New York Times παραλληλίζουν την εξέλιξη αυτή με την

Η θρησκευτική «κάθαρση» συντελείται κάτω από τα αδιάφορα βλέμματα του ιρακινού στρατού και των αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων

Εξόδο των Εβραίων από το Ιράκ, ύστερα από τη δημιουργία του ισραηλινού κράτους και τον αραβοϊσραηλινό πόλεμο του 1948. Εκφράζουν δε την απογοήτευσή τους για το γεγονός ότι η θρησκευτική «κάθαρση» συντελείται κάτω από τα αδιάφορα βλέμματα του ιρακινού στρατού και των αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων.

Χριστιανοί και αριστεροί

Από τις πρώτες μέρες της αραβικής αφύπνισης, που έφερε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και μέχρι το τέλος του εικοστού αιώνα, οι διανοούμενοι των χριστιανικών μειονοτήτων έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στην αραβική Αριστερά. Ο λόγος είναι απλός: Καθώς το να είσαι ταυτόχρονα Αραβας και Χριστιανός προκαλούσε κρίση ταυτότητας, η κοσμική Αριστερά προσέφερε ένα ασφαλές ιδεολογικό καταφύγιο, απ' όπου μπορούσες να πολεμάς τον κοινό εκθρόνιστο, τους Δυτικούς αποικιοκράτες, χωρίς κανείς να ενδιαφέρεται για το θρησκευτικό σου.

Τα παραδείγματα αφθονούν: Από ορθόδοξη, χριστιανική οικογένεια της Παλαιστίνης προερχόταν ο Ζορζ Χαμπάς (1926-2008), ο οποίος μάλιστα συνήθιζε να ψέλνει στην εκκλησία όταν ήταν παιδί, για να γίνει αργότερα ηγετικό στέλεχος της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO) και ιδρυτής του μαρξιστικού Λαϊκού Μετώπου (PFLP), μετά την άλωση της PLO από τον Γισσάρ Αραφάτ. Καθολικοί Χριστιανοί ήταν οι γονείς του Ναγιέφ Χαουάτιμ, ο οποίος ίδρυσε και παραμένει μέχρι σήμερα ηγετικός του επίσης μαρξιστικού Δημοκρατικού Μετώπου για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (DFLP). Από τη χριστιανική κοινότητα προερχόταν

και ο γενικός γραμματέας του ΚΚ Λιβάνου Ζορζ Χαουί, ο οποίος δολοφονήθηκε υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες στη Βηρυτό, το 2005.

Ο ιδρυτής του Μπάαθ

Ωστόσο, ο Χριστιανός ο οποίος επρόκειτο να ασκήσει τη μεγαλύτερη επιρροή στον πολιτικό χάρτη του αραβικού κόσμου ήταν ο Σύρος Καθολικός Μισέλ Αφλάκ (1910-1989). Γεννημένος στη Δαμασκό, από Ορθόδοξη χριστιανική οικογένεια, ίδρυσε το 1945 το κόμμα Μπάαθ, κάτω από τη σημαία του παναραβικού εθνικισμού. Με ισχυρές οργανώσεις στη Συρία και το Ιράκ, το Μπάαθ είχε ως στόχο να ενώσει «όλους τους Αραβες, από τον Περσικό Κόλπο μέχρι τον Ατλαντικό Ωκεανό», ανεξαρτήτως θρησκείας, σε ένα σύγχρονο, χειραφετημένο έθνος.

Αυτό το προοδευτικό όραμα δεν άντεξε στη δοκιμασία της Ιστορίας, όπως έδειξε η διάσπαση ανάμεσα στο ιρακινό και το συριακό Μπάαθ και η επικράτηση αυταρχικών καθεστώτων και στις δύο χώρες. Αν μη τι άλλο, όμως, απέμεινε ο κοσμικός, εκσυγχρονιστικός χαρακτήρας των δύο καθεστώτων - της Συρίας του πατρός Ασαντ και του Ιράκ του Σαντάμ Χουσεϊν, στο οποίο ένας Χριστιανός, ο Ταρέκ Αζίζ, έγινε υπουργός Εξωτερικών και αντιπρόεδρος της χώρας. Το γεγονός ότι σε αμφότερες τις περιπτώσεις η ηγετική ελίτ προερχόταν από μια θρησκευτική μειονότητα (οι Ασαντ ήταν Αλεβίτες σε μια Συρία όπου κυριαρχούσαν οι σουνίτες και ο κύκλος του Χουσεϊν σουνίτες σε ένα κατά πλειοψηφία σιιτικό Ιράκ) βοήθησε την προέγγησή της με το χριστιανικό στοιχείο.

Ο πόλεμος του Μπους

Ο Αμερικανός πρόεδρος Τζορτζ Μπους ο νεότερος κήρυξε πόλεμο στον Σαντάμ Χουσεϊν με υπόρρητες θρησκευτικές αναφορές στο «Κακό» και (αστήρικτες) κατηγορίες για διασυνδέσεις με τον ισλαμικό φονταμενταλισμό της Άλ Κάιντα. Ασφαλώς, ο Μπους δεν επιδίωξε να φέρει την καταστροφή στις χριστιανικές μειονότητες του Ιράκ, των οποίων την ύπαρξη δεν είναι βέβαιο, άλλωστε, ότι γνώριζε. Ωστόσο, αυτό ακριβώς κατάφερε, σε μια τυπική εκδήλωση «ετερογονίας των σκοπών»: Διαλύοντας τον κοσμικό στρατό του Σαντάμ, άφησε ανοικτό το έδαφος για τις παραστρατιωτικές οργανώσεις των σουνιτών και των σιιτών, οι οποίες, όταν δεν σφάζονται μεταξύ τους, εξοντώνουν Χριστιανούς. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός του Ιράκ, Νουρί αλ Μαλικί, ενθάρρυνε το κινήμα μαγιστών με τη δικαστική απόφαση για απαγχονισμό του Ταρέκ Αζίζ, που προκάλεσε διεθνή κατακραυγή.

Το αποτέλεσμα είναι αποκαρδιωτικό: Σύμφωνα με την Υψηλή Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, οι Ιρακίνοι Χριστιανοί, ενώ αντιπροσωπεύουν μόλις το 3% του πληθυσμού, αντιπροσώπων στο 20% των προσφύγων που ξεριζώθηκαν από τη χώρα τους. Πού βρίσκουν άσυλο αυτοί οι δυστυχισμένοι άνθρωποι; Κατά πρώτο λόγο στη Συρία, που «υποστηρίζει την τρομοκρατία» κατά την Ουάσιγκτον, ή στον Λίβανο, όπου η Χεζμπολάχ έχει συγκροτήσει συμμαχία με το χριστιανικό κίνημα του στρατηγού Μισέλ Αούν ή ακόμη και στο Ιράν, όπου οι Χριστιανοί εξακολουθούν να απολαμβάνουν κάποια εγγυήσεων ανεξίτητοτητας. Ποιος θα το έλεγε ότι ο «Αξονας του Κακού» θα αποδεικνυόταν περισσότερο φιλικός απέναντι στους Χριστιανούς της περιοχής από τους συμμάχους της χριστιανικής Αμερικής...

Ιρακινή χριστιανή προσεύχεται έξω από την καθολική εκκλησία της Βαγδάτης για τα 53 θύματα της ένοπλης επίθεσης του Οκτωβρίου. Οι επληκτικές επιθέσεις εναντίον χριστιανών οδήγησε πολλά μέλη της θρησκευτικής μειονότητας σε εξόδο από το Ιράκ.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Ταρέκ Αζίζ

Η δεύτερη απόπειρα

Επί τρεις δεκαετίες, ο Ταρέκ Αζίζ ήταν η φωνή του Ιράκ στη διεθνή κοινότητα. Καθολικός χριστιανός, ο υπουργός Εξωτερικών του μπάαθικού καθεστώτος συνομιλούσε στο Βατικανό με τον Πάπα μόλις λίγες μέρες πριν από τον πόλεμο του 2003 και διατηρούσε μυστικό κανάλι επικοινωνίας με τον Βρετανό υφυπουργό Εξωτερικών Πίτερ Χέιν. Όταν ο όχλος Λεπλάτσε τη βίλα του, στην όχθη του Τίγρη, μετά την κατάρρευση της Βαγδάτης, αντίκρισε μια κατοικία που θα ταίριαζε σε εύπορο, Δυτικό διανοούμενο, με πούρα Αβνάς και μια πολύ καλή βιβλιοθήκη, με προτίμηση στον Σαίξπηρ.

Εκ των πρώτερων του ιρακινού Μπάαθ, ο Ταρέκ Αζίζ έγινε αρχισυντάκτης της εφημερίδας του, «Αλ Θάουρα», ήδη το 1963 και μέλος του στενού άσφου αυτοί οι δυστυχισμένοι άνθρωποι; Κατά πρώτο λόγο στη Συρία, που «υποστηρίζει την τρομοκρατία» κατά την Ουάσιγκτον, ή στον Λίβανο, όπου η Χεζμπολάχ έχει συγκροτήσει συμμαχία με το χριστιανικό κίνημα του στρατηγού Μισέλ Αούν ή ακόμη και στο Ιράν, όπου οι Χριστιανοί εξακολουθούν να απολαμβάνουν κάποια εγγυήσεων ανεξίτητοτητας. Ποιος θα το έλεγε ότι ο «Αξονας του Κακού» θα αποδεικνυόταν περισσότερο φιλικός απέναντι στους Χριστιανούς της περιοχής από τους συμμάχους της χριστιανικής Αμερικής...

Τον Απρίλιο του 2003, ο Ταρέκ Αζίζ παραδόθηκε αυτοβούλως για να σώσει την οικογένειά του. Το 2009 καταδικάστηκε σε 17 χρόνια φυλάκιση και τον περασμένο Οκτώβριο, σε θάνατο δι' απαγχονισμού.

Τον Απρίλιο του 2003, ο Ταρέκ Αζίζ παραδόθηκε αυτοβούλως στον αμερικανικό στρατό κατοχής για να σώσει την οικογένειά του. Επί πέντε χρόνια κρατούνταν χωρίς να του απαγγελθεί καμία κατηγορία και χωρίς να μπορεί να δεχθεί επισκέψεις συγγενών

και φίλων. Το 2009 παραπέμφθηκε σε διαδοχικές δίκες και καταδικάστηκε σε 17 χρόνια φυλάκιση για επεισόδια βίας εναντίον εμπόρων και Κούρδων, χωρίς σοβαρές αποδείξεις. Αλλά τα χειρότερα έπονταν. Τον περασμένο Οκτώβριο, το Ανώτατο Δικαστήριο τον καταδίκασε σε θάνατο διά απαγχονισμού για «διωγμούς εναντίον ισλαμικών κομμάτων» - δηλαδή, εναντίον των σιιτών φονταμενταλιστών, συμμάχων του παραδοσιακού αντιπάλου της χώρας τους, του Ιράν!

Για ειρηνεία της τύχης, πρωθυπουργός του Ιράκ ήταν τώρα ο Νουρί αλ Μαλικί, ηγετής του σιιτικού κόμματος Ντάουα, που είχε προσπαθήσει να τον εξοντώσει, με διαφορετικά μέσα, και το 1980. Σύμφωνα με τις αποκαλύψεις του WikiLeaks, όχι μόνο ο Ταρέκ Αζίζ, αλλά και ο βασιλιάς Αμπντάλα της Σαουδικής Αραβίας εκτιμά, όπως εκμυστηρεύθηκε σε Αμερικανό αξιωματούχο, ότι ο Μαλικί είναι πράκτορας της Τεχεράνης. Σε κάθε περίπτωση, η θανατική καταδίκη του Αζίζ ξεσπάωσε θύελλα διαμαρτυριών από τον ΟΗΕ, το Βατικανό, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Ρωσία και άλλους παράγοντες της διεθνούς κοινότητας. Υπό το βάρος των αντιδράσεων, ο Κούρδος πρόεδρος του Ιράκ Ταλαμπανί δήλωσε ότι δεν θα υπογράψει την εκτέλεση του Αζίζ, αν και δεν είναι βέβαιο ότι αυτό θα σταθεί αρκετό για να του σώσει τη ζωή.

Η συρρίκνωση των κοινοτήτων

Στις αρχές του 20ού αιώνα, οι χριστιανοί αντιπροσώπευαν περίπου το 20% του συνολικού πληθυσμού της Μέσης Ανατολής. Σήμερα, το ποσοστό έχει μειωθεί στο 5%, με προοπτική την περαιτέρω συρρίκνωση του. Πολλοί παράγοντες συμβάλλουν σ' αυτή τη δυναμική: η μείωση των γεννήσεων στις χριστιανικές οικογένειες, η μετανάστευση πολλών χριστιανών -που προέρχονται, κατά κανόνα, από πιο εύπορα και μορφωμένα στρώματα- στη Δύση προς αναζήτηση καλύτερης τύχης, η Εξόδος λόγω του φόβου που προκαλεί η άνοδος του ισλαμικού φονταμενταλισμού, οι εμφύλιοι πόλεμοι και τα θρησκευτικά πογκρόμ. Σε χονδρικές γραμμές, η κατάσταση σήμερα διαμορφώνεται ως εξής: **Λίβανος:** Οι χριστιανοί υπολογίζονται ότι εκπροσωπούν σήμερα περίπου το ένα τρίτο, έχοντας ξεπεραστεί προ πολλού από τους σίτες. Ωστόσο, το σύνταγμα της χώρας, προϊόν της γαλλικής αποικιοκρατίας, τους αναθέτει προεξάρχοντα πολιτικό ρόλο, αφού ο πρόεδρος του Λίβανου προέρχεται υποχρεωτικά από αυτούς. Η σύμπραξη του χριστιανού Μισέλ Αούν με τη σιιτική Χεζμπολάχ διέσπασε το ενιαίο μέτωπο των χριστιανών, που παραδοσιακά συμμαχούσαν με το Ισραήλ. **Αίγυπτος:** Οι χριστιανοί υπολογίζονται στο 15% του πληθυσμού και η επικρατέστερη μεριά του είναι οι Κόπτες, οι οποίοι παίζουν σημαντικό ρόλο στο εμπόριο, αν και αντιμετωπίζουν διακρίσεις στη δημόσια διοίκηση. Τα τελευταία χρόνια, εκδηλώνονται επιθέσεις από ακραίες, φονταμενταλιστικές ομάδες ισλαμιστών. **Συρία:** Με χριστιανικό πληθυσμό που πλησιάζει το 10%, η Συρία προσφέρει τις μεγαλύτερες εγγυήσεις ανεξίτητοτητας. Στη Δαμασκό υπάρχουν, αναλογικά με τον πληθυσμό, περίπου όσες χριστιανικές εκκλησίες βρίσκει κανείς και στη Ρώμη, ενώ σε ορισμένα χριστιανικά χωριά γίνονται λειτουργίες στην αραμαϊκή, τη γλώσσα που μιλούσαν στα χρόνια του Χριστού. **Ισραήλ - παλαιστινιακά εδάφη:** Περίπου το 20% του πληθυσμού του Ισραήλ είναι Αραβες και εξ αυτών το 10% είναι χριστιανοί. Υφίστανται σοβαρές διακρίσεις και προβλήματα, που δεν αφορούν από τη θρησκευτική, αλλά από την εθνική - παλαιστινιακή τους ταυτότητα. Στη Δυτική Οχθη και τη Γάζα, οι Χριστιανοί υπολογίζονται στο 2,5%, συγκεντρωμένοι κυρίως στη Ραμάλα και τη Βηθλέεμ, όπου εκπροσωπούν μεγάλο μέρος της διανομής. **Ιράκ - Ιράν:** Ο χριστιανισμός στο Ιράκ σήμερα εκπροσωπεί μόνο το 3% του πληθυσμού, έχοντας μειωθεί στο μισό από την έναρξη του πολέμου, το 2003. Στο Ιράν, οι χριστιανοί (κυρίως Αρμένιοι) εκτιμούνται σε 400.000 και εκπροσωπούνται στη Βουλή, αν και υφίστανται διακρίσεις στη δημόσια διοίκηση.

Η μαγεία των Χριστουγέννων

φλοκάτες/χαλιά

στολιδία

διακοσμητικά

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Κυριακή 19 Δεκεμβρίου
ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

25% έκπτωση μόνο για μια μέρα!

Η Takis Angelides Furnihome διοργανώνει μεγάλη Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση και σας προσφέρει μόνο για μια μέρα εκπτώσεις 25% σε όλα τα διακοσμητικά, στολίσια, χαλιά και έπιπλα των πιο μεγάλων ιταλικών και ευρωπαϊκών οίκων. Την Κυριακή 19 Δεκεμβρίου, με **συνεχόμενο ωράριο** από τις 10:00 το πρωί ως τις 7:00 το βράδυ, απολαύστε Χριστουγεννιάτικη μουσική και εκπτώσεις 25% στις εκθέσεις της Takis Angelides Furnihome, **μόνο στη Λευκωσία**, Αχαίων 20-21, Εγκωμη.

TAKIS ANGELIDES FURNIHOME
life made comfortable

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ

Το απόλυτο βιολογικό όπλο

Σκορπιός

Το κεντρί του είναι από τα τοξικότερα στον κόσμο.

Μέδουσα

Το δηλητήριο της είναι σε θέση να σταματήσει την καρδιά ή τους πνεύμονες.

Φίδι

Ένα δάγκωμα από αυτό το ερπετό περιέχει αρκετή, ισχυρή τοξίνη, περίπου 110 χιλιοστογραμμάρια, για να σκοτώσει περίπου 100 ανθρώπους!

Μια νέα κατηγορία ζώων επαναστατεί. Οπλισμένα με ένα νέο θανατηφόρο χημικό όπλο...ικανά να προκαλέσουν παράλυση, να σκοτώσουν, ακόμα και να πάρουν ομήρους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Το 5ο DVD εκτάκτως τα Χριστούγεννα 25 Δεκεμβρίου μαζί με την Καθημερινή

ΜΕΛΗ της Ελληνικής Δύναμης Κοσόβου προσφέρουν σχολικά είδη σε μαθητές σχολείου της περιοχής Ουρόσεβατς.

«Ήρθαν σαν στρατιώτες και φεύγουν σαν φίλοι»

Τον Μάρτιο αρχίζει η σταδιακή επιστροφή της Ελληνικής Δύναμης από το Κόσοβο

Του απεσταλμένου μας στο ΚΟΣΟΒΟ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

Έντεκα χρόνια μετά την ανάπτυξη της στο Κόσοβο, ως τμήμα του πολυεθνικού στρατιωτικού εκστρατευτικού σώματος (KFOR) η Ελληνική Δύναμη Κοσόβου (ΕΛΔΥΚΟ) προετοιμάζεται για την σταδιακή αποχώρησή της.

Στις αρχές Μαρτίου επαναπαρτίζεται το ένα από τα δύο τάγματα που εδρεύουν στο στρατόπεδο «Ρήγας Φεραίος» στην πόλη Φέριζαϊ - Ουρόσεβατς, ενώ δεν προβλέπεται μακρινή η ημέρα της επιστροφής και του υπολοίπου τμήματος.

Η όλη διαδικασία εντάσσεται στον γενικότερο σχεδιασμό της διεθνούς κοινότητας για τη δραστηκή μείωση και εντέλει την πλήρη αποχώρηση της στρατιωτικής δύναμης από το Κόσοβο, καθώς εκτιμάται ότι αποκαθίσταται η πρεμία στο νεόκομο κράτος και τείνουν να εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την παρουσία στρατευμάτων της.

Πηγή της KFOR στην Πρίστινα ανέφερε στην «Κ» ότι από τους 9.500 άνδρες που αριθμεί σήμερα η δύναμη της, την 1η Μαρτίου του 2011 θα έχουν απομείνει λιγότεροι από 5.000, με προοπτική να εγκαταλείψουν στο άμεσο μέλλον και αυτοί το Κόσοβο, όπου θα παραμείνει μόνο ένα μικρό επιτελείο αξιωματικών της.

Η ίδια πηγή πρόσθεσε πως, με την αποχώρηση της πολυεθνικής δύναμης, πρόκειται να κλείσει και η πο-

λυσιζτημένη γιγαντιαία αμερικανική στρατιωτική βάση bondsteel, η δεύτερη μεγαλύτερη επίγεια των ΗΠΑ στον πλανήτη, που λέγεται ότι διακρίνεται από τη Σελήνη διά γυμνού οφθαλμού.

Η φράση του δημάρχου του Φέριζαϊ - Ουρόσεβατς και προέδρου της Ένωσης Δημάρχων Κοσόβου, κ. Τζεμαϊλί Μπελιούς, στην «Κ» ότι «οι

«Παρείχαμε το ανθρωπιστικό έργο και τη βοήθεια χωρίς διακρίσεις σε Αλβανούς και Σέρβους για να επουλώσουν τις πληγές που άνοιξε ο πόλεμος»

Ελληνες ήρθαν σαν στρατιώτες και φεύγουν σαν φίλοι συμπολίτες», απίχει και το γενικότερο αίσθημα Αλβανών και Σέρβων στο Κόσοβο.

Άριστες σχέσεις

«Οι σχέσεις μας με την ελληνική δύναμη είναι άριστες. Στο στρατόπεδο μπαίνω σαν στο σπίτι μου», λέει ο κ. Μπελιούς και προσθέτει: «Εκτός από την ασφάλεια που μας παρέχουν, συνεργάζονται μαζί μας στην κατασκευή υποδομών, στη διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας, φαρμάκων, στην περίθαλψη ασθενών κ.ά. Οι πολίτες τους αισθάνονται κοντά τους. Καμιά φορά με ρωτούν για

τι οι Έλληνες, ενώ μας βοηθούν δεν αναγνωρίζουν το Κόσοβο. Τους απαντώ ότι και αυτό θα γίνει...».

Δεν ήταν καθόλου «εύκρατο» το κλίμα όταν οι πρώτοι από τους 1.200 Έλληνες στρατιώτες της 34ης μηχανοκίνητης ταξιαρχίας περνοίσαν στις 16 Ιουνίου του 1999 τον συνοριακό σταθμό του Μπλάτσε για να εγκατασταθούν στο Κόσοβο Πόλιε και το Ουρόσεβατς.

Για τους ουκ ολίγους φανατικούς εθνικιστές Αλβανούς, οι Έλληνες ήταν οι σύμμαχοι και φίλοι των Σέρβων - αυτό το μήνυμα μεταδιδόταν διά του συνθήματος «Ελλάς - Σερβία - Ορθοδοξία» που σάρωνε στην Ελλάδα τις ημέρες του πολέμου - και επομένως, κατ' αυτούς, δεν είχαν καμιά δουλειά στο απελευθερωμένο Κόσοβο.

Ουκ ολίγες φορές στην αρχή έτυχαν εχθρικής αντιμετώπισης από ακραία στοιχεία, όπως όταν συνόδευαν το «τρένο της ελπίδας» που μετέφερε Σέρβους στη Μιτρόβιτσα ή στην περίπτωση των αιματηρών επεισοδίων τον Μάρτιο του 2004 όταν χρειάστηκε να επέμβουν με θωρακισμένα οχήματα και πυροβολώματα στον αέρα για να απεγκλωβίσουν και να σώσουν Σέρβους οι οποίοι είχαν καταφύγει στον ορθόδοξο ναό του Ουρόσεβατς για να γλιτώσουν από τη μανία του όχλου.

«Πράγματι, στην αρχή υπήρχε ένα εχθρικό κλίμα που όμως γρήγορα άλλαξε λόγω του ανθρωπιστικού έργου και την χωρίς διακρίσεις βοήθεια που παρείχε η δύναμή μας

σε Αλβανούς και Σέρβους για να επουλώσουν τις πληγές που άνοιξε ο πόλεμος», τονίζει ο συνταγματάρχης Γιώργος Χατζηθεοφάνους, διοικητής της ΕΛΔΥΚΟ 2 και εξηγεί ότι οι Έλληνες στρατιώτες βοήθησαν στην εμποική σχολείων και άλλων δημοσίων κτιρίων, στη διάνοιξη δρόμων, κ.λπ., ενώ περιέθαλψαν ηλικιωμένους και ασθενείς.

Περιθαλψη ασθενών

Στην περίπτωση μιας 13χρονης Αλβανίδας που έπαυσε από καρκίνο, με πρωτοβουλία της ΕΛΔΥΚΟ μεταφέρθηκε και χειρουργήθηκε στην Ελλάδα, ενώ εξακολουθεί να περιθάλπεται στο νοσοκομείο του στρατοπέδου, όπου επίσης παραμένουν από τα γεγονότα του 2004 τρεις ανήμποροι ηλικιωμένες Σέρβες τις οποίες έσωσαν την τελευταία στιγμή από λιτσαρίσματα.

Δίχως αμφιβολία, η συμβολή της ελληνικής στρατιωτικής δύναμης στη μεταστρόφη του ανθελληνικού κλίματος υπήρξε καθοριστική και αν σήμερα πολλοί Κοσοβάροι προτιμούν τις ελληνικές παραλίες για διακοπές ή κάποιοι Έλληνες επιχειρηματίες αρχίζουν να δραστηριοποιούνται στο Κόσοβο, εν πολλοίς οφείλεται και στη δουλειά των Ελλήνων στρατιωτών.

«Όταν ήρθαν τους κοιτάζαμε με μισό μάτι, τώρα που θα φύγουν θα στενοχωρηθούμε. Τους αισθανόμαστε δικούς μας ανθρώπους», λέει συγκινημένος ο δήμαρχος του Φέριζαϊ - Ουρόσεβατς.

Η απογοήτευση οδήγησε σε αποχή

Καθώς το μεθύσι της ανεξαρτησίας υποχωρεί, οι Αλβανοί του Κοσόβου προσγειώνονται στην γκρίζα πραγματικότητα την οποία συνθέτουν η γενικευμένη διαφθορά, η ανεργία και η ανικανότητα των πολιτικών τους να διαχειριστούν το πηδάλιο του νεόκομου κράτους που δημιούργησε εκ θεμελίων και τους παρέδωσε «με το κλειδί στο χέρι» η διεθνής κοινότητα.

Ισχυρό δείγμα της απογοήτευσης των πολιτών αποτελεί η συντριπτική αποχή από τις πρόσφατες και κρίσιμες βουλευτικές εκλογές, δεδομένου ότι έγιναν για να αποκτήσει ισχυρή πολιτική νομιμοποίηση η κυβέρνηση εν όψει του διαλόγου Πρίστινα - Βελιγραδίου - Ξεπεράσε το 53%!

Κυβέρνηση συνεργασίας

Ο πρωθυπουργός και γένης του Δημοκρατικού Κόμματος Χακίμ Θάτσι, αναδείχθηκε νικητής με ποσοστό γύρω στο 34% και θα χρειαστεί να συνεργαστεί με άλλα μικρότερα κόμματα για να σχηματίσει κυβέρνηση, όμως η διά της συντριπτικής αποχής αποδοκιμασία του διεφθαρμένου πολιτικού συστήματος, αποτελεί ίσως το πιο ηχηρό μήνυμα της κάλπης. Χαρακτηριστική της διαφθοράς που επικρατεί είναι και η υπόθεση που εκδικάζεται αυτές τις μέρες από τη δικαστική αποστολή της Ε.Ε. στη χώρα, με τον Ευρωπαίο κατηγορο να καταγγέλλει ότι είχε στήσει εκτεταμένο κύκλωμα διακίνησης ανθρώπινων οργάνων, με τη συμμετοχή ανώτατων αξιωματούχων του Υπουργείου Υγείας.

Στο Κόσοβο που ξεκινάει τα πρώτα του βήματα χωρίς τη βοήθεια της δυτικής «περπατούρας» λοιπόν, κάθε άλλο παρά ενθαρρυντικές είναι οι αντιδράσεις του πληθυσμού, όπως

Υποστηρικτές του Δημοκρατικού Κόμματος πανηγυρίζουν τη νίκη του πρωθυπουργού Χακίμ Θάτσι ο οποίος, ωστόσο, θα πρέπει να συνεργαστεί με άλλα μικρότερα κόμματα για να σχηματίσει κυβέρνηση.

Οι Σέρβοι της Μιτρόβιτσα απείχαν μαζικά, ενώ σε άλλες περιοχές προσήλθαν στην πλειοψηφία τους στην κάλπη

αυτή της αποχής από τις εκλογές αλλά και η προτίμηση μεγάλης μερίδας όσων πήγαν να ψηφίσουν, σε ακραίους εθνικιστικούς σχηματισμούς. Σίγουρα, η αισιοδοξία για το τι αφήνει πίσω του τώρα που αρχίζει ν' αποχωρεί, δεν πλημμυρίζει τον διεθνή παράγοντα.

Διχασμός των Σέρβων

Οι εκλογές της Κυριακής ήταν οι πρώτες που οργανώθηκαν από τους θεσμούς του Κοσόβου και εκτός από την αποχή και την μάλλον απρόσμενη ως προς την έκτασή της ενίσχυση - πήρε ποσοστό γύρω στο 14% - του εθνικιστικού κόμματος «Αυτοδιάθεση», σημάδεύ-

τηκαν από τον διχασμό των Σέρβων. Οι εναπομείναντες στους κάτω του ποταμού Ίμπαρ θυλάκους αγνόσαν τις προτροπές του Βελιγραδίου για αποχή και προσήλθαν στην πλειοψηφία τους στην κάλπη με ορατό το ενδεχόμενο να καταλάβουν και τις είκοσι έδρες που προβλέπει γι' αυτούς του σύνταγμα του Κοσόβου.

Αντιθέτως, απείχαν μαζικά οι Σέρβοι της Μιτρόβιτσα και μάλιστα οι δύο πλευρές ανταλλάξαν βαριές κατηγορίες για την εκλογική τους συμπεριφορά, γεγονός που δείχνει να παγιώνει δύο σερβικές πραγματικότητες στο Κόσοβο: Αυτή της Μιτρόβιτσα που αρνείται κάθε υπακοή και συνεργασία με την κυβέρνηση της Πρίστινα και ταυτόχρονα αποστασιοποιείται βαθμιαία από το «πνεύμα Τάντιτς» και εκείνη των Σέρβων του κεντρικού Κοσόβου οι οποίοι, συνεπιδοποιώντας την πραγματικότητα, κινούνται στη λογική της συμμετοχής στους θεσμούς ώστε να επηρεάζει τις αποφάσεις που

αφορούν στην καθημερινή τους ζωή. Το ζήτημα των Σέρβων εξάλλου, αναμένεται να αποτελέσει βασικό στοιχείο του διαλόγου που πρόκειται ν' αρχίσουν Πρίστινα και Βελιγραδί υπό την πίεση της διεθνούς κοινότητας η οποία προσδοκά την μέσω αυτού εξομάλυνση των σχέσεων μεταξύ των δύο πλευρών και την εμπέδωση κλίματος σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή.

Αν και αυτός ήταν ο πραγματικός λόγος για τον οποίο έγιναν οι πρόσφατες εκλογές στο Κόσοβο, ωστόσο, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι Σέρβοι και Αλβανοί θα φτάσουν στο τραπέζι των συζητήσεων και πολύ περισσότερο αν θα καταλήξουν κάποια. Οι ατζέντες, ως προς τα επίμαχα σημεία, είναι εντελώς διαφορετικές, με τους Αλβανούς να δλώνουν ότι διαπραγματεύονται ως ανεξάρτητο κράτος για τεχνικά ζητήματα, όπως τα οδικά και τα ηλεκτρικά δίκτυα, το εμπόριο, κ.ά. και να αποκλείουν κάθε συζήτηση για το καθεστώς, και τους Σέρβους να διαμνύουν ότι το status θα τεθεί οπωσδήποτε από την πλευρά τους.

Σε αυτή τη διαδικασία η διεθνής κοινότητα κραδαινεί προς τους Σέρβους μαζί με το μαστίχο, το καρότο της ένταξής τους στην Ε.Ε. προοπτική που συνδέει με το ζήτημα του Κοσόβου.

Το Βελιγράδι δεν δείχνει ικανό να προβάλει ισχυρές αντιτάσεις και εκτιμάται ότι μπορεί να συμβιβαστεί λαμβάνοντας ένα ειδικό καθεστώς για τους Σέρβους της Μιτρόβιτσα (έστω και εντός των συνόρων του ανεξάρτητου Κοσόβου) και ένα διεθνώς εγγυημένο πλαίσιο προστασίας των ορθόδοξων χριστιανικών μνημείων. Όσο για τους Αλβανούς θεωρείται απίθανο να εναντιωθούν στις επιθυμίες των ευεργετών τους.

Το Χριστουγεννιάτικο ΔΩΡΟ σας φέτος λέγεται

RoboMop

Με αγορές €140.00 και άνω σε μια απόδειξη σε κρεπωλείο ή/και σε αλκοολούχα ποτά ή/και σε σοκολάτες **ΔΩΡΟ** ένα Robomop, μια πανέξυπνη αυτοκίνητη σκούπα που κινείται και καθαρίζει μόνη της.

1 δώρο ανά πελάτη ανά επίσκεψη

Το κουτί περιλαμβάνει 5 πανάκια καθαρισμού

Μειώνει τη ποσότητα σκόνης: Η 1η πηγή για το άσθμα και αλλεργίες είναι η σκόνη. Το Robomop βοηθάει σε αυτή την καταπολέμηση και στην αφαίρεση ελαφρών λεκέδων

Εύκολη πρόσβαση: Η 8.5 εκ. χαμηλή σκούπα καθαρίζει σε μέρη που εσείς είναι δύσκολο να καθαρίσετε όπως κάτω από καναπέδες, κρεβάτια και ντουλάπες.

Απόδοση καθαριότητας: Το Robomop καλύπτει 60m²/ώρα επιφάνειας με 98% ακρίβεια σε 1 ώρα.

Εύκολο στη χρήση: Απλώς αφήστε τη σκούπα στο πάτωμα. Το Robomop δεν χρειάζεται παρακολούθηση. Δεν κολλά πουθενά.

Ξεφορτώνει τη σκόνη μια για πάντα: Η σκόνη εύκολα εξαφανίζεται και δεν αφήνει πηγή εξάπλωσης βακτηριδίων και μικρόβιων

Είναι αθόρυβο: Το Robomop δουλεύει αθόρυβα σε σχέση με άλλα ρομποτικά καθαριστικά μηχανήματα.

Δεν μαγκώνει: Το Robomop διαπερνά με ευκολία τις μοκέτες και δεν μπερδεύεται με καλώδια και άλλα τέτοια είδη.

Μαλακό με τα έπιπλα: Το Robomop με το μαλακό τελάρο καθαρισμού κάνει το χτύπημα στα έπιπλα όσο πιο μαλακό γίνεται.

Μειώνει τη στροβιλισμένη σκόνη: Το Robomop γενικά σκοπεύει και μαζεύει τη σκόνη του περιβάλλοντος και δεν την απλώνει ψηλά επάνω στα έπιπλα, τραπέζια κλπ

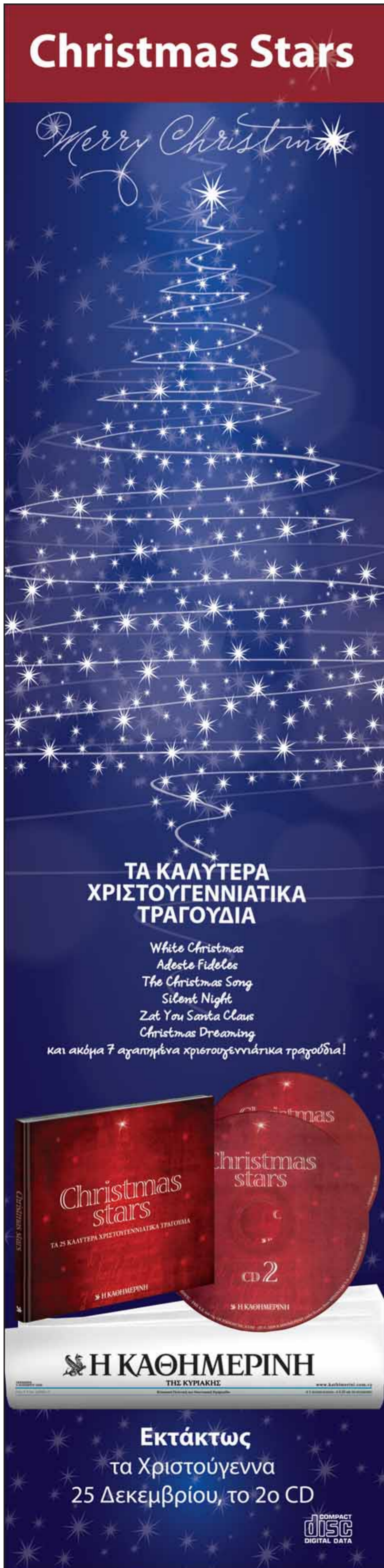
Ηλεκτροστατικά πανιά: Το Robomop VoltaWeb πανί καθαρισμού δημιουργεί ηλεκτροστατική ενέργεια. Η ενέργεια παράγεται από την τριβή με την επιφάνεια του πατώματος και απορροφά την σκόνη σαν μαγνήτης.

11/12 - 31/12/10
ή μέχρι εξαντλήσεως

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ

αλφαιμεγα

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Christmas Stars
Merry Christmas

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

White Christmas
Adeste Fideles
The Christmas Song
Silent Night
Zat You Santa Claus
Christmas Dreaming

και ακόμα 7 αγαπημένα χριστουγεννιάτικα τραγούδια!

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Εκτάκτως
τα Χριστούγεννα
25 Δεκεμβρίου, το 2ο CD

COMPACT
DIGITAL DATA

Σερ Τζον Σάλστον, βιολόγος, Νομπέλ Ιατρικής

Η κλωνοποίηση δεν εξυπηρετεί σε τίποτα τον άνθρωπο

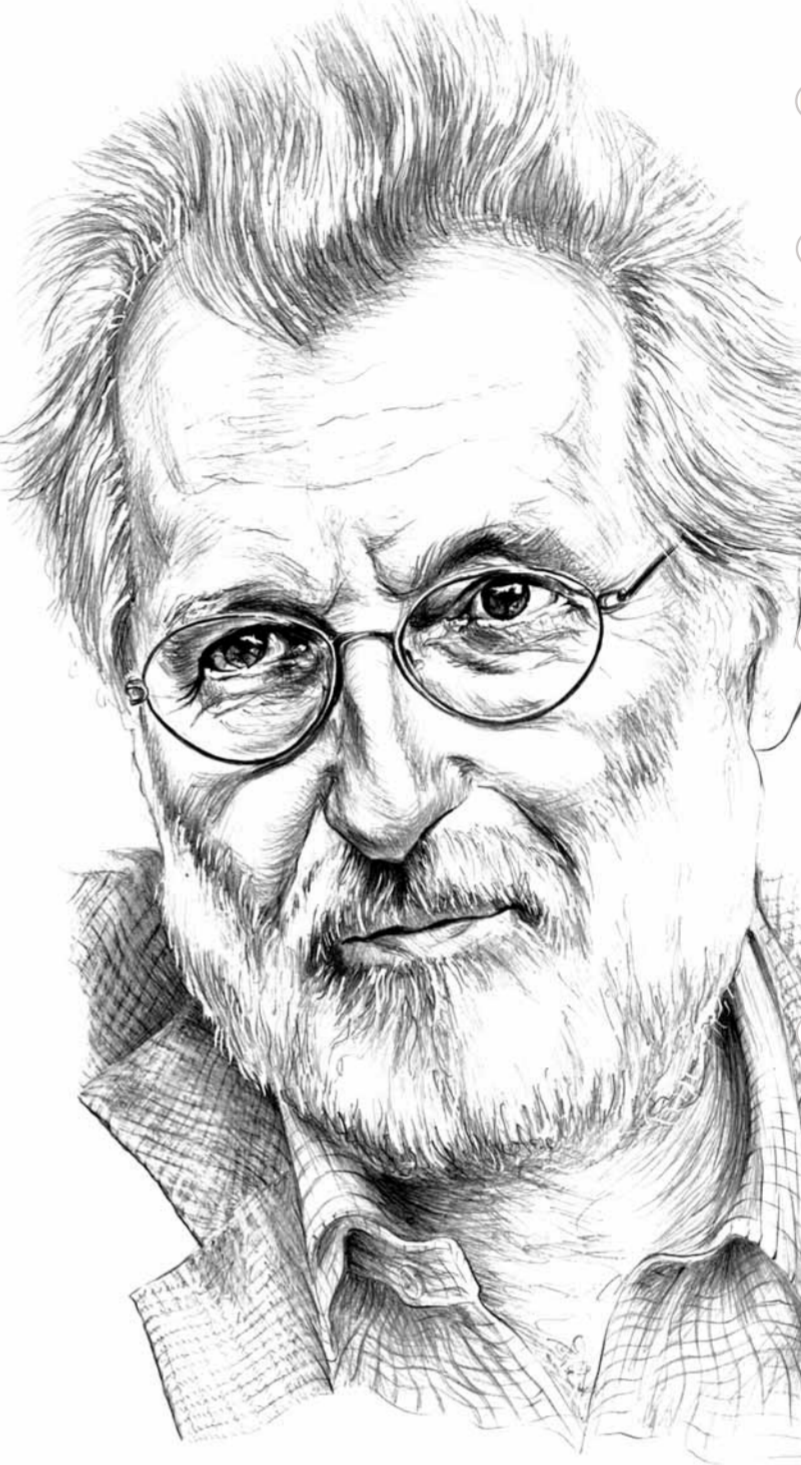
Θεωρεί ότι στο μέλλον οι επιστήμονες θα κατορθώσουν να δημιουργήσουν ζωή

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Υπάρχουν Νομπέλ και Νομπέλ. Το Νομπέλ Ειρήνης, για παράδειγμα: ο αστικός θρύλος θέλει τον κυνικό Χένρι Κίσιγκερ να μην μπορεί να συγκρατήσει τα γέλια του ακόμα και τη στιγμή που περίμενε στην κουζίνα για να βγει και να παραλάβει το κορυφαίο βραβείο. Επειτα, το Νομπέλ Λογοτεχνίας: σχεδόν κάθε χρόνο μάς αποκαλύπτει ότι ακριβώς το μεγαλείο ενός συγγραφέα αλλά τις (μικρο)πολιτικές που κρύβονται πίσω από το σκεπτικό της Σουηδικής Ακαδημίας. Το Νομπέλ Ιατρικής, όμως, είναι άλλη κουβέντα. Εκεί δεν σπκάνει πολλές σκοπιμότητες ούτε πρόκειται για «αέρα κοπανιστό» που προκύπτει από προσωπικά γούστα και προκαταλήψεις. Το Νομπέλ Ιατρικής απαιτεί απλά αποτελέσματα. Και τέτοιο ήταν το κατόρθωμα του σερ Τζον Σάλστον, ο οποίος τιμήθηκε με το βραβείο το 2002. Ως διευθυντής του ερευνητικού κέντρου Sanger, στο Welcome Trust του Κέιμπριτζ, ηγήθηκε της ομάδας που κατέγραψε τον ανθρώπινο γενετικό κώδικα (το βραβείο το μοιράστηκε με τους Σ. Μπρίνερ και Ρ. Χόρβιτς, οι οποίοι διεξήγαγαν κωριστές έρευνες στο ίδιο πεδίο).

«Το Νομπέλ με τιμά, αλλά και μου προκαλεί τρομερή αμηχανία. Υπάρχουν άλλοι επιστήμονες που το αξίζουν επίσης», μας έλεγε πρόσφατα ο βραβευμένος Άγγλος επιστήμονας με απροσποίητη μετριοφροσύνη. Γλυκομίλιτος, σε εγρήγορη, χαμογελαστός και προσνής, δεν είχε το στερεοτυπικό βλέμμα του «τρελού επιστήμονα» («δεν χρειάζεται να είσαι τρελός για να ασχοληθείς με την επιστήμη», τονίζει, «πρέπει όμως να είσαι αφοσιωμένος»), ο σερ Τζον Σάλστον δεν πίστευε όταν ξεκινούσε τις σπουδές του στο Κέιμπριτζ ότι κάποια στιγμή θα δεχόταν το τηλεφώνημα από τη Σουηδική Ακαδημία (από κάποιον που μιλούσε αγγλικά με σουηδική προφορά – «είναι δυνατόν στην αρχή να μη νομίζεις ότι σου κάνουν πλάκα;» μας εξομολογείται γελώντας). «Είναι εκπληκτικό το ότι το μοιράστηκε με επιστήμονες του διαμετρήματος των Χόρβιτς και Μπρίνερ. Είχα δουλέψει μαζί τους πριν από χρόνια. Πραγματικά όμως, ποτέ μου δεν πίστευα ότι θα έπαιρνα το Νομπέλ. Σήμερα, ειδικά από την Ασία, πολλοί νέοι επιστήμονες μου γράφουν επιστολές και με ρωτούν τι έκανα και κέρδισα το Νομπέλ. Τους λέω: Ξεκάστε το, απλώς να είστε επιστήμονες. Κάντε έρευνα».

Ο σερ Τζον Σάλστον είναι ένας επιστήμονας που δεν πιστεύει στον Θεό. Έχει τη σημασία του αυτό, καθώς σε όλη του την ερευνητική πορεία, και μετά τη βράβευση, ο Σάλστον προσπαθεί να αποκωδικοποιήσει τα μυστικά της ζωής, πιστεύοντας όμως ακράδαντα ότι η θρησκεία δεν έχει να μας αποκαλύψει τίποτα σχετικό. «Το ζή-

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

τημα με την ύπαρξη του Θεού εξαρτάται από το σε ποιον θέτεις το ερώτημα. Δείτε τι έγινε στο επεισόδιο με τους Χιλανούς μεταλλωρύχους, οι οποίοι συγκίνησαν όλο τον κόσμο: στην επιφάνεια της γης τους περιμεναν τρεις ιερείς από τρία διαφορετικά χριστιανικά δόγματα – ούτε καν από τρεις διαφορετικές θρησκείες! Ήταν εκεί ένας καθολικός, ένας προτεστάντης κι ένας ευαγγελιστής ιερέας. Κάθε ένας από αυτούς ισχυριζόταν ότι ο Θεός εισάκουσε τις δικές του προσευχές, γι' αυτό σώθηκαν οι άνθρωποι που είχαν εγκλωβιστεί στα έγκατα της γης. Μπορεί να υπάρξει κάτι πιο τρελό από αυτό; Ο καθένας ξεχωριστά έχει μία ξεχωριστή, σαφή απάντηση σε ό, τι αφορά τον Θεό, αλλά όταν τους βάζεις και τους τρεις μαζί, η σαφήνεια πάει περίπατο. Καταλαβαίνετε τι θα γίνει άμα ρωτήσετε κι έναν μου-

σουλμάνο ή έναν ινδουιστή. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους δεν συμφωνώ με όσους ισχυρίζονται ότι η θρησκεία προσφέρει σίγουρες και ασφαλείς απαντήσεις στα ερωτήματα της ζωής».

Απαντήσεις

Αρα, ο σερ Τζον Σάλστον δεν συμμερίζεται την άποψη αρκετών ότι θρησκεία και επιστήμη μπορούν να έρθουν κοντά, ότι η μία συμπληρώνει την άλλη. «Τη γνωρίζω αυτή την άποψη, είναι ένας τρόπος σκέψης. Επιτρέψτε μου, όμως, να επιμείνω σε αυτό που μόλις είπα: ότι η θρησκεία προσφέρει λίγο-πολύ αυθαίρετες απαντήσεις. Η επιστήμη παραδέχεται όσα δεν γνωρίζει, έχει όμως τα μέσα να προσπαθήσει έστω να βρει απαντήσεις. Δεν ισχυρίζεται ότι θα έπρεπε να γνωρίζουμε τα πά-

Οι σταθμοί του

1942
Γεννιέται στην Αγγλία. Από μικρός εκδηλώνει το ενδιαφέρον του στην επιστήμη.

1963
Αποφοιτά από το Κέιμπριτζ και ξεκινά διδακτορικό στη μοριακή βιολογία. Ζει έντονα τα «σίξτις» «Ημουν πολιτικοποιημένος αλλά όχι στρατευμένος. Και σήμερα είμαι σοσιαλιστής - με πεζό "σ", όχι κεφαλαίο. Η ελεύθερη αγορά χωρίς νόμους είναι που μάς έφερε στη σημερινή κρίση, όχι οι ευρωπαϊκές σοσιαλδημοκρατίες».

2000
Παίρνει τον τίτλο του «σερ» για την προσφορά του στην επιστημονική έρευνα. «Με συναρπάζουν όλα όσα γνωρίζουμε και όλα όσα μπορούμε να ανακαλύψουμε. Τελευταία, με ενδιαφέρουν οι ανθρωπιστικές σπουδές, η φιλοσοφία, οι πολιτικές επιστήμες, έχω μείνει απέξω από αυτόν κλάδο και είναι τόσο σημαντικός. Εχω πολλά να μάθω».

2002
Τιμάται με το βραβείο Νομπέλ Ιατρικής. Μελετώντας το σκουλήκι *Caenorhabditis elegans* και το ανθρώπινο γονιδίωμα, ανακαλύπτει μυστικά του μηχανισμού των ανθρώπινων κυττάρων. «Μέσα στο σκουλήκι κρύβονται πολλοί από τους μηχανισμούς της ζωής, πώς λειτουργούν τα κύτταρα κ.λπ. Είναι ένα είδος μοντέλου αλλά το σκουλήκι δεν θα μας επιτρέψει να ανακαλύψουμε το εγκέφαλό μας. Μας δείχνει απλώς τους βασικούς μηχανισμούς της ζωής».

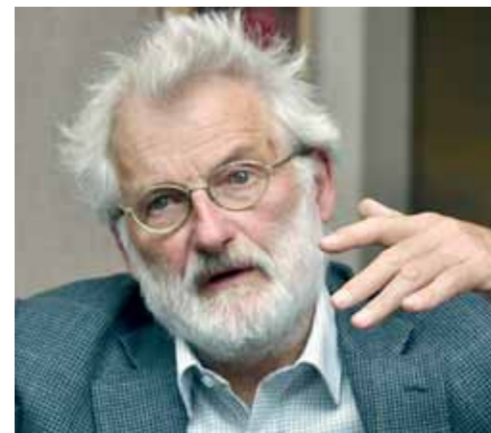
να και σίγουρα ισχυρίζεται ότι θα πρέπει να γνωρίζουμε περισσότερα απ' όσα ξέρουμε πριν από έναν χρόνο. Δεν υπάρχει όριο σε αυτό το ταξίδι, αυτό είναι το βέβαιο. Συνεχίζουμε να ανακαλύπτουμε και να εξερευνούμε, και όπως το βλέπω, αυτό καθιστά την επιστήμη πολύ πιο ενδιαφέρουσα. Ο καθένας είναι απολύτως ελεύθερος να πιστεύει σε όποιο Θεό επιθυμεί – αρκεί να μην προσπαθεί να επιβάλει την πίστη του σε άλλους – αλλά εμένα προσωπικά αυτό είναι κάτι που δεν με αφορά διόλου».

Η επιστήμη είναι το συναρπαστικό στοιχείο λοιπόν στη ζωή του – για την ακρίβεια, ένα σκουλήκι. «Το "κατενό ερμαφρόδιτο σκουλήκι", το DNA, το οποίο έχει οδηγήσει τους επιστήμονες στην κατανόηση των θεμελιωδών μηχανισμών της βιολογίας, δηλαδή της ζωής της ίδιας».

Σύντομα η τεχνητή νοημοσύνη θα είναι δυνατή

Θραύση. Σήμερα η επιστήμη έχει κατορθώσει τόσα. Γιατί όμως οι άνθρωποι ολόένα και περισσότερο στρέφονται στον αποκρυφισμό, στο υπερφυσικό, σε παράλογες θεωρίες συνωμοσίας; «Αλήθεια, δεν ξέρω. Είναι σοκαριστικό. Ίσως επειδή, κατά κάποιο τρόπο, η επιστήμη έχει αποτύχει σε ορισμένους τομείς. Θα σας πω έναν: η επιστήμη έχει εμπορευματοποιηθεί. Βεβαίως και να είναι μέρος της παραγωγής, αλλά να μην ταυτίζεται με τους νόμους της αγοράς. Λέμε στα παιδιά να γίνουν επιστήμονες για να βγάλουν πολλά χρήματα. Η ουσία της επιστήμης, όμως, είναι να μαθαίνεις και να κατανοείς. Ετσι ήταν από τον Διαφωτισμό. Χάρη στην επιστήμη, ξέραμε ότι η Γη δεν βρίσκεται στο κέντρο του Σύμπαντος, ότι δεν προερχόμαστε από τον Αδάμ. Αλλά σήμερα, αυτό που συμβαίνει είναι να αξιολογούμε σιδηρόπλοια ανάλογα με το πόσα χρήματα θα μας αποφέρει, οπότε οι άνθρωποι αναζητούν απαντήσεις αλλού, επιστρέφουν στον αποκρυφισμό. Κι όμως, όλα αυτά η επιστημονική γνώση είναι το καλύτερο δυνατό σύστημα πίστης που έχει ο άνθρωπος. Γι' αυτό και όταν με ρωτάνε αν ακολουθώ μια θρησκεία, τους λέω ότι δεν έχω θρησκεία, έχω την επιστήμη».

Ο σερ Τζον Σάλστον βρίσκει και άλλα στραβά στον επιστημονικό κόσμο. Παράδειγμα, οι πατέντες που επιβάλλουν οι φαρμακοβιομηχανίες. «Υπάρχουν εταιρείες που κρατούν αποκλειστικά την πατέντα ενός ολόκληρου γονιδίου. Ένα γονίδιο όμως είναι μια ανακάλυψη, είναι αναντικατάστατο, αν δεν το έχεις, τότε δεν κάνεις έρευνα. Ευτυχώς, πρόσφατα στη Νέα Υόρκη, σε σχετική δίκη, ο ομοσπονδιακός δικαστής Σουίτ έκρινε παράνομη την αποκλειστικότητα πατέντας αναφορικά με δύο γονίδια που σχετίζονται με τον καρ-

Ο σερ Τζον Σάλστον βρίσκει πολλά στραβά στον επιστημονικό κόσμο, όπως οι πατέντες γονιδίων, που δεσμεύουν κάποιες φαρμακευτικές εταιρείες.

κίνο του μαστού και της μήτρας».

Ο Άγγλος νομπελίστας προβληματίζεται και σε διάφορα άλλα ζητήματα ηθικής και επιστήμης. «Η κλωνοποίηση; Δεν βλέπω ηθικό πρόβλημα αλλά πρακτικό: σε τι εξυπηρετεί; Σε τίποτα. Αφήστε που έχει κάτι ναρκισσοειδές και δεν πιστεύω ότι η κλωνοποίηση σε ανθρώπους μπορεί να γίνει με ασφάλεια».

«Ένα άλλο θέμα είναι η δυνατότητα να διαβλέπουμε τις προδιαθέσεις ενός εμβρύου σε ορισμένες ασθένειες. Το βρίσκω ηθικό, όμως ορισμένες ομάδες ανθρώπων με αναπνέουν δεν το θέλουν: κάποιοι κωφοί δεν θέλουν το παιδί τους να ακούει διότι πώς θα επικοινωνούν; Άλλοι θέλουν να γεννιούνται ακόμα και μωρά με σύνδρομο Down. Μία άλλη δυνατότητα που μπορεί να έ-

χουμε, και με την οποία έχω πρόβλημα, είναι το να διαβλέπουμε τις ροπές ενός εμβρύου, π.χ. στη μουσική, και να κατευθύνουμε ανάλογα την εκπαίδευση του παιδιού. Είναι όμως ανήθοος να μην το αφήσεις να επιλέξει από μόνο του. Ένα παιδί πρέπει να έρχεται από μόνο του και να μην το περιμένουμε για να το "αξιοποιήσουμε"».

Ο σερ Τζον Σάλστον πιστεύει ότι ο άνθρωπος κάποτε θα γίνει Φρανκενστάιν, θα δημιουργήσει ζωή. «Ναι, διότι η ζωή είναι ένας μηχανισμός. Το ζήτημα είναι να δημιουργήσουμε ευφυή ζωή και όχι απλώς ζωή. Μέχρι που θέλουμε να φτάσουμε όμως; Επίσης, πιστεύω ότι σύντομα η τεχνητή νοημοσύνη θα είναι δυνατή, μολοντί δεν μιλάω καθόλου ως ειδικός. Όπως ο άνθρωπος γεννιέται με έναν εγκέφαλο που σιγά σιγά αρχίζει να λειτουργεί, πιστεύω ότι και οι υπολογιστές βρίσκονται αυτήν τη στιγμή σε εμβρυακή ηλικία. "Μαθαίνουν" όμως και αυτοί μέσα από τη διαδραστικότητα με τους ανθρώπους, προοδεύουν, εξελίσσονται».

Μελετώντας τη ζωή, μαθαίνουμε άραγε κάτι για τον θάνατο; Ο σερ Σάλστον χαμογελάει με νόημα. «Ξέρετε, είμαι υπέρ του θανάτου και το κατάλαβα μελετώντας τους μηχανισμούς της ζωής». Τι πάει να πει «είμαι υπέρ του θανάτου»; «Πάει να πει ότι είμαι κατά της αθανασίας. Είναι απόλυτα φυσικό κάποια στιγμή οι ηλικιωμένοι να δίνουν τη θέση τους στους νέους. Είναι πολύ ανακουφιστικό επίσης. Δεν με ανακουφίζει η μετά θάνατον ζωή που ευαγγελίζονται οι θρησκείες, αλλά αυτό: να δουλέψω, να ερευνήσω και να ανακαλύψω, να το χαρώ αυτό και να δώσω τη σκυτάλη σε κάποιον νέο, ο οποίος δεν ξέρει τι δεν μπορεί να μην κάνει, οπότε προσπαθεί ξανά και ξανά. Και μερικές φορές τα καταφέρνει».

ΤΕΧΝΕΣ

ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

Το νέο θα έρθει από τους ανεξάρτητους

Ο Φοίβος Δεληβοριάς αποκαλύπτει πώς λαϊκοπόη και πολυεθνικές της μουσικής απαξιώνονται και τη σκυτάλη παίρνουν τα νέα μέσα

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

«**Αισθάνομαι** να χειραφετούμαι και μουσικά» λέει ο Φοίβος Δεληβοριάς, και τα καινούργια του τραγούδια επιβεβαιώνουν τα λόγια του. Οι μουσικές που συνήθως έπαιζαν δεύτερο ρόλο στις καθημερινές ιστορίες του, αυτή τη φορά κλέβουν τις εντυπώσεις. Πλούσιες, διαφορετικές, με απρόοπτες μεϊζεις, περνούν από το ραπ στην ηλεκτρονική ποπ του '80, θυμίζουν άλλοτε Σιδηρόπουλο και Νικ Κέιβ, άλλοτε Depeche Mode, δυνατό «βρώμικο» φανκ όπως στο τραγούδι του «Μηδέν Εισερχόμενα», στοιχειωμένες ενορχηστρώσεις που κάνουν αγνώριστο το περίφημο λιβανέζικο «Wahabibi». Προσπαθεί να καταλάβεις τι σόι όργανα είναι αυτά που ακούς, εκτός από το μπάσο και το κοντραμπάσο, και σου μιλάει για ένα μουσικό πρόνοι, στυλόφωνα, νερόφωνα, είκοσι περιεργα όργανα που συνέβαλαν στη μουσική του αλλαγής.

Εβδομος δίσκος μέσα σε 21 χρόνια με μουσικές που περνούν από το ραπ στην ηλεκτρονική ποπ του '80 και τη φανκ

Στα 37 του χρόνια, ο Δεληβοριάς, λιγη σχέση έχει με τους περισσότερους συνοδοιπόρους του στη δισκογραφία. Ποτέ, είναι αλήθεια, δεν κατακλύθηκε στην ποπ ανοησία της τηλεοπτικής αισθητικής, ούτε όμως στη σοβαροφάνεια της έντεχνης σκηνής. Ο έβδομος δίσκος μέσα σε 21 χρόνια επιμένει πως είναι «η καλύτερη δουλειά που έχω κάνει». «Ποτέ δεν δούλεψα τον ήχο παραπάνω. Ακολουθούσα την ορμή των τραγουδιών, του λόγου, όταν έμπαινα στο στούντιο. Αυτή η σειρά όμως ήταν διαφορετική από τις προηγούμενες. Εγραψα 11 τραγούδια συγγενικά το ένα με το άλλο, στο αισθημά τους, στο κέντρο τους. Μια μικρή ελεγειακή σειρά τραγουδιών για ένα πρόσωπο που απουσιάζει. Αλλά και σπαράγματα».

Ενας χωρισμός ήταν η αφορμή για να γράψει τα δύο πρώτα κομμάτια. Στην πορεία του καλοφάνηκαν. Κυρίως να εμβαθύνει περισσότερο στο θέμα των σχέσεων. Αυτό το αίσθημα απουσίας που έχουμε όλοι μας ακόμη κι αν είμαστε με άλλους. «Εβλεπα ότι η μουσική με πήγαινε αλλού. Σε πλευρές δικές μου πιο εσωτερικές, πιο μελαγχολικές». Στο μεταξύ άλλαξε και εταιρεία. Αφησε την πολυεθνική και εκεί που σκεφτόταν να φτιάξει ένα δικό του λέιμπελ, τον βρήκε η «Inner Ear» από την Πάτρα που ειδικεύεται στις ανεξάρτητες παραγωγές είτε είναι οι Abie Gale είτε ο Lolek. Τον είχαν ακούσει πέρυσι στο Μετρό και τον ξεχώρισαν σε αυτό το πρόγραμμα -αληθινή χειροτεχνία- που έκανε με τον Γιόργο Κατσάνο. «Μου άρεσε να είμαι σε μια εταιρεία που λειτουργεί σαν εκδοτικός οίκος βγάζοντας πέντε δίσκους τη χρονιά. Κυρίως γιατί ενώνει δύο κόσμους. Ενα κοινό που ψάχνεται, αγοράζει βινύλια, παρακολουθεί από το Myspace τα νέα γκρουπ. Αλλά και κάποιους καλλιτέχνες που ήταν σε μεγάλες εταιρείες, ωστόσο λειτουργούν ανεξάρτητα, ό-

Για τον Φοίβο Δεληβοριά το αύριο, η ελπίδα στη μουσική φαίνεται και είναι το YouTube. «Η άνοιξη του νεανικού κοινού σε ένα ευρύ ρεπερτόριο», λέει.

πως η Λένα Πλάτωνος και ο Θανάσης Παπακωνσταντίνου».

Οι επιρροές

Ετσι έγινε το Cd «Αόρατος Ανθρώπος» που ο τίτλος του παραπέμπει στη νουβέλα φαντασίας του Γουέλς. «Είναι ο πιο αβίαστος δίσκος που έκανα έως σήμερα και ταυτόχρονα ο πιο δουλεμένος». Τα τραγούδια δεν παίζονται με τη λογική της ελληνικής δισκογραφίας: κουπλέ ρεφρέν, ούτε όμως με τη σολιστική επεδεικτική παλιοροκάδικη αντίληψη. Έχουν αρκετά ηλεκτρονικά στοιχεία, αλλά και πολλά ακουστικά από ασυνήθιστα όργανα. Οι επιρροές που κυριαρχούν είναι σαφείς: ο Τομ Γουέιτς και η Λένα Πλάτωνος. «Από μικρός μου άρεσε ο ήχος τους».

Μίζερο δεν μπορείς να πεις τον Φοίβο Δεληβοριά. Από τους λίγους που

δεν γκρινιάζουν για το καινούργιο που άλλαξε παλιές συνήθειες και τακτικές. Αυτός άλλωστε έχει άποψη γιατί το ψάχνει στα μικρά κλαμπ της πόλης αλλά και στο Διαδίκτυο. «Το νέο θα έρθει μέσα από τα υπόγεια μουσικά ρεύματα και τις ανεξάρτητες εταιρείες. Στην Αμερική οι πολυεθνικές έχουν απαξιωθεί από τις αρχές του 2000, ενώ πολύ νωρίτερα, η ανεξάρτητη σκηνή στα περίχωρα της μουσικής βιομηχανίας, άρχισε να δίνει δυνατές προτάσεις».

Στην Ελλάδα οι πολυεθνικές της δισκογραφίας κλαίει λέγοντας ότι «τελείωσε η μουσική». «Στην ουσία εννοούν ότι τελείωσε η λαϊκοπόη. Αυτή που έφτιαξαν. Οι ξαφνικά η Βανδή δεν πουλάει 60.000 δίσκους. Η μουσική, όμως, δεν ήταν ποτέ αυτό. Οι πολυεθνικές έφτιαξαν ένα κράμα από τα μο-

τέρνα είδη μουσικής και από το λαϊκό, το ψευτίσιαν και καθιέρωσαν ένα είδος επιστημονικής φαντασίας, το οποίο επικράτησε οκτώ χρόνια. Τώρα όλο αυτό το λαϊκοπόη κατασκευάσαμε μοιάζει σαν να μην υπήρχε».

Το Youtube

Για τον Φοίβο Δεληβοριά η ελπίδα είναι το YouTube. «Η άνοιξη του νεανικού κοινού σε ένα ευρύ ρεπερτόριο». Μου θυμίζει ότι στα 15 του, η γενιά του και ο ίδιος, είχαν ως πηγές αρκετούς δίσκους, κάποιες κασέτες και μια φορά το δίμηνο ένα μουσικό διάλειμμα στην ΕΡΤ αφιερωμένο σε κάποιο μεγάλο γκρουπ της εποχής εκείνης. «Όπως ο πιστοποιημένος σήμερα μπορεί να κάνει από μαθήματα μπάσου μέχρι να δει σε απευθείας μετάδοση το live των Vampire

Weekend μέσω Facebook. Η γενική αισθητική έπαιξε να εξαρτάται από την τηλεόραση. Το YouTube έχει υψηλό επιπέδου επιλογές. Το βλέπεις στις νεαρές τραγουδίστριες και στα γκρουπάκια τα οποία παίζουν στο Γκάζι, στου Ψυρρή, στην Αβραμιώτου, ότι έχουν καλύτερη αίσθηση της μουσικής απ' ό, τι ένα συνομήλικό τους σχήμα πριν από λίγα χρόνια».

Η νέα κατάσταση δείχνει κάτι ακόμη. Πως οι μεγάλοι του τραγουδιού, σε όποια πλευρά κι αν ανήκουν, τελειώσανε. «Θα προκύψουν κι απ' αυτά τα νέα παιδιά μεγάλοι καλλιτέχνες, απλώς θα χρειαστεί να εκκλιευθούν τα μέσα που τους ανακαλύπτουν. Κάπως έτσι ξεκίνησε και η Μόνικα, από το Κουκάκι και τώρα γεμίζει με 5.000 άτομα τον Λυκαβηττό».

«Ζούσαμε με ταχύτητες Ν. Υόρκης»

Ποιο είναι το αρνητικό της ιστορίας; «Δεν αρκεί η υπερηλπιόφωρηση και το καλό γούστο για ένα έργο τέχνης. Ενα μέσο παιδί δεν είναι πια «σκυλάς» με μακρύ νύχι στο δεξί χέρι, ούτε ένα έντεχνο φυτό που παπαγαλίζει αριστέρα τοιτάτα και απαγγέλλει Καββαδία. Ακούει καλύτερη μουσική, ντύνεται καλύτερα αλλά δεν έχει ακόμη καταφέρει να απαντήσει δημιουργικά σ' αυτό κι όχι μιμητικά. Να συνδέσει δηλαδή τη ζωή του, το εφιαλτικό παρελθόν της χώρας του, τη γλώσσα που μιλάει και τους ήχους που ακούει, σε μια ιδιαίτερη πρόταση η οποία θα συνομιλεί επί ίσοις όροις με τους ξένους. Αν' αυτή τη γενιά έχουμε τα πρώτα βήματα αλλά δεν έχουν γίνει ακόμη τα αριστουργήματα». Πού είναι όλοι αυτοί; Τα φυτίρια των live είναι γεμάτα. Το Six Dogs, το Κουκού, το Schoolwave...

Είναι απόλυτα βέβαιος γ' αυτό που ξεκίνησε από το 2007 στην ελληνική μουσική. Μια αισιόδοξη κατάσταση, σε σπερματική ακόμη φάση που δεν έχει καμία σχέση με τον αγοραίο ήχο των μουζουκικών και την ποπ του Χατζηγιάννη. «Εδώ και τρία χρόνια μιλάμε πια περισσότερο για τη μουσική παρά για τα ring tones. Κάτι σημαίνει».

Το «Μηδέν εισερχόμενα», ένα από τα καινούργια του τραγούδια έχει πολλά στοιχεία απ' όσα συνέβησαν την τελευταία δεκαετία. «Η φάση από το 1996 έως το 2008 ήταν μια περίοδος αντιδημιουργική. Η είσοδος στην ΟΝΕ ήταν σαν να περάσαμε από την πρώτη πίστα στην 16η σε επίπεδο ευμάρειας, χωρίς να βρούμε δημιουργική λύση στα προβλήματα μας: Δημόσιο, Παιδεία, προσωπική ανάπτυξη. Επενδύσαμε σε κάτι άρρωστο και πεθαμένο και ταυτόχρονα ζούσαμε με ταχύτητες Νέας Υόρκης. Αυτό δεν έφεραν ούτε ένα δημιουργικό καρπό. Αντίθετα αυτή η κρίση θα φέρει. Διακρίνονται πολλά ενθαρρυντικά. Στο θέατρο έχουμε τους Αβονο, Ex Animo, Blitz, τα παιδιά του θεάτρου του Ν. Κόσμου. Ομάδες που δεν ήθελαν να συνεχίσουν ούτε την κρατικοδίαιτη αβανγκάρντι ούτε τα μουλβαράκια. Το ίδιο έγινε και με τους νέους μουσικούς που έσπασαν την εντεχνιλία και την λαϊκοποπία. Έχουμε πια ένα καλό επανδρωμένο ακάφορ με ανθρώπους που ξέρουν να λειτουργήσουν κι όχι να παραπαύουν. Γιατί έτσι ήμασταν. Το γεγονός ότι τα παιδιά σήμερα είναι κάθε μέρα σε ένα προβάδιο και ετοιμάζουν κάτι, δημιουργεί ελπίδες. Εγώ έψαχνα μουσικούς και δεν προλάβαιναν γιατί είχαν μαθήματα στα ωδείο και ύστερα έπαιζαν στα σκυλόδικα. Τώρα οι 25άρηδες μουσικοί ζητάνε όλο πρόβες».

ΕΠΙΣΗΣ / Του **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Ένας άνθρωπος και ένα κλικ

Ποιος θα μπορούσε να φανταστεί πριν από δύο δεκαετίες πως τα σενάρια των χολιγουντιανών ταινιών που έδειχναν έναν ήρωα να ανατρέψει τον έλεγχο της ολοκληρωτικών συστημάτων του μέλλοντος, θα αποκτούσαν την εν μέρει επιβεβαίωσή τους στη μορφή του Τζούλιαν Ασάνζ και του ιστοτόπου WikiLeaks που ίδρυσε το 2006. Εκατομμύρια έγγραφα, που είναι γεμάτα αποκαλύψεις για τον τρόπο που σκέφτονται και λειτουργούν οι σύγχρονες εξουσίες του πλανήτη, ήρθαν στο φως και εξακολουθούν να αναστατώνουν κυβερνήσεις και τεράστια οικονομικά συμφέροντα. Δεν έχουμε άποψη για το εάν οι εναντίον του κατηγορίες της σουπδικής δικαιοσύνης για το ειδικές έγγραφο του βιασμού είναι ή όχι αποτέλεσμα

συνωμοσίας προσώπων και μουσικών υπηρεσιών, αλλά είναι πραγματικά εντυπωσιακό το ότι σε πολλές μεγάλες πόλεις του κόσμου -Μαδρίτη, Βαρκελώνη, Άμστερνταμ, Πόλη του Μεξικού, Μπογκοτά, Λίμα, Σάο Πάολο, Μπρίσμπεϊν- γίνονται διαδηλώσεις για να υπερασπισθούν το δικαίωμά του να συνεχίσει τις αποκαλύψεις. Παράλληλα, τόσο οι εταιρείες που πάγωσαν τις πληρωμές στον ιστότοπό του -PayPal, MasterCard και VISA-, όσο και ο διαδικτυακός τόπος των σουπδικών δικαστικών αρχών, δέχθηκαν συνεχείς επιθέσεις από ομάδα χάκερ που τον τίτλο «Ανοητικούς», με αποτέλεσμα τον αποσυντονισμό τους για πολλές ώρες - με το αντίστοιχο τεράστιο οικονομικό κόστος. Μάλιστα, καθιερώνεται πλέον και δημοσιογραφικά ο νεολογισμός «κακτιβιστές» (!)

για τους επιχειρούντες σχετικές ηλεκτρονικές επιθέσεις υπερασπιζόμενοι ανθρώπινα δικαιώματα. Όπως, σε αυτήν την περίπτωση, την ελευθερία του λόγου και της έκφρασης, θέμα για το οποίο ακόμα και ο ΟΗΕ πήρε θέση, επικρίνοντας τις προσπάθειες κυβερνητικών αξιωματούχων, οργανισμών και επιχειρήσεων να κόψουν τη χρηματοδότηση του WikiLeaks και να μπλοκάρουν την παρουσία του στο Διαδίκτυο, με δηλώσεις της πλέον αρμόδιου, κας Νάβι Πιλεϊ (ύπατη εκπρόσωπος του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του ανθρώπου). Και ενώ το κυβερνοσυντάκτικο συνεχίζεται, υποστηρικτές του WikiLeaks στην Ελβετία και τη Γερμανία έχουν απειλήσει με μηνύσεις εναντίον αμερικανικών εταιρειών που το «μπλοκάρουν», ενώ οι δικαστικές αρχές στη Γαλλία έχουν βάλει

φρένο στην προσπάθεια της γαλλικής κυβέρνησης να αποκλείσει το WikiLeaks από τους servers της χώρας. Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση των ΗΠΑ, αντανακλώντας τις ανησυχίες της τότε δημοσκόπηση που δείχνει πως το 59% των Αμερικανών επιθυμούν τη δίωξη του Τζούλιαν Ασάνζ, ετοιμάζεται να ξεθάψει έναν νόμο του 1917 - τον διαβόητο «Αντικατασκοπικό Νόμο» με τον οποίο άρχισε η «κουλούρα» πολιτικής επιτήρησης στις ΗΠΑ, αντανακλώντας τις ανησυχίες της τότε κυβέρνησης του προέδρου Γουίντροου Ουίλσον μπροστά στην επιρροή της Οκτωβριανής Επανάστασης στο εσωτερικό της χώρας του εκείνη την εποχή. Και μετά από τα εκατοντάδες «συγγνώμη» του Αμερικανού προέδρου προς τους ηγέτες που εξοργιστήκανε από τις αποκαλύψεις, ετοιμάζο-

νται και δύο νέα νομοσχέδια για τον κυβερνητικό και όποιον θελήσει να τον μιμηθεί στο μέλλον. Γιατί και ο Ντάνιελ Ντόμοσιτ Μπεργκ, συνιδρυτής του WikiLeaks, προχωρεί στην ίδρυση άλλης ιστοσελίδας αποκαλύψεων με το όνομα OpenLeaks, ενώ στις Βρυξέλλες άλλη ομάδα πρώην εργαζομένων σε οργανισμούς ενημέρωσης, κυρίως της Ε.Ε., δηλώνει εμπνεόμενη από το WikiLeaks και ξεκινά το brusselsleaks.com. Αν δεν φοβηθούν «τα έρημα», σκεφτείτε τι ακόμα έχουν να δουν τα μάτια μας και να ακούσουμε τα αφτιά μας... Κατά τα άλλα, ο Τζούλιαν Ασάνζ, που σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό του εκπροσώπου του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, Φίλιπ Κρόλεϊ, είναι «αναρχικός και όχι δημοσιογράφος», φέρεται να έχει δηλώσει πως, εκτός από θαυμαστής της

«Φάρμας των Ζώων» του Τζωρτζ Όργουελ και του «Το Μηδέν και το Άπειρο» του Άρθουρ Κάιζλερ, θεωρεί πνευματικούς του πατέρες τους κλασικούς συγγραφείς της αρχαίας Ελλάδας, τους οποίους και λατρεύει. Όπως τον Αισχύλο, τον Ευριπίδη και τον Σοφοκλή, των οποίων τα έργα διάβαζε στον γιο του, Ντάνιελ, υποστηρίζοντας πως η λογοτεχνία του αρχαίου κόσμου αποτελεί ένα «φακό ηθικής», μέσω του οποίου μπορεί κάποιος να δει σωστά την κοινωνία και να δώσει πολύτιμα διδάγματα στα παιδιά του, ενώ παράλληλα τα ψυχαγωγεί. Να και ο ελληνικός δάκτυλος στην όλη υπόθεση... Λέτε να απαγορεύσουν και τη διδασκαλία των «αναρχικών» αρχαίων για να καθαρίσουν το τοπίο της γνώσης από τα «καινά δαιμόνια» δυόμισι χιλιάδων χρόνων;

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Η ελληνική κρίση έγινε animation και σαρώνει

Μια παρέα νέων με φαντασία δημιουργεί βίντεο που εξυπηρετούν βαθύτερες ανάγκες

Της **ΝΕΛΛΗΣ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**

Η ιστορία αρχίζει με τη μικρή Ελλάδα, ένα μαυρισμένο κοριτσάκι με μαγιό, να καλοπερνάει. Τρώει παγωτό σέροντας πίσω του ένα μικρό και χαρωπό προβατάκι, το Χρέος. Ως εκεί, καλά. Όμως, έπειτα από λίγο, το Χρέος μεγαλώνει τόσο που μεταμορφώνεται σε ένα απίστευτα τρομακτικό και πεινασμένο τέρας, το οποίο με τη σειρά του θέλει να φάει την μικρή Ελλάδα... Ποιος θα τη σώσει; Ο ξεπεσμένος σούπερ ήρωας, γνωστός και με το όνομα Ευρώπη; Ή το περίεργο κουνούπι που λέγεται ΔΝΤ; «Θα καταφέρει η Ελλάδα να ξαναβρεί την ευτυχία;»...

Με αυτή την ερώτηση κλείνει το τρίτο επεισόδιο της σειράς The Greek Crisis Explained. Όσοι έχουν λογαριασμό στο Facebook (και φίλους που προωθούν βίντεο μανιωδώς) μάλλον έχουν παρακολουθήσει την τριλογία που φέρει την υπογραφή της Nomint, μιας εταιρείας με αντικείμενο τον ψηφιακό σχεδιασμό εικόνων σε κίνηση (animation) που εκτός των εμπορικών της πρότζεκτ, δημιουργεί βίντεο που εξυπηρετούν άλλου είδους ανάγκες... Στην προκειμένη περίπτωση, η κυκλοφορία του δνά της Τζούλιας «ταρακούνσε» την ομάδα που αισθάνθηκε την ανάγκη να προσπαθήσει να εξηγήσει τι συνέβαινε γύρω της εκείνη τη στιγμή. Η μέρα της Τζούλιας έγινε και μέρα του ΔΝΤ, και το ένα έ-

φερε το άλλο, με αποτέλεσμα να καταπιαστούν με μια σειρά επεισοδίων που θα «εξηγούσαν» την ελληνική κρίση σε ένα πολύ ευρύτερο κοινό απ' ό,τι φαντάζονταν. Και αν σε ιντερνετικούς χρόνους η ιστορία του Greek Crisis θεωρείται παλιά είδηση, η πιο πρόσφατη βράβευση ενός άλλου ανεξάρτητου πρότζεκτ τους από την κοινότητα του Vimeo.com και η ενδιαφέρουσα συμμετοχή της Nomint στο τελευταίο κύκλο ομιλιών του Tedx Athens, αποτέλεσε μια πολύ καλή ευκαιρία για μια συζήτηση με την «Κ» στο γραφείο της πίσω από το Χίλτον.

Η κότα μετά την κρίση

«Είχαμε αποφασίσει από την αρχή ότι αυτή η ιστορία έχει γενικό ενδιαφέρον, όχι μόνο επειδή είμαστε Έλληνες και μας απασχολεί. Το κοριτσάκι θα μπορούσε να μην είναι η Ελλάδα...», μας λέει ο Γιάννης Κωνσταντινίδης. «Υπάρχουν ίσως δύο ομάδες ανθρώπων που μας παρακολουθούν: εκείνοι που έχουν μια καλλιτεχνική ευαισθησία είτε είναι επαγγελματίες είτε όχι, και έχουν σχέση με οπτική κουλτούρα, σε παγκόσμιο επίπεδο. Γιατί όπως λέγαμε και στο Tedx Athens, δεν έχει πια σημασία το τοπικό κοινό. Είναι μια έννοια που έχει καταργηθεί και πολιτισμικά, και όχι μόνο λόγω του Ιντερνετ. Δεν έχετε πάρα πολλά πράγματα να πεις

Η δημιουργική ομάδα της Nomint, από αριστερά: Αριστοτέλης Μικαλιδής, Μαριλένα Βασιέρη, Γιάννης Κωνσταντινίδης, Μαριάννα Παπαχριστοδούλου, Χρήστος Λεφάκης, Γιώργος Ξάνθος, Ανδρέας Χέλμης, Μάνος Γερογιάννης και Γιάννης Ζουμάκης.

Πολύτιμο μέσο το Ιντερνετ

Στο Tedx Athens, ο Γιάννης Κωνσταντινίδης μίλησε για το πώς το Ιντερνετ έχει διευκολύνει τη δουλειά τους. Ποιο είναι το πολύτιμότερο στοιχείο που τους έχει προσφέρει; «Είναι τρία πράγματα. Το ερέθισμα. Τα εργαλεία και οι πηγές. Και, φυσικά, το κοινό. Απευθύνονται πάρα πολύ άμεσα, πάρα πολύ γρήγορα σε πάρα πολύ κόσμο. Το πάρε - δώσε που οδηγεί για παράδειγμα στο να βελτιωθείς κάτι, είναι φοβερό».

Ο Χρήστος Λεφάκης προσθέτει: «Δεν θα ξέραμε για όλο αυτό τον χώρο χωρίς το Ιντερνετ. Για να δημιουργηθεί η Nomint, αυτό με το οποίο συγκρινόμασταν, ήταν εκεί έξω. Πώς θα στήσουμε το γραφείο μας, πώς θα λειτουργούμε, ποια είναι τα στάδια της παραγωγής και της δουλειάς μας».

Συμφωνούν και οι δύο ότι η συμμετοχή του κοινού παραμένει το σημαντικότερο στοιχείο, γιατί ένα κοινό με συλλογική αντίληψη των πραγμάτων (και άρα όχι πια τοπικό) συ-

Η τριλογία του The Greek Crisis Explained κυκλοφορεί στο Ιντερνετ εδώ και καιρό, αγγίζοντας ένα κοινό που δεν είναι απαραίτητα ελληνικό.

νεισφέρει σε ένα συλλογικό νου που είναι σίγουρα ανώτερος της κοινής λογικής. Ο Χ. Λεφάκης εξηγεί: «Η τηλεόραση π.χ. είναι τελείως εκτός κοινής λογικής. Το ακροατήριο αλλάζει από ένα μέσο όρο, σε έναν υπερεγκέφαλο, σε κάποιον που έχει πάρα πολύ οξυμένη αντίληψη των πραγμάτων και δεν του ξεφεύγει τίποτα.

Και, ως εκ τούτου, αναγκάζονται να βρυσκαστούν σε μια διαρκή δημιουργική εγρήγορση. Φυσικά, παύει να ισχύει και η έννοια του «dumbing things down», κάτι που ισχύει πολύ στον χώρο της διαφήμισης. Στο Greek Crisis προσθέσαμε μέσα στο στόμα του τέρατος μια μικρή σημαία της Αργεντινής. Κάποιος την είδε, το δημοσίευσε στα σχολία χωρίς να χρειαστεί εμείς να τη μεγεθύνουμε».

Αυτή η συλλογική αντίληψη επιτρέπει και για μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων στους δημιουργούς: «Μπορείς πια να φτιάξεις ιστορίες με φοβερή λεπτομέρεια, κάτι που δεν είχε νόημα πριν. Και αυτό δεν ισχύει μόνο για το βίντεο αλλά και για άλλα μέσα». Περιμένοντας, λοιπόν, το επόμενο ανεξάρτητο βιντεάκι τους, που θα έχει περισσότερο την μορφή μιας ταινίας μικρού μήκους, μπιείτε στην ιστοσελίδα τους www.nomint.gr ή στο vimeo.com και γίνετε κι εσείς μέλη του συλλογικού νου...

σε ένα τοπικό κοινό που να μην αφορά και κάποιον που ζει στην Αργεντινή για παράδειγμα. Το Greek Crisis είναι ένα καλό παράδειγμα. Κάποιος χρήστης ρωτούσε στα σχόλια αν σχεδιάζουμε να κάνουμε ένα αντίστοιχο βιντεάκι και για την Αμερική. Κάτι που σημαίνει ότι αφορά πολύ κόσμο».

Από τη συζήτηση προκύπτει ότι η δεύτερη ομάδα αποτελεί ένα πιο ψαγμένο κοινό. Το κοινό που αξιολογεί, για παράδειγμα, και το βίντεο Holy Chicken, το οποίο κέρδισε πριν από λίγες εβδομάδες το 1ο βραβείο της διαδικτυακής κοινότητας Vimeo (που αποτελείται από εκατομμύρια χρήστες), στην πειραματική κατηγορία. Το Holy Chicken δεν είναι σαν το Greek Crisis. Εδώ, παρακολουθήσαμε μια γιγάντια, δικέφαλη κότα, ένα όμορφο τέρας υπό εξαφάνιση, ένα αντικείμενο λατρείας και εκμετάλλευσης, να πρωταγωνιστεί σε μια ιστορία για «την αγάπη και τη μετάνοια, την επιστήμη και την τέχνη, τη ζωή και τη μουσική»... Το δικέφαλο τέρας, με τους δύο αντιφατικούς χαρακτήρες, απαιτεί σίγουρα ένα ψαγμένο κοινό. Και στο Ιντερνετ, το βρίσκει.

Οδηγός αγοράς για τζάκια
σελ. 86

42 σελίδες με σπιτικά γεμιστα γουστοκίχη έμπνευση
σελ. 76

Διακοσμητικές λεπτομέρειες και ιδέες για το γιορτινό σας σπίτι
σελ. 68

Luxury items: Δημιουργήστε φέτος τα πιο μαγικά Χριστούγεννα
σελ. 104

ΣΤΟ **Livingetc** ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Στο πνεύμα της εποχής

ΕΚΔΟΧΗ ΚΥΡΙΟΥ

Livingetc

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΖΩΗ www.livingetc.com.cy

ΣΤΥΛ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΑΣ
Αντικείμενα ποθητά, προσιτά ακόμη και luxe

Οδηγός αγοράς για ΤΖΑΚΙΑ

Δώρο
η νέα σειρά σπιτικών συνταγών της Αθηνάς Λοϊζίδου!

42 σελίδες με λατρεμένα σπιτικά γεμιστα γουστοκίχη έμπνευση

Πώς να...
δημιουργήσετε την τέλεια τραπέζια

Στο πνεύμα της εποχής
Ζητείς ιδέες για τη ζωή στο σπίτι

Σπίτι και καλή ζωή!
www.livingetc.com.cy

Στις Αθηνάς collection II
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ με την Αθηνά

17 γιορτινά πιάτα
Εύκολα, Γρήγορα, Εξαιρετικά Γουστοκίχη
Εισαγωγή Σολίστς
1 Γράμμα

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ με την Αθηνά

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Τα Χριστούγεννα ενός αλλοτινού κόσμου

Ενενήντα κείμενα με συγκλονιστικές εορταστικές ιστορίες διασήμων ανδρών και σκηνές που σοκάρουν από περασμένους αιώνες

Χριστουγεννιάτικες ταξιδιωτικές ιστορίες

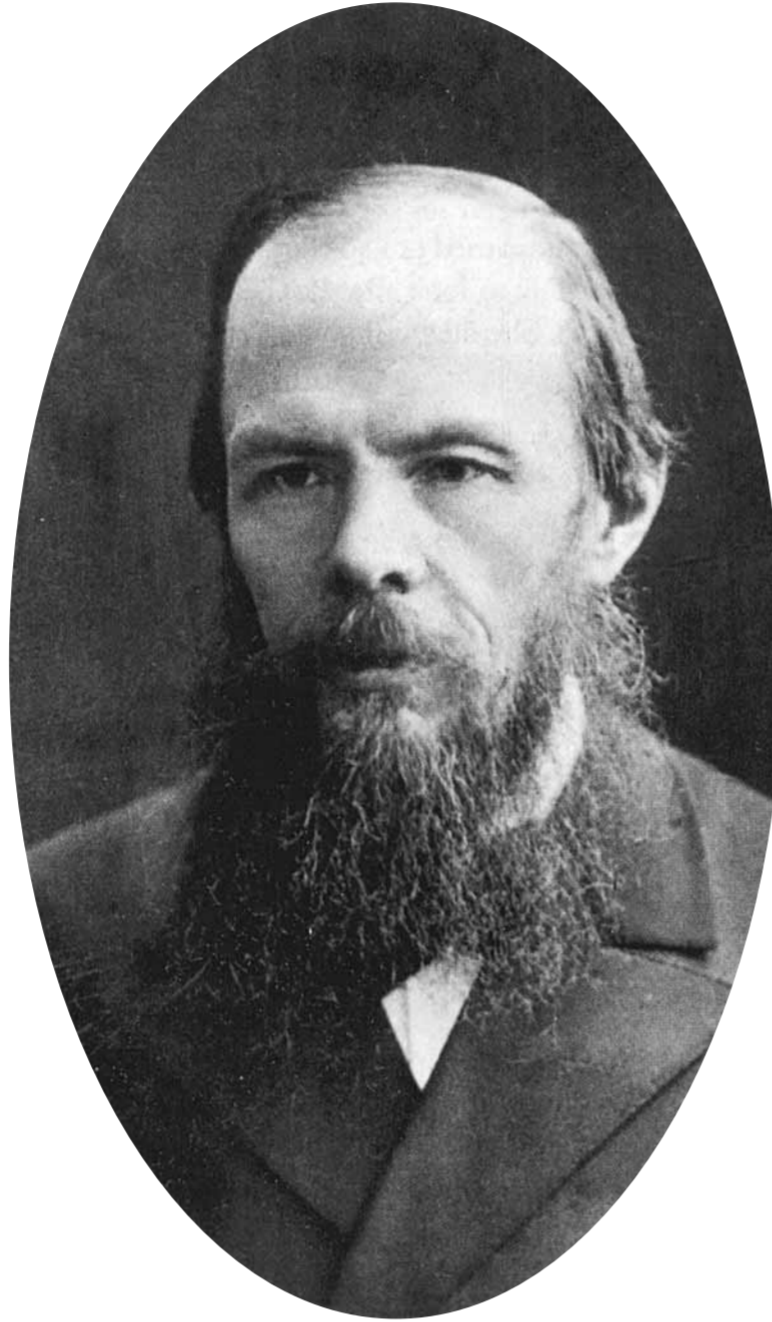
ΕΙΚ. Paul Slater
ΜΕΤ. Πάνος Τομαράς
ΕΚΔ. Νάρκισσος, Αθήνα 2010

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ**

Σκλήρο εξώφυλλο που το κοσμεί πίνακας νατουραλιστικής αισθητικής – μια λονδρέζικη σκηνή δρόμου. Χρώματα ζεστά, κόκκινο, κεραμιδί, καφέ. Ο τίτλος πλαγιαστός, σαν σφραγίδα πάνω σε αποσκευή ή σαν βίζα εισόδου σε διαβατήριο. Η εμφάνιση αυτού του ιδιαίτερα δυνατού βιβλίου υποβάλλει, άραγε, ήδη μια συγκεκριμένη «ανάγνωση» των Χριστουγέννων; Ο τίτλος, πάντως, είναι ελαφρώς παραπλανητικός: «Χριστουγεννιάτικες ταξιδιωτικές ιστορίες» μαζί με το «περιτύλιγμα» παραπέμπει ευθέως σε λόρδους και εξερευνητές και αξιωματικούς που γεύονται γαλοπούλα και πουτίγκα στις Ινδίες, στη Σαχάρα, στον Υπερσιβηρικό.

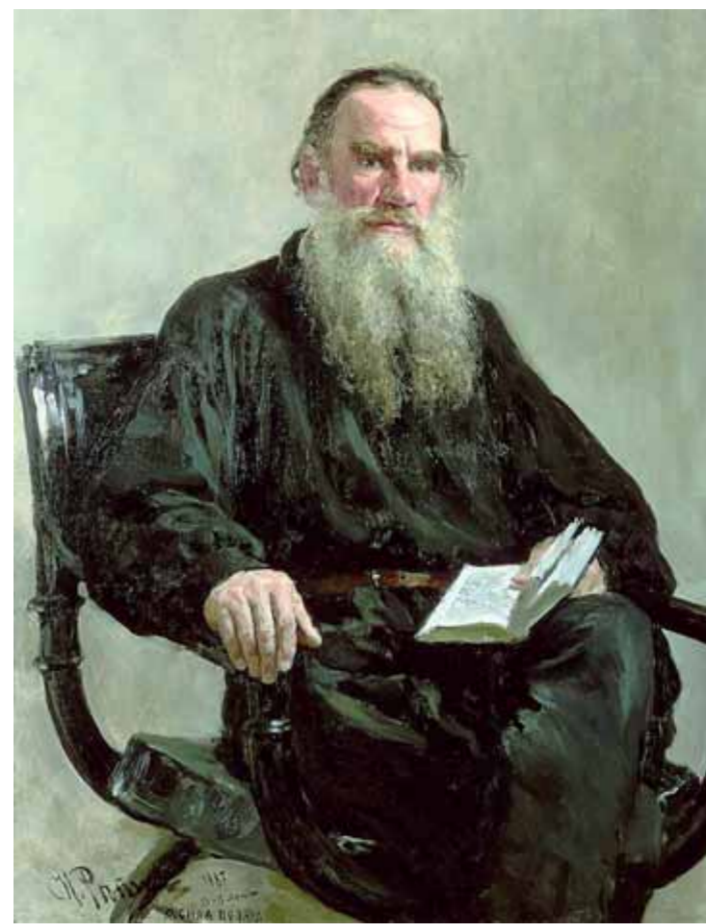
Όλα τούτα υπάρχουν στο βιβλίο· υπάρχουν όμως κι άλλα. Κατ' αρχάς, ο χαρακτηρισμός «ταξιδιωτικές» θα πρέπει να νοηθεί υπό την ευρύτερη δυνατή έννοια, αφού ανθολογούνται επιστολές ημερολόγια και επιστολές από Χριστούγεννα στο μέτωπο ή στα καταναγκαστικά έργα. Οι αγγλόφωνοι αφηγητές κυριαρχούν. Υπάρχουν όμως και Σκανδιναβοί, Ρώσοι, γερμανόφωνοι και γαλλόφωνοι, διάσπομοι όπως ο Τολστόι, ο Νάνσεν, ο Γκωτιέ και ο Φοντάνε ή λιγότερο γνωστοί, όπως ο λοχίας Μπουργκόν (συνάγεται πως πολεμούσε με τον Ναπολέοντα στη Ρωσία) και ο υπολοχαγός Γιόχαν Νίμαν (αφηγείται τον ποδοσφαιρικό αγώνα Σκωτσέζων εναντίον Σαξόνων στα χαρακώματα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, κατά τη διάρκεια αυτοσχέδιας χριστουγεννιάτικης ανακωχής).

Ο Τρούμαν Καπότε θυμάται τον εαυτό του πιτσιρικά στην υγρή Νέα Ορλεάνη, να δίνει τη μάχη της πίστης στον Άγιο Βασίλη παρ'ότι τον πιωμένο ζιγκολό πατέρα του. Ο Σκωτσέζος περιηγητής Λίθγκουο κονιορτοποιεί κάθε εορταστική διάθεση με την αφήγηση των φρικτών βασανισμών που υπέστη στην Ισπανία. Η ανθολόγος Σου Μπράντμπερι μας χαρίζει ένα βιβλίο-κιβώτο της ανθρώπινης εμπειρίας, έχοντας συσχεύσει εορταστικά ιστορίες με κιούμορ και ιστορίες συγκλονιστικές. Ενενήντα κείμενα έκτακτων ελαφρών έως μερικών σελίδων συγκεντρώνουν αυτή την απίστευτα ετερόκλητη χριστουγεννιάτικη συλλογή, για κάθε γούστο. Πρόκειται για το είδος εκείνο του βιβλίου που μπορεί να το ξεφυλλίζει κανείς όπως θέτει σε κίνηση την υδρόγειο σφαίρα πάνω στο γραφείο του ή όπως κάνει «ζάπινγκ».

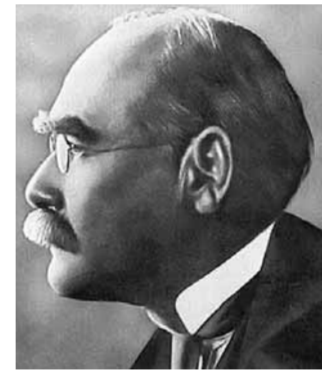

Κάποιος θα γοητευθεί από την παρακαμιά ατμόσφαιρα της κοσμικής ευωχίας που προσφέρει στην έπαυλή του ένας υπόδικος για φόνο στον αμερικανικό Νότο (Τζον Μπέρεντ, «Το πάρτι της χρονιάς»)· κάποιος άλλος θα ψυχαγωγηθεί με την περιγραφή του λουκούλλειου γεύματος στις Κερκυραίες Κοντέσας Μαυροδάκη, στο οποίο ο αφηγητής (Τζέραλντ Ντά-

ρελ) προσέρχεται λασπωμένος κατόπιν πτώσεως από το γαϊδουράκι που ακούει στο όνομα «Σάλι». Όλα Χριστούγεννα, κι αυτά, και κείνα... Η ανθολόγος διευκολύνει, ευφυώς, το «στοχευμένο» ξεφύλλισμα κατηγοριοποιώντας τα αποσπάσματα κάτω από τίτλους όπως «εν καιρώ πολέμου και άλλων κινδύνων» ή «γορτινά γλέντια και διασκεδάσεις». Εξίσου βοηθη-

Οι χριστουγεννιάτικες εμπειρίες γνωστών και άγνωστων παρουσιάζονται στην ανθολογία «Χριστουγεννιάτικες ταξιδιωτικές ιστορίες». Ανάμεσα στα πρόσωπα που αναφέρονται είναι ο Ντιστογιέφσκι (αριστερά), ο Λέων Τολστόι (επάνω) και ο Κίπλινγκ (δεξιά).

στρέφει, την ελπίδα που γεννιέται στις ψυχές, τη μαγεία των βόρειων μύθων, του πάγου, της φωτιάς που τριζοβολά για όσους και όσες γοητεύονται, εξίσου, από τον δυναμισμό των εξερευνητών και των ανακαλύψεων, η αφήγηση του νομπελίστα Φρίντριχ Νάνσεν, εγκλωβισμένου «στον απώτατο Βορρά» το 1895, στους -28,5 έως -38 βαθμούς Κελσίου θα αποτελέσει ανεκτίμητο απόκτημα. Μπροστά στη φωτιά, ο Νάνσεν φιλοσοφεί και στοχάζεται περπατώντας τον πάγο και διαλογίζεται θαυμάζοντας το βόρειο σέλας. Επιλέξτε αυτή την ιστορία για να τη διαβάσετε μεγάλωφωνα στο χριστουγεννιάτικο τραπέζι ή στην παρέα μπροστά στο τζάκι: οι λέξεις του θερμαίνουν με το βάθος και την αισιόδοξη βεβαιότητα που αποπνέουν.

Η ωραιότερη και πληρέστερη αφήγηση είναι, μαζί με εκείνη του Καπότε, το «Χριστούγεννα στο Τίρολο» του Μπέμελμανς – μια εξυπνη και υποβλητική ταινία μικρού μήκους στα κινούμενα βράχια των Άλπεων, που εστιάζει χωρίς περιστροφές σε βασικά δίπολα και συγκρούσεις (Φύση-πολιτισμός, ελευθερία-πειθαρχία, προνεωτερική κοινωνία-κρατική γραφειοκρατία, χωριό-άστυ κ.λπ.). Η Ελλάδα απατάται σποραδικά, είτε ως τόπος της ιστορίας («Κουκουβάγια και αριστοκρατία» του Τζέραλντ Ντάρελ, που αναφέρθηκε ήδη) είτε εντελώς εν παρόδω, στην οιονεί πολεμική ανταπόκριση της Ερμιόνης, κόμισσας του Ράνφερλι από το Λονδίνο της 25ης Δεκεμβρίου του 1944 («Ο κύριος Τσώρτσλι και ο κύριος Ιντεν πήγαν σήμερα στην Ελλάδα για να προσπαθήσουν να λύσουν τα προβλήματα που έχουν προκύψει εκεί. Βρέθηκαν εκρηκτικά κάτω από το αρχηγείο του στρατηγού Σκόμπι στην Αθήνα.»).

Στο τέλος του βιβλίου ένας υπέργηρος παππούς κοντεύει να πνιγεί καταπίνοντας τα κρυμμένα στην παραδοσιακή πουτίγκα νομίσματα, στους 38 βαθμούς υπό σκιά («ήταν ένα συνθησιμένο αυστραλιζικό χριστουγεννιάτικο γεύμα», κατά τον σύγχρονό μας Κλάιβ Τζέιμς). Η χαριτωμένη αυτή σκηνή κρωστά, πιθανότατα, την πραγματοποίησή της σε θαρραλέους όσο και περιφρονητικούς για τους ντόπιους πληθυσμούς Ευρωπαίους εξερευνητές, όπως ο διάσημος πλοίαρχος Τζέιμς Κουκ που, στην αρχή του βιβλίου (25 Δεκεμβρίου 1774), ανακουφίζεται για την αποφυγή της στενότερης επαφής με τους Φουγεντινούς στα ανοικτά της Γης του Πυρός («η βρωμιά και η δυσωδία που ανέδιδαν ήταν ικανές να κόψουν την όρεξη οποιουδήποτε Ευρωπαίου, και αυτό θα ήταν εξαιρετικά απογοητευτικό, γιατί είχαμε πολύ καιρό να φάμε τέτοιο φαγητό...»). Χριστούγεννα, as to oμολογήσουμε, ενός κατακτατικού, «αδιάβροχου» αλλοτινού πολιτισμού...

It was a **taft** task...
...but we were **tougher!**

Ασημένιος Ερμής, στα Ermis Awards.

Σκίζοντας την οθόνη με στιλ πήραμε το silver Ermis στην κατηγορία web banner, για το Taft Gel της GPM-Henkel. Τα Ermis Awards είναι ο κορυφαίος θεσμός βράβευσης της δημιουργικότητας στην επικοινωνία σε Ελλάδα και Κύπρο.

gnomi
communication consultants

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Ένας «μικρός σειсмоγράφος» σε κάθε σπίτι

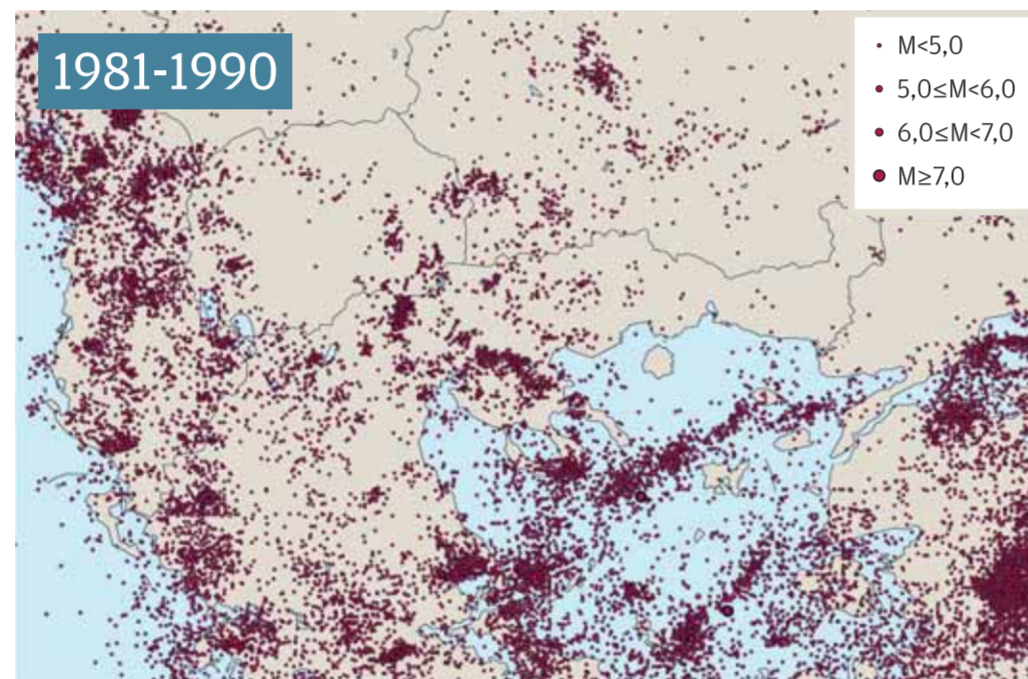
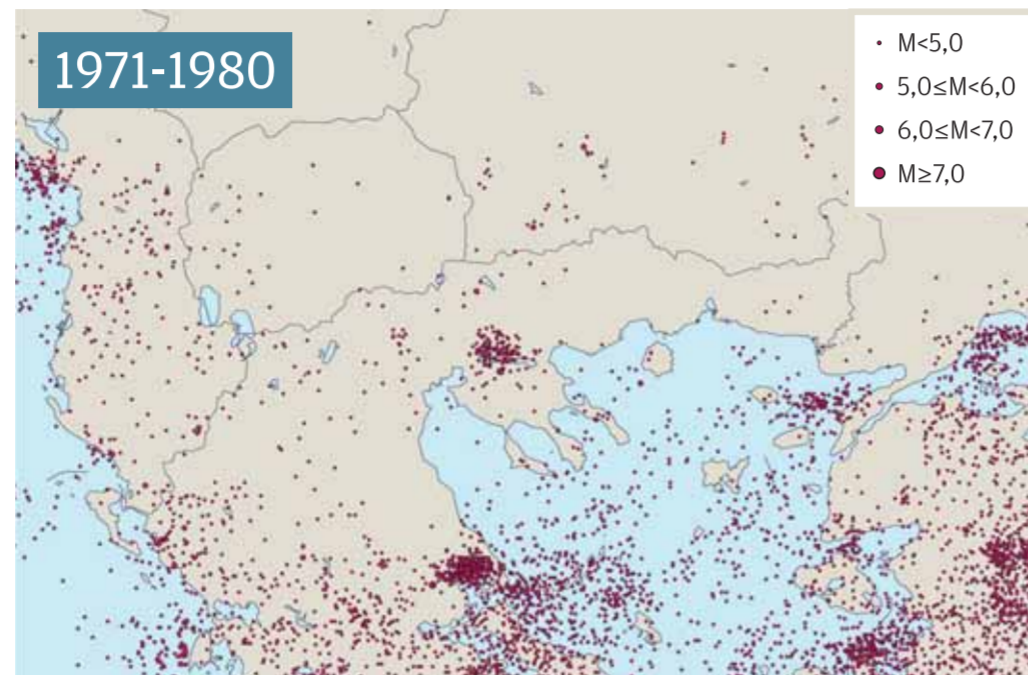
Θα παρέχει έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για σεισμούς άνω των 4 Ρίχτερ στην Ελλάδα, στην Κύπρο αλλά και στα Βαλκάνια

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΕΙΩΤΗ**

Ο φόβος και ο πανικός που προκαλεί ένας σεισμός είναι ανεξέλεγκτος. Βροχή πέφτουν τα τηλεφωνήματα από ανήσυχους πολίτες στο εργαστήριο Γεωφυσικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έπειτα από κάθε σεισμική δόνηση έστω και αν το επίκεντρο βρίσκεται χιλιόμετρα μακριά. Η ακατάπαυστη σεισμολογία που ακολουθεί, αλλά και η παραπληροφόρηση μπορούν να προκαλέσουν κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Οι φήμες για επικείμενη ενεργοποίηση του ηφαιστείου στη Σαντορίνη που κυκλοφόρησαν αμέσως μετά μια αισθητή σεισμική δόνηση τον περασμένο Ιούνιο αναστάτωσαν το νησί στην έναρξη της τουριστικής περιόδου. Δεκάδες τηλεφωνήματα δέχθηκε το σεισμολογικό του ΑΠΘ από χώρες της Ευρώπης που ζητούσαν πληροφορίες γι' αυτή τη φήμη, ανησυχώντας για τα παιδιά τους ή για συγγενείς τους που έκαναν διακοπές στη Σαντορίνη.

Ο χρήστης θα μπορεί να κατασκευάσει στο Διαδίκτυο χάρτες σεισμών, καθώς και να αποθηκεύσει καταλόγους με στοιχεία

Αυτή την ακατάπαυστη φημολογία και τις συνέπειές της επικρατεί να περιορίσει το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο μέσω του Διαδικτύου. Ένας «μικρός σεισογράφος» θα υπάρχει πλέον σε κάθε σπίτι ώστε να παρέχει έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση για τους σεισμούς άνω των 4 Ρίχτερ που έχουν σημειωθεί στην Ελλάδα, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Σε ελάχιστη λεπτά ή και δευτερόλεπτα ο χρήστης μπορεί να έχει πρωτότυπη μια σαφή εικόνα για το επίκεντρο και για το μέγεθος και στη συνέχεια πληροφορίες για τη σεισμική δραστηριότητα στο συγκεκριμένο επίκεντρο, αλλά και μια εκτίμηση για τις επιπτώσεις που μπορεί να προκαλέσει ο σεισμός στην ευρύτερη περιοχή. Η ενημέρωση αφορά σε σεισμούς άνω των 4 Ρίχτερ, καθώς «μόνο πονοκέφαλο θα προκαλού-

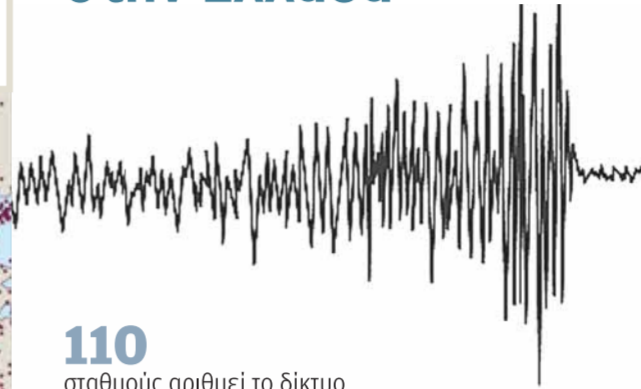
σε η ενημέρωση για 20-30 σεισμούς κάτω των τριών Ρίχτερ που σημειώνονται ημερησίως στην Ελλάδα», διευκρινίζει ο καθηγητής Σεισμολογίας του ΑΠΘ κ. Κώστας Παπαζάχος. Η επιστημονική ενημέρωση των πολιτών μέσα από την

ιστοσελίδα του Εργαστηρίου Γεωφυσικής του ΑΠΘ και του Σεισμολογικού Σταθμού (http://seismology.geo.auth.gr), θα ξεκινήσει αρχές του επόμενου έτους. Ο καθένας έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί

άμεσα τους σεισμούς που αναλύονται από τους σεισμολόγους του Εργαστηρίου Γεωφυσικής του ΑΠΘ σε καθημερινή βάση για την περιοχή που τον ενδιαφέρει. Από τον διαδικτυακό τόπο ο κάθε χρήστης μπορεί επίσης να κατα-

σκευάσει χάρτες σεισμών (πρόσφατων ή ιστορικών) να αποθηκεύσει τους καταλόγους των σεισμών (π.χ. μελέτες σεισμικότητας και σεισμικής επικινδυνότητας κ.λπ.). Παράλληλα, μπορεί να αντλήσει στοιχεία για κάθε σεισμογενή

Οι σεισμοί στην Ελλάδα

110 σταθμούς αριθμεί το δίκτυο σεισογράφων σήμερα

13.400 σεισμοί καταγράφονται ανά δεκαετία

50 σταθμοί υπάρχουν σήμερα στη βόρεια Ελλάδα

3.200 σεισμοί μεγαλύτερους ή ίσους των 3 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ κατέγραψαν τρεις σταθμοί στη βόρεια Ελλάδα και στις γύρω περιοχές των Βαλκανίων τη δεκαετία 1971-1980

10.300 σεισμοί του ίδιου μεγέθους (μεγαλύτερους ή ίσους των 3 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ) καταγράφηκαν τη δεκαετία 1981-1990

70% των σεισμών πριν από το 1981 υπολογίζεται ότι χάνονταν

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

περιοχή της χώρας ή των βαλκανικών χωρών (Αλβανία, Μαυροβούνιο, Σερβία, FYROM, Βουλγαρία, Τουρκία) και των άλλων χωρών (Ιταλία, Κύπρος, Γερμανία, Σλοβακία) με τις οποίες το σεισμολογικό δίκτυο του ΑΠΘ συναλλάσσει διαρκώς δεδομένα. «Ο σεισμός δεν έχει εθνικότητα. Μια ισχυρή σεισμική δόνηση στις Πρέσπες ή στην Οχρίδα επηρεάζει άμεσα την Καστοριά και τη Φλώρινα», επισημαίνει ο κ. Παπαζάχος. Η επεξεργασία και η αποστολή σε πραγματικό χρόνο των σεισμολογικών δεδομένων επεκτείνεται και στην άμεση πληροφόρηση μέσω SMS. Ο σεισμολογικός σταθμός έχει ήδη εισάγει ένα σύστημα ειδοποίησης μέσω μηνυμάτων (SMS) για τη γένεση ισχυρών σεισμών προς τους φορείς της πολιτείας με στόχο τον συντονισμό της δράσης και επέμβασης σε περίπτωση μεγάλου σεισμού.

Η καινοτομία αποτελεί εξέλιξη του ψηφιακού δικτύου των τελευταία τριαντακονταετία. Η ανικανότητα των σεισμών βελτιώνεται με ταχύτατους

Η ενημέρωση των πολιτών θα ξεκινήσει αρχές του 2011, μέσω της ιστοσελίδας του ΑΠΘ

ρυθμούς. Τρεις μόνο σεισογράφοι λειτουργούσαν πριν από τον μεγάλο σεισμό της Θεσσαλονίκης (1978) με αποτέλεσμα να χάνεται το 70% των σεισμών στον βορειοελλαδικό χώρο. Δεν ανάλυνταν δηλαδή από σεισμολόγους, δεν συμπεριλαμβάνονταν στους σχετικούς καταλόγους και άρα τα αντίστοιχα δεδομένα δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για θεωρητικούς ή πρακτικούς σκοπούς. Μετά την ίδρυση του δικτύου του ΑΠΘ (1981) υπερτριπλάσιος ήταν ο αριθμός των σεισμών (10.300) άνω των 3 Ρίχτερ που είχε καταγραφεί το διάστημα 1981-1990 σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (3.200 σεισμοί). «Σήμερα, επειδή η σεισμικότητα δεν μεταβάλλεται, καταγράφονται περίπου 13.400 σεισμοί/10ετία, δηλαδή έχουμε 3-4 σεισμούς την ημέρα μεγέθους μεγαλύτερου ή ίσο των τριών Ρίχτερ», διευκρινίζει ο κ. Παπαζάχος.

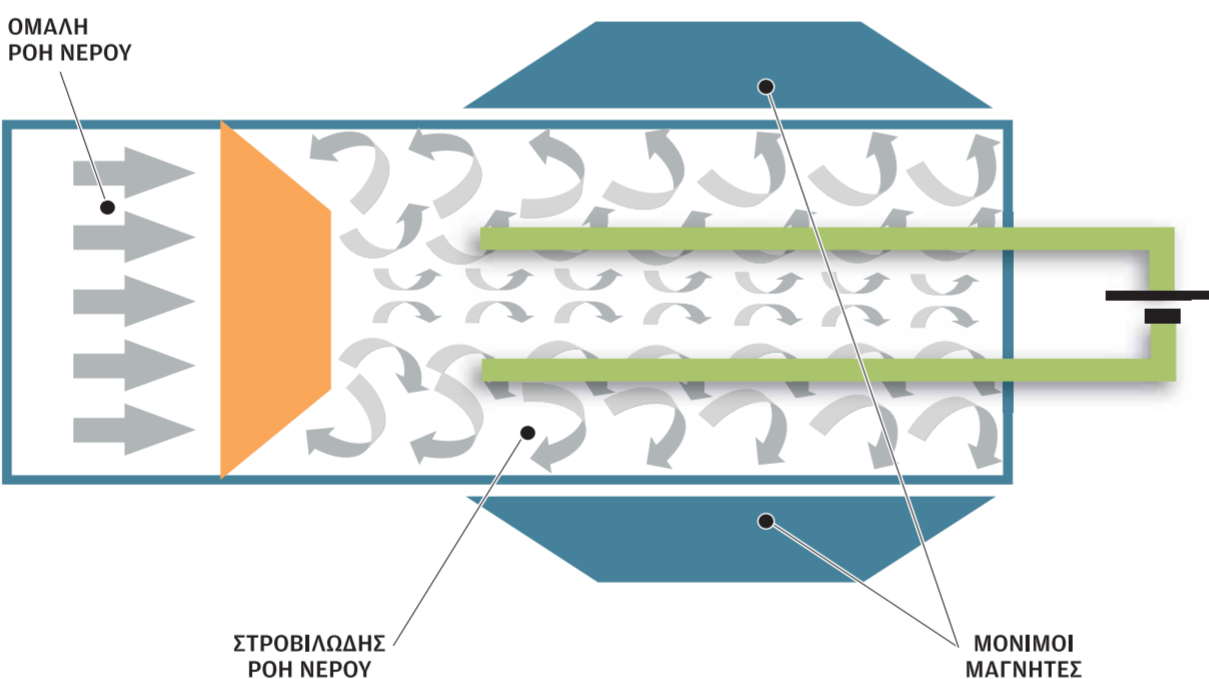
Παραγωγή ενέργειας από τα άτομα υδρογόνου του νερού

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Καθαρή ενέργεια από το νερό, ακόμα και μέσα από το σπίτι μας; Μπορεί να ακολουθείται σαν επιστημονική φαντασία, αλλά η ερευνητική κοινότητα σε όλο τον κόσμο και στην Ελλάδα, εργάζεται πυρετωδώς για να το επιτύχει. «Η βιώσιμη παραγωγή υδρογόνου από το νερό, έτσι ώστε να μπορούμε να πάρουμε ενέργεια, μπορεί να γίνει εφικτή. Για τον σκοπό αυτό εργαζόμαστε συστηματικά τα τελευταία εφτά χρόνια. Αν και τα πειράματα συνεχίζονται και δεν έχουμε ακόμα τα τελικά αποτελέσματα, βρισκόμαστε σε πολύ καλό δρόμο», λέει στην «Κ» ο κ. Ευάγγελος Χριστοφόρου, αναπληρωτής καθηγητής στη Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών του ΕΜΠ και συντονιστής της Ομάδας Ηλεκτρονικών Υλικών του Εργαστηρίου Μεταλλογνωσίας. Το μόριο του νερού αποτελείται από δύο άτομα υδρογόνου και ένα άτομο οξυγόνου. Τα άτομα υδρογόνου μπορούν να αποσπαστούν από το νερό με μια διαδικασία που ονομάζεται ηλεκτρόλυση, γιατί χρησιμοποιείται ηλεκτρική ενέργεια. Επίσης η υδρόλυση του μορίου του νερού μπορεί να γίνει με τη χρήση θερμικών ενεργειών (θερμόλυση) ή φωτός (φωτόλυση). Το κρίσιμο ζήτημα είναι το ισοζύγιο ενέργειας να είναι θετικό, δηλαδή η ενέργεια που καταναλώνουμε για να διασπάσουμε το νερό να είναι σαφώς λιγότερη απ' αυτή που θα κερδίσουμε.

Σε πειραματικό στάδιο

«Εμείς, στο Εργαστήριο ερευνούμε τη δυνατότητα να πετύχουμε ηλεκτρόλυση με τη δημιουργία ηλάματος,

Πώς αποσπάται το υδρογόνο από το νερό

(ιονισμένο αέριο που είναι καλός αγωγός του ηλεκτρικού ρεύματος) που θα σταθεροποιείται μέσω μαγνητικού πεδίου», λέει στην «Κ» ο κ. Χριστοφόρου. Η μέθοδος αυτή, η οποία βρίσκεται ακόμα σε πειραματικό στάδιο, έχει το εξής πλεονέκτημα: Καθώς το μαγνητικό πεδίο, απαραίτητο για την υδρόλυ-

ση, διαμορφώνεται από μόνιμους μαγνήτες, οι απαιτήσεις σε ενέργεια δεν είναι υψηλές. «Η χρήση μαγνητικών πεδίων και μόνιμων μαγνητών επιτρέπει την κατανάλωση μικρής ποσότητας ενέργειας, μικρότερης απ' αυτήν που παράγεται. Οι πρώτες εργασιακές υλοποιήσεις και μαθηματικές προσομοιώ-

σεις υπόσχονται μαζική παραγωγή υδρογόνου και ικανοποιητική ποσότητα ρεύματος», σημειώνει ο κ. Χριστοφόρου. Στη μέθοδο αυτή, τον ρόλο του καταλύτη παίζει το ηλεκτρομαγνητικό πεδίο. Αυτή η τεχνική παραγωγής υδρογόνου και ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί σε μεγάλη, αλλά και

ενδοχόμενα σε μικρή κλίμακα. Μετά την υδρόλυση, υδρογόνο υπό πίεση θα κατευθύνεται σε κυψέλη καυσίμου και θα παράγεται καθαρή ενέργεια.

Η τεχνολογία παραγωγής ενέργειας από χημική αντίδραση υδρογόνου μέσα σε κυψέλες καυσίμου θεωρείται το «μεγάλο στοίχημα» του μέλλοντος για την επιστημονική κοινότητα. Η ενέργεια, που θα παραχθεί με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να μην έχει καθόλου απόβλητα! Θα ξαναβγάλει μόνο νερό! Το κρίσιμο ζήτημα είναι πώς θα αποσπάσουμε το υδρογόνο, που είναι εξαιρετικά διαδεδομένο στη φύση, με φθινό και βιώσιμο τρόπο. Υδρογόνο μπορούμε να πάρουμε και από τους υδρογονάνθρακες (πετρέλαιο κ.λπ.), αλλά σε αυτήν την περίπτωση υπάρχουν ρύποι, απόβλητα, αέρια του θερμοκηπίου κ.λπ. Άρα το ζητούμενο είναι η απόσπαση υδρογόνου από το νερό και μάλιστα με αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή άλλων βιώσιμων τεχνικών. Σας προξενεί εντύπωση ότι τέτοιες πρωτοποριακές έρευνες γίνονται στην Ελλάδα; Κι όμως στη χώρα μας γίνεται πρωτοπόρα ερευνητική εργασία στον τομέα αιχμής του υδρογόνου. «Υπάρχουν επιτυχημένα εργαστήρια που έχουν μάλιστα βραβευθεί, όπως αυτά του ΕΚΕΤΑ στη Θεσσαλονίκη, με τους κ.κ. Θ. Κωνσταντόπουλο, Β. Ζασιπάλη, Χρ. Αγραφιώτη κ.ά. Επίσης, στο εργαστήριο μεταλλουργίας της Σχολής Μεταλλουργών του ΕΜΠ γίνονται καινοτόμες έρευνες για την αποθήκευση και χρήση υδρογόνου.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Ομάδα Ηλεκτρονικών Υλικών του ΕΜΠ μελετά και τη δυνατότητα απόσπασης υδρογόνου και θερμότητας και από θαλασσινό νερό.

Ευρωπαϊκό βραβείο για την Ελλάδα

Το Μεγάλο Βραβείο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ερευνας (ERC) απονεμήθηκε πρόσφατα στον Αθανάσιο Γ. Κωνσταντόπουλο, διευθυντή του Ινστιτούτου Τεχνικής Χημικών Διεργασιών και μέλος του Δ.Σ. του ΕΚΕΤΑ στη Θεσσαλονίκη. Η διάκριση του Έλληνα ερευνητή μεταξύ 2.000 υποψηφίων υπογραμμίζει την ποιότητα της καινοτόμου έρευνας στους τομείς των «πράσινων καυσίμων», που γίνεται στο ΕΚΕΤΑ, αλλά και ευρύτερα στην Ελλάδα. Το ερευνητικό έργο που πρότεινε ο δρ Κωνσταντόπουλος με τον τίτλο ARMOS (Προηγμένοι Πολυεπιταυργικοί Αντιδραστήρες για Πράσινη Κινητικότητα και Ηλιακό Καύσιμο), θα επικυρωθεί από το ERC με το ποσό του 1.750.000 ευρώ. Στόχος του ARMOS είναι η ανάπτυξη «ηλιακών καυσίμων» με ουδέτερο ή και μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα, χρησιμοποιώντας ως πρώτες ύλες νερό, διοξείδιο του άνθρακα και ηλιακή ενέργεια. Η ερευνητική προσέγγιση βασίζεται σε επιστήμες και τεχνολογίες υλικών, αντιδραστήρων και προσομοίωσης που έχει αναπτύξει ο δρ Κωνσταντόπουλος τα τελευταία 20 χρόνια. Το έργο ARMOS επεκτείνεται και διευρύνει την ήδη βραβευμένη με την υψηλότερη επιστημονική διάκριση στην Ευρώπη (Βραβείο Descartes, Μάρτιος 2007) τεχνολογία πράσινης ενέργειας HYDROSOL, από την ίδια ερευνητική ομάδα.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΓΝΩΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΥΓΕΙΑ	ΤΕΧΝΕΣ & ΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	ΜΟΔΑ
---------------	----------	--------------	--------	--------	--------	-------	-------------------	-----------	------

Παιχνίδια με τη σκιά και το φως

Τρεις δεκαετίες μόδας από την Ιαπωνία

Της **SUZY MENKES**

ΛΟΝΔΙΝΟ. Λευκά ντραπέ, σαν σύννεφα, παίζουν κρυφτό με τα ρούχα στην έκθεση. Μέσα από αυτές τις ογκώδεις κουρτίνες, πλισαρισμένα φορέματα λάμπουν με κόκκινο της φωτιάς και σπινάκι από τούλι και στροβιλίζονται γύρω από γλυπτά μοντέλα.

Η γαπωνέζικη αισθητική μόδας και η ριζοσπαστική μεταφορά του συμβατικού στυλ της δεκαετίας του '70 στο σήμερα εκφράζεται δυναμικά σε μια νέα έκθεση στην Barbican Art Gallery στο Λονδίνο. «Η ομορφιά του μέλλοντος: 30 χρόνια γαπωνέζικης μόδας» είναι ένας θρίαμβος για το Kyoto Costume Institute και της διευθύντριάς του, Ακίκο Φουκάι.

Η κ. Φουκάι, που είναι η επιμελήτρια της έκθεσης μαζί με την Κέιτ Μπους, επικεφαλής των γκαλερί στην Barbican, παρακολουθεί στενά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες για να επιλέξει κομμάτια από το επαναστατικό τρίο της Ιαπωνίας: Ρέι Καβακούμπο των Comme des Garçons, Ισέι Μιγιάκε και Γιόζι Γιαμαμότο. Οι θεατές μπορούν να νιώσουν τον ενθουσιασμό και τη μανία των πρώτων

Μια νέα δυναμική έκθεση στην Barbican Art Gallery στο Λονδίνο από το Kyoto Costume Institute

χρόνων, όταν αυτοί οι σχεδιαστές ξεπηδούσαν μέσα από τη συμβατικότητα. Τα κομμάτια Comme des Garçons στην έκθεση προέρχονται από την εκκεντρική συλλογή του 1997, «lumps and bumps», με εξογκώματα που έβγαιναν από το σώμα. Την ίδια στιγμή, οι επιλογές για τον κ. Γιαμαμότο υπογραμμίζουν τον ρομαντισμό του σχεδιαστή. Τι έδωσε πνοή σε αυτό το πρώτο κύμα από αποκαλυπτικούς σχεδιαστές; Η νέα γαπωνέζικη αισθητική γεννήθηκε από θυμό ενάντια στην ηγεμονία του ευρωπαϊκού στυλ;

Θα μπορούσε αυτό το «νιου λουκ» να ήταν η απάντηση στη φρίκη της Χιροσίμα, εκεί όπου σαν παιδί ο κ. Μιγιάκε είδε τη μητέρα του να πεθαίνει; Ή ήταν η απόρριψη της δυναμικής οικονομικής ανάπτυξης της Ιαπωνίας; Η έκθεση δεν απα-

Δύο σχεδιαστές που χαρακτηρίζουν τη γαπωνέζικη μόδα είναι ο Ταο Κιρήαγια για το Ταο (μεγάλη φωτ. επάνω) και η Ρέι Καβακούμπο για τους Comme des Garçons.

ντά σε αυτές τις ερωτήσεις, μόνο τις προκαλεί. Το συνοδευτικό βιβλίο περιέχει δοκίμια για όλα: από το γαπωνέζικο cool μέχρι τις τεχνικές πίσω από εξαιρετικά απλά ρούχα, που δεν είναι κομμένα συμβατικά ή ραμμένα. Η έκθεση περιλαμβάνει ένα μάθημα για το πώς υφάσματα που δεν έχουν κοπεί μπορούν να αγκαλιάζουν το σώμα, όπως ένα κιμονό. Και στοιβές από βιβλία για μανίκα και σύνολα με χαριτωμένα εφέ παρουσιάζουν πώς η περιοχική Χαρατζούκου έγινε το κέντρο του cool στο Τόκιο. Επίσης, ενδιαφέρον έχει ο πάνω όροφος, που παρουσιάζει έργα από μια νέα γενιά Ιάπωνων σχεδιαστών: ανάμεσα τους, Τζούνια Γουστάνιμι, Τάο Κουριχάρα, Τζουν Τακακάσι και την ομάδα πίσω από το Mintdesigns. Τα ρούχα τους μπορεί να είναι λιγότερο καινοτόμα και σοκαριστικά, αλλά δείχνουν ακόμη μια ξεκάθαρη ταυτότητα. Το μόνο πράγμα που λείπει είναι η τοποθέτηση του γαπωνέζικου τριό του ντιζάιν στο περιεχόμενο της σκηνής της μόδας του '80 – την εποχή του αισθησιακού σικ του Αζεντίν Αλλάι, την ξαναγεννημένη Chanel του Καρλ Λάγκερφελτ και την έντονη διακόσμηση του Κριστιάν Λακρούα.

Πάντα εντός μόδας είναι το πάθος για τα παπούτσια

Της **KATE SINGLETON**

BENETIA. Οι γυναίκες της Βενετίας ανέκαθεν πρόσεχαν τα παπούτσια τους. Σε μια πεζοδρομημένη πόλη με δεδομένες τις πλημμύρες, η άνεση και η επιλογή του πρακτικού στα παπούτσια αποτελούν κυρίαρχο μέλημα. Αλλά η μόδα δεν έμεινε ποτέ πολύ πίσω.

Σήμερα οι τεχνίτες υποδηματοποιοί της Βενετίας ισορροπούν το στυλ με την άνεση, φτιάχνοντας χειροποίητες μπότες και παπούτσια, χρησιμοποιώντας παραδοσιακές τεχνικές με δημιουργική χάρη. Υπάρχουν τρεις που εξασκούν αυτή τη στιγμή την τέχνη τους, λίγα λεπτά από την Rialto Bridge. Και είναι όλες τους γυναίκες. Όταν η Ντανιέλα Γκέτσο σπούδαζε ζωγραφική στην Ακαδημία Καλών Τεχνών στη Βενετία, βρήκε τον εαυτό της να σχεδιάζει διαρκώς παπούτσια. «Οι γονείς μου είχαν ένα μικρό κατάστημα ηλεκτρονικών στην Calle dei Fuseri», εξήγησε, «στο τέλος του δρόμου ήταν ένας σπουδαίος τεχνίτης παπουτσιών που τον έλεγαν Ρολάντο Σεγκαλίν. Επειδή γνώριζε την οικογένειά μου συμφώνησε να συχνάζω στο εργαστήριό του για να μάθω την τέχνη του».

Όταν έγινε 18, η κ. Γκέτσο ήταν ακόμη στο ατελιέ Σεγκαλίν, ενώ εργαζόταν και σαν σερβιτόρα για να βγάζει αρκετά χρήματα για να ζει. Με τη συνταξιοδότηση του Σινιόρ Σεγκαλίν, η κ. Γκέτσο, τότε 24, ένιωσε σίγουρη να αναλάβει τα νήια. Σήμερα παράγει περίπου 10 ζευγάρια παπούτσια τον μήνα, με τιμές που ξεκινούν στα 700 ευρώ για τις γυναίκες, και 800 για τους άνδρες.

Η Τζοβάννα Ζανέλα πειραματίζεται με διαφορετικά τελεωμάτα και εφέ. Οι τιμές αγγίζουν τα 700 ευρώ για τα γυναικεία παπούτσια και τα 900 -1500 για τα ανδρικά.

Η τρίτη υποδηματοποιός, Γκαμπριέλ Γκαμίνερ, που γεννήθηκε στην Αυστρία, έστεισε το δικό της ατελιέ στην περιοχή του Αγίου Παύλου το 2003. Το περασμένο καλοκαίρι η κ. Γκαμίνερ έφτιαξε τα παπούτσια για τις όπερες στο Φεστιβάλ του Σάλτσμπουργκ. «Αυτό ήταν κάπως διαφορετικό από τον τρόπο που εργαζόμασταν στο ατελιέ μου», είπε. «Εδώ στη Βενετία, τα ράβω όλα στο χέρι, ενώ στο θέατρο χρησιμοποιούσαμε κόλλα για να κερδίσουμε χρόνο». Πολλοί από τους θαυμαστές του ατελιέ Gmeiner έρχονται από το εξωτερικό και πληρώνουν 1.800 ευρώ για ένα ζευγάρι παπούτσια. «Αυτοί οι άνδρες και οι γυναίκες δεν αγοράζουν απλώς πολυτέλεια. Υποστηρίζουν μια αρχαία τέχνη».

Η Τζοβάννα Ζανέλα με ένα παπούτσι που φέρει την υπογραφή της. Επάνω, από το ατελιέ της στη Βενετία.

Υπέρ της παραδοσιακής (και όχι παλαιομοδίτικης) μηχανής του εσπρέσο

Της **ALICE RAWSTHORN**

ΛΟΝΔΙΝΟ. Ορισμένες φορές είναι αδύνατο να είσαι αντικειμενικός, οπότε μπορώ να πω αμέσως το εξής: απεχθάνομαι τις μηχανές εσπρέσο με ταμπλέτες. Για να είμαι ξεκάθαρη, δεν απεχθάνομαι απλώς τις ταμπλέτες, αλλά και το μηχανήμα, το περιτύλιγμα, το branding και οτιδήποτε άλλο έχει να κάνει με αυτές τις υπερβολικά στυλιζαρισμένες κάψουλες καφέ.

Ξέρω ότι πολύς κόσμος διαφωνεί. Λατρεύει να μπορεί να φτιάχνει γρήγορα εσπρέσο, χωρίς να ανησυχεί για το αποτέλεσμα. Και είμαι υπέρ της ταχύτητας, της αποδοτικότητας και της αξιοπιστίας όταν μιλάμε για όψεις της καθημερινότητας, αλλά ορισμένες τελετουργίες είναι απλώς υπερπολυτέλιες για να συμπεστούν σε φόρμουλες.

Μέσα στον τελευταίο αιώνα, μία από τις πιο σημαντικές συνεισφορές του ντιζάιν για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των ανθρώπων, έχει να κάνει με οικιακές εργασίες.

Πλυντήρια ρούχων, σκούπες, πλυντήρια πιάτων – έχουν κάνει τις ζωές όλων μας πιο εύκολες, γλιτώνοντας χρόνο για τις δουλειές του σπιτιού. Το να φτιάξεις έναν εσπρέσο με τον παραδοσιακό τρόπο, δεν μεταφράζεται σε μόχθο. Δεν είναι μόνο πιο γρήγορο, πιο εύκολο και λιγότερο κοπιαστικό από τα πλυντήρια ρούχων ή πιάτων αλλά είναι και πιο απολαυστικό. Οι συγκεκριμένες μηχανές βγάζουν πολύ περισσότερο ατμό. Μυρίζουν επίσης περισσότερο. Και ποιος δεν λατρεύει τη μυρωδιά του εσπρέσο;

Ενα ακόμη «συν» είναι ότι μπορείς να απολαύσεις τον πειραματισμό με ποικιλίες του καφέ. Οι θαυμαστές της κάψουλας, όμως, περιορίζονται σε μια επιλογή καφέ που παρέχουν οι εγκεκριμένοι προμηθευτές, ασ πούμε, του Nespresso ή μιας μηχανής που σεβίρει εύκολα καφέ. Και ύστερα υπάρχει η ηθική διάσταση. Σκεφτείτε το περιτύλιγμα που χρησιμοποιείται για όλα αυτά τα μικροσκοπικά δοχεία. Και είναι αυτή η συσκευασία ανακυκλώσιμη; Το φιλμ πολυε-

στέρα που χρησιμοποιείται για τις παλαιομοδίτικες μηχανές δεν είναι. Το αλουμίνιο που κλείνει αεροστεγώς τις μηχανές Nespresso είναι, αλλά η εταιρεία έχει φτιάξει προγράμματα ανακύκλωσης σε ορισμένες χώρες, για πελάτες που θέλουν να αφήσουν τις χρησιμοποιημένες τους κάψουλες. Αλλά υπάρχει και ένας επιπλέον λόγος γιατί ο παλαιομοδίτικος εσπρέσο κερδίζει την ποικιλία με τις κάψουλες: το τελικό αποτέλεσμα δεν έχει πάντα την ίδια γεύση. Ορισμένοι από τους πιο καταξιωμένους σχεδιαστές της εποχής μας έχουν αφοσιωθεί στην παραγωγή έργου που είναι από την αρχή ευμετάβλητο, συχνά με την παρότρυνση να κάνουν κάτι πιο προσωπικό.

Οι Ρόναν και Έρβαν Μπουρουγιέκ έχουν σκεφτεί πολλά από τα πρότζεκτ με τα επιπλά –ανάμεσα τους γραφεία, οθόνες και ολόκληρες κουζίνες– σαν συστήματα που συναρμολογούνται, τα οποία, ο χρήστης μπορεί να κάνει όσο μικρά ή μεγάλα επιθυμεί, προσθέτοντας ή αφαιρώντας διαφορετικά

κομμάτια. Ακόμη και η Apple καταλαβαίνει ότι θέλουμε να προσωποποιήσουμε τα προϊόντα μας. Αν εσύ και εγώ αγοράζαμε το ίδιο μοντέλο ενός iPhone ή ενός iPad, θα ξεκινούσαμε με πανομοιότυπα σετ από εικονίδια στις οθόνες μας που αντιπροσωπεύουν τις ίδιες λειτουργίες.

Σύντομα θα ξεκινούσαμε να γυρίζουμε αυτά τα εικονίδια γύρω γύρω και να προσθέτουμε καινούργια, κατεβάζοντας εφαρμογές. Προτού το καταλάβουμε, θα είχαμε προσωποποιήσει όλες αυτές τις συσκευές που ο καθένας θα κοιτούσε και θα ένιωθε «δικές του».

Να λοιπόν που εκπλησσομάστε το ίδιο και έχουμε τον ίδιο αυθορμητισμό σε άλλες πλευρές της ζωής μας, ακόμη κι αν οι νέες μηχανές εσπρέσο δεν μας ταιριάζουν. Μόνο και μόνο επειδή μπορείς να σχεδιάσεις κάτι, δεν σημαίνει πάντα ότι θα έπρεπε.

Από την πλευρά του ντιζάιν, οι κάψουλες στερούν τη διαδικασία από τη διαδικασία προετοιμασίας του εσπρέσο.

C-Class. For the thrill of it.

από **€31.500** C180 K, 1.6 lt, με 156bhp **αυτόματο**

Η προσφορά ισχύει μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων C180K BE καταναλώση καυσίμων 9,3/5,2/6,7/100 km, εκπομπές CO₂: 155-162 g/km. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Mercedes-Benz

Υποστηρίξτε με διάρκεια
 Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus
 Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 2247477, 24818400, 25879222, 26943900, www.mercedes-benz.com.cy

5πλές συμμετοχές για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Μόνο για τον μήνα Δεκέμβριο.

Τώρα η “Αθηναϊκή ευτυχία” είναι ακόμα πιο κοντά σας! Χρησιμοποιώντας τις κάρτες της Τράπεζας Κύπρου για όλες τις καθημερινές σας συναλλαγές τον μήνα Δεκέμβριο, έχετε περισσότερες πιθανότητες να κερδίσετε ένα διαμέρισμα στην Αθήνα. Για κάθε ένα ευρώ που ξοδεύετε, κερδίζετε **πενταπλάσιες** συμμετοχές στην κλήρωση για το διαμέρισμα στην Αθήνα.

Ακόμη, άλλοι 600 τυχεροί θα κερδίσουν διανυκτερεύσεις για δύο, σε ξενοδοχεία πολυτελείας στην Κύπρο.

Κάθε 1 ευρώ είναι και πέντε συμμετοχές στην κλήρωση (μόνο για τον Δεκέμβριο 2010). Οι αναλήψεις μετρητών δεν συμπεριλαμβάνονται στην κλήρωση. Το σχέδιο ισχύει από 1η Οκτωβρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010. Η κλήρωση θα γίνει στις 20/01/2011.

Απολαύστε τις γιορτινές σας αγορές με τις Κάρτες της Τράπεζας Κύπρου και... καλή τύχη!

Για πληροφορίες καλέστε στο 800 00 800 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.bankofcyprus.com ή οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου

► ΣΧΕΔΙΟ **ΕΥΤΥΧΙΑ**

Τράπεζα Κύπρου

ΟΜΟΝΟΙΑ

Το αγέραστο τρέιλερ του «τριφυλλιού»

Ο Μιχάλης Κωνσταντίνου αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος ποδοσφαιριστής της ομάδας. Οι ακριβείς μεταγραφές, στατιστική ανάλυση και το στόρι της παραλίγο φυγής του 32χρονου επιθετικού. **Σελ. 35**

ΑΝΘΡΩΠΗ

Οι διαδρομές του αθλήτου χρήματος

Το πόρισμα της Deloitte για την Ανόρθωση πιστοποιεί διακίνηση χιλιάδων ευρώ σε μετρητά, χωρίς αποδείξεις ή δικαιολογητικά. Οι τέσσερις άξονες στους οποίους θα στηριχτεί το σχέδιο δράσης της Οικουμενικής Επιτροπής. **Σελ. 36**

ΑΠΟΕΛ

Σχεδιάζοντας για το καλοκαίρι

Στους γαλαζοκίτρινους παρακολουθούν διακριτικά εκλεκτές περιπτώσεις ποδοσφαιριστών, οι οποίοι αγωνίζονται στο κυπριακό πρωτάθλημα και που ενδεχομένως να τους ενδιαφέρουν στο άμεσο μέλλον. **Σελ. 37**

Το παράδοξο του Εθνικού Άχνας

Παγκόσμιο φαινόμενο η ομάδα με τον λιγότερο κόσμο να είναι τόσες πολλές φορές στο «μάτι του κυκλώνα»

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Ένας από τους άγραφους νόμους του ποδοσφαίρου (και του αθλητισμού, γενικότερα), που δεν κάνει εξαιρέσεις μεταξύ μεγάλων ή μικρών εθνικών και διεθνών πρωταθλημάτων, θέλει τους διαγωνιζόμενους να ευνοούνται ανάλογα με το μέγεθος τους. Περιοδικά καταγράφονται παράδοξα όπως του Αιγάλεω την εποχή της πλήρης αμφισβήτησης της εγκυρότητας του ελληνικού ποδοσφαίρου, με το γνωστό μύθο «το Αιγάλεω και ο Ολυμπιακός να κερδάνε...». Σπανίως το φαινόμενο έχει διάρκεια μεγαλύτερη από δυο-τρεις σεζόν. Στην Κύπρο, παρότι ο Εθνικός Άχνας έχει τον μικρότερο προϋπολογισμό, όπως επαναλαμβάνει ο πρόεδρος του, και εκπροσωπεί μια κοινότητα 2.000 μόλις κατοίκων –τη μικρότερη από όσες έχουν ομάδα στην α΄ κατηγορία–, εντούτοις κατορθώνει να βρίσκεται πιο πολλές φορές στο «μάτι του κυκλώνα» με αφορμή διατιπές στους αγώνες του ή άλλα περιστατικά (π.χ. υπό διερεύνηση αγώνες από την UEFA), παρά οι μεγάλοι σύλλογοι. Ακόμα και στους πάνω ορόφους της ΚΟΠ παραδέχονται αυτό που συζητείται στα ποδοσφαιρικά πγαδάκια, ότι δηλαδή η ομάδα της Άχνας όχι μόνο παίρνει περισσότερα σφουρίγματα απ' όσα δικαιολογεί το μέγεθός της, αλλά ίσως και να είναι η πιο ευνοημένη ομάδα, την τελευταία τριετία. Αυτή τη βδομάδα, ο πρόεδρος της ΑΕΛ, Ανδρέας Σοφοκλέους, είπε πως «οι διατιπές κάνουν συγκεκριμένα λάθη υπέρ κάποιας ομάδας. Όποιος κατάλαβε, κατάλαβε...». Μία σειρά από περιστατικά δεικνύουν πως ίσως ο πρόεδρος της ΑΕΛ να υπονοεί τον Εθνικό.

Τα τελευταία τρία χρόνια, οι παίκτες του Εθνικού Άχνας σπανίως διαμαρτύρονται προς τους διατιπές. Αντιθέτως, οι εκάστοτε αντίπαλοί τους έχουν όλο και πιο πολλά παράπονα.

Τρία χρόνια διαμαρτυριών σε ματς του Εθνικού

- Vs ΑΠΟΕΛ 12/09/08 (1-1)**
Η μοναδική φορά που ο Γιόβανοβιτς εμφανίζεται τόσο έξαλλος μετά από αγώνα και διαμαρτύρεται σε διατιπή, τον οποίον οι γαλαζοκίτρινοι καταγγέλλουν. Διατιπτής: **Χάρης Γλυκίης**
- Vs Ατρόμπος 20/12/08 (2-1)**
Με το σκορ στο 0-1 οι φιλοξενούμενοι δεν παίρνουν πεντακάθαρο πέναλτι. «Τους έστεινε έξω από την περιοχή μας», λέει ο τότε πρόεδρος τους, Βαγγέλης Γέννης. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs Δόξα 17/01/09 (0-2)**
Δύο πέναλτι υπέρ των γηπεδούχων, ένα δεν δίνεται στη Δόξα, αν και ο ρεφ στήνει την μπάλα πάνω στη γραμμή της περιοχής (!). «Δεν θέλω ν' ασχοληθώ γιατί μπορεί να καταλήξω στο τρελοκομείο», είπε ο Πάμπος Χριστοδούλου. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs ΑΕΚ 24/01 & 18/02/09 (2-1)**
Διεκόπη στο 12' λόγω βροχής, συνεχίστηκε στις 18/02, με τον διατιπή στο 84' να σφουρίζει πέναλτι. Ο ρεφ κάνει τη δουλειά του (πλασέ), αφού οι επικριματίες της Λάρνακας τού κηρύσσουν εμπόργο, καθώς τον θεωρούν υπαίτιο του υποβιβασμού της ΑΕΚ. Διατιπτής: **Χρήστος Ηλία**
- Vs Ομόνοια 09/01/2010 (2-1)**
Χειρότερος και από την Ομόνοια ήταν ο διατιπής, κλείνοντας τα μάτια σε δύο πέναλτι υπέρ του «τριφυλλιού». Ο Λεμονής καλούσε τους δημοσιογράφους να πάρουν θέση. Διατιπτής: **Βασίλης Δημητρίου**
- Vs ΑΠΕΠ 08/02/2010 (διεκόπη)**
Το χρονόμετρο σηματοδεύει το 6ο λεπτό της 4λεπτης καθυστέρησης και ο Εθνικός ισοφαρίζει (1-1). Οι γηπεδούχοι αποχωρούν και κάνουν το ματς στα χαρτιά, ενώ τους αφαιρούνται έξι βαθμοί. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs ΑΠΟΕΛ 31/01/2010 (0-0)**
Ο διατιπής αναβάλλει το ματς κρίνοντας ακατάλληλο το γήπεδο. Μαρτυρίες λένε πως το τερν ποτιστικό επιπλάσμε μετά από βροχή, η ποσότητα της οποίας δεν ήταν μεγάλη. Το ματς ορίζεται για τις 18/02, ωστόσο ο ρεφ που όρισε να σφουρίξει, δηλώνει ανεξήγητα κώλυμα και έρχεται ξένος διατιπής. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs Πάφος* 16/01/2010 (0-0)**
Ο διατιπής αρνείται να σφουρίξει καθαρό πέναλτι υπέρ της Πάφου, ενώ διακόπτει το ματς για υβριστικά συνθήματα των Πάφινων εναντίον του. Η Πάφος φωνάζει. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs Δόξα 04/10/2010 (3-2)**
«Όλη η Κύπρος είδε τι έγινε. Όταν βάζουμε χρόνος καθυστέρησης, πρέπει να κοιτάμε το ρολόι», σχολίασε ο Ν. Παπαβασιλείου. Οι Κατωκοπιείς έχασαν το ματς στο 7ο λεπτό της 4λεπτης καθυστέρησης. Πριν, ο ρεφ μπορούσε να τους δώσει πέναλτι. Διατιπτής: **Βασίλης Δημητρίου**
- Vs Ολυμπιακός* 06/11/2010 (3-2)**
Η νίκη των μαυροπρασίνων αποδείχθηκε πύρρειος, καθώς ο Π. Χριστοδούλου έγινε έξω φρενών με τον διατιπή και τον τέταρτο, τους επιτέθηκε και αποκλείστηκε για τέσσερις αγωνιστικές. Έκτοτε ο ρεφ είναι σε κεραντίνα. Διατιπτής: **Πανίκος Ανδρονίκου**
- Vs ΑΕΛ 15/11/2010 (0-0)**
Δεν φτάνει που ο διατιπής θεωρήσει παράτυπη κανονικότητα εκτέλεση πέναλτι από παίκτη της ΑΕΛ, αντί να διατάξει επανάληψη, όπως ορίζει ο κανονισμός, έδωσε την μπάλα στην ομάδα της Άχνας. Ο ρεφ τέθηκε εκτός ποδοσφαιρικών πινάκων. Διατιπτής: **Αντώνης Χριστοδούλου**
- Vs Πάφος* 11/12/2010 (0-1)**
Ο Ελλαδίτης διατιπής απέβαλε με δύο υπερβολικές κίτρινες τον Μάρκες, σφουρίξε φάουλ για παράβαση που έγινε ένα μέτρο εντός περιοχής, γενικότερα «έσπρωξε» την ομάδα της Άχνας. Διατιπτής: **Γιάννης Σταυρίδης**

✓ Ο διατιπής Χριστοδούλου ορίστηκε σε έξι από τα δώδεκα επίμαχα ματς του Εθνικού

✓ Τη σεζόν 2007-08 ο διατιπής Γερασίμου είχε σφουρίξει 6 από τους 26 αγώνες του Εθνικού.

* εκτός έδρας

Στα φύλλα της «L' Equipe» και στην τσιμπίδα της UEFA

Το 2006 η έγκυρη γαλλική εφημερίδα «L' Equipe» ασχολήθηκε με τον Εθνικό Άχνας και την έρευνα που έκανε η UEFA σχετικά με το ύποπτο ποστρίφισμα που παρατηρήθηκε στους αγώνες του με Ρούτζελαρ και Μακάμπι Πέταχ Τίκβα. Το θέμα αποκάλυψε εφημερίδες στο Βέλγιο και στο Ισραήλ. Το 2008 ο Εθνικός έπαιξε πάλι στο Ιντερτότο, με τον εκτός έδρας αγώνα του κόντρα στην αλβανική Μπέσα (0-0) να γίνεται αντικείμενο έρευνας από την UEFA, σύμφωνα με την ελληνική εφημερίδα «Goalnews». Τον εντός έδρας περσινό αγώνα πρωταθλήματος του Εθνικού με τον ΑΠΟΠ/Κινύρα ακολουθούσε κίτρινο φάκελος από την UEFA, λόγω του υψηλού ποσοφαιριστή υπέρ της ομάδας της Άχνας, η οποία κέρδισε τελικά το ματς.

Η προσφορά στο άθλημα, οι κρατικές ενισχύσεις και οι πλούσιοι παράγοντες

Την ώρα που ο πρόεδρος Κίκης Φίλιππου μαζεύει «φασούλι το φασούλι» χρήματα για να καλύπτει τον χαμηλό προϋπολογισμό του Εθνικού Άχνας, ο εκπρόσωπος του προσφυγικού σωματείου στην ΚΟΠ οδηγεί ένα πανάκριβο αυτοκίνητο, περνώντας την εικόνα ενός πολύ ευκατάστατου επιχειρηματία, παρότι δηλώνει απλά τουριστικός πράκτορας και ατζέντης τηλεοπτικού προϊόντος (αθλητικών μεταδόσεων και ταγιών). Πρόκειται για τον ισχυρό άνδρα της ΚΟΠ και της διατιπίας, Γιώργο Κούμα, που έχει το δικό του VIP Box στην κεντρική εξέδρα του γηπέδου του Εθνικού. Αν και διετέλεσε πρόεδρος του Παραλιμνίου, εντούτοις εκπροσωπεί την ομάδα της Άχνας στην ΚΟΠ. Μπήκε στην Εκτελεστική το 2005 ως βοηθός γενικός γραμματέας, αφιόνοντας εκτός για μία ψήφο τον νυν πρόεδρο της Πάφου, Γιώργο Παπαέτη. Σταδιακά ανεβήθηκε σε αναπληρωτή πρόεδρο και ισχυρότερο αποκομμάτι του κ. Κουτσοκομίνου.

Ο Εθνικός έχει πάρει 2,4 εκατ. ευρώ ως προσφυγικό επίδομα

Ο πρόεδρος του Εθνικού, Κίκης Φίλιππου, είναι φανατικός διεκδικητής των δικαιωμάτων των προσφυγικών σωματείων. Από το '94 ο Εθνικός έχει λάβει 2,4 εκατ. ευρώ υπό μορφή προσφυγικών επιδομάτων και είναι τρίτος στη σχετική λίστα, πίσω από τη Νέα Σαλαμίνα (2,5 εκατ. ευρώ) και την Ανόρθωση (3,2 εκατ. ευρώ). Ο Εθνικός Άχνας ιδρύθηκε το 1968 και έπαιξε πρώτη φορά στην α΄ κατηγορία το '83, αλλά υποβιβάστηκε αμέσως. Το '86 επέστρεψε για τέσσερα χρόνια, ενώ από το '92 συμμετέχει ανελλιπώς στο πρωτάθλημα των «μεγάλων». Παρά την προσφυγιά, έφτιαξε ένα από τα καλύτερα γήπεδα του νησιού, ενώ έδωσε στο κυπριακό ποδόσφαιρο τον Γιώτο Εγκωμίτη, από τα μεγαλύτερα ταλέντα που

Ο ισχυρός άνδρας του ποδοσφαίρου, Γιώργος Κούμας, είναι εκπρόσωπος του Εθνικού στην ΚΟΠ και α΄ αναπληρωτής πρόεδρος της Ομοσπονδίας.

εμφανίστηκαν ποτέ στα γήπεδα, αλλά και τους Σταύρο Γεωργίου και Χρήστο Πογιατζή. Έχασε από την Ανόρθωση στον τελικό κυπέλλου του 2002, ενώ έπαιξε πέντε φορές στο Κύπελλο Ιντερτότο, απ' όπου το 2006 προκρίθηκε στο Κύπελλο UEFA. Τότε αναδείχθηκε «Ομάδα της χρονιάς» από τους δημοσιογράφους - μέλη της ΕΑΚ.

ΣΧΟΛΙΟ

Του ΝΤΙΝΟΥ ΦΟΙΝΙΚΑΡΙΔΗ

Το οικονομικό fair play επιβάλλει νοικοκύρεμα

Καμπανάκι κινδύνου κτύπησε για τα σωματεία την περασμένη Πέμπτη ο υπεύθυνος για τα κριτήρια της UEFA στην ΚΟΠ, Νίκ Νικολάου. Τα κριτήρια κριτήρια έχουν γίνει πλέον πολύ πιο αυστηρά και θα γίνουν αυστηρότερα χρόνο με τον χρόνο. Η UEFA αυξάνει προοδευτικά τις απαιτήσεις της για να δώσει στους συλλόγους την ευκαιρία να προσαρμοστούν σταδιακά στα νέα δεδομένα. Όσοι είναι προγραμματισμένοι και συνεπείς στις υποχρεώσεις τους, θα είναι έτοιμοι να αντεπεξέλθουν. Όσοι τα αφήνουν όλα την τελευταία στιγμή, θα βρουν μπροστά τους ένα βουνό από οικονομικά θέματα.

Περισσότερο να πούμε ότι εμείς εδώ στην Κύπρο ανήκουμε στην κατηγορία αυτών που τα αφήνουν όλα για την τελευταία στιγμή. Μόνο που πλέον δεν υπάρχουν οι ελαφρύνσεις των προηγούμενων χρόνων και οι πλειότες ομάδες διατρέχουν τον κίνδυνο να μην πάρουν την αδειοδότηση από την UEFA. Η 31η Μαρτίου είναι η τελευταία ημέρα που έχουν τα σωματεία για να παρουσιάσουν σωστούς λογαριασμούς. Μέχρι τότε, πρέπει να εξοφλήσουν οφειλές προς τους ποδοσφαιριστές τους, προς τις κοινωνικές ασφαλίσεις και προς τον φόρο εισοδήματος.

Το πρόβλημα, όπως γράψαμε κατ' επανάληψη σε αυτήν εδώ τη στήλη, είναι ότι συμπεριφερόμαστε ως ανήλικος αγοραστής του κυπριακού πρωταθλήματος είναι ανάλογη της Πρέμιερ Λιγκ. Το θέμα δεν είναι πολυπλοκό, είναι απλά μαθηματικά. Μετράς τα κοκκία σου και κάνεις ανοίγματα μέχρι εκεί που φτάνουν οι δυνατότητές σου. Η ερασιτεχνική δομή του ποδοσφαίρου μας όμως και η έλλειψη νομοθεσίας δημιούργησαν το φαινόμενο του παράγοντα που αναλαμβάνει μία ομάδα για κάποιο διάστημα, κάνει τεράστια οικονομικά ανοίγματα για να φτάσει στην επιτυχία και μετά παραιτείται και αφήνει τα χρέη στο σωματείο!

Αυτό το μοντέλο οδήγησε το κυπριακό ποδόσφαιρο στα πρόθυρα χρεοκοπίας πριν από πέντε-έξι χρόνια και αν το κράτος δεν ερχόταν αρωγός, σίγουρα αρκετά σωματεία θα έβαζαν λουκέτο. Δυστυχώς είμαστε και πάλι σε παρόμοια θέση. Μία ματιά στις αθλητικές στήλες να ριζούμε και βλέπουμε ότι έχουν γίνει της μόδας οι επιτροπές σωτηρίας ή οι διοικούσες επιτροπές. Δεν υπάρχουν πλέον παράγοντες για να αναλάβουν τη διαίκηση των συλλόγων, αφού τα χρέη είναι δυσβάστακτα. Οι διοικήσεις λοιπόν παραιτούνται ή ψάχνουν απεναντιών για βοήθεια. Αυτό είναι το σπινικό που βλέπουμε στην Ανόρθωση, στην Απόλλωνα, στην ΑΕΚ, στην Πάφο. Το πρόβλημα όμως δεν λύνεται με εράνους από τα μέλη.

Οι προϋπολογισμοί όλων των σωματείων είναι μεγαλύτεροι από τα έσοδά τους. Άρα, ή θα βρουν τρόπο να αυξήσουν αυτά τα έσοδα, ή θα μειώσουν τους προϋπολογισμούς. Αν δεν το κάνουν εγκαίρως, τότε τα σωματεία μας ίσως βρεθούν στη δυσάρεστη θέση να πάρουν οδοντωτές αποφάσεις. Υπάρχει δυστυχώς η εντύπωση ότι, αν χαρμάλωσουν οι προϋπολογισμοί, τότε θα πέσει αυτόματα και το επίπεδο του ποδοσφαίρου που παρακολουθούμε. Οι μεγάλες ομάδες κάνουν τις λεγόμενες υπερβάσεις με στόχο την Ευρώπη, αφού τυχόν πρόκριση στις δύο μεγάλες ευρωπαϊκές διοργανώσεις μπορεί να αποφέρει απόδοση και κέρδος. Αυτό ισχύει όταν τα καταφέρνουν, αλλά στο ποδόσφαιρο η επιτυχία δεν είναι εγγυημένη. Όσα οικονομικά ανοίγματα κι αν κάνει μία ομάδα, δεν είναι σίγουρο ότι θα προκριθεί. Αν δεν προκριθεί όμως, ο αυξημένος προϋπολογισμός δεν μπορεί να καλυφθεί στο εγχώριο πρωτάθλημα.

Η διακρίση είναι επίσης πολύ σημαντική, όπως είδαμε στο παράδειγμα της Ανόρθωσης. Όπως ήταν φυσικό, και οι μικρότερες ομάδες ακολούθησαν τα ανοίγματα των μεγάλων, αλλά τα έσοδά τους περιορίζονται στο κυπριακό πρωτάθλημα. Το μοντέλο που ακολουθήσαμε ήταν ανάλογο της νοσοτροφίας που μας διακτέλει σε όλους τους τομείς. Θέλαμε επιτυχία, εύκολα και γρήγορα. Δεν κάναμε ακαδημίες, δεν αναδείξαμε ταλέντα, δεν δημιουργήσαμε υποδομές, δεν οργανώθηκαν επαγγελματικές βάσεις. Αλλά, φέραμε καλύτερους και πιο ακριβούς ποδοσφαιριστές και κάναμε σποραδικές επιτυχίες. Ακόμη κι έτσι όμως, σε πολλά σωματεία δεν έγινε σωστή διακρίση. Οι συνεχείς αλλαγές προπονητών και ποδοσφαιριστών έχουν επιδεινώσει το πρόβλημα, αφού όσοι φεύγουν διεκδικούν και παίρνουν από τη FIFA τα ποσά των συμβολαίων τους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Κύπρος είναι στην πρώτη θέση της λίστας με τις προσιμότες ποδοσφαιριστών και προπονητών. Οι παράγοντες των σωματείων μας, όσοι έχουν πλέον τη διάθεση να προσφέρουν, μάλλον πρέπει να αλλάξουν νοοτροπία. Αλλά πρώτα πρέπει να μειώσουν τα έξοδα.

Το αγέραστο τρέιλερ της Ομόνοιας

Ο Μιχάλης Κωνσταντίνου αναδεικνύεται ως ο σημαντικότερος ποδοσφαιριστής της ομάδας

Του ΗΡΩΔΟΥ ΜΙΛΙΑΤΑΔΟΥ

Αυτό που ξεχωρίζει με τον Μιχάλη Κωνσταντίνου είναι η ικανότητά του να σκοράρει με οποιοδήποτε τρόπο. Φέτος πέτυχε 13 γκολ σε πρωτάθλημα, κύπελλο και Ευρώπη. Τα έξι απ' αυτά με πέναλτι, μια ικανότητα που απαιτεί ψυχραιμία και εκτελεστική δεινότητα. Από 'κει και πέρα, σκοράρε τρεις φορές με το κεφάλι – ο 32χρονος επιθετικός της Ομόνοιας είναι εξαιρετικός κεφαλό-

Ο Κωνσταντίνου μπορεί να πετύχει γκολ με οποιοδήποτε τρόπο. Φέτος σκοράρε έξι πέναλτι, τρεις φορές με κεφαλιά και τέσσερις με σουτ, τις δύο με το αριστερό πόδι

σφαιριστής – ενώ άλλα τέσσερα γκολ τα σημείωσε με σουτ. Τα δύο μάλιστα (κόντρα σε Δόξα και ΑΕΚ) με το αριστερό πόδι.

Χρησιμοποιώντας τον όγκο του, ο Παραλίμνιτς στράικερ καταφέρει να επιβληθεί στον αγωνιστικό χώρο. Απέναντι σε Αλκή και Απόλλωνα σημείωσε γκολ με το κεφάλι, αν και στις συγκεκριμένες φάσεις είχε κολημένο πάνω του αντίπαλο αμυντικό. Η παρουσία του Κωνσταντίνου στην περιοχή αναγκάζει τους αντίπαλους προπονητές να ρίξουν αμυντικούς πάνω του, κάτι που αναπόφευκτα ανοίγει περισσότερους χώρους στους γρήγορους συμπαίκτες του στο «τριφύλλι».

Ένα από τα κύρια προτερήματα του Κύπριου επιθετικού είναι οι τοποθετήσεις του. Αναλύοντας τα φετινά του

γκολ, αλλά και γνωρίζοντας την παρουσία του τα προηγούμενα χρόνια, αποδεικνύεται ότι είναι σε θέση να «διαβάξει» τις επικείμενες μπαλιές των συμπαίκτων του και να παίρνει την κατάλληλη θέση στην περιοχή. Αν και βαρύς ποδοσφαιριστής, εντούτοις διαθέτει αρκετή σπριττάδα για να ξεφεύγει από τους αντιπάλους στα πρώτα μέτρα και να παίρνει έτσι το πάνω χέρι στις φάσεις.

Οι Τάκης Λεμονής και Ντούσαν Μπάγεβιτς ζητούσαν και ζητούν από τον Μιχάλη Κωνσταντίνου να βγαίνει εκτός περιοχής, παρασύροντας έτσι εκτός θέσης τους αμυντικούς, και εκεί να δίνει την πρώτη πάσα και ακολουθώντας να μπαίνει ως τρέιλερ στην περιοχή, για να δημιουργεί ρήγματα στην άμυνα, πάνοντας απροετοίματους τους αντίπαλους ποδοσφαιριστές.

Ηγέτης στα αποδυτήρια

Οι τεράστιες εμπειρίες του Μιχάλη Κωνσταντίνου στα ευρωπαϊκά γήπεδα, σε συνάρτηση με το σοβαρό του προφίλ και το γεγονός ότι είναι λιγομίλητος, αποτελούν τους λόγους που οι συμποδοσφαιριστές του τον σέβονται πολύ στα αποδυτήρια. Ο 32χρονος επιθετικός χαρακτηρίστηκε στην «Κ», από άτομο που ζει καταστάσεις στα ενδότερα της Ομόνοιας, ως «ηγέτης», «ψυχή των αποδυτηρίων» και «επαγγελματίας».

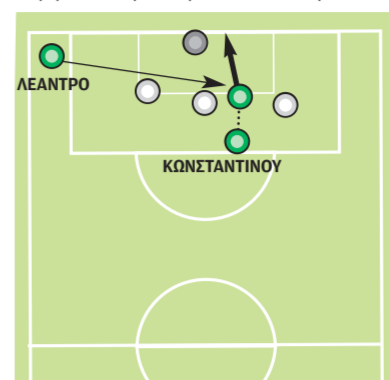
Αν και ο Κωνσταντίνου σημείωσε επτά γκολ στα τελευταία τέσσερα παιχνίδια των πρασίνων, ο ίδιος παραμένει προσηλωμένος, κάτι που φάνηκε τόσο στις δηλώσεις του μετά το ματς με την ΑΕΚ, στην ανάδειξή του ως MVP, όσο και μιλώντας στον κύκλο του: «Η ομάδα δημιουργεί τα γκολ, ο Μιχάλης τα βάζει», τα λόγια του.

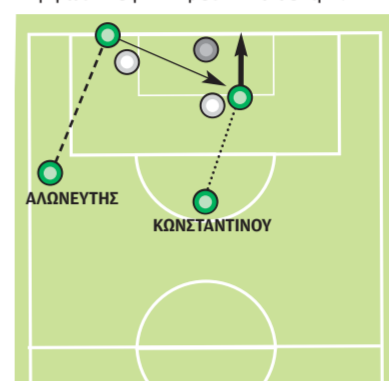
Οι τεράστιες του εμπειρίες και το σοβαρό του προφίλ καθιστούν τον Μιχάλη Κωνσταντίνου ηγέτη της Ομόνοιας.

Τα φετινά γκολ του Μιχάλη Κωνσταντίνου

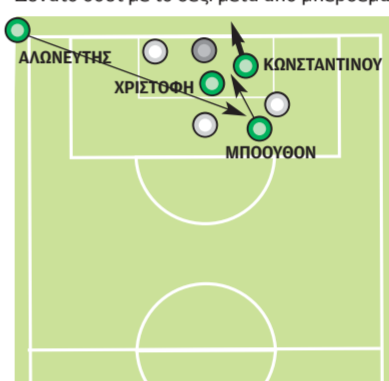
1 ΟΜΟΝΟΙΑ-ΡΕΝΟΒΑ 3-0 (62', 3-0)
Καρφωτή κεφαλιά μετά από σέντρα.

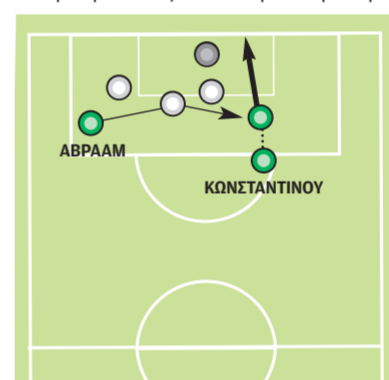
2 ΑΛΚΗ-ΟΜΟΝΟΙΑ 0-4 (37', 0-2)
Καρφωτή κεφαλιά μετά από σέντρα.

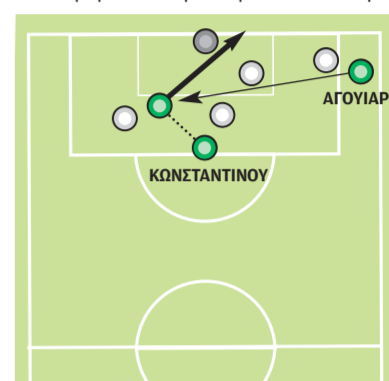
3 ΟΜΟΝΟΙΑ-ΕΡΜΗΣ 4-1 (15', 1-0)
Δυνατό σουτ με το δεξί μετά από μπέρδεμα.

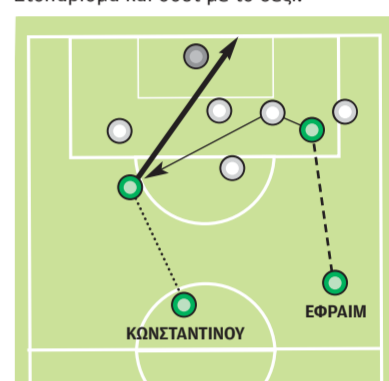
4 ΔΟΞΑ-ΟΜΟΝΟΙΑ 2-3 (38', 1-1)
Κοντρόλ με το δεξί και σουτ με το αριστερό.

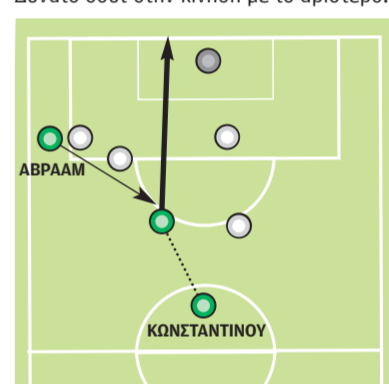
5 ΟΜΟΝΟΙΑ-ΑΠΟΛΛΩΝ 3-1 (17', 1-0)
Ψηλοκρεμαστή κεφαλιά μετά από σέντρα.

6 ΟΜΟΝΟΙΑ-ΑΠΟΛΛΩΝ 3-1 (60', 3-1)
Στοπάρισμα και σουτ με το δεξί.

7 ΟΜΟΝΟΙΑ-ΑΕΚ 2-0 (90', 2-0)
Δυνατό σουτ στην κίνηση με το αριστερό.

Από τις λίρες στα (εκατομμύρια) ευρώ

Τα λεφτά που άλλαξαν χέρια εξαιτίας του ποδοσφαιρικού ταλέντου του Μιχάλη Κωνσταντίνου είναι μακράν τα περισσότερα για Κύπριο αθλητή, ενώ η μετακίνησή του το καλοκαίρι του 2001 από τον Ηρακλή στον Παναθηναϊκό παραμένει μέχρι σήμερα η ακριβότερη μεταγραφή στο ελληνικό ποδόσφαιρο.

Το καλοκαίρι του 1997 ο τότε πρόεδρος της Ένωσης Νέων Παραλίμνιου και εκπρόσωπος – σήμερα – του Εθνικού Άσπας στην ΚΟΠ, Γιώργος Κούμας, διαπραγματεύτηκε τη μεταγραφή του Μιχάλη Κωνσταντίνου από τους βυσσινί στον Ηρακλή. Λέγεται πως ο κ. Κούμας μετέβη μόνος του στη Θεσσαλονίκη, όπου προχώρησε σε μια ε-

Όταν ο Σωκράτης Κόκκαλης έμαθε για την πρόταση του Παναθηναϊκού στον Ηρακλή, είπε: «Με αυτά τα λεφτά, ας τον πάρουν»

ξαιρετικά κερδοφόρα συμφωνία με τον πρόεδρο του «Ιπραιού», Πέτρο Θεοδώριδη. Ο 19χρονος τότε ποδοσφαιριστής ήθελε διακαώς να παίξει στο εξωτερικό, με τη συμφωνία να προνοεί διανομή του στους κωνσταντινίτες τη σεζόν 1997/98 με ορισμένο το ποσό αγοράς ένα χρόνο αργότερα στις 160.000 λίρες. Στη συμφωνία ΕΝΠ με Ηρακλή μπάκε και ποσοστό 10% για πιθανή μεταπώληση του Κωνσταντίνου. Το 2001, με την αγορά του παίκτη από τον Παναθηναϊκό, οι βυσσινί πήραν άλλες 240.000 λίρες, ανεβάζοντας το συνολικό κέρδος της Ένωσης στις 400.000 λίρες. Ακόμη και σήμερα στα Παραλίμνι έχουν να λένε για τη γρή-

Η Ένωση έλαβε συνολικά 400.000 λίρες από τη μεταγραφή του Μιχάλη Κωνσταντίνου, πρώτα στον Ηρακλή και έπειτα στον Παναθηναϊκό.

γορη διευθέτηση του οικονομικού σκέλους («πήραμε την ίδια στιγμή τα λεφτά»), ενώ τονίζουν πως δεν μεταβιβάστηκαν για την πώληση του παίκτη. «Δεν υπήρχε περίπτωση να τον κρατήσουμε, ούτε υπήρξαν αντιδράσεις από τον κόσμο όταν έφυγε». Ήταν αστέρι από την εφηβεία του και, ως μικρομεσαία ομάδα, χρειαζόμασταν τα λεφτά», είπε στην «Κ» άτομο που πρωτοστάτησε τότε στη μεταγραφή.

Αλλαγή φιλοσοφίας στον ΠΑΟ

Το 2001 ανέλαβε τη διοίκηση του Παναθηναϊκού ο Γιάννης Βαρδινογιάννης, ο οποίος, σε αντίθεση με τον θείο του, Γιώργο, δεν είχε πρόβλημα να ρίξει μπόλικα λεφτά στην ομάδα. Με τον Ολυμπιακό να διεκδικεί και αυτός τον Μιχάλη Κωνσταντίνου από τον Ηρακλή, το «τριφύλλι» μπήκε σε διαδικασία πλειστηριασμού με τον «αιώνιο» αντίπαλο με έπαθλο την απόκτη-

ση του Κύπριου. Η κατάληξη της μεταγραφής άλλαξε συνεχώς πλευρές, μέχρι που μια πρόταση του Σωκράτη Κόκκαλη έμοιαζε απίθανο να καλυφθεί και μάλιστα λέγεται πως ο Τύπος της εποχής είχε έτοιμα τα κόκκινα πρωτοσέλιδα με την είδηση. Όμως οι πρόνοιες δεν είχαν πει την τελευταία λέξη και κατέθεσαν αντιπρόταση που έφτανε συνολικά τα 19 εκατ. ευρώ. Συγκεκριμένα, έδιναν 7,5 εκατ. στον Ηρακλή, τους Κουτσουρέ, Νασιόπουλο και Χαλκιά ως ανταλλάγματα και στον παίκτη τετραετές συμβόλαιο με απολαβές 1,8 εκατ. τη σεζόν και καλυμμένη την εφορία. Με το άκουσμα του πιο πάνω πρότασης, λέγεται πως ο Κόκκαλης είπε: «Με αυτά τα λεφτά, ας τον πάρουν».

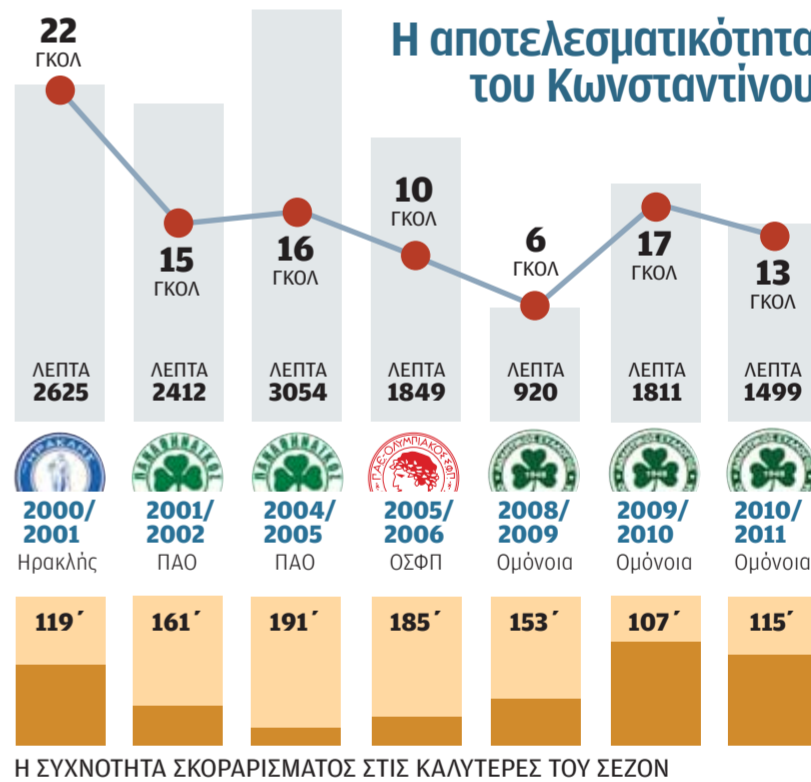
Στον Παναθηναϊκό ο Κωνσταντίνου αγωνίστηκε τέσσερις σεζόν, σκοράροντας 34 γκολ, και εξελίχθηκε σε έναν από τους αγαπημένους της κερ-

κίδας, με δύο περιστατικά να δημιουργούν εκτίμηση στο πρόσωπό του: η προθυμοποίησή του να μειώσει κατά 300.000 ευρώ τον μισθό του την τρίτη σεζόν, καθώς και η... καρέκλα που φέρεται να έριξε σε έναν εισβολέα στα αποδυτήρια του Παναθηναϊκού, στο περιβόητο ματς με τον Ολυμπιακό στη Ριζούπολη.

Αν και το «τριφύλλι» δεν έδειξε πρόθεση να διατηρήσει τον Μιχάλη Κωνσταντίνου το καλοκαίρι του 2005, η μετακίνησή του στον Πειραιά αποτέλεσε γερό πλήγμα στο γόπητρο των πρασίνων. Ο Γιάννης Βαρδινογιάννης ρώτησε τότε τον Αλμπέρτο Μαλεζάνι αν πρέπει να κρατήσουν τον ποδοσφαιριστή, με τον Ιταλό τεχνικό να λέει πως «είναι καλός παίκτης και ψυχική της ομάδας, όμως λουφάρει στις προπονήσεις, κλπίζει και πρέπει να αλλάξουμε το στυλ παιχνιδιού του Παναθηναϊκού». Και για να γίνει αυτό, πρέπει να φύγει».

Με τον Μιχάλη Κωνσταντίνου σε διακοπές στην Κούβα, τη μεταγραφή του χειρίστηκε ο ατζέντης του, Πασχάλης Παπαδόπουλος, ο οποίος ήρθε σε συμφωνία με τον Ολυμπιακό, με τις ετήσιες απολαβές του διεθνούς Κύπριου να ανέρχονται σε 1,3 εκατ. ευρώ.

Τη σεζόν 2008/09 ο Μιχάλης Κωνσταντίνου γύρισε στον Ηρακλή, όμως η θέλησή του να επιστρέψει στην Κύπρο για να είναι δίπλα στην οικογένειά του, αλλά και η πολύ καλή πρόταση της Ομόνοιας, τον ανάγκασαν να επαναπατριστεί. «Δεν κρατάμε κανέναν με το ζόρι. Κάναμε τα πάντα για να διατηρήσουμε στην ομάδα τον ποδοσφαιριστή, πέραν και του συμβολαίου που είχαμε μαζί του. Δεν κατέστη εφικτό. Ο Ηρακλής είναι πάνω απ' όλα», δήλωσε τον Ιανουάριο του 2009 ο Αντώνης Ρέμος, σχετικά με την απόφαση του Κύπριου επιθετικού να εγκαταλείψει την Ελλάδα.

Η ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΣΚΟΡΑΡΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΣΕΖΟΝ

Οι σχέσεις με τον Τάκη Λεμονή και η έξοδος

Η κακή σχέση ανάμεσα σε Μιχάλη Κωνσταντίνου και Τάκη Λεμονή ήταν η αιτία, σύμφωνα με πηγές της «Κ», της γένεσης του σεναρίου αποδέσμευσης του Κύπριου επιθετικού τον Οκτώβριο από την Ομόνοια. Λόγω των τεταμένων σχέσεων ανάμεσα στον 32χρονο επιθετικό και τον Ελλαδίτη προπονητή, προκλήθηκε από τη διοίκηση του «τριφυλλίου» ο ατζέντης του ποδοσφαιριστή, Πασχάλης Παπαδόπουλος, για συνάντηση. Όπως γράφτηκε σε ΜΜΕ, ο σκοπός της συγκεκριμένης συνάντη-

Με κόουτς τον Μπάγεβιτς, ο Κωνσταντίνου σκοράρε δέκα γκολ. Υπό τον Λεμονή μόλις τρία

σης ήταν η εξέταση της περίπτωσης διακοπής του συμβολαίου του Κύπριου διεθνούς. Η έλευση, όμως, του Ντούσαν Μπάγεβιτς στα μέσα Οκτωβρίου άλλαξε άρδην τα δεδομένα, με τον Σερ-

βοέλληνα προπονητή να ξεκαθαρίζει ότι υπολογίζει πολύ στον Κωνσταντίνου και ότι δεν υπάρχει περίπτωση αποχώρησής του παίκτη. Ο 32χρονος, από την άλλη, άλλαξε από τότε εντελώς το αγωνιστικό του πρόσωπο και εξελίχθηκε στον ηγέτη εντός του αγωνιστικού χώρου. Χαρακτηριστικά, υπό τον Τάκη Λεμονή είχε σκοράρει τρία γκολ (τα δύο με τη Ρένθα στα μέσα Ιουλίου), ενώ με τον Ντούσαν Μπάγεβιτς στον πάγκο ο Παραλίμνιτς στράικερ σημείωσε ήδη δέκα τέρματα.

Η κακή σχέση ανάμεσα σε Λεμονή και Κωνσταντίνου ήταν η αιτία σεναρίου αποδέσμευσης του Κύπριου επιθετικού.

Ένα γκολ κάθε 115 λεπτά

Πολύ παραγωγικός είναι τις τελευταίες δύο σεζόν ο Μιχάλης Κωνσταντίνου. Συγκρίνοντας το σκοράρισμά του με τη φανέλα της Ομόνοιας κόντρα σε επιλεγμένες περιόδους της καριέρας του στην Ελλάδα, ο 32χρονος φορ είναι πολύ πιο «καυτός» πέρσι και φέτος.

Στη σεζόν που διανύουμε, ο Παραλίμνιτς επιθετικός σκοράρει ένα γκολ κάθε 115' (σε 1499' σε Ευρώπη και Κύπρο πέτυχε 13 γκολ). Την περσινή χρονιά ήταν ακόμη πιο παραγωγικός, αφού έβρισκε δίχτυα μια φορά κάθε 107' (17 γκολ σε 1811'). Ακόμη και η μισή σεζόν που έκανε στην Ομόνοια το 2009, ήταν πιο παραγωγική από τις καλύτερές του περιόδους σε Παναθηναϊκό και Ολυμπιακό.

Με το ελληνικό πρωτάθλημα να θεωρείται πιο ανταγωνιστικό από το κυπριακό, είναι λογικό τα νούμερα του Κωνσταντίνου να είναι βελτιωμένα στην Ομόνοια. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να λάβουμε υπόψη και το γεγονός ότι ο Κύπριος διεθνής είναι πλέον 32 ετών και ότι δεν βρίσκεται στην ίδια αγωνιστική κατάσταση στην οποία ήταν πριν μια δεκαετία. Συμπερασματικά, το συχνό σκοράρισμα του Κωνσταντίνου με τη φανέλα της Ομόνοιας αποδεικνύει τον επαγγελματισμό του αλλά και την ποδοσφαιρική του ποιότητα.

Οι δύο τελευταίες σεζόν του Μιχάλη Κωνσταντίνου είναι οι πιο παραγωγικές στην καριέρα του.

Οι διαδρομές του αδήλωτου χρήματος

Το πόρισμα της Deloitte για την Ανόρθωση πιστοποιεί άγραφη διακίνηση χιλιάδων ευρώ

Του ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ διακινούνταν σε μετρητά στην Ανόρθωση χωρίς αποδείξεις, όπως προκύπτει από έκθεση της Deloitte, η οποία καλύπτει την περίοδο 1η Μαΐου - 30 Νοεμβρίου 2008. Σύμφωνα με το πόρισμα, την οικονομική πτυχική του οποίου αποκαλύπτει η «Κ», 626.000 ευρώ δόθηκαν ως εισφορές, χωρίς να περαστούν στα βιβλία, όπως έγινε και με πληρωμές ύψους 425.700. Ο κ. Σάββας Κάκος φέρεται να έδωσε εισφορά 224.600 ευρώ στον κ. Ανδρέα Παντελή, χωρίς να κρατήσει απόδειξη, ενώ του έδωσε και 50.000 ευρώ απ' τα χρήματα του σωματείου, πάλι χωρίς απόδειξη. Ο κ. Παντελής υποστηρίζει ότι πλήρωσε 60.000 ευρώ στον Πάουλο Κόστα, χωρίς απόδειξη, ενώ πληρωμή 225.700 ευρώ προς τον Κετοπάγια αμφοβήταται από το Δ.Σ., παρά την ύ-

πη δικαστική διαμάχη μεταξύ του Σωματείου και του κ. Ανδρέα Παντελή», όπως αναφέρει η Deloitte (καταρτίπτοντας κατά καιρούς ισχυρισμούς ότι το πόρισμα ενοχοποιεί τον κ. Παντελή), η Ανόρθωση αξιώνει 504.299 ευρώ από τον πρώην πρόεδρό της. Τα μισά, περίπου, είναι εισφορές του κ. Κάκου, για τις οποίες δεν υπάρχουν αποδείξεις, ενώ τα υπόλοιπα αφορούν τα χρήματα που πήρε ο κ. Κετοπάγια, για τα οποία υπάρχει απόδειξη υπογεγραμμένη από τον Γεωργιανό, που δεν αναγνωρίζεται από το Δ.Σ. Αξίζει να σημειωθεί πως η Deloitte είναι η εταιρεία που προσελήφθη για να εξετάσει την επίμαχη περίοδο και με βάση την έκθεσή της συντάχθηκε το κατηγορητήριο. Επιπλέον, βάσει της έκθεσης των ελεγκτών του σωματείου (KPMG), αξιώνονται κι άλλα ποσά, για τα οποία οι διοικούντες θεωρούν υπεύθυνο τον Παντελή.

Καταδίκη για την Galaxy

Από τον κ. Παντελή υπάρχει απαίτηση και για τα χρήματα που η Ανόρθωση υποστηρίζει ότι της οφείλει η Galaxy Travel Services Ltd, συμφερόντων Κλείτου Παντελή. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας καταδίκασε ερήμην στις 29/09/2009 τον κ. Ανδρέα Παντελή για 103.390 ευρώ. Ο κ. Παντελής δεν εμφανίστηκε στο δικαστήριο, υποστηρίζοντας πως δεν είναι ούτε ιδιοκτήτης ούτε αξιωματικός της εταιρείας. Σύμφωνα με τον ίδιο, είχε λάβει υπόσχεση από τους τότε διοικούντες την «Κυρία» ότι η υπόθεση θα αποσυρόταν. Οι νομικοί σύμβουλοι της Ανόρθωσης σημειώνουν πως παρήλθε η προθεσμία υποβολής έφεσης και η υπόθεση έχει τελεσιδικήσει.

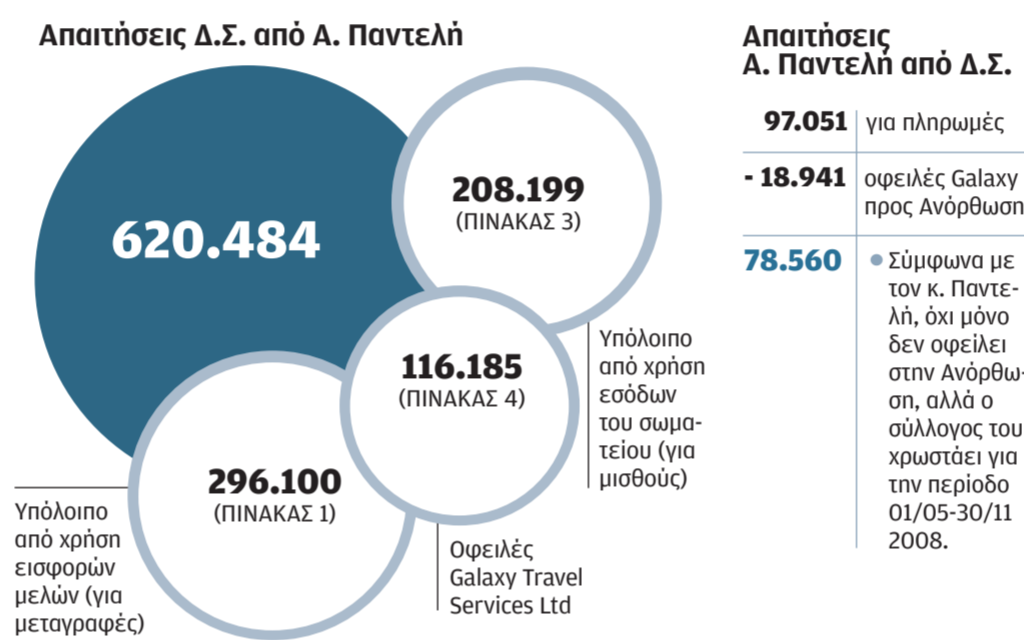
Αμφισβητούν τον Τιμούρ

Φαίνεται πως δεν υπάρχει περίπτωση επιστροφής στην Ανόρθωση του κ. Κετοπάγια, όσο διοικούν οι άνθρωποι που δεν αναγνωρίζουν την υπογραφή του σε απόδειξη πληρωμής αλλά και οι οποίοι όρισαν οικονομικό έλεγχο προκειμένου να διαπιστώσουν τα εισοδήματά του. Περίπου τα μισά από τα χρήματα που διεκδικούν από τον κ. Παντελή είχαν αποδέχτη τον κ. Κετοπάγια, όπως επιβεβαιώνει ο Γεωργιανός. Από την 01/05/2008 μέχρι τις 30/11/2008 ο κ. Κετοπάγια φέρεται να εισέπραξε 556.060 ευρώ, 330.360 με την έγκριση του Δ.Σ. και 225.700 χωρίς έγκριση. Πρόκειται για χρήματα που του έδωσε ο Ανδρέας Παντελής προς αντιμετώπιση έκτακτου προσωπικού προβλήματος. Το πρώιμο του Κετοπάγια για την κατάκτηση του πρωταθλήματος ήταν 16.915 ευρώ και 70.000 ευρώ για την είσοδο στους ομίλους του Τοάμπιονς Λιγκ. Μέχρι τον Μάιο του 2008 έπαιρνε 10.000 ευρώ τον μήνα, ενώ κατόπιν ο μισθός του διπλασιάστηκε. Η Ανόρθωση του έδωσε άλλες

Ο κ. Κάκος φέρεται να έδωσε στον κ. Παντελή πάνω από 200 χιλιάδες ευρώ χωρίς να πάρει απόδειξη, ενώ ο πρώην πρόεδρος υποστηρίζει ότι η Ανόρθωση του οφείλει 78.560 ευρώ, για την περίοδο 1η Μαΐου - 30 Νοεμβρίου 2008.

Το πόρισμα της Deloitte για την Ανόρθωση

55.000 για τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2008. Πήρε επίσης και 11.000 ως επιπλέον πριμ από τον κ. Παντελή για την κατάκτηση του πρωταθλήματος.

Η σχέση με την Quality

Μέσα από το πόρισμα προκύπτουν οι ακριβείς όροι της συμφωνίας με την Quality για τη διαχείριση του μάρκετινγκ, τους οποίους πρόσφατα ο κ. Κούσιος υποστήριξε πως αγνοούσε. «Το σωματείο έχει συνάψει συμφωνία μάρκετινγκ με την εταιρεία Quality για τον χρόνο των τριών χρόνων, έναντι μηνιαίων πληρωμών ύψους 137.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ). Ως αντάλλαγμα η Quality θα έχει τη διαχείριση και λειτουργία των καντινών, εστιατορίων, μπαρ, καταστημάτων, μουσική, τη διαχείριση των ταμπελών και διαφημίσεων εντός, περιμετρικά και εκτός του γηπέδου και των διαφημίσεων στις στίβες των ποδοσφαιρικών ομάδων», αναφέρεται χαρακτηριστικά για τη συμφωνία του 2008. Οπότε, αν η Ανόρθωση δεν ε-

ξασφαλίζει 1,6 εκατ. ευρώ ετησίως από αυτές τις πηγές, ο κ. Κάκος θα πληρώνει τη διαφορά (όπως δεσμεύτηκε), μέχρι τον Μάιο του 2011. Ο κ. Κούσιος είπε πως αν υπολογίσουμε και τα έσοδα από τη φανέλα, τότε το ποσό καλύπτεται.

Τα μόνους του Τοάμπιονς Λιγκ

Όπως προκύπτει από το πόρισμα, η UEFA απέστειλε στην Ανόρθωση 5,4 εκατ. ευρώ. Τα 3 εκατ. αφορούσαν πριμ πρόκρισης και τα 2,4 εκατ. μόνους συμμετοχής σε έξι αγώνες (600.000 ευρώ ανά αγώνα). Κατόπιν η UEFA πρόεξε να έστειλε (μέσω της ΚΟΠ) άλλα 2.152.000, που αφορούσαν τα χρήματα από τους βαθμούς που συνέλεξε η ομάδα (1,5 εκατ. ευρώ) και το market pool (652.000). Σύμφωνα με την Ανόρθωση, τα χρήματα αυτά μπήκαν στα ταμεία τον Δεκέμβριο του 2008 και περιλαμβάνονται στην έκθεση της KPMG για το 2008. Εππροσθέτως, έγινε άλλη μια πληρωμή, 326.000 ευρώ, το πρώτο εξάμηνο του 2009.

1 Εισφορές μελών προς Α. Παντελή, που δεν περιλαμβάνονται στα βιβλία

	Σύνολο	Επιβεβ. από Α. Παντελή	Μη επιβεβ. από Α. Παντελή
Σάββας Κάκος	374.600	150.000	224.600
Αντώνης Δημητρίου	186.500	150.000	36.500
Χρ. Γεράνης	15.000	15.000	-
Μετρητά του Σωματ.	50.000	-	50.000
Σύνολο	626.100	315.000	311.100

Ποσά που δαπανήθηκαν

Μεταγραφή Σκοπελίτη	290.000
Μεταγραφή Ντομπρασίνοβιτς	40.000
Σύνολο	330.000
Διεκδικούμενο ποσό	296.100

2 Τρεχούμενος Α. Παντελή

	Υπόλοιπο 1.1.2008	(59.771)
Εισπράξεις		
Έσοδα ενοικίων	17.000	
Εισιτήρια αγώνων	394.500	
Σύνολο	411.500	

Πληρωμές για το Σωματείο

Μισθοί (Κετοπάγια - Τσέντια)	23.530
Υπόλοιπο 30.11.2008	328.199
Αναγνωρισμένες πληρωμές	120.000
Διεκδικούμενο ποσό	208.199

3 Πληρωμές από Α. Παντελή, που δεν περιλαμβάνονται στα βιβλία

	Σύνολο	Αποδεκτές από Δ.Σ	Μη αποδεκτές από Δ.Σ.
Τιμούρ Κετοπάγια	315.700	90.000	225.700
Πάουλο Κόστα	60.000	-	60.000
Κ. Χριστοδούλου (ατζέντης)	35.000	15.000	20.000
Ι. Παπαδόπουλος (ατζέντης)	15.000	15.000	-
Σύνολο	425.700	120.000	305.700

4 Τρεχούμενος Λ/σμός Galaxy

	Με βάση θέσεις Δ.Σ.	Με βάση θέσεις Α. Παντελή
Υπόλοιπο	(11.203)	(84.449)
Εισπράξεις από εισιτήρια	78.390	78.390
Κατάθεση προς όφελος Galaxy	25.000	25.000
Εισπράξεις από εισιτήρια	23.998	-
Τελικό διεκδικούμενο υπόλ.	116.185	18.941

* Ο Ανδρέας Παντελής καταδικάστηκε ερήμην στις 28.09.2009 για διεκδικούμενες οφειλές της Ανόρθωσης προς την Galaxy, 78.390 και 25.000 ευρώ.

Το σχέδιο δράσης της Οικουμενικής Επιτροπής για την Ανόρθωση

Σε τέσσερις άξονες θα στηριχθεί η προσπάθεια επαναφοράς του συλλόγου, που θα έχει χρονικό ορίζοντα μέχρι το ερχόμενο καλοκαίρι

Του ΣΙΜΩΝ ΠΑΦΙΤΗ

Πυραμιδοειδές σχήμα θα έχει το νέο μοντέλο διαχείρισης της Ανόρθωσης. Στην κορυφή της οικουμενικής επιτροπής θα βρίσκεται ο επίτιμος πρόεδρος Κίκης Κωνσταντίνου, που μαζί με τους Αντώνη Δημητρίου, Κυριάκο Κούσιο, Κрис Γεωργιάδη και Σάββα Κάκο φιλοδοξούν να αποτελέσουν μια πενταμελή επιτροπή ευρείας ή έστω αυξημένης αποδοχής. Η συγκεκριμένη επιτροπή θα έχει τον πρώτο λόγο στην προσπάθεια ενό-

Δεδομένη θεωρείται η διεξαγωγή φιλικού στην Κύπρο, με αντιπαλο μεγάλη ευρωπαϊκή ομάδα

πτας δυνάμεων και αποτελεσματικές διαχειρίσεις όλων των θεμάτων που αφορούν την Ανόρθωση, μέσω υποεπιτροπών. Σύμφωνα με το οργανόγραμμα, το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται κάτω από τους συντονιστές, ενώ παραπλεύρως αυτού τοποθετούνται οι επιτροπές για το ποδοσφαιρικό τμήμα, το οικονομικό κομμάτι, τους εορτασμούς για τα 100χρονα και το εκτελεστικό σώμα του συλλόγου. Η οικουμενική επιτροπή θα έχει ζωή μέχρι το τέλος της περιόδου και ο στόχος

της είναι να βγάλει την Ανόρθωση από το αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει αγωνιστικά, οικονομικά και διοικητικά. Παράλληλα, θα δρομολογήσει εξελίξεις για τη μετέπειτα πορεία του διοικητικού σκηνικού στην ομάδα της Αμμοχώστου.

Κατά τη διάρκεια της βδομάδας υπήρξαν έντονες και καθημερινές διαβουλεύσεις μεταξύ των συντονιστών για τη δημιουργία πλάνου δράσης, αλλά και για την εξεύρεση προέδρου για το διοικητικό σχήμα. Ο Κίκης Κωνσταντίνου πρότεινε για πρόεδρο τον Σάββα Κάκο, ο οποίος όμως αρνήθηκε, παρά τις πιέσεις που δέχθηκε από τον επίτιμο.

Το όνομα του Χρίστου Γεράνη απορρίφθηκε από το διοικητικό συμβούλιο του κ. Κούσιου, ενώ ο Κίκης Κωνσταντίνου ήταν κάθεται αντίθετος στην εισήγηση να συνεχίσει ο Κυριάκος Κούσιος στην προεδρία. Ενήμερος για τις εξελίξεις ήταν από το απόγευμα της Τετάρτης ο δήμαρχος Αμμοχώστου, Αλέξης Γαλανός, ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», είχε συνάντηση με τον Κίκης Κωνσταντίνου αρκετά πριν τη Γενική Συνέλευση.

Το ποδοσφαιρικό τμήμα

Αν και το... ποτάμι δεν γυρίζει πίσω, αφού τα λάθη του καλοκαιριού έγιναν και κόστισαν στον σύλλογο, εντούτοις η συγκεκριμένη επιτροπή θα τρέξει διάφορα θέματα με στόχο να αλ-

Ο Κίκης Κωνσταντίνου πρότεινε για πρόεδρο τον Σάββα Κάκο, αλλά ο τελευταίος αρνήθηκε. Ο επίτιμος «έκοφος» τις προεδρικές φιλοδοξίες του Κυριάκου Κούσιου.

λάξει το σκηνικό. Οι κυανόλευκοι θα προχωρήσουν σε άλλες δύο μεταγραφές, ενός επιθετικού και ενός αμυντικού, ενώ δεν αποκλείεται τον δρόμο που πήραν οι Κονιστρε και Μεντίνια να τον ακολουθήσουν κι άλλοι. Την ίδια ώρα, θα ασκηθεί επιπλέον πίεση στον Μπόμπαν Κριστόβιτς, από τον οποίο δεν είναι κρυφό πια στην «Κυρία» δεν είναι ευχαριστήσιμοι, καθώς αναμένουν πολύ περισσότερα.

Οικονομικός τομέας

Το ένα εκατομμύριο πλσιάζουν οι εισφορές από μέλη, νυν και πρώην παρόντες της Ανόρθωσης, σε διάστημα μόλις μιας βδομάδας. Η φυσιογνωμία του Κίκης Κωνσταντίνου έπεισε πολλούς να βάλουν πολύ βαθιά το χέρι στην τσέπη με αποτέλεσμα στα ταμεία να μπει άμεσα ένα σημαντικό ποσό για υλοποίηση των άμεσων υποχρεώσεων. Σύμφωνα με τα λεχθέντα, όσοι έδωσαν και θα δώσουν λεφτά, θα πάρουν μετοχές της εταιρείας, εάν αυτά συσταθεί μέχρι τον Απρίλιο. Διαφορετικά θα πάρουν μετοχές της Κτηματικής. Ρόλος της επιτροπής αυτής είναι η εξεύρεση πόρων και η ενδελεχής εξέταση των οικονομικών δεδομένων του σωματείου.

Επιτροπή για την εταιρεία

Εξαιρετικά σημαντικός είναι ο ρόλος της επιτροπής που θα έχει την ευ-

Πληρωμές σε μεταγραφές και ατζέντηδες

Η ακριβότερη μεταγραφή της Ανόρθωσης το καλοκαίρι του 2008 ήταν ο Σεντρίκ Μπαρντόν, καθώς η Μπνέι Γεχούντα πήρε 269.000 ευρώ και ο ατζέντης του 25.000 ευρώ. Ακολούθησε ο Σκοπελίτης, για τα δικαιώματα του οποίου δόθηκαν 200.000 ευρώ στον Ατρόμητο Αθηνών. Για τον Πάουλο Κόστα δόθηκαν 50.000 ευρώ στον Άρη Λεμεσού. Φεύγοντας, ο Μπιοβεντούρα έφερε στα ταμεία 220.000 ευρώ - τις 20.000 ευρώ πήρε ο ατζέντης του. Συνολικά 54.000 ευρώ δόθηκαν στους δύο ατζέντηδες του Σάββα, ενώ 15.000 ευρώ πήρε ο ατζέντης του Λεϊβακάμπεσι και 8.000 ευρώ ο ατζέντης του Ανδρέα Κωνσταντίνου.

Σχεδιάζοντας από τώρα για το καλοκαίρι

Στον ΑΠΟΕΛ παρακολουθούν διακριτικά εκλεκτές περιπτώσεις, οι οποίες ενδεχομένως να τους ενδιαφέρουν στο άμεσο μέλλον

ΤΟΥ ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Με δεδομένο το γεμάτο ρόστερ της Ομόνοιας και τη χαοτική διαφορά που κορμίζει τους «αιώνιους» από τους ανταγωνιστές τους, ο ΑΠΟΕΛ μοιάζει ι-δανική επιλογή για κάποιον ποδοσφαιριστή που δεν θεωρείται σταρ, αλλά έχει φιλοδοξίες να γίνει τέτοιος. Αυτό δίνει την ευχέρεια στους γαλαζοκίτρινους να θέτουν εκείνοι τους όρους (τουλάχιστον στο εγχώριο μεταγραφικό παιχνίδι), ξέροντας πως δύσκολα ένας παίκτης θα κλείσει αλλού προτού τους ακούσει – μέχρι και ο Ανδρέας Αβραάμ προτάθηκε στον ΑΠΟΕΛ, αλλά απορρίφθηκε λόγω κόστους, πριν κλείσει στην Ομόνοια. Το τιμ του Ιβάν Γιοβάνοβιτς έχει ξεχωρίσει 6-7 περιπτώσεις παικτών που αγωνίζονται σε κυπριακές ομάδες, όλοι τους παιδιά των '80s, που παρακολουθούνται με την προοπτική κάποια στιγμή να τους προταθεί συμβόλαιο για τη νέα σεζόν, αν στον Αρχάγγελο πεισθούν για την αξία τους.

Η απόκτηση αμυντικού μέσου και αριστερού μπακ είναι οι προτεραιότητες του Ιβάν Γιοβάνοβιτς.

Τι θα φέρει ο Άγιος Βασίλης στον Αρχάγγελο

Η ανάγκη να πάρει ανάσες ο Νούνο Μοράις είναι κάτι παραπάνω από δεδομένη, καθώς, λόγω της αποστοροφής του Γιοβάνοβιτς στο ροτέισον, δεν είχε χάσει λεπτό στα πρώτα 14 ματς πρωταθλήματος και αυτή την περίοδο εμφανίζεται εξαντλημένος. Ο Μικαήλ θεωρείται ξένο σώμα, Μπρούσε και Σασιάς δεν παίρνουν ευκαιρίες, με αποτέλεσμα στην πρώτη γραμμή να μείνουν μόνο Μοράις και Πίντο, τη στιγμή που πάντα ο Γιοβάνοβιτς παίζει με δυο «κόφτες». Η θέση του αμυντικού χαφ είναι η πρώτη που κοπάζουν να ενισχύσουν οι γαλαζοκίτρινοι. Γι' αυτό και προχώρησαν στη βολιδοσκόπηση του Λεονάρντο Πόνσιο, πριν ένα μήνα. Ο Αργεντινός βρίσκεται υπ' αμύν στη Σαραγόσα, η οποία, σύμφωνα με πηγές της «Κ», στο

παρόν στάδιο δεν εμφανίζεται διατεθειμένος να τον δώσει χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα. Πάντως, μόνο αν μείνει ελεύθερος θα ενδιέφερε. Η απόκτηση ανασταλτικού μέσου είναι αρκετά πιθανή ενόψει Ιανουαρίου, με την προοπτική να βρεθεί ελεύθερος (ή φτηνός) ποιοτικός παίκτης κάτω των 30. Ενίσχυση θέλει και το αριστερό άκρο της άμυνας, με δεδομένη την αποχώρηση του Κουτσόπουλου τον Ιανουάριο και την προδιαγραφόμενη αποχώρηση του Μάριου Ηλία. Πολλά θα κριθούν και από το πόσο θα ανταποκριθεί ο Αλεξάνδρου, τον οποίον ο Γιοβάνοβιτς από το καλοκαίρι ήθελε να βαφτίσει αριστερό μπακ. Το ενδεχόμενο ο ΑΠΟΕΛ να κάνει πάνω από δύο μεταγραφές τον Γενάρη θεωρείται απομακρυσμένο.

Βάντσε Σίκο

Ομάδα: Εθνικός Άκνας
Εθνικότητα: Σκοπιανός
Ηλικία: 25
Θέση: Κεντρικός αμυντικός

Το ότι τελευταία στην Εθνική Σκοπιών παίζει βασικός και ο Γκριντσόφφ είναι αναπληρωματικός, αποτελεί ένδειξη για την αξία του. Κάποτε αποκτήθηκε ως τεράστιο ταλέντο από τον Ολυμπιακό, όμως δεν στέριωσε στο «Γ. Καραϊσκάκης». Διανύει την τρίτη του χρονιά στην Κύπρο, είναι βασικός και αναντικατάστατος (πέτυχε ένα γκολ) και παρακολουθείται από τον Γιοβάνοβιτς, στον οποίο αρέσει η ιδέα να τον κάνει δί-δυμο στο κέντρο άμυνας μαζί με τον συμπατριώτη του. Το συμβόλαιο του με τον Εθνικό λήγει το καλοκαίρι.

Μάικ Μμπούγια

Ομάδα: Δόξα
Εθνικότητα: Βέλγος
Ηλικία: 28
Θέση: Πλάγιος αμυντικός

Πλάγιος μπακ με τα προσόντα του δεν υπάρχουν πολλοί στο κυπριακό πρωτάθλημα, καθώς πρόκειται για γρήγορο ποδοσφαιριστή, με καίριες τοποθετήσεις στην άμυνα και αποτελεσματικές επεμβάσεις, που διαθέτει στο ρεπερτορίο του καλές επιθετικές κινήσεις. Ήρθε από τη β' κατηγορία Ολλανδίας όπου έπαιζε τα τελευταία χρόνια και ήταν η πρώτη λοκαίρινη μεταγραφή της Δόξας. Στο ματς με τον ΑΠΟΕΛ έκανε ένα από τα καλύτερα φετινά του παιχνίδια και αυτός ήταν ο λόγος που κέρδισε μια θέση στο μπλοκάκι του Γιοβάνοβιτς. Έχασε μόλις ένα ματς φέτος, λόγω τιμωρίας.

Βινσέντ Λαμπάν

Ομάδα: Ανόρθωση
Εθνικότητα: Γάλλος
Ηλικία: 26
Θέση: Μέσος

Δημοσιογραφικές πληροφορίες τον συνδέουν με τον ΑΠΟΕΛ, παρότι έχει συμβόλαιο με την ομάδα του μέχρι το καλοκαίρι του 2012. Παρά τη δέσμευση με τον σύλλογό του, εντούτοις είναι υπό παρακολούθηση και αναζητούνται τρόποι να ντυθεί στα γαλαζοκίτρινα, καθώς φέρεται να αρέσει στον Γιοβάνοβιτς. Δεν υπάρχει αμφιβολία για το αν ένας τόσο ποιοτικός δημιουργικός μέσος θα έβρισκε θέση στον Αρχάγγελο. Είναι στην Κύπρο από το 2005, το 2007 ο Κετοπάγια τον ανακάλυψε στον Διγενή, ενώ φέτος ήταν 12 φορές βασικός με δυο γκολ, πριν τραυματιστεί στο τελευταίο ματς.

Νταβίντ Καϊάδο

Ομάδα: Ολυμπιακός
Εθνικότητα: Πορτογάλος
Ηλικία: 23
Θέση: Επιθετικός μέσος

Το καλοκαίρι ο Πάμπος Χριστοδούλου μιλάγε για έναν παίκτη που θα μας άφηνε με το στόμα ανοικτό. Δεν του πήρε πάνω από τρεις αγωνιστικές για να κερδίσει θέση βασικού σε ένα από τα δύο «φετερά» της ομάδας. Θέλει λόγω της ερωτικής σχέσης που έχει με την μπάλα, όμως πρόκειται για ακατέργαστο ταλέντο. Ξεκίνησε από τη Σπρίνγκ Λισαβόνας – έπαιξε εκεί μόλις μια φορά – πριν από πέντε χρόνια. Δεν έχει παραστάσεις από ψηλό επίπεδο και αυτό καθιστά κάπως απομακρυσμένο το ενδεχόμενο μεταγραφής στον ΑΠΟΕΛ. Ξεπέρασε τον έντονο εσωτερικό ανταγωνισμό και έπαιξε σε όλους τους φετινούς αγώνες της ομάδας, πετυχαίνοντας ένα γκολ. Είναι χαφ που δεν σκοράρει.

Γκονζάλο Καμπέρα

Ομάδα: Δόξα
Εθνικότητα: Αργεντινός
Ηλικία: 22
Θέση: Επιθετικός μέσος

Ίσως πρόκειται για μοναδική περίπτωση, αν σκεφτούμε την ποιότητα και την πληρότητα του ως ποδοσφαιριστή, σε συνδυασμό με την ηλικία του (τον ερχόμενο μήνα κλείνει τα 22). Οι γαλαζοκίτρινοι τον παρακολουθούν από κοντά και δείχνουν να ενδιαφέρονται. Ο παίκτης όμως ανήκει στην Μπόκα Τζούνιορς και σε γραφείο μάνατζερ, που έχουν θέσει ρήτρα ύψους ενός εκατ. ευρώ. Πάντως, για να τον στείλουν δανεικό στην Κύπρο, πάει να πει πως η τιμή είναι διαπραγματεύσιμη. Δεν έχει χάσει αγώνα φέτος, έχοντας σκοράρει και τρία γκολ.

Ράμος Κριστοβάο

Ομάδα: Ανόρθωση
Εθνικότητα: Πορτογάλος
Ηλικία: 27
Θέση: Πλάγιος μέσος

Διανύει τη δεύτερή του σεζόν στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» και είναι και φέτος βασικός (έχει δυο γκολ), όμως το συμβόλαιο του εκπνέει το καλοκαίρι και παρότι επιθυμεί να συνεχίσει στη Λάρνακα, εντούτοις δεν θα τον χάλαινε να μετακομίσει στη Λευκωσία, αν έβρισκε καλύτερες συνθήκες. Με τρεις δεξιοπόδαρους πλάγιους μέσους στο ρόστερ, οι πιθανότητες ο ΑΠΟΕΛ να κινηθεί έντονα γι' αυτόν είναι περιορισμένες, αλλά όχι ανύπαρκτες, ειδικά αν η πλευρά του παίκτη κάνει την πρώτη κίνηση.

Βλέπεις τα μεγαλύτερα αγγλικά ντέρμπι! Σερφάρεις απεριόριστα & μιλάς χωρίς πάγιο!

LV LV SPORTS 1 LV SPORTS 2 A LV PREMIER HD LV SPORTS HD

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΝΤΕΡΜΠΙ ΤΗΣ BARCLAY'S PREMIER LEAGUE
ΖΩΝΤΑΝΑ & ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΣΤΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΤΗΣ LTV!

CHELSEA – MANCHESTER UTD*

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ / 18:00 / ΑΛΦΑ

ΚΑΙ ΣΕ HIGH DEFINITION ΑΠΟ ΤΟ LTV PREMIER HD!

* Ζωντανά στο διαδίκτυο στο www.ltvliveweb.com

Στο πιο ολοκληρωμένο πακέτο ψυχαγωγίας και επικοινωνίας από την LTV

8 ΚΑΝΑΛΙΑ LTV

+
40 τοπικά & διεθνή κανάλια

INTERNET ΜΕΧΡΙ 10Mbps

Απεριόριστο internet
με ταχύτητα μέχρι και 10Mbps

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΧΩΡΙΣ ΠΑΓΙΟ ΣΥΤΑ

Μειωμένες τιμές σε κλήσεις
εσωτερικού και εξωτερικού

Μόνο από

€69

.90 /μήνα

ΔΩΡΕΑΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Γίνε τώρα συνδρομητής στο
22392239
www.lumieretv.com

Η υπηρεσία LTV 3PLAY είναι διαθέσιμη σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα
και παρέχεται μέσω του δικτύου της CABLENET COMMUNICATIONS LTD.

LTV 3PLAY
Όλα σε 1 από την LTV!

Σφυρίζουν αδιάφορα οι μέτοχοι

Οι πέντε αρνητικοί πρωταγωνιστές της «χειρότερης περιόδου στην ιστορία του Απόλλωνα»

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Η έννοια των λέξεων «μέτοχοι-αμέτοχοι» έχει πλέον καθιερωθεί στην απολλωνίστικη γλώσσα και παραπέμπει σε συγκεκριμένα πρόσωπα που ανήκουν στο μετοχικό σώμα και τα οποία ασκούν σημαντική επιρροή στα διοικητικά της λεμσιανής ομάδας. Η ορολογία δημιουργήθηκε τον τελευταίο καιρό, οπότε και ο σύλλογος βρίσκεται σε παρατεταμένη διοικητική κρίση, που πηγάζει κυρίως από το οξύ οικονομικό πρόβλημα. Στις τάξεις των οπαδών επικρατεί η άποψη ότι η άρχουσα τάξη στην απολλωνίστικη κοινωνία είναι και η πλέον υπεύθυνη για την παρούσα τραγική κατάσταση που επικρατεί. Columbia, Ηλίας Νεοκλέους, Νίκος Κιρζής, Φρέντι Τζον Πολ και Φριζος Σαββιδής είναι οι αρνητικοί πρωταγωνιστές στο χρονικό διάστημα που ο Ανδρέας Μιχαηλίδης χαρακτήρισε ως τη χειρότερη περίοδο στην ιστορία του συλλόγου.

Αιτία το οικονομικό

Στη φάση που έφτασε η ομάδα, κανείς δεν μπορεί να κρυφτεί πίσω από το δάκτυλό του. Οι υπεύθυνοι για την κατάσταση δεν μπορεί να είναι άλλοι από αυτούς που έχουν στην κατοχή τους τα μεγαλύτερα μερίδια ανάμεσα στο μετοχικό σώμα της ποδοσφαιρικής εταιρείας: οι μέτοχοι, δηλαδή. Εδώ και μήνες η εταιρεία ταλαιπωρείται από το διοικητικό αδιέξοδο, αφού κανείς δεν βγαίνει μπροστά για να αναλάβει τις τύχες της. Το διοικητικό πρόβλημα έχει ως ρίζα τη «μαύρη τρύπα» στα λογιστικά της εταιρείας, που αποτρέπει τον όποιο ενδιαφερόμενο να εμπλακεί. Η Columbia, κύριος οικονομικός αιμοδότης των τελευταίων δεκαετιών, έχει σταματήσει να ενισχύει τα ταμεία και αυτό έφερε τη διοικητική «γύμνια», αφού το κεφάλαιο δεν υπάρχει για να μπορεί κάποιος να το διαχειριστεί, όπως συνέβαινε τα τελευταία χρόνια. Η κακοδιαχείριση και η αδιαφάνεια που υπήρχε στα διοικητικά -οικονομικά δημιουργήσαν μια κατάσταση που όμοιά της δεν υπήρξε ποτέ πριν στον Απόλλωνα.

COLUMBIA

Ανιγματική...

Η εταιρεία, διά μέσου των εκπροσώπων της, άφησε εδώ και καιρό να εννοηθεί ότι θα αποχωρήσει. Μολονότι έχει σταματήσει την οικονομική ενίσχυση, οι εκπρόσωποι της δίνουν το παρών τους στις συγκεντρώσεις που γίνονται, ενώ η εται-

Τα καμλωμένα κεφάλια είναι καθημερινό φαινόμενο στο Κολότσι, καθώς η κατάσταση έχει φτάσει στο απροχώρητο.

Ο κόσμος θεωρεί τους μεγαλομετόχους ως τους κύριους υπεύθυνους του προβλήματος

ρεία εξακολουθεί να διατηρεί το μεγαλύτερο μερίδιο των μετοχών. Για την παρούσα κατάσταση δεν μπορεί να μην έχει άμεση ευθύνη, αφού εκπρόσωποι της συμμετείχαν στα συμβούλια των τελευταίων χρόνων, ενώ η επιρροή της ανάμεσα στους διοικούντες ήταν πάντοτε ισχυρή.

ΗΛΙΑΣ ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ

Μόνο για το γήπεδο

Μπήκε για τα καλά στην επικαιρότητα, αφού εμφανίστηκε ως ο άνθρωπος που πήρε την πρωτοβουλία για να ανεγείρει, μαζί με την ομάδα της οποίας ηγείται, το ιδιόκτητο γήπεδο στο Κολότσι. Η εμφάνισή του δημιουργήσε κλίμα αισιοδοξίας, αφού πολλοί

ισχυρίστηκαν ότι η οικονομική του ευμάρεια, σε συνδυασμό με το «καθαρό» παρελθόν του στα διοικητικά, θα μπορούσαν να φέρουν μια νέα τάξη πραγμάτων. Δείχνει να ενδιαφέρεται περισσότερο για το τι μέλλει γενέσθαι στο γηπεδικό, παρά για την ομάδα.

ΦΡΕΝΤΙ ΤΖΟΝ ΠΟΛ

«Μαύρο πρόβατο»

Θεωρείται το «μαύρο πρόβατο» ανάμεσα στους μετόχους. Οι σχέσεις του με κάποιους δεν είναι οι καλύτερες, αφού αρκετές φορές εναντιώθηκε είτε προς την Columbia είτε ακόμη και προς τον Νίκο Κιρζή. Οι όποιες προτάσεις του δεν βρήκαν ανταπόκριση και εξακολουθεί να μην ανήκει σε καμία από τις «ομάδες» που υπάρχουν ανάμεσα στους μετόχους.

ΝΙΚΟΣ ΚΙΡΖΗΣ

Από τους λίγους που βοηθούν

Αναμφισβήτητα αγαπά τον σύλλογο, τον οποίο η οικογένειά του υπηρετούσε για πά-

ρα πολλά χρόνια. Ως επικεφαλής του ποδοσφαιρικού τμήματος προσπάθησε να φτιάξει μια ομάδα που θα πρωταγωνιστούσε, ωστόσο κάποιες εμμονές του τον ανάγκασαν να αποχωρήσει χωρίς να πετύχει κάτι σημαντικό. Οι πληροφορίες τον θέλουν να ετοιμάζει την επιστροφή του, όμως ο ίδιος το έχει διαφεύσει επανειλημμένα. Είναι από τους λίγους που βάζουν λεφτά όποτε χρειάζεται, ενώ όταν αποχώρησε από τη διοίκηση άφησε «καθαρά» λογιστικά βιβλία.

ΦΡΙΖΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

Αποστασιοποιημένος...

Έχει πλέον αποστασιοποιηθεί πλήρως. Επί της προεδρίας του η ομάδα κέρδισε το κύπελλο, ωστόσο το οικονομικό πρόβλημα άρχισε να ταλαιπωρεί την εταιρεία. Ευθύνεται και για τον κακό προγραμματισμό που έγινε το περασμένο καλοκαίρι, αφού μαζί με τον Γιώργο Παυλιδίδη απέτυχαν να κρατήσουν τον κορμό των παικτών που κέρδισαν το κύπελλο.

Απέρριψε (για φέτος) τον Νικολαΐδη η FIFA

Διεθνής αλλά από το 2012 θα γίνει ο Χρίστος Νικολαΐδης. Το σήμα της FIFA που έφερε για τους αγώνες φούτσαλ, του στέρνεσε την ευκαιρία διεθνοποίησης από φέτος, καθώς η Παγκόσμια Ομοσπονδία απαγορεύει σε έναν διαιτητή να μεταπηδάσει απευθείας από το φούτσαλ στο ποδόσφαιρο. Η ΚΟΠ πρότεινε τον 35χρονο ρεφ για διεθνή, όμως η FIFA τον απέρριψε, αφού ήταν εν ενεργεία διεθνής διαιτητής φούτσαλ. Έτσι, αφενός η πεντάδα των Τρύφωνος, Τράττου, Σταμάτη, Παναγή και Αναστασίου - των Κύπριων διεθνών ρεφ δηλαδή - έμεινε αμετάβλητη, αφετέρου ο Νικολαΐδης αφαιρέθηκε από τη λίστα των διεθνών διαιτητών φούτσαλ, ώστε να μπορεί να πάρει σήμα διεθνή για το 2012. Πρώτος υποψήφιος για αποχώρηση από την πεντάδα θεωρείται ο Γιάννης Αναστασίου, που δείχνει να έχει μείνει στάσιμος και δεν παίρνει σημαντικά παιχνίδια (φέτος σφύριξε μόλις τέσσερα ματς α' κατηγορίας), στα οποία έχουν δοκιμαστεί τόσο ο Νικολαΐδης όσο και ο Βασίλης Δημητρίου, που έκαναν φέτος επτά και εννιά ματς α' κατηγορίας, αντίστοιχα. Ο «ψηλός» είναι υποψήφιος για διεθνοποίηση του χρόνου, καθώς τώρα συμπληρώνει δύο χρόνια στη μεγάλη κατηγορία, κάτι που είναι απαραίτητο για κάποιον που πάει για διεθνές (παρακολούθησε και μαθήματα Αγγλικών). Ο Σταμάτης μπορεί να μην παίρνει «καυτά» ματς στην Κύπρο, ωστόσο στα παιχνίδια που σφυρίζει έχει ψηλές βαθμολογίες και δεν μπορούσε να αφαιρεθεί από τη λίστα μόνο και μόνο για το δείπνο στη «Νεράιδα», που ήταν πειθαρχικό παράπτωμα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», πρώτοι στην αξιολόγηση της ΚΟΠ ήταν οι Τρύφωνος και Τράττος, τρίτος ο Σταμάτης, ακολουθούσαν κατά σειρά από τους Παναγή και Αναστασίου.

Η διεθνοποίηση καθυστερεί έναν χρόνο λόγω φούτσαλ.

Τελευταίος στην αξιολόγηση ήταν ο Αναστασίου

Χωρίς εξοπλισμό ο Σταυριδής

Χωρίς το σύστημα ενδοσπικονομίας πήγε στο Παφιακό ο Γιάννης Σταυριδής, για το ματς Πάφου - Εθνικού. Ο Ελλαδίτης ισχυρίστηκε πως το σύστημα ήταν χαλασμένο και δεν είχε χρόνο να πάει να πάρει το εφεδρικό. Αν το είχε, ίσως να απέφυγε να σφυρίζει φούλα για παράβαση που είδε ένα μέτρο μέσα στην περιοχή. Ως γνωστόν, ο Σταυριδής έχει διαγραφεί από τους πίνακες στην Ελλάδα και βρήκε καταφύγιο στην Κύπρο. Σ' αυτό το σημείο η Πάφος στριβίζεται για να ζητήσει επανάληψη του αγώνα.

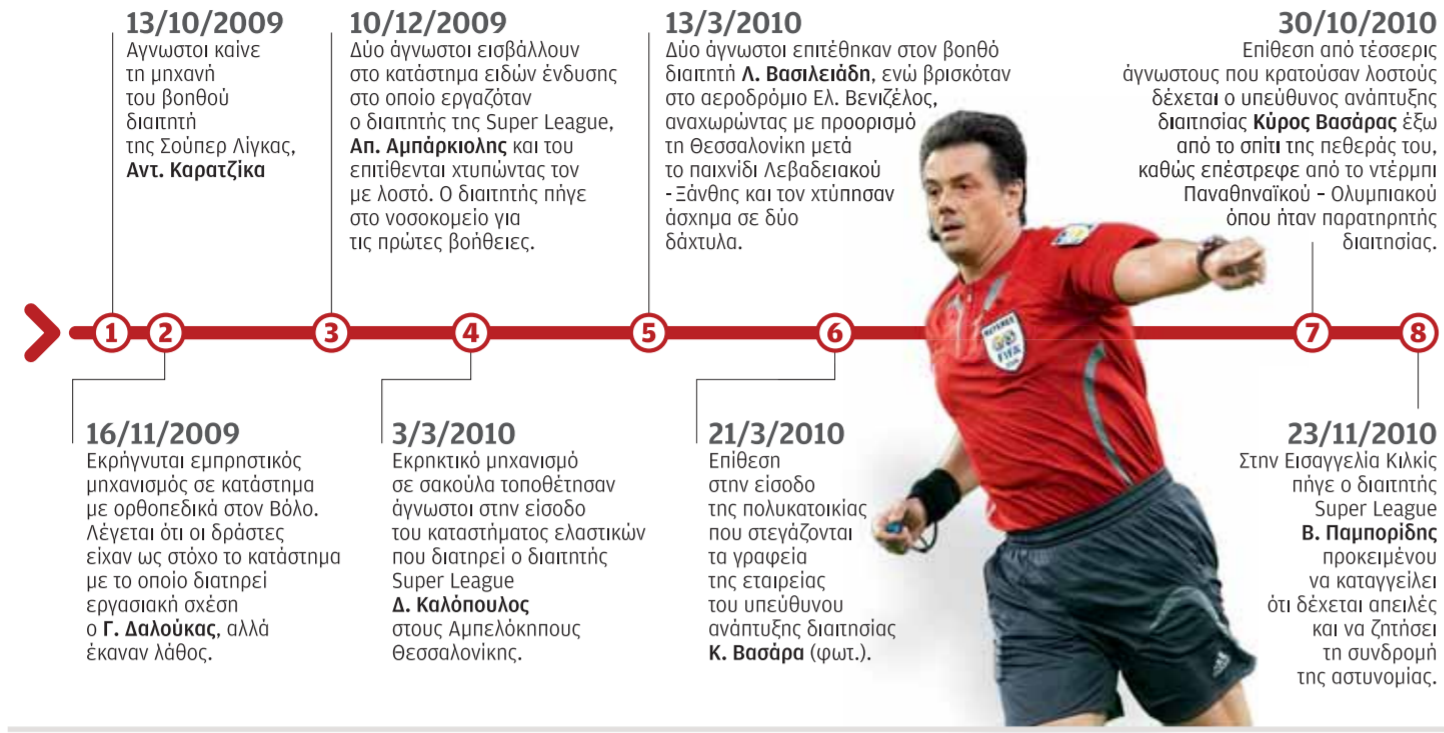
ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

2 ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΜΟΝΟ €4.50

MAN & 4 ΤΡΟΧΟΙ

Αντρικό Προνόμιο

Οι επιθέσεις από το 2009 έως σήμερα

ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ (4, 5/12/2010)
ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑ
Του **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΥ**
Τα ίδια χρήματα στον κουμπάρο

Ο διαιτητής Γ. Εθνικής **Μ. Μάμης** δέχθηκε επίθεση φιλάθλων και παραγόντων εντός αγωνιστικού χώρου στον αγώνα Καλύμνου - Ευσγόρα. Χτυπήθηκε και μεταφέρθηκε με ασθενοφόρο στο νοσοκομείο.

Ο διαιτητής **Γ. Δημάκης** δέχθηκε επίθεση στα αποδυτήρια σε αγώνα του τοπικού πρωταθλήματος Αργολίδας.

Ο διαιτητής **Μ. Καρπυπίδης** δέχθηκε επίθεση από 20 άτομα, ενώ ο αγώνας του τοπικού πρωταθλήματος Πέλλας που διαιτείεε ήταν σε εξέλιξη. Κατά σύμπτωση οι βοηθοί ήταν δύο αδελφές, η Μυρτώ και η Νικολέτα Χαρολαμπίδη, που βλέποντας την κατάσταση εγκαταστάθηκαν για να μη γίνουν στόχος.

Ο διαιτητής **Γεωργακόπουλος** που σημειωτέον είναι και αστυνομικός αναγκάστηκε να διακόψει τον αγώνα του τοπικού πρωταθλήματος Αθηνών που διαιτείεε γιατί του επιτέθηκε ποδοσφαιριστής. Ακολούθησαν κι άλλα επεισόδια και το φύλλο αγώνα συντάχθηκε στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής.

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σε καθεστώς τρόμου οι διαιτητές
Τουλάχιστον δύο που έχουν σφυριξει φέτος στο πρωτάθλημα της Σούπερ Λίγκα κατέχουν όπλο νόμιμα

Του **ΘΑΝΟΥ ΜΠΛΟΥΝΑ**

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Νοεμβρίου οι διαιτητές της πρώτης κατηγορίας της Σκωτίας κατέβηκαν σε απεργία. Αυτό ακούγεται εξωπραγματικό για την Ελλάδα στην οποία οι διαιτητές τιμωρούνται ακόμη κι αν ανοιχτούν το στόμα τους χωρίς άδεια. Όμως η ιστορία της Σκωτίας σε σχέση με την κατάσταση που επικρατεί εδώ, καταδεικνύει το πόσο απροστάτευτοι είναι οι Έλληνες διαιτητές. Οι Σκωτσέζοι αποφάσισαν να μη σφυρίξουν τους αγώνες στις 27 και 28 Νοεμβρίου, διαμαρτυρόμενοι με αυτόν τον τρόπο στα αρνητικά σχόλια που γίνονται στο πρόσωπό τους από τον Τύπο, τους παράγοντες των ομάδων και τις απειλές που δέχονται από τους οπαδούς.

Ο Σουηδός διαιτητής Αστερς Φρικτ το 2004 είχε αποχωρήσει από το Ολυμπικό της Ρώμης σε αυτή την κατάσταση και μάλιστα σε αγώνα Τσάμπιονς Λιγκ.

Ο φόβος δείχνει να έχει κυριεύσει πολλούς «άρχοντες των αγώνων», κυρίως μετά τις πρόσφατες επιθέσεις. Ποια η στάση της ΕΠΟ και της ΚΕΔ

ως θέμα να διακόπτεται το πρωτάθλημα όταν οι παράγοντες εκφράζουν τη δημόσια εναντίον των διαιτητών.

Γυρίζουμε στην Ελλάδα... Οι ανακοινώσεις των ομάδων εναντίον των διαιτητών εκδίδονται σχεδόν κάθε εβδομάδα και κοστίζουν έως 10.000 ευρώ οι ακριβότερες.

Τα πρωτοσέλιδα του οπαδικού Τύπου διακινούνται από μια επικίνδυνη ελαφροτόπη που πολλές φορές στοχοποιεί τους διαιτητές.

Όμως, σε αντίθεση με τη Σκωτία, στην Ελλάδα γίνονται και επιθέσεις σε διαιτητές. Φαινόμενο που ανέκαθεν υπήρχε και εξακολουθεί να διατηρείται σε υψηλά επίπεδα.

Τελευταίο κρούσμα ήταν η κριτική που δέχτηκε ο διαιτητής Μακ Ντόναλντ από παράγοντες της Σέλτικ επειδή στον αγώνα με την Ντανβί Πουνάιεντ ενώ είχε καταλογίσει πέναλτι, μετά τη γνώμη του βοηθού διαιτητή το «ήρθε πίσω».

Την απόφαση για την απεργία έλαβε η ομοσπονδία διαιτητών.

Η ποδοσφαιρική ομοσπονδία της Σκωτίας παρά την ενόχλησή της δεν μπόρεσε να αποτρέψει την απεργία. Οι όποιες πιέσεις δεν βρήκαν πρόσφορο έδαφος και οι διαιτητές έδειξαν τη δύναμή τους.

Η αντίστοιχη ΕΠΟ της Σκωτίας, προκειμένου να διεξαγει τους αγώνες του πρωταθλήματος στράφηκε σε ομοσπονδίες του εξωτερικού ζητώντας διαιτητές. Οι Ισπανοί, οι Ιταλοί και οι Γάλλοι γνώριζοντας τα γεγονότα αρνήθηκαν. Οι Πορτογάλοι ενώ στην αρχή απάντησαν θετικά στη συνέχεια αρνήθηκαν και αυτοί.

Τελικά οι περισσότεροι αγώνες έγιναν με διαιτητές από τη Μάλτα και το Ισραήλ, ενώ κάποιοι αναβλήθηκαν. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Μετά την επιτυχημένη κινητοποίηση που υποχρέωσε την ποδοσφαιρική ομοσπονδία της Σκωτίας να πληρώσει αρκετά χρήματα στα αεροπορικά εισιτήρια των ξένων διαιτητών προκειμένου να διεξαγει τους αγώνες του πρωταθλήματος, τέθηκε

Το μόνο μέτρο

Η μόνη απόφαση που ελήφθη και αποτελεί μέτρο για την ασφάλεια των διαιτητών αφορά τον τρόπο μετάβασης προς το γήπεδο και αποχώρησής από αυτό. Στο σεμινάριο των διαιτητών της Σούπερ Λίγκα που έγινε τον περασμένο Οκτώβριο στη Ρόδο κάποιοι διαιτητές παραπονεθήκαν στον εκπρόσωπο του συνεταιρισμού Γ. Μπροβήλο. Είπαν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα κυρίως όταν ηγηγούνται στο γήπεδο, αφού πολλές φορές ειδικότερα στους αγώνες που συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, η αστυνομία κλείνει τους δρόμους και η πρόσβαση είναι δύσκολη.

Επίσης υποστήριξαν ότι υπάρχει κίνδυνος το ταξί που μεταφέρει τους διαιτητές και έχει μπλοκάρει στην κίνηση να γίνει αντιληπτό από οπαδούς και να προκληθεί κάποιο επεισόδιο που θα τους επηρεάσει αρνητικά και θα τους κάνει να χάσουν την αυτοσυγκέντρωσή τους. Αποφασίστηκε οι διαιτητές να ηγηγούνται και να φεύγουν από το γήπεδο με συνοδεία αστυνομικής δύναμης στην οποία ζητούν οι ίδιοι στις συναντήσεις που γίνονται το πρωί της ημέρας κάθε αγώνα.

Στην είδηση της περασμένης εβδομάδας ότι τουλάχιστον δύο διαιτητές που έχουν σφυριξει φέτος στη Σούπερ Λίγκα οπλοφορούν νόμιμα, η ΕΠΟ αντέδρασε με τηλεφωνική έρευνα. Ο πρόεδρος της ΚΕΔ/ΕΠΟ, Β. Τεροβίττας τηλεφώνησε στους διαιτητές της μεγάλης κατηγορίας και τους ρωτούσε αν φέρουν όπλο και αν ναι, για ποιο λόγο.

Αρκετοί είναι αυτοί που φοβούνται. Όμως δύο φορές που οι διαιτητές της Σούπερ Λίγκα επιχειρήσαν να περάσουν το δικό τους μήνυμα προς τους φιλάθλους, οι προσπάθειές τους απαγορεύτηκαν -α γνωστο γιατί- από την ΕΠΟ.

Η πρώτη επιχειρήθηκε να γίνει τον περασμένο Μάρτιο. Οι διαιτητές της Super League, θέλοντας να διαμαρτυρηθούν για τις εναντίον τους επιθέσεις τύπωσαν μπλουζάκια. Το σχέδιο ήταν να μπουν στο γήπεδο μαζί με τους βοηθούς διαιτητές φορώντας αυτά τα μπλουζάκια που είχαν έναν στόχο και έγγραφον «ως πότε θα είμαστε εμείς ο στόχος».

Παρόμοιες καμπάνιες έχει κάνει η Super League για τον ρατσισμό, ενώ η UEFA στις φανέλες των διαιτητών έπαιξε τη λέξη «Respect» που σημαίνει «σεβασμός».

Όταν ο πρόεδρος της ΕΠΟ εννιμερήθηκε για την απόφαση των διαιτητών τους είπε να μην το κάνουν. Επειτα από λίγο το ίδιο τους ζήτησε ο πρόεδρος της ΚΕΔ. Ένας διαιτητής που θα σφυρίξει την αγωνιστική που είχε αποφασιστεί να γίνει αυτή η μορφή κόσμος διαμαρτυρίας άρχισε να επικαλείται το διοριστήριο και τις τυχόν συνέπειες. Το μέτωπο έσπασε.

Στις 31 Οκτωβρίου ο υπεύθυνος ανάπτυξης διαιτησίας Κύριος Βασάρας δέχθηκε μαφιόζικου τύπου επίθεση από τέσσερις άγνωστους έξω από το σπίτι της πεθεράς του καθώς επέστρεφε από τον αγώνα Παναθηναϊκού - Ολυμπιακού όπου ήταν παρατηρητής.

Η ΕΠΟ εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία καταδίκασε το γεγονός. Το ίδιο θέλησαν να κάνουν και οι διαιτητές της Σούπερ Λίγκα. Συνέταξαν μια ανακοίνωση χαμηλών τόνων που έλεγε ότι αυτή τη φορά «χτυπήθηκε η καρδιά της διαιτησίας» και την έστειλαν στον πρόεδρο της ΕΠΟ.

Στο υστερόγραφο τον παρακαλούσαν να τη δημοσιεύσει στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο. Η ΕΠΟ δεν έδωσε ποτέ την επιστολή των διαιτητών στη δημοσιότητα. Κανείς δεν κατάλαβε γιατί... «Οι διαιτητές είναι αδύναμοι. Δεν μπορούν να αντιδράσουν», μας είπε ένας διαιτητής που για ευνόητους λόγους δεν αποκαλύπτουμε το όνομά του. Και συνέχισε: «Ορισμένοι ίσως να λειτουργούν κάπως ενοχικά. Να θεωρούμε ότι ίσως δεν θα έπρεπε να βρισκόμαστε στο γήπεδο και να μην είχαμε αυτό που θέλουμε να κάνουν οτιδήποτε μπορεί να να προκαλέσει δυσαρέσκεια στα υψηλά κλιμάκια»...

Η ΚΕΔ/ΕΠΟ, σε μια πρωτοφανή κίνηση που πρόδιδε αδυναμία ανάληψης ευθυνών, εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία καλούσε τους διαιτητές που παρουσιάζουν αδυναμίες να παραιτηθούν!

Την 5η αγωνιστική, η διαιτησία του Αρετόπουλου στον αγώνα Ολυμπιακού - Ολυμπιακού Β. προκάλεσε τη δημόσια αντιπαράθεση της διοίκησης του Παναθηναϊκού με τους κύκλους του Ολυμπιακού. Η εικόνα αυτή επαναλήφθηκε και λόγω των παραπάνω λεπτών που κράτησε ο Σιδιρόπουλος στον ντέρμπι ΑΕΚ - Ολυμπιακού.

Η είσοδος του Β. Μαρινάκη στ' αποδυτήρια του ΟΑΚΑ μετά τη λήξη του ντέρμπι με τον Παναθηναϊκό και η φράση «αλλοίως το αποτέλεσμα» προς τον διαιτητή Κάκο πυροδότησε νέο κύκλο αντιπαράθεσης, που μεταφέρθηκε στο Δ.Σ. της Σούπερ Λίγκα.

Το βράδυ του ίδιου αγώνα, ο υπεύθυνος ανάπτυξης διαιτησίας και παρατηρητής του ντέρμπι, Κ. Βασάρας, έπεσε θύμα επίθεσης από τέσσερις άγνωστους καθώς επέστρεφε από το ΟΑΚΑ.

Οι αποκαλύψεις ότι δύο εν ενεργεία διαιτητές της Σούπερ Λίγκα ενρευνώνταν από το ΣΔΟΕ και τους έχουν ανοικτεί οι λογαριασμοί, έχουν οδηγήσει την ΕΠΟ στην απόφαση να θέσει τον έναν σε καραντίνα.

Αβέβαιο το μέλλον της ελληνικής διαιτησίας

«Είμαστε μόλις στη 14η αγωνιστική και νιώθω ότι το πρωτάθλημα κοιντεύει να τελειώσει», εξομολογούνταν προ ημερών σε ιδιαιτική συζήτηση στέλεχος της διαιτησίας.

Πράγματι, από την αρχή του πρωταθλήματος, πρωτίστως λόγω της έντονης κόντρας Παναθηναϊκού - Ολυμπιακού και της διεκπεραιωτικής στάσης της ΕΠΟ, τα διαιτητικά επεισόδια είναι συνεχικά και η φράση του προέδρου της ΑΕΚ, Στ. Αδαμίδης, «φοβάμαι ότι το πρωτάθλημα δεν θα τελειώσει», αποτυπώνει, μέσα στην κινδυνολογία που περιέχει, μια δυσόλιμη πραγματικότητα.

Ασυνθήσιτες τιμωρίες διαιτητών, δημόσιες τοποθετήσεις παραγόντων ομάδων για διαιτησίες αγώνων που οι ομάδες τους δεν συμμετέχουν, έρευνες του ΣΔΟΕ και γκανγκστερικές επιθέσεις συνθέτουν τοπίο της ελληνικής διαιτησίας.

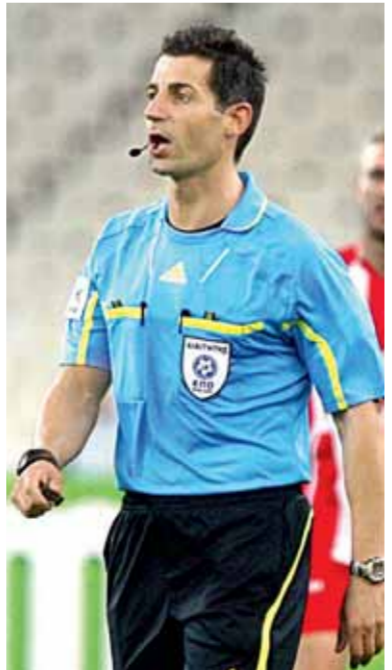
Η περίπτωση του Δαλούκα καλλύπεται από μια προκάτ νομιμοφάνεια.

Ο διαιτητής συγκέντρωσε την μίνι του Ολυμπιακού λόγω του πέναλτι που έδωσε υπέρ του Παναθηναϊκού στον αγώνα της δεύτερης αγωνιστικής με τον Αρπ.

Στη συνέχεια και κατόπιν συνάντησής που είχε με τον πρόεδρο της ΕΠΟ ανακοίνωσε την οικειοθελή αποχώρησή του από τους ορισμούς της Σούπερ Λίγκα και στα οποία τέλη Σε-

Ο Γιώργος Δαλούκας. **Ακόμη δεν φτάσαμε ούτε στα μισά του πρωταθλήματος και οι «άρχοντες» των αγώνων βρίσκονται στη γωνία...**

Ο Τάσος Σιδηρόπουλος. **πτεμβρίου με... τηλεφωνική συνεδρίαση της ομοσπονδίας βρέθηκε εκτός πίνακα διεθνών διαιτητών. Με απόφαση του τελευταίου Δ.Σ. τέθηκε εκτός πίνακα διαιτητών της Σούπερ Λίγκα. Απορρή είναι το περιεχόμενο της επιστολής προς την ΕΠΟ.**

Ο Μ. Κουκουλάκης είναι μετά τον αγώνα της 3ης αγωνιστικής ΑΕΚ -

Ο Μιχάλης Κουκουλάκης. **Αστέρα Τρ. εκτός ορισμών. Η κακή διαιτησία του, αλλά και όσα είχαν προηγηθεί, έφεραν τον πρόεδρο της ΑΕΚ στο γραφείο του Σ. Πιλάβριου. Ζήτησε να έχει «την τύχη του Δαλούκα». Βγαίνοντας ανακοίνωσε την ποινή του διαιτητή, που είναι να μην ξανασφυριξει μέχρι το τέλος του πρωταθλήματος.**

ΕΠΙ ΣΚΟΠΟΝ
Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑ**
Μια απόφαση... υπέρ της βίας

Η απόλειψη της ποινής της μιας αγωνιστικής «κεκλεισμένων των θυρών» του Παναθηναϊκού, βάσει του σκεπτικού της δευτεροβάθμιας επιτροπής έφεσενους της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας, αποτελεί ένα πολύ επικίνδυνο δεικασμένιο.

Ποιο είναι το σκεπτικό; Στα επεισόδια ευρείας κλίμακας που έγιναν στον αγώνα με τον Πανσερραϊκό, στον περιβάλλοντα χώρο του Ολυμπιακού Σταδίου, δεν αποδείχτηκε ότι υπήρχε συμμετοχή φίλων των «πράσινων». Κατά τον Παναθηναϊκό, τα έκαναν νεαροί, που μεταίκων στις εκδηλώσεις για την επέτειο της προ διετίας δολοφονίας του 15χρονου, Αλέξη Γρηγορόπουλου. Επομένως, όποια ΠΑΕ αντιμετωπίσει τέτοιο... πρόβλημα στη συνέχεια του πρωταθλήματος, θα επικαλείται πως δεν ήταν οπαδοί της και δεν θα τιμωρείται.

Για τον Παναθηναϊκό, το κέρδος, δεν είναι πως θα έχει κόσμο στον αγώνα της 15ης αγωνιστικής με τον Ολυμπιακό Βόλο. Το μεγαλύτερο όφελος είναι πως δεν θα θεωρηθεί υπότροπος και θα πέσει στα... μαλακά και για το όσα έγιναν στην Τρίπολη μετά τον αγώνα με τον Αστέρα Τρίπολης. Εκτός κι αν και εκεί, επειδή δεν είχε πάρει εισιτήρια η ΠΑΕ, θεωρηθούν μη φίλοι των «πράσινων» αυτοί που συνηλάκησαν με τα όργανα της τάξης.

Χαμένοι βέβαια, από όλη αυτή την ιστορία, θα βγει για άλλη μία φορά το σύμφωνο ελληνικό ποδόσφαιρο και όποια προσπάθεια γίνεται για την καταπολέμηση της βίας. Η οποία, όπως φαίνεται, θα εξακολουθήσει να μας ταλανίζει, αφού ουσιαστικά κανείς από τους υπεύθυνους δεν δείχνει να ενδιαφέρεται γι' αυτήν.

Αποδείχθηκε για άλλη μία φορά, πως όλοι οι παράγοντες των ομάδων, αντί να αποφασίσουν από κοινού να καθαρίσουν όσους προκαλούν τη βία, ασχολούνται μόνο με το πως θα γλιτώσουν οι ομάδες τους, όταν τιμωρούνται για επεισόδια των οπαδών τους.

Αυτή τη φορά ήταν ο Παναθηναϊκός. Παλιότερα ήταν ο Ολυμπιακός, ο ΠΑΟΚ, η ΑΕΚ και πάει λέγοντας... Γιατί, πλέον, με την τελευταία απόφαση της επιτροπής της ΕΠΟ, ακόμα και να καταστραφεί μία πόλη από τις ορδές των «κουλιγκάνων», οι ΠΑΕ θα σηκώνουν τα χέρια ψηλά και θα επικαλούνται, πως όλα τα έκαναν άτομα που δεν ανήκουν στους οργανωμένους, αλλά σε ομάδες αντιεξουσιαστών που σε κάθε ευκαιρία θέλουν να συγκρούονται με την αστυνομία.

Αλήθεια, μετά την παραπάνω αυτή, ποιος θα τολμήσει, να μην αθωώσει στο μέλλον, σε δεύτερο βαθμό, μία ομάδα που θα έχει καταδικαστεί να παίξει «κεκλεισμένων των θυρών»;

gianniskoukoulas@gmail.com

Καθ' οδόν προς την ελίτ ο Παγδατής

Τους τελευταίους δώδεκα μήνες άλλαξε εντελώς πρόσωπο εντός και εκτός του κορτί

Του ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΛΙΑΔΑΟΥΣ

Εξαιρετικά κερδισμένοι, τόσο εντός όσο και εκτός του κορτί, έβγαλε το 2010 ο Μάρκος Παγδατής. Ο Κύπριος τενίστας πέτυχε μια ολοκληρωτική αγωνιστική επιστροφή, ανεβαίνοντας από το Νο151 όπου βρισκόταν το καλοκαίρι του 2009 και από το Νο42 του Ιανουαρίου του 2010 μέχρι το Νο18 τον περασμένο Αύγουστο (σήμερα είναι στο Νο20). Παράλληλα, κέρδισε φέτος τους δύο κορυφαίους σύγχρονους τενίστες, τους Ρό-

ζε Φέντερερ και Ράφα Ναδάλ. Εκτός αγώνων, ο 25χρονος (17/06/1985) Κύπριος προχώρησε σε κινήσεις καθιέρωσης στην ελίτ του τένις. Ο Παγδατής συνήψε πριν τρεις μήνες συμφωνία με τη διεθνή εταιρεία μάνατζμεντ IMG, η οποία στηρίζει ποικιλοτρόπως τον πρωταθλητή μας, άλλαξε προπονητή προσλαμβάνοντας τον Γκιγιόμ Πιέρ - τον άνθρωπο που ήταν πίσω από την άνοδό του το 2006 - ενώ μέσα σε όλα αυτά κατάφερε να περάσει πάνω από δύο μήνες στη Λεμεσό δίπλα στην οικογένειά του (ένα μήνα το καλοκαίρι και το υπόλοιπο αυτή την περίοδο), κάτι που του δίνει ψυχολογική ώθηση για τη συνέχεια.

Η συμφωνία με την IMG
Ίσως η σημαντικότερη εξωαγωνιστική επιτυχία του Παγδατή ήταν η συμ-

φωνία με τη διεθνή εταιρεία IMG στα τέλη του καλοκαιριού. Ο Κάρλος Φλέμινγκ, ο ατζέντης του πρωταθλητή μας, δεν είναι ο μόνος άνθρωπος που «τρέχει» το Νο20 του κόσμου, αλλά πίσω από τον αθλητή μας βρίσκεται ένα ολόκληρο team που ψάχνει για ευκαιρίες στο μάρκετινγκ, προωθεί τον Παγδατή στα ΜΜΕ, κλείνει φιλικά παιχνίδια και προετοιμάζει το καλεντάρι του. Παράλληλα, οι κατά τόπους ατζέντες της IMG του στηρίζουν με διάφορους τρόπους σε όλες τις πλευρές του πλανήτη, όπου έχει ο ίδιος αγώνες. «Ο Μάρκος έχει την προοπτική, είναι παγκόσμιος αστερας, αλλά θέλει βοήθεια», είπε στην «Κ» στα τέλη Οκτωβρίου ο ατζέντης του Παγδατή, Κάρλος Φλέμινγκ.

Τελικοί και Νο1
Ο «ζοφλωμένος» το 2009 Μάρκος Παγδατής διέψευσε αρκετούς τη χρονιά που ολοκληρώνεται σε δύο εβδομάδες, αφού κατάφερε να επανέλθει στο Top20 μετά από δύο χρόνια, πετυχαίνοντας κάποιες σπουδαίες νίκες στο ενδιάμεσο, μεταξύ των οποίων και κόντρα στους δύο Νο1 της χρονιάς. Μετά την κατάκτηση του τίτλου στα μέσα Ιανουαρίου στο Σίδνεϊ, όπου κέρδισε Τρόϊτσκι, Χιούιτ, Φις και Γκασκέ, επικράτησε του Ρότζερ Φέντερερ στο Μάστερς του Ίντιαν Ουέλς τον Μάρτιο, ενώ έφτασε στον τελικό σε Ουάσινγκτον και Μόσχα. Ενδιάμεσα κέρδισε τον Ράφα Ναδάλ στο Μάστερς του Σινσινάτι. Αυτό που χρειάζεται να βελτιωθεί το 2011 ο Παγδατής είναι τις παρουσίες του στα Γκραν Σλαμ, εκεί όπου κερδίζονται οι πολλοί πόντοι. Το 2010 ο 25χρονος έφτασε στους «32», τόσο στο Αυστραλιανό, όπου έχασε από τον ντόπιο Λέτον Χιούιτ (Νο22), όσο και στο Ρολάν Γκαρός (ηττήθηκε από το Νο4 Αντι Μάρεϊ). Στο Γουίμπλεντον δέχτηκε ήττα-οοκ στον α' γύρο από τον Σλοβάκο Λούκας Λάτσκο (Νο75), όπως και

στο US Όπεν, από τον Γάλλο Αρνό Κλεμάν (Νο68).
Λιγότερα τουρνουά
Ο Μάρκος Παγδατής δουλεύει εντατικά εδώ και εβδομάδες στο θέμα της φυσικής κατάστασης, έτσι ώστε όταν ριχτεί στα κορτί την Πρωτοχρονιά

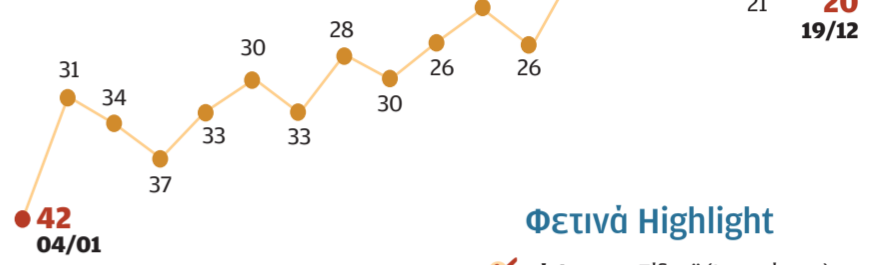

Το 2010 σε αριθμούς

ΚΟΝΤΡΑ ΣΤΟΥΣ ΤΟΡ20 (ΡΕΚΟΡ 5-9)

Αντίπαλος	Θέση	Τουρνουά	Γύρος	Αποτέλεσμα
• Τ. Μπέρντιτς	20	Μπρισμπέιν	16	H 0-2 (0-6, 1-6)
• Ν. Φερέρ	18	Αυστραλιανό Όπεν	64	N 3-2 (4-6, 3-6, 7-6, 6-3, 6-1)
• Ν. Νταβιντένκο	6	Ρότερνταμ	16	H 0-2 (3-6, 2-6)
• Ν. Τζόκοβιτς	2	Ντουμπάι	4	H 1-2 (7-6, 3-6, 4-6)
• Ρ. Φέντερερ	1	Ίντιαν Ουέλς	32	N 2-1 (5-7, 7-5, 7-6)
• Μ. Τσίλιτς	9	Μαϊάμι	32	H 0-2 (3-6, 4-6)
• Μ. Τσίλιτς	11	Μόναχο	4	H 1-2 (6-3, 2-6, 3-6)
• Ν. Φερέρ	12	Μαδρίτη	32	H 1-2 (6-1, 3-6, 5-7)
• Α. Μάρεϊ	4	Ρολάν Γκαρός	32	H 1-3 (2-6, 3-6, 6-0, 2-6)
• Φ. Βερντάσκο	10	Ουάσινγκτον	8	N 2-0 (7-6, 6-4)
• Τ. Μπέρντιτς	7	Σινσινάτι	16	N 2-0 (7-5, 6-4)
• Ρ. Ναδάλ	1	Σινσινάτι	8	N 2-1 (6-4, 4-6, 6-4)
• Ρ. Φέντερερ	2	Σινσινάτι	4	H 0-2 (4-6, 3-6)
• Μ. Γιούτζι	9	Κουάλα Λουμπούρ	8	H 1-2 (7-6, 5-7, 1-6)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΟ 2010

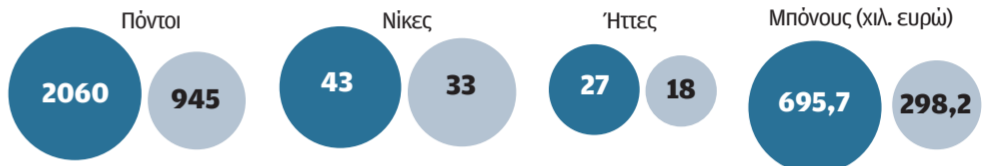
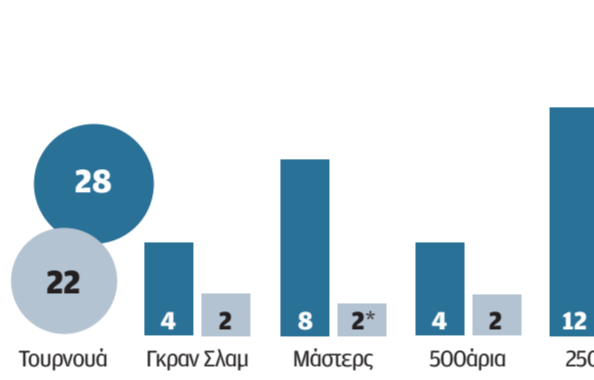
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΓΚΡΑΝ ΣΛΑΜ

	2010	2009
• Αυστραλιανό Όπεν	34	85
• Ρολάν Γκαρός	26	81
• Γουίμπλεντον	24	151
• US Όπεν	18	103

Φετινά Highlight

- ✓ **Τίτλος** στο Σίδνεϊ (Ιανουάριος)
- ✓ **Νίκη** με Φέντερερ στο Ίντιαν Ουέλς (Μάρτιος)
- ✓ **Τελικός** στην Ουάσινγκτον (Αύγουστος)
- ✓ **Νίκη** με Ναδάλ στο Σινσινάτι (Αύγουστος)
- ✓ **Τελικός** στη Μόσχα (Οκτώβριος)

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΑΝΑ ΣΕΖΟΝ

2010

- Τίτλος:**
• Σίδνεϊ (250άρια)
Φιναλίστ:
• Μόσχα (250άρια)
• Ουάσινγκτον (500άρια)

2009

- Τίτλος:**
• Στοκκόλμη (250άρια)
• Βανκούβερ
• Σεν Ρεμί
• Τασκένδη (Τσάλεντζερ)
Φιναλίστ: -

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ

2010	2009
Σινσινάτι 360	Στοκκόλμη 250
Ουάσινγκτον 300	Αυστραλιανό 180
Σίδνεϊ 250	Τασκένδη 110
Ντουμπάι 180	Βανκούβερ 90
Μόσχα 150	Σεν Ρεμί 75

Από δυναστεία μετατράπηκε σε δράμα

Η ΑΕΛ των τίτλων, των ευρωπαϊκών Final 4 και All Star Game είναι φέτος στην τελευταία θέση της βαθμολογίας

Του ΗΡΩΔΟΤΟΥ ΜΙΛΙΑΔΑΟΥΣ

Το βράδυ της 19ης Μαρτίου του 2009 στο Άμστερνταμ η καλαθοσφαιρική ΑΕΛ έγραφε μια από τις σπουδαιότερες σελίδες στην ιστορία της. Σε ένα μικρό και συμπαθητικό κλειστό, με κίτρινες πτυσσόμενες κερκίδες, στο κέντρο της πόλης, το Sportshallen, περίπου 50 φίλοι της ομάδας της Λεμεσού που ήρθαν από κοντινές ευρωπαϊκές πόλεις δεν σταμάτησαν να φωνάζουν λεπτό. Εκεί είδαν την ομάδα τους να κερδίζει με 83-72 την EclipseJet MyGuide και με 2-0 νίκες να παίρνουν την πρόκριση για το Final 4 του EuroChallenge, τη δεύτερη συνεχόμενη πρόκρισή τους μετά απ' αυτό που διοργάνωσαν το 2008 στη Λεμεσό. Ο τότε προπονητής της ΑΕΛ, Ντράγκαν Ράτσα, δήλωσε ζωντανά στην τηλεόραση, λίγα λεπτά μετά την πρό-

Φέτος η ΑΕΛ διατηρεί προϋπολογισμό 350.000 ευρώ, ακριβώς ο μισός απ' αυτόν της περσινής σεζόν, όταν έφτασε μέχρι τους τελικούς των πλέι οφ

Τα σκυμμένα κεφάλια είναι σύνθετος φαινόμενο στην ΑΕΛ, αφού με το τέλος του α' γύρου βρίσκονται στην τελευταία θέση, με δύο νίκες και έξι ήττες.

κριση, ότι σε έναν μήνα στο Final 4 ο στόχος είναι η κατάκτηση του τίτλου. Στην Μπολόνια της Ιταλίας, 35 μέρες αργότερα, ξεκίνησε η αρχή του τέλους της παντοκρατορίας των γαλαζοκιτρίνων. Ανάμεσα στο mats της Ολλανδίας και το ευρωπαϊκό Final 4 μεσολάβησε ο αποκλεισμός από τον ΑΠΟΕΛ στα ημιτελικά των πλέι οφ, η αλλαγή προπονητή (έφυγε ο Ράτσα και ήρθε ο Μίροσλαβ Νικόλιτς), ενώ πήκε σε τροχιά ουσιαστικά η διάλυση της εταιρείας ΑΕΛ Αθλοπαιδιές Λτδ. Η κυπριακή ομάδα παρουσιάστηκε τελικά άχρωμη στην Ιταλία και με δύο ήττες από τη γηπεδούχο Βίρτους και τη ρωσική Τρίουμφ πήρε την 4η θέση. Η αποχώρηση του Μάικλ Λοϊζίδη από τη διοικητικά και η ενασχόληση του Αντρέα Σοφοκλέους με το ποδοσφαιρικό τμήμα, καθώς και η δυσβαστασιακή χρέη της ΑΕΛ Αθλοπαιδιές Λτδ (λέγεται πως μετά από αλληπάλλες διαδικασίες ανέρχονται στο μισό εκατ. ευρώ) και το λανθασμένο κτίσιμο

της ομάδας πριν τη σεζόν 2010/11, μετέτρεψαν τους γαλαζοκιτρίνους από αγωνιστικό μαγαζί σε ομάδα που βρίσκεται στην τελευταία θέση, με το τέλος του α' γύρου της φετινής σεζόν. Μια εικόνα που δεν συνάδει καθόλου με την ιστορία της ΑΕΛ και ειδικά με την παρουσία της την τελευταία δεκαετία, οπότε κέρδισε πέντε πρωταθλήματα, τρία κύπελλα, ένα ευρωπαϊκό τρόπαιο το 2002, όταν διοργάνωσε τέσσερα FIBA All Star Games και ένα ευρωπαϊκό Final 4. Όλα αυτά στο όνομα της μεγάλης κυπριακής δυναστείας.

Πώς κατέληξε τελευταία
Μέχρι και τις μέρες πριν από τον αγώνα με τον Αχιλλέα, στα τέλη του περασμένου Οκτώβρη, για την 1η αγωνιστική του φετινού πρωταθλήματος, κανείς δεν ήταν σίγουρος αν η ΑΕΛ θα κατέβαινε με την ανδρική ή με την εφηβική ομάδα. Η αποχώρηση του Βάσου Βασιλείου (πλέον ενισχύει τη γυναικεία ομάδα), μετά από διαφωνία που

είχε με τον Αντρέα Σοφοκλέους και τους συνεργάτες του, καθώς και η αδυναμία να στηριχτεί το μπάτζετ των 650.000 ευρώ γι' αυτή τη σεζόν έφεραν αλλαγές τις τελευταίες στιγμές. Οι Κλιφ Χόκινς, Αλεξάνταρ Μπόιτς, Άντριγια Τσίριτς, Ντάριους Χάργκροουθ και Σέν Κλαρκ αποχώρησαν (παρέμειναν οι Ντράγκοβλαβ Πάπιτς και βιβάν Χόγκερ), ενώ οι Μιχαήλ Κουνούνις, Αλέξης Λιάτσος και Γιώργος Παλάλας δέχτηκαν μείωση απολαβών. Οι τρεις Κύπριοι μαζί κοστίζουν φέτος 110.000 ευρώ στο μισθολόγιο της ομάδας. Πιο ακριβός παίκτης της ΑΕΛ είναι ο Ρόννεϊ Μπουφόρντ, που έχει ετήσιες απολαβές 60.000 ευρώ. Στη φετινή σεζόν η ΑΕΛ διατηρεί προϋπολογισμό κοντά στις 350.000 ευρώ, ο μισός δηλαδή απ' αυτόν της περσινής σεζόν, κατά την οποία έφτασαν μέχρι τους τελικούς των πλέι οφ. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Γιάννης Γιαννούλης, που έπαιξε πέρσι στην ομάδα της Λεμεσού, αμείβεται με 112.000 ευρώ τον χρόνο.

Και αν δεν φτάνουν όλα αυτά, τα οικονομικά βάρη συνεχώς πολλαπλασιάζονται. Πρόσφατα εκδικάστηκε από την πειθαρχική επιτροπή της FIBA προσφυγή του Ίλιαν Εφτίμοφ, με τις οφειλές του καλαθοσφαιριστή να ανέρχονται στις 23.800 ευρώ. Η ομάδα της Λεμεσού χρωστά λεφτά μέχρι και στον πρώην προπονητή Κυριάκο Γιαγκουλλά, ενώ χαρακτηριστικό της τραγικής οικονομικής κατάστασης των γαλαζοκιτρίνων είναι το γεγονός ότι ακόμη και πρώην υπάλληλοι της εταιρείας πληρώνουν οφειλές της ομάδας, αφού είχαν την ατυχία να μπουκνουν εγγυητές κατά την περίοδο της «χρυσής» εποχής!

Βλέπουν το 2012

Αν και πριν την έναρξη της χρονιάς παράγοντες της ΑΕΛ δήλωναν στην «Κ» πως «η ιστορία της ΑΕΛ δεν της επιτρέπει να μην πρωταγωνιστεί», εντούτοις οι εξελίξεις της χρονιάς έφεραν εντελώς διαφορετικά δεδομένα. Η

λύση να μείνει φέτος εκτός διεκδικησις τίτλων η ομάδα, για να στήσει πιο στέρεες βάσεις για το μέλλον, απορριπτόταν από τους γαλαζοκιτρίνους μόλις πριν δύο μήνες, όμως πλέον αποτελεί πραγματικότητα.

«Δεν είναι ντροπή να διανύσεις μια κακή χρονιά και δεν πρόκειται να διαγραφεί με τη φετινή παρουσία η ιστορία της ΑΕΛ», λέει στην «Κ» άτομο που ζει από κοντά τις εξελίξεις στην ομάδα. Όπως ενημερωθήκαμε, στην ομάδα της Λεμεσού ξεκίνησε ήδη προγραμματισμός για τη σεζόν 2011-12 (ως γνωστό, δεν υπάρχει υποβιβασμός ούτε τη φετινή χρονιά) και στόχος είναι να είναι έτοιμη η ομάδα από τις αρχές του καλοκαιριού. «Προσέγγισμα της ΑΕΛ για τη νέα χρονιά είναι ο κυπριακός της κορμός και πλέον, με τις χαμηλότερες τους απολαβές, δεν αποτελούν βάρος στο μισθολόγιο. Η ομάδα θα πρωταγωνιστήσει ξανά τη νέα χρονιά», η νέα γραμμή που βγαίνει από την ομάδα.

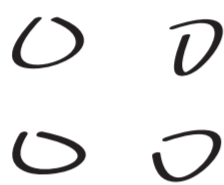
Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

«Εκτόξευση» για Χατζηγεωργίου

Θεαματική άνοδος στην παγκόσμια κατάταξη των Τζούνιορ U18 είκαμε για τον 16χρονο Χρήστο Χατζηγεωργίου την εβδομάδα που μας πέρασε. Η κατάκτηση του τίτλου στο πρωτάθλημα κατηγορίας 5 στο Κουβέιτ (επικράτησε στον τελικό του Σκοπιανού Ντανιέλ Ζελέγκοφ με 2-0 σετ, 6-1, 6-2) και η παρουσία στον τελικό του διπλού (με συμπαίκτη τον Φώτο Φωτιάδη) τον έφεραν από το Νο1094, στο Νο702. Ο Χρήστος μεταπήδησε το καλοκαίρι από τα U16 του Tennis Europe στα ITF Τζούνιορ U18, με τη μετάβαση όμως να μην είναι εύκολη. Αλλά η επιμονή του ταλαντούχου αθλητή μας απέδωσε καρπούς και έτσι, στο τέλος της σεζόν για το 2010, έφτασε στην κατάκτηση του πρώτου του ITF πρωταθλήματος. «Στην αρχή δεν το πίστευα πως κατέκτησα τον τίτλο», λέει στην «Κ» ο Χατζηγεωργίου. «Σε όλες μου τις αναμετρήσεις, ιδιαίτερα από τα προημιτελικά και ύστερα, έπιασα απίστευτη απόδοση, με αποτέλεσμα να μην αφήνω κανένα περιθώριο στους αντιπάλους μου. Μετά από πολύ κόπο, σκληρή δουλειά, αλλά και πείσμα, τα κατάφερα». Σε ό,τι αφορά τους στόχους του για το 2011, είπε: «Δεν έχω αποφασίσει ποιο ακριβώς πλάνο θα ακολουθήσω. Το σίγουρο είναι ότι θα λάβω μέρος σε πολλά πρωταθλήματα της ITF, με σκοπό να ανέβω και άλλο στην παγκόσμια κατάταξη, ώστε να μου δοθεί η ευκαιρία να παίξω σε μεγαλύτερης δυναμικότητας τουρνουά». Ο Χατζηγεωργίου, ο οποίος πέρσι βρισκόταν ανάμεσα στους πρώτους των U16, αποτελεί μέλος των επίλεκτων αθλητών του ΚΟΑ.

Ο Κύπριος αθλητής με την πιο ψηλή βαθμολογία αυτή τη στιγμή στον κόσμο είναι ο 17χρονος Φώτος Φωτιάδης, ο οποίος με την παρουσία του στους «8» στα μονά στο Κουβέιτ και στην τελικό στα διπλά έφτασε στον πιο ψηλή θέση που κατείχε ποτέ, στο Νο514 στον κόσμο.

Τα παιδιά, από όπου κι αν έρχονται, δύση, ανατολή, νότο ή βορρά,
είναι όλα τους, δικά μας.

Τα παιδιά, έχουν Πατρίδα την αγάπη και σύνορα, την αγκαλιά μας.

Αγάπη χωρίς όρους, Αγάπη χωρίς σύνορα.

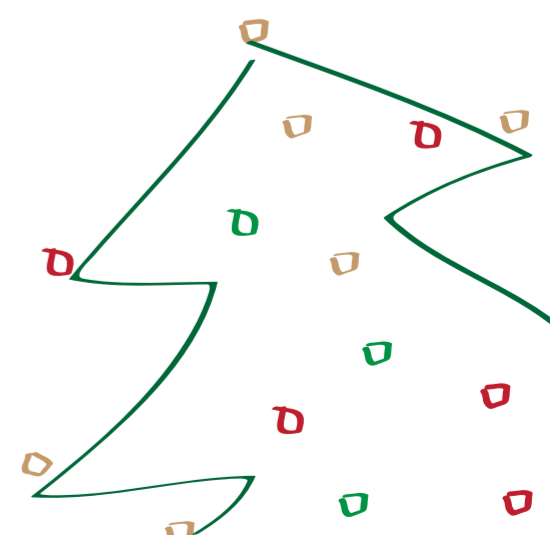
Φέτος, ας θυμηθούμε το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων και ας το γιορτάσουμε.

...με αγάπη!

Φέτος τα Χριστούγεννα, η ΟΠΑΠ Κύπρου θα χαρίσει δώρα στο Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, στην Παιδιατρική Πτέρυγα του Μακάρειου Νοσοκομείου, στο Μέλαθρο Ευγηρίας Μακεδονίτισσας και σε τραυματίες οδικών δυστυχημάτων που νοσηλεύονται στο Γενικό Νοσοκομείο.

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K.

-4,26%

X.A.

-0,09%

Dow Jones

0,55%*

Nasdaq

0,29%*

Nikkei

-0,85%

Dax

-0,42%

FTSE 100

0,67%

Πετρέλαιο

0,16%

€ / \$

-0,54%

ΣΗΜΕΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Οι ακάλυπτες επιταγές θα ελέγχονται

Η «Άρτεμις» και ο «Αϊαντας» είναι τα δύο συστήματα που έχουν συστήσει οι εμπορικές τράπεζες και τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα αντίστοιχα, με σκοπό τη διαχείριση πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς των πελατών τους. Πρόκειται για γραφεία πίστης, τα οποία στοχεύουν στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου και στον περιορισμό του υπερδανεισμού. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Ως το τέλος του έτους 33 μεταρρυθμίσεις

Οι επόμενες δύο εβδομάδες είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια που έχει αναλάβει να φέρει εις πέρας η ελληνική κυβέρνηση. Πρέπει να προχωρήσουν 33 αλλαγές, προκειμένου να εξασφαλιστεί η εκταμίευση της τέταρτης δόσης του δανείου για τη χρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους 15 δισ. ευρώ. Προτεραιότητα αποτελεί η απελευθέρωση των επαγγελματιών. **Σελ. 8**

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΣΠΙΣ

Εντοπίζονται παρατυπίες χρόνων

Ο έλεγχος που διεξάγονται για χρόνια από το κράτος στην ασφαλιστική Ασπίς Πρόνοια, που δεν ήταν σχολαστικός, οδήγησε στα γεγονότα του 2009, με το κλείσιμο της επικεφαλής και με αποτέλεσμα χιλιάδες ασφαλισμένοι να χάσουν μεγάλα ποσά. **Σελ. 11**

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Χαμηλή παραγωγή λόγω δημοσιονομικών

Η δημοσιονομική αστάθεια στην Ευρωζώνη συμπαράγει σε χαμηλά επίπεδα τη βιομηχανική παραγωγή της Ένωσης των 16, την ίδια στιγμή που και η Πορτογαλία δανείζεται υπό τη δαμόκλειο σπάθη του ΔΝΤ. **Σελ. 10**

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Αντίσταση στην οικονομική κρίση

Ο ρυθμίζο ανάπτυξης της Γερμανίας καλπάζουν, την ίδια ώρα που η υπόλοιπη Ευρώπη βυθίζεται στον βάλτο της οικονομικής κρίσης, των κακών δημοσιονομικών και της ανεργίας. Μετά την Ελλάδα και την Ιρλανδία, τον δρόμο του μηχανισμού στήριξης πιθανόν να πάρει και η Πορτογαλία. **Σελ. 9**

Real Estate

Τα εμπορικά κέντρα στη Λευκωσία αυξάνονται χρόνο με τον χρόνο, αφιπνώνοντας τις δυσμενείς συνθήκες στην τοπική αγορά ακινήτων.

Το αργότερο μέχρι τη τέλη Ιανουαρίου το Κατάρ θα πάρει τις τελικές του αποφάσεις για το εάν θα προχωρήσει με την επένδυση στο τεμάχιο γης έναντι του Hilton. Εκτάκτως αυτή την εβδομάδα στη **σελ. 7**

Αρχίζει νέο κύμα συγχωνεύσεων

Οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές στη διεθνή αγορά έφτασαν φέτος τα 2,25 τρις. δολάρια, σημειώνοντας έτσι την πρώτη φορά που παρατηρείται αύξηση από το 2007. Αναλυτές αναφέρουν πως η διεθνής οικονομία βρίσκεται «στους πρόποδες» ενός νέου κύκλου συγχωνεύσεων, στις οποίες τον κύριο ρόλο θα έχουν οι αναδυόμενες αγορές, όπου καταγράφηκε το 17% όλων των σχετικών πράξεων. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει επίσης και η Κίνα, η οποία «ανοίγεται» στις διεθνείς αγορές, με μια σειρά από εξαγορές. Παρά το γεγονός ότι ο τομέας της ενέργειας καταγράφει την πιο σημαντική κίνηση, αναλυτές εκτιμούν πως άλλοι κλάδοι, όπως οι τηλεπικοινωνίες, θα σημειώσουν επίσης σημαντική κίνηση. Πίσω από αυτόν τον νέο κύκλο βρίσκονται οι φθίνες μετοχές, τα χαμηλά κόστολογημένα χρέη, η υψηλή ρευστότητα σε επιχειρήσεις που κατέγραψαν κέρδη και η ανάγκη των επιχειρήσεων να καταγράψουν αύξηση κύκλου εργασιών μεγαλύτερη από την οικονομική ανάπτυξη. Οι αναλυτές εκτιμούν πως ο νέος κύκλος θα οδηγήσει σε μεγαλύτερες πολυεθνικές, αλλά και σε περισσότερες επενδύσεις σε «νέους» τομείς, όπως η πράσινη ανάπτυξη. Εκτιμάται πως εργοστάσια που παράγουν αιοκικές γεννήτριες θα λάβουν σημαντική τόνωση εντός του 2011.

Αυξήθηκαν οι λειτουργικές δαπάνες

Αναθεωρήθηκαν τα σχετικά περσινα στοιχεία που έδειχναν μείωση κατά 14%

Παρά την επιμονή της κυβέρνησης ότι οι λειτουργικές δαπάνες του κράτους φέτος σημείωσαν μείωση σε σχέση με το 2009 κατά 14%, τα τελευταία στοιχεία διαμορφώνουν μια πολύ διαφορετική εικόνα. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2011, οι λειτουργικές δαπάνες του 2009 δεν ήταν 1,47 δισ. ευρώ, όπως είχε αρχικά υπολογιστεί, αλλά 1,07 δισ. ευρώ. Έτσι, αντί για μείωση των λειτουργικών δαπανών κατά 14%, φέτος σημειώθηκε αύξηση κατά

σχεδόν 20% σε σχέση με πέρσι. Στην κατηγορία αυτή, που πρώτος εξαπέλυσε ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, λειτουργεί το Υπουργείο απαντούν πως πρόκειται για μια απλή λογιστική πράξη, αφού τα 239 εκατ. ευρώ από τα 411 εκατ., που είναι η διαφορά μεταξύ των αρχικών και των τελικών εκτιμήσεων, αφορούν αποθεματικό για μη προβλεπόμενα έξοδα, τα οποία αναδιανεμήθηκαν σε άλλες δαπάνες. **Σελ. 6**

Οι δαπάνες αστυνομίας παρέμειναν περίπου οι ίδιες.

Οι ημικρατικοί οργανισμοί υπό την ομηρία των συντάξεων

Τα χρέη στα συνταξιοδοτικά ταμεία έφτασαν τα € 280 εκατ. και αυξάνονται

Με πρώτο το ΡΙΚ, που καταγράφει το υψηλότερο χρέος, οι ημικρατικοί οργανισμοί αντιμετωπίζουν σοβαρότατες πιέσεις στα συνταξιοδοτικά τους ταμεία. Το ύψος των χρεών, σε συνδυασμό και με τις συνεχείς και

λων των ημικρατικών οργανισμών τάσσεται το 16% των Κυπρίων, με άλλο 34% να υποστηρίζει την ίδια λύση μόνο για εκείνους τους οργανισμούς που καταγράφουν ζημιές.

Γενικότερα, ωστόσο, το ύψος των χρεών στα συνταξιοδοτικά ταμεία δεν μπορεί να διορθωθεί χωρίς ριζικές μεταρρυθμίσεις στο γενικότερο πλαίσιο που τα διέπει, αφού τα χρέη είναι ήδη εξαιρετικά υψηλά και συνεχίζουν να αυξάνονται.

Ακόμα και οργανισμοί που καταγράφουν υψηλά κέρδη, όπως η ΑΗΚ και η Cyta, φαίνεται πως μόνο διά της βίας καταφέρνουν να κρατήσουν τα συνταξιοδοτικά τους χρέη εντός των υποφερτών ορίων. Η ΑΗΚ έχει χρέη ύψους 61 εκατ. ευρώ, ενώ η Cyta 8,3 εκατ. ευρώ. **Σελ. 4**

Χωρίς ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές, δεν μπορούν να είναι βιώσιμοι

Επικεινται ραγδαίες εξελίξεις σε Κ. Αερογραμμές και Eurocyprria

Οι Κυπριακές Αερογραμμές, με νέο -πλέον- πρόεδρο, τον μέχρι πρότινος ανώτατο εκτελεστικό διευθυντή της εταιρείας, Γιώργο Μαυρόκοστα, μπάνουν σε τροχιά αλλαγών που περιστρέφονται γύρω από τη μείωση των εξόδων και φυσικά την αύξηση των κερδών. Ο κ. Μαυρόκοστας, υπό την αυστηρή εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών, επεξεργάζεται όλες τις παραμέτρους που μπορούν να καταστήσουν τις Κ.Α. πιο υγιή επιχείρηση,

με βασικό άξονα δράσης τον επανασχεδιασμό του ιπτικού προγράμματος. Την ίδια στιγμή, ο εκκαθαριστής της Eurocyprria, Κρις Ιακωβίδης, βρίσκεται σε συζητήσεις με ενδιαφερόμενους στρατηγικούς επενδυτές που επιδιώκουν απόκτηση της εταιρείας. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί σύντομα και σε περίπτωση που υπάρξει πώληση της εταιρείας, τότε πολλοί εργαζόμενοι στη Eurocyprria θα εξασφαλιστούν θέσεις στο νέο σχήμα. **Σελ. 6**

ΑΝΑΛΥΣΗ από τον ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η διαφωνία με την Αριστερά

Ας ξεκαθαρίσουμε ορισμένα σημεία, από την αρχή. Πρώτον, για την κρίση δεν φταίει το ΑΚΕΛ, ούτε η κυβέρνηση. Δεύτερον, τα προβλήματα της κυπριακής οικονομίας και των δημοσίων οικονομικών αποτελούν μια «παρακαταθήκη» που η σημερινή κυβέρνηση παρέλαβε. Η συμβολή του ΑΚΕΛ σε αυτά τα προβλήματα ήταν μεν μεγάλη, δεν ήταν όμως μεγαλύτερη από τη συμβολή των άλλων κομμάτων. Τρίτον, το ΑΚΕΛ παρέλαβε την οικονομία στην πιο δύσκολη στιγμή της ιστορίας μας. Πιο δύσκολη, μάλιστα, ακόμα και από το 1974, όταν η εφαρμογή της στρατηγικής ήταν με εξαιρετικά δύσκολη, αλλά ο σχεδιασμός της ήταν σχετικά απλός. Τέταρτον, το ΑΚΕΛ και η κυβέρνηση του έχουν κάνει κάποιες κινήσεις και ο πλήρης μηδενισμός των προπαθειών της κυβέρνησης είναι αδύνατος.

Τα πιο πάνω, ωστόσο, δεν ανατρέπουν τις βασικότερες ενστάσεις προς το ΑΚΕΛ. Μόνιμη θέση αυτής της στήλης είναι πως, σήμερα, η Δεξιά και η Αριστερά δεν διαφέρουν ριζικά στις βασικές τους επιδιώξεις. Αμφότερες πιστεύουν πως στόχος πρέπει να είναι η ανάπτυξη και η αξιοπρεπής απασχόληση. Η προστασία των αδύναμων ομάδων και ο πιο δίκαιος διανομοσμός του πλούτου. Ακόμα, και οι

δύο χώροι συμφωνούν πως ένα κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό σύστημα που δεν βοηθά, σπρώχνει και ενισχύει τους φτωχούς, δεν μπορεί (και δεν δικαιούται) να επιβιώσει.

Όσον αφορά, δε, τον νεοφιλελευθερισμό, αξίζει να σημειωθεί πως οι πιο «αριστεροί» οικονομολόγοι της δεκαετίας μας -όπως οι Φιτουσί, Στίγκλιτς, Αταλί, Γκραμίν, Κρούγκμαν και Σεν-είναι αγρίως «νεοφιλελεύθεροι» και όλοι θεωρούν αίσχος την «ασύδοτη αγορά». Ο όρος «καπιταλισμός-καζίνο», δε, είναι δημιουργημα του Κένυς, που η Αριστερά θεωρεί πατέρα του νεοφιλελευθερισμού.

Κάτι λείπει, όμως, από το ΑΚΕΛ. Για παράδειγμα, η ΑΤΑ, την οποία πολλά υψηλά ιστάμενα στελέχη του ΑΚΕΛ θεωρούν άδικη. Επειδή, όμως, θεωρείται «κεκτημένο», το ΑΚΕΛ δεν τολμά να τοποθετηθεί ανοικτά κατά της διόρθωσης του θεσμού. Οικονομοτεχνικά, μπορεί κανείς να πει πως όλα τα προβλήματα που προκαλεί η ΑΤΑ απορρέουν από το γεγονός ότι είναι άδικη για τους πιο φτωχούς. Σε αυτά τα προβλήματα συμπεριλαμβάνεται και η διάβρωση της ανταγωνιστικότητας.

Τώρα που ενδιαφερόμενα είναι η επιμονή του ΑΚΕΛ να αδιαφορεί για δύο ταξικές ομάδες, τους άνεργους και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ).

Φαίνεται πως το κόμμα της Αριστεράς παραμένει «πιστό» στις ρίζες του, παρά το γεγονός ότι οι συνθήκες έχουν αλλάξει, οι ανάγκες του λαού έχουν αλλάξει και η διάρθρωση της οικονομίας έχει επίσης αλλάξει. Ακόμα και το ύψος, το ήθος και η ίδια η ταυτότητα του προλεταρίου έχουν αλλάξει.

Η αντιπάθεια για τη μεσαία αστική τάξη παραμένει κεντρικό γνώρισμα του ΑΚΕΛ. Οι μικρομεσαίοι, όμως, αποτελούν τα βασικότερα και πιο πολυπληθή μέλη δύο σημαντικών κα-

Η τυπολατρία στρέφεται κατά των στόχων

τηγορίων στην κυπριακή κοινωνία: Πρώτον, είναι οι βασικότεροι εργοδότες και ο κύριος μοχλός της ανάπτυξης. Δεύτερον, όμως, είναι επίσης και η μάζα των πολιτών με χαμηλά έσοδα και μεσαία εισοδήματα. Κατά τη σύλληψη για τα μέτρα εξυγίανσης, το ΑΚΕΛ τους συγκαταλέγει ανάμεσα στους «έχοντες» και στο «κεφάλαιο», επιμένοντας πως «πρέπει να πληρώσουν».

Ο εργαζόμενος, όμως, δεν δουλεύει μόνο στο Δημόσιο ή για το μεγάλο κεφάλαιο. Αντίθετα, είναι πωλητής, ρα-

φαινα, σχεδιαστής, μάγειρας, σερβιτόρος, υπάλληλος λογιστικού γραφείου, τηλεφωνητής κ.ο.κ. Πιο απλά, ο «εργαζόμενος», κατά τη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, εργάζεται για κάποιον μικρομεσαίο που δύσκολα τα βγάζει πέρα, ο οποίος όμως αντιμετωπίζεται ως κεφαλαιοκράτης. Αυτή η λογική θυμίζει το μένος του Λένιν κατά των αγροτών, διότι αυτοί διέθεταν την παραγωγή τους στην αγορά και θεωρήθηκαν, επομένως, καπιταλιστές. Μέσα από αυτή τη λογική, το ΑΚΕΛ ασκεί πιέσεις για αύξηση της ανεργίας και συμπίεση των εισοδημάτων των φτωχών, δύο αποτελέσματα που σαφώς δεν επιθυμεί.

Ακόμα, μπορεί κανείς να πει πως η ίδια λογική ισχύει και για τα ελεύτερα επαγγέλματα. Υπάρχουν πολλοί δικηγόροι, λογιστές και ιατροί φοροφυγάδες. Ωστόσο, οι πιο πολλοί λογιστές, μηχανολόγοι, μηχανικοί -ακόμα και αρχιτέκτονες ή δικηγόροι- είναι κι αυτοί «εργαζόμενοι» σε κάποιου άλλου την επιχείρηση.

Από τα πιο πάνω, καταλήγει κάποιος στη βασικότερη διαφωνία με τις θέσεις του ΑΚΕΛ. Η τυπολατρία έχει αποτρέψει την προσαρμογή της θεωρίας στη σημερινή πραγματικότητα. Η έννοια των κεκτημένων, για παράδειγμα, αποτελεί αιτία για διαίτησι-

πρακτικών όπως οι προαγωγές προ αφιπνέτησης, με στόχο την αύξηση της σύνταξης, μια συνθήκη που δεν είναι τίποτε λιγότερο από νομιμοποιημένη διαφθορά. Το ίδιο ισχύει και για την ΑΤΑ των πλουσίων, που υποστηρίζεται διότι αποτελεί «κεκτημένο». Ακόμα, και στα κρατικά μονοπώλια, στα οποία ο Πρόεδρος επιμένει, παρά τις πάμπολλες αποδείξεις περί του ανυπόθετου, στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Σύντομα, δε, έρχονται κι άλλα, με τις Κυπριακές Αερογραμμές και το Κεντρικό Σφαγείο.

Τα εργαλεία με τα οποία οι πατέρες του μαρξισμού ακολούθησαν τους στόχους τους, έχουν μετατραπεί σε είδωλα λατρείας, τα οποία δεν εξυπηρετούν τους βασικότερους στόχους της Αριστεράς, και αυτή είναι η βασικότερη ένσταση στις θέσεις του ΑΚΕΛ. Τίποτα από αυτά δεν δικαιολογεί την ατομία των άλλων πολιτικών χώρων ή την ανευθυνότητα πολλών πολιτικών μας, προσωπικά. Γι' αυτούς επιφυλασσόμεστε να μιλήσουμε στο σύστημα μέλλον.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ).

www.forthisland.wordpress.com
Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Φάκελος Eurocyprria

Διαβάζουμε στην ηλεκτρονική έκδοση της «Κ» ότι ο πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής ζήτησε από ραδιοφώνου την παρέμβαση του γενικού εισαγγελέα για την άρνηση της κυβέρνησης να καταθέσει τα πρακτικά της συνεδριάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου κατά την οποία αποφασίστηκε η παραχώρηση 35 εκατ. ευρώ στη Eurocyprria. Κατά την άποψή μας, η κυβέρνηση χειρίστηκε το ζήτημα Eurocyprria με προχειρότητα και ανεκδιήγητη επιπολαιότητα και γι' αυτό γίνεται προσπάθεια να κλείσει το θέμα οριστικά. Εξού και η άρνηση για κατάθεση των πρακτικών, προβάλλοντας γελοίους ισχυρισμούς ότι, δήθεν, η μαγνητοταινία της συζήτησης έχει διαγραφεί. Θεωρούμε, λοιπόν, ορθή την αναγκαιότητα παρέμβασης του γενικού εισαγγελέα, με τη μόνιμη διαφορά ότι δεν θα πρέπει να περιοριστεί στα της μαγνητοταινίας, αλλά να ανοίξει τον φάκελο Eurocyprria στο σύνολό του για να μάθουν οι πολίτες ποι ακριβώς ευθύνονται για την κατάληξη της εταιρείας.

Η πληροφορία μας αφήνει υπόνοιες για ευθύνες που ξεκινούν από την προηγούμενη διακυβέρνηση (αυθαιρετική αύξηση του στόλου κατά 50% με παράλογα ακριβά μισθώματα) και εκτείνονται μέχρι την παρούσα και την απόφαση της να μπει οριστικά λουκέτο στην επιχείρηση τον Νοέμβριο του 2010. Ειδικότερα, η τελευταία πράξη του σιριαλ της Eurocyprria, με την τραγική κατάληξη που όλοι γνωρίζουμε, αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της κυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια και ας γίνεται προσπάθεια να μετατοπιστούν οι ευθύνες κάπου αλλού. Ο Χαρίλαος Σταυράκης, ως πολιτικός προϊστάμενος, ιδιοκτήτης και μοναδικός μέτοχος της εταιρείας, επέδειξε ολιγωρία στη λήψη αποφάσεων και, όταν ακόμη το έπραξε, δημιούργησε λανθασμένες προσδοκίες στη Βουλή και κατ' επέκταση στον λαό.

Η πρόταση που κατατέθηκε ενώπιον της Βουλής για την έγκριση του ποσού των 35 εκατ. ευρώ υπέρ της ενίσχυσης του κεφαλαίου της εταιρείας ήταν, όπως όλα δείχνουν, αυθαίρετη, αφού οι πραγματικές της οφειλές ήταν κατά μερικά εκατομμύρια περισσότερες. Επιπλέον, η καθυστέρηση στην κατάθεση της κυβερνητικής πρότασης στη Βουλή, σε συνδυασμό με την ακρείστη κινδυνολογία που αναπτύχθηκε από όλους, στρίμωξαν περαιτέρω τις ταμειακές δυνατότητες της Eurocyprria, με αποτέλεσμα η ενίσχυση που δόθηκε να μετατραπεί σε «δώρο άδωρο», με βάση τουλάχιστον τις προσδοκίες για κερδοφορία που είχαν δημιουργηθεί. Ακόμη και έτσι, προσπάθειες για λειτουργικά βελτίωση της εταιρείας έγιναν, αν και κάτω από αντίξοες συνθήκες. Όμως, οι επιλογές της κυβέρνησης ήταν τέτοιες, που καμιά βελτίωση των λειτουργικών δεικτών δεν θα ήταν ικανή να κρατήσει τη Eurocyprria στη ζωή.

Η μονοδιάστατη επιλογή της κυβέρνησης να ενοποιήσει τους δύο κρατικούς αερομεταφορείς, τελικά οδήγησε σε οριστικό λουκέτο του ενός από τους δύο. Η απόφαση της Ε.Ε. να απαγορεύσει ένα τέτοιο εγχείρημα, βάσει προηγούμενων αποφάσεων οι οποίες ήταν γνωστές σε όλους, αποτέλεσε την τέλεια αφορμή για οριστική αναστολή των εργασιών της Eurocyprria. Η πραγματική, όμως, αιτία δεν φαίνεται να ήταν η απόφαση της Ε.Ε., αλλά το γεγονός ότι επιχειρήθηκε μια συνένωση χωρίς να υπάρχει η κατάλληλη προετοιμασία έτσι ώστε και τα δύο μέρη να πιστούν για την ορθότητα του εγχειρήματος και να τα αγκαλιάσουν. Με λίγα λόγια, δεν υπήρχαν ούτε οι ελάχιστες προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας τέτοιας συνένωσης.

Σήμερα, η κυβέρνηση αφήνει να διαρρεύσει ότι βρίσκεται κοντά σε συμφωνία με ενδιαφερόμενο αγοραστή, γεγονός το οποίο δεν έχουμε κανένα λόγο να αμφισβητούμε. Δεν πρέπει, όμως, να μας διαφεύγει το ότι η απόφαση της κυβέρνησης να διαπραγματευτεί την πώληση της Eurocyprria γίνεται ετεροχρονισμένα, αφού η παύση εργασιών που προηγήθηκε κατέστρεψε το μεγαλύτερο μέρος της αξίας της επιχείρησης. Εξάλλου, ενδιαφέρον για τη Eurocyprria υπήρξε και πριν από την παραχώρηση των 35 εκατ. ευρώ, αλλά οι αγκυλώσεις των κυβερνώντων για ξεπούλημα της κρατικής περιουσίας δεν επέτρεψαν την επίτευξη μιας αίσιας κατάληξης της διαδικασίας. Σήμερα επανέρχονται συζητώντας για πώληση της εταιρείας, αφού προηγουμένως με τις αποφάσεις τους έχουν καταστρέψει το μεγαλύτερο μέρος της αξίας της.

Καταλόγουμε, λοιπόν, στο αρχικό ζήτημα που αναδείξαμε, το οποίο αφορά την προσπάθεια της κυβέρνησης να κωκυλώσει το σκάνδαλο της Eurocyprria, γιατί περί σκανδάλου πρόκειται όταν μπδενίζεται εξαιτίας λανθασμένου χειρισμού η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου του κράτους. Ο φάκελος Eurocyprria πρέπει να ανοίξει για να μας προσφέρει πολύτιμα μαθήματα για το μέλλον. Διότι, κατά την προσφιλή μας έκφραση, το πρόβλημα δεν είναι το κράτος-επιχειρηματίας αλλά η ανικανή και ενίοτε διεφθαρμένη εξουσία.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Υπομονή

Ιώβειο υπομονή έδειξε την περασμένη εβδομάδα η Μαρία Κυριακού, που για κακή της τύχη βρισκόταν εντός τηλεοπτικού πλάνου, πίσω από τους ομιλητές, καθ' όλη τη διάρκεια της τριήμερης συζήτησης στη Βουλή για τον προϋπολογισμό του 2011. Ελάχιστοι κατάφεραν να αντέξουν να ακούσουν όλες τις ομιλίες, αλλά η κυρία Κυριακού έδειξε υπομονή, έκατσε, άκουσε πολλά λόγια, από τα οποία πολλά δεν ήταν και ιδιαίτερα σοβαρά και έδειξε αντάκι και στυλ. Ο Δήκτης προσπάθησε να παρακολουθήσει μέσω τηλεόρασης και ραδιοφώνου και δεν άντεξε. Lady με τα όλα της.

...και hi-tech

Όσον αφορά, δε, τα καθήκοντά της ως χρονόμετρες, τα εκτέλεσε μέσω iPhone. Δεν μάθαμε, όμως, εάν «κατέβασε» ειδικό application για να χρονομετήσει ή αν χρησιμοποίησε το standard λογισμικό. Και του χρόνου, angry birds...

Οι σημειώσεις των αστών

Τον εκνεύρισε ο Πάμπης Κυρίτσος τον Νίκο Αναστασιάδη διότι ο πρώτος σε ραδιοφωνικές δηλώσεις που έκανε ισχυρίστηκε πως το νέο πακέτο μέτρων, το οποίο δυσσάρησε μεγάλη μερίδα της κοινωνίας, δεν προέκυψε ως προϊόν της ελεύθερης βούλησης του ΑΚΕΛ, αλλά ως «αποτέλεσμα της άρνησης των αστικών κομμάτων να συζητήσουν και να υιοθετήσουν το νομοσχέδιο της κυβέρνησης Χριστόφια, το οποίο προέβλεπε φορολόγηση των εταιρικών κερδών και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας». Την Τρίτη, στην Ολομέλεια της Βουλής, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ αναφέρθηκε στο ζήτημα και χαρακτήρισε και το ΑΚΕΛ αστικό κόμμα, λέγοντας ότι στηρίζεται στους μικρομεσαίους κ.λπ. Ο κύριος Νίκος έλασε όμως το point που θα μπορούσε να «τσιμεντώσει» το επικείμενό του. Αν σταματούσε για μια στιγμή και κοιτάζε τους βουλευτές του ΑΚΕΛ να παίρνουν σημειώσεις, θα έβλεπε ότι οι μισοί από αυτούς, του γνήτη μη εξοριμένου, έγραφαν με πένες Mont Blanc.

Δημοσκοπήσεις

Εδώ που τα λέμε, καλή η ώρα και για quiz: Ποιος (ή ποια) σχολιάζεται στις καφετέριες της Λευκωσίας πως θα το παίξει σαν την ΑΕΚ Κίτιου στις εκλογές; Έρχεται, λένε, από τη β' κατηγορία και θα παίξει σαν πρωταθλητής απέναντι στους πιο μεγάλους. Εμείς συμπληρώνουμε πως η ΑΕΚ τώρα θα κριθεί. Άλλο το σπριντ, άλλος ο μαραθώνιος.

Ομπαραμάρα

Σημειώνουμε την ταχική υποστήριξη Κατσουρίδη προς τον Αμερικανό Πρόεδρο, Μπαράκ Ομπάμα. Ο Αμερικανός, όπως δήλωσε ορθώς ο κ. Κατσουρίδης, πέρασαν

Τρικύβερτος καβγάς και μετά παρέα.

νομοθεσία για προστασία των πλουσίων και ο Ομπάμα προσπαθεί (απεγνωσμένα λέμε εμείς) να τα αλλάξει και δεν τα καταφέρνει. Κάπως έτσι ανοίγουν οι κερκόπορτες και καταρρέουν οι ιδεοληψίες.

Επιταγές

Επτά χιλιάδες εγγραφές υπάρχουν στο αρχείο καταγραφής των εκδοτών ακόλυπτων επιταγών. Ο αριθμός δεν είναι και τόσο τραγικός, παρά την κρίση. Το πρόβλημα, όμως, δεν είναι ο κοσμάκης, αλλά μάλλον όσοι χρωστούν πολλά, αφού οι πλείστες των ακόλυπτων επιταγών αφορούν μεγάλα ποσά. Και οι μεγάλες επιταγές δεν γίνονται συνήθως κατά λάθος, αλλά εσκεμμένα, οπότεν μάλλον περί κόλλου πρόκειται, παρά για κρίση.

Πράσινη σπατάλη

Οι συμπαθείς οικολόγοι περιβαλλοντιστές θα μπορούσαν - λέμε τώρα - να μη στέλνουν καθημερινά δύο με τρία φαξ σε όλα τα ΜΜΕ της Κύπρου. Πιο «πράσινη» κίνηση θα ήταν να στέλνουν emails, τα οποία

δεν πρέπει αναγκαστικά να τυπώνονται. Να γλυτώσουμε εμείς χαρτί και δέντρα, να δικαιολογούν αυτοί τον τίτλο τους.

Μένουμε εντός

Φέτος οι Κύπριοι δεν πάνε στο εξωτερικό για διακοπές, αλλά, αντίθετα, φαίνεται να προτιμούν τη χώρα και τα χωριά μας για τα Χριστούγεννα. Λίγο ο χαμός που γίνεται στην Ελλάδα και λίγο η οικονομική κρίση κράτησαν τους Κυπρίους εντός. Σημειώνεται πως σε έναν ικανοποιητικό - από πλευράς ταξιδιών από την Κύπρο προς το εξωτερικό - Δεκέμβριο ταξιδεύουν περίπου 90 χιλιάδες άτομα. Φέτος περιορίζονται στις 80 με 84 χιλιάδες. Άλλοι κερδίζουν, άλλοι χάνουν.

Κυπριακός μηχανισμός

Η σύσταση μόνιμου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για τη στήριξη κρατών-μελών της Ευρωζώνης που έχουν ανάγκη συμπίπτει με την κυπριακή Προεδρία, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, όταν θα ολοκληρώνεται η διαδικασία έ-

γκρισης της τροποποίησης της Συνθήκης της Λισαβόνας. Να δούμε κι αυτό πώς θα πάει, γιατί όσο περνά ο καιρός, τόσο περισσότερο ανησυχούμε...

Βαρέθηκαν

Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής για τον προϋπολογισμό του 2011, οι βουλευτές, μετά τις τροπολογίες, ξεκίνησαν την κατ' άρθρο ψήφιση του προϋπολογισμού. Έως το τρίτο κεφάλαιο βαρέθηκαν και αποφάσισαν να ψηφίσουν όλο τον προϋπολογισμό μαζί να τελειώσουν. Σημειώνεται πως στην αίθουσα του Κοινοβουλίου έγινε χαμός, άλλοτε με αστασία, άλλοτε με νευράκια και άλλοτε λόγω βαβούρας, στην προσπάθεια των βουλευτών να βρουν τους συναδέλφους τους. Το γλέντι συνεχίστηκε και αργότερα, σε αίθουσα της Βουλής, με τη συνοδεία ποτού και τσιμημητάρι. Το καλύτερο after party, φυσικά. Έγινε, όπως συνηθίζεται, σε γνωστό lounge bar της πρωτεύουσας. Μια μεγάλη, χαρούμενη οικογένεια.

dikitis@kathimerini.com.cy

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

274 διαδηλώσεις γίνονται κάθε ημέρα στην Κίνα, σύμφωνα με την εφημερίδα «Telegraph». Συνολικά γίνονται 100.000 διαδηλώσεις κάθε χρόνο.

1 δισ. ευρώ δαπανά κάθε χρόνο η Ε.Ε. στο Αφγανιστάν, σύμφωνα με τον ευρωβουλευτή Ρίνο Αλφρανχί (σοσιαλιστής, Ιταλία) που είναι ο εισιγητής σχετικής έκθεσης στο Σώμα. Οι πόροι συμπεριλαμβάνουν στρατιωτικούς και πολιτικούς πόρους, κατά τον κ. Αλφρανχί.

80% των πόρων που διοχετεύονται στο Αφγανιστάν χάνονται, εν μέρει λόγω της διαφθοράς που υπάρχει στη χώρα, σύμφωνα με τον ευρωβουλευτή Ρίνο Αλφρανχί (σοσιαλιστής, Ιταλία). Μόνο το 20% φτάνει στον λαό της χώρας.

75 ευρώ τον χρόνο δαπανά κατά μέσο όρο ο Κύπριος πολίτης για νερό. Στην Ε.Ε. ο μέσος όρος είναι περίπου 160 ευρώ, σύμφωνα με τη Eurostat. Στην Αυστρία το ποσό φτάνει τα 375 ευρώ.

2η κατατάσσεται η Κύπρος στην παραγωγή δημοτικών αποβλήτων στην Ευρώπη, με 775 kg ακουμιδιών κατά κεφαλήν. Πρώτη είναι η Δανία με 800 kg, σύμφωνα με τη Eurostat, ενώ ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι λίγο πάνω από 500 kg.

ΑΡΘΡΟ Του ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΥΡΟΥ

Τουρισμός: Αντίδοτο στην κρίση

Μια από τις χώρες που προσβλήθηκε πολύ σοβαρά από τη χρηματοπιστωτική κρίση είναι η Ισπανία. Με το 20% του ενεργού πληθυσμού της να είναι στις ουρές του ανεργιακού, με την κατασκευαστική βιομηχανία να εξαισιμαίνεται και με τον δημόσιο τομέα να συρρικνώνεται (έγιναν αποκοπές πέραν του 5% στους μισθούς των δημοσίων λειτουργιών), η Ισπανία περνά μια από τις πιο δύσκολες στιγμές στην νεότερη ιστορία της. Η μεταπολεμική περίοδος, από το 1939 μέχρι και την αρχή της δεκαετίας του '50, ήταν ίσως η πιο δύσκολη για την iberική χώρα. Μέσα σε τρεις

Η μεταπολεμική περίοδος, από το 1939 μέχρι και την αρχή της δεκαετίας του '50, ήταν ίσως η πιο δύσκολη για την Ισπανία

δεκαετίες (μετά την επάνοδο της δημοκρατίας στη χώρα), οι Ισπανοί έσπασαν τα δεσμά τους και κατάφεραν να τοποθετήσουν τη χώρα τους στις πρώτες οικονομικές-παραγωγικές ευρωπαϊκές χώρες.

Σήμερα, όμως, η κατάσταση είναι πολύ δύσκολη σχεδόν σε όλους τους τομείς, εκτός από τον τουρισμό. Οι μεγάλοι τουριστικοί προορισμοί της χώρας δεν είναι και τόσο μεγάλες αλλαγές στο τουριστικό ρεύμα, αλλά οι περιφερειακές πόλεις, όπως η Μάλαγα, η Γρανάδα, το Κάδιθ και άλλες, βρήκαν τους τού-

πους, εν μέσω σκληρών οικονομικών συνθηκών, να αυξήσουν το τουριστικό τους ρεύμα μέχρι και 45% (π.χ. η Μάλαγα).

Το ερώτημα τώρα είναι το εξής: Γιατί και πώς συνέβηκε αυτό; Για να απαντήσουμε, πρέπει να πάμε λίγο πίσω, στο πώς γίνεται η τουριστική διαχείριση στην Ισπανία. Τον πρώτο λόγο στον στρατηγικό σχεδιασμό έχουν οι τοπικοί φορείς. Εδώ είναι το κλειδί της επιτυχίας. Στη Μάλαγα εκπόνησαν ένα στρατηγικό σχέδιο, made in Malaga, το οποίο είχε ως άξονα

τα τέσσερα δυνατά στοιχεία της πόλης:

Α) Την ιστορία της πόλης και ειδικά τη νεότερη ιστορία της.

Β) Το μεγάλο τέκνο της πόλης, τον Picasso.

Γ) Τη γαστρονομία και την οικοκουλτούρα της πόλης.

Δ) Τη γεωγραφική της θέση.

Οι Ισπανοί θεωρούσαν τη Μάλαγα ως την άσχημη κόρη της Ανδαλουσίας. Μακριά από τα αραβουργήματα της Γρανάδας, τα τείχη του Κάδιθ και το τζαμί της

Κόρδοβα, η Μάλαγα ήταν ένα βιομηχανικό λιμάνι με μπόλικο μεπτόν και σχεδόν επικίνδυνες γειτονιές.

Σήμερα είναι μια μοντέρνα πόλη, άνετη στη διακίνηση, που έχει ένα ανθρώπινο μέγεθος, με αποστάσεις κοντινές και ανθρώπινες, με παρά πολλά, φιλόξενα.

Ένας άλλος παράγοντας που άλλαξε ριζικά την όψη της πόλης ήταν οι πολλές μικρές αλλαγές που έγιναν, με εισιγησεις διαφόρων φορέων, όπως το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της πόλης, οι τουριστικοί σύνδεσμοι και οι εταιρείες τουριστικής ανάπτυξης, πολύ παρόμοιες με αυτές που έκανε το ΕΤΕΚ με το ΕΒΕ Πάφου. Τις ομοιότητες της Πάφου με τη Μάλαγα μπορεί να τις καταλάβει κανείς αν ζήσει και στις δύο πόλεις και δει ότι οι ρυθμοί ζωής, η ιδιοσυγκρασία και οι ανησυχίες των πολιτών είναι παρόμοιες. Τα γέθη είναι διαφορετικά, αλλά τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να είναι πανομοιότυπα.

Το παράδειγμα της Μάλαγας αποδεικνύει ότι σε εποχές κρίσης είναι δυνατόν να επιτευχθεί τουριστική ανάκαμψη, εάν οι ίδιοι οι πολίτες επιμένουν και εμπλακούν στην αναδιάρθρωση της πόλης τους, με σκοπό το κοινό καλό. Η πολιτική διαφθορά που ζούμε τον τελευταίο καιρό στην Κύπρο και η πολιτισμική μας αδιαφορία κτίζει τείχη και δεν μας αφήνει να δούμε τις πραγματικές ευκαιρίες που μας δίνονται, για να βγούμε από την κρίση.

Ο κ. Πέτρος Μαύρος

είναι διευθυντής της Avantless Ltd.

Πρόγραμμα Καρτών Winter-Winday

Τώρα οι αγορές σας... φέρνουν νέες αγορές!

Κερδίστε Δωροεπιταγές για περισσότερες αγορές **ΧΩΡΙΣ ΚΛΗΡΩΣΗ** στα καταστήματα: **DEBENHAMS next**

ALPHA BANK

*the art
of printing*

Η αφγανή κοπέλα, φωτογραφημένη από το National Geographic.
Είναι η πλέον δημοφιλής φωτογραφία του πλανήτη και έγινε σύμβολο του
αγώνα για βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες.

www.cassoulides.com.cy

cassoulides
MASTERPRINTERS

We print everything! Since 1924

Στην ΑΗΚ το προσέδριο της αναλογιστικής μελέτης για το Ταμείο Συντάξεων, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008, καταδεικνύει έλλειμμα 45.954.000 ευρώ.

Συμπληγάδες για τους ημικρατικούς

Τα χρέη των συνταξιοδοτικών φτάνουν σήμερα τα € 280 εκατ. ενώ οι φετινές ζημιές ανήλθαν στα € 11,5 εκατ.

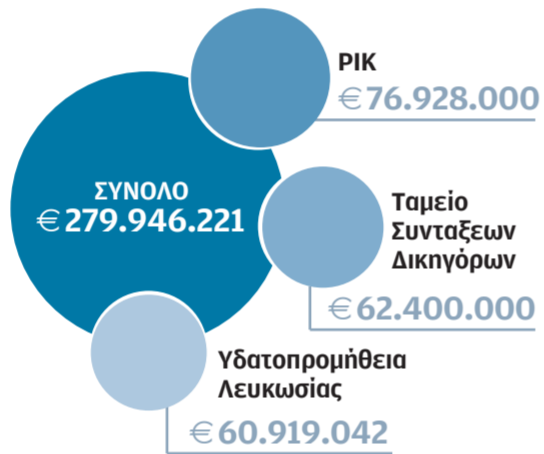
Τον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΑΗ** και **ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Υψηλές Ζημιές και αβάστακτα χρέη στα συνταξιοδοτικά τους ταμεία καταγράφουν οι δημόσιοι οργανισμοί στην Κύπρο. Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν πως το κράτος δαπανεί περίπου 177 εκατ. ευρώ, υπό τη μορφή χορηγιών, σε οργανισμούς που καταγράφουν ζημιές και δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποδοτικά. Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, πως ορισμένοι από τους εν λόγω οργανισμούς δεν αποσκοπούν στην αποκόμιση κερδών και έτσι οι λειτουργικές ζημιές μπορεί να θεωρηθούν κάτι το φυσιολογικό. Τέτοιοι οργανισμοί μπορεί να είναι, για παράδειγμα, το ΚΥΠΕ, ο ΚΟΑ και η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης.

Ωστόσο, αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι οι υψηλές ζημιές καταδεικνύουν πως υπάρχει σοβαρό λειτου-

Τα ελλείμματα των δημόσιων οργανισμών στα ταμεία συντάξεων

Τα 2/3 των πολιτών προκρίνουν ιδιωτικοποιήσεις

γικό πρόβλημα σπαταλών. Το ύψος των ζημιών, μάλιστα, είναι μάλλον εντυπωσιακό. Ο ΘΟΚ, για παράδειγμα, καταγράφει ζημιές άνω των 7 εκατ. ευρώ, ενώ οι ζημιές του ΠΙΚ προσεγγίζουν τα 37 εκατ. ευρώ. Τα δύο συγκεκριμένα παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά, διότι οι εν λόγω οργανισμοί δραστηριοποιούνται σε αγορές όπου ιδιώτες επιβιώνουν χωρίς ζημιές που να φτάνουν τόσο εφιαλτικά επίπεδα.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, εντοπίζεται στα συνταξιοδοτικά ταμεία των οργανισμών. Ανάμεσα στους οργανισμούς ξεχωρίζει το ΠΙΚ, με χρέη σχεδόν 77 εκατ. ευρώ, καθώς και η ΑΗΚ, με χρέος κοντά στα 61 εκατ. ευρώ. Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, ιδίως μάλιστα της Λευκωσίας, έχουν επίσης αβάστακτα χρέη. Όσον αφορά το Ταμείο Συντάξεων των Δικηγόρων, δεν αποτελεί υποχρέωση του κράτους. Σημειώνεται, ωστόσο, ως ενδεικτικό το ύψος του προβλήματος που υπάκει γενικότερα στο συνταξιοδοτικό.

ΑΗΚ

Στην ΑΗΚ το προσέδριο της αναλογιστικής μελέτης για το Ταμείο Συντάξεων, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2008, καταδεικνύει έλλειμμα 45.954.000 ευρώ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, το έλλειμμα ανέρχεται σήμερα σε σχεδόν 61 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, με βάση τα δεδομένα του 2008, το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο (λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων, ύψους 31,41 εκατ. ευρώ) ανήλθε σε 53.151 ευρώ από 51.917 ευρώ του 2007. Το 2009 το σύνολο των μισθών, των εργοδοτικών

εισφορών και της ελλειμματικής εισφοράς στα σχέδια συντάξεων ανήλθε στα 132.073.000 ευρώ. Η ελλειμματική εισφορά στα σχέδια συντάξεων ανήλθε σε 10.621.000 ευρώ το 2009. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει την εισφορά έναντι υποχρέωσης για προηγούμενη υπηρεσία, σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση που έγινε για την 31η Δεκεμβρίου 2008.

Η διοίκηση της ΑΗΚ, κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού του 2010 στη Βουλή, ανέφερε ότι σχετικά με το θέμα των επιδομάτων και των ωφελημάτων που λαμβάνει το προσωπικό αυτά πηγάζουν από συμβατικές υποχρεώσεις της Αρχής και ότι γίνονται επαφές με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του προσωπικού, ώστε να επιτευχθεί μείωση στις εν λόγω δαπάνες. Όσον αφορά το θέμα του Ταμείου Συντάξεων, αναφέρθηκε ότι η ελλειμματική εισφορά που παρατηρείται οφείλεται στην επενδυτική πολιτική που ακολουθείται, η οποία αποφέρει χαμηλή απόδοση. Ανάμεσα στις παροχές της ΑΗΚ προς το προσωπικό της είναι και η παροχή άτοκων δανείων για

την αγορά αυτοκινήτου (υπόλοιπο 703.735 ευρώ το 2008). Οι δικοί μας υπολογισμοί βρίσκουν πως η ΑΗΚ υπέγραψε κέρδη άνω των 45 εκατ. ευρώ, αλλά πρέπει να αντιμετωπίσει χρέη στο Ταμείο Συντάξεων, που φτάνουν τα 61 εκατ. ευρώ.

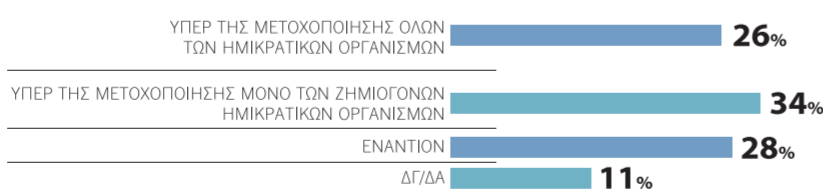
ΚΥΤΑ

Στην ΚΥΤΑ, που έχει κτίσει ένα μοντέρνο πρόσωπο και καταγράφει κέρδη, οι επιβαρύνσεις είναι ακόμη μεγαλύτερες. Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της εταιρείας για το 2009, το ετήσιο έλλειμμα του Ταμείου Συντάξεων ήταν 151.000 ευρώ. Φέτος το συνολικό υφιστάμενο χρέος στο συνταξιοδοτικό της εταιρείας ανέρχεται στα 8,3 εκατ. ευρώ.

Στην ετήσια έκθεση της εταιρείας για το 2009, πάντως, τονίζεται ότι το Ταμείο λειτουργεί ανεξάρτητα από τα οικονομικά της ΚΥΤΑ. Ωστόσο, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ταμείου, η ΚΥΤΑ έχει υποχρέωση να καταβάλλει στο Ταμείο οποιαδήποτε ελλείμματα προκύψουν από περιοδικές αναλογιστικές εκτιμήσεις.

ΜΕΤΟΧΟΠΟΙΗΣΗ

Είστε υπέρ ή εναντίον της μετοχοποίησης ή και της πώλησης Ημικρατικών Οργανισμών;

Λιγότεροι Κύπριοι στο εξωτερικό φέτος για τα Χριστούγεννα

Η οικονομική κρίση και η άσχημη κατάσταση στην Ελλάδα οι σημαντικότεροι λόγοι που κράτησαν εντός τους ταξιδιώτες

Μειωμένος είναι ο αριθμός των Κυπρίων ταξιδιωτών προς το εξωτερικό τις ημέρες των εορτών, λόγω της κρίσης, της παρατεταμένης καλοκαιρίας και βέβαια της κατάστασης στην Ελλάδα. Είναι, πάντως, κατάσταση η οποία δείχνει πως οι επιβάτες του τόπου συγκρατούν τις δαπάνες τους, αφού οι τουριστικοί πράκτορες του τόπου τονίζουν πως οι Κύπριοι αγαπούν και μάλιστα πάρα πολύ τα ταξίδια και δεν είναι από τις δαπάνες που περιορίζουν εύκολα. Συγκεκριμένα, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων Κύπρου (ΑCTA), Βίκτωρ Μαντοβάνης, σημειώνει πως τον πε-

Κατά 10 χιλιάδες θα μειωθεί ο αριθμός των ταξιδιωτών κατά τον φετινό Δεκέμβριο, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περσινό μήνα

ρύτερο ασφυκτικό οικονομικό περιβάλλον των τελευταίων δύο ετών και στην Κύπρο επηρεάζει σημαντικά τα ταξίδια. Σημειώνεται πως τον πε-

σμένο Δεκέμβριο ταξίδεψαν στο εξωτερικό από την Κύπρο συνολικά 89.287 επιβάτες, ενώ φέτος ο αριθμός υπολογίζεται ότι θα περιοριστεί στις 85.000. Την ίδια στιγμή, αναφέρεται πως οι Κύπριοι δεν περιορίζουν τα ταξίδια τους σε μεγάλο ποσοστό, αλλά ψάχνουν για φθηνότερες λύσεις, όπως ταξίδια λιγότερων ημερών, αλλά και χαμηλότερου κόστους ξενοδοχεία. Παράλληλα, ο έως πρότινος πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Διοργανωτών Ταξιδιών, Άκνς Κελεπέσις, σημειώνει πως η κατάσταση φέτος στην αγορά είναι κάπως μουνδιασμένη, ελέω συγκεκριμένων συνθηκών, όπως η

οικονομική στενότητα και η παρατεταμένη καλοκαιρία. Ταυτόχρονα, αναφέρει πως η κατάσταση στην Ελλάδα οδηγεί πολλούς στο να πραγματοποιήσουν ταξίδια, θεωρώντας πως θα εξασφαλίσουν χαμηλότερες τιμές για ψώνια, κάτι που ίσως και να μην ισχύει στο τέλος της ημέρας. Όσον αφορά τους επόμενους μήνες του ερχόμενου έτους, ο κ. Κελεπέσις αναφέρει πως οι ενδείξεις κάνουν λόγο για σχετική αύξηση στον αριθμό των επιβατικών κοινών σε ολόκληρη την Ευρώπη, κατάσταση που θα επηρεάσει θετικά και την Κύπρο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ

Τον περασμένο Δεκέμβριο ταξίδεψαν στο εξωτερικό συνολικά 89.287 επιβάτες.

Η τάση στην Ευρώπη

Με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία, η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΚΥΤΑ), η Αρχή Λιμένων Κύπρου και η Αρχή Εκθέσεων θα μπορούσαν να περάσουν στα χέρια του ιδιωτικού τομέα ή να παραχωρηθεί υψηλό ποσοστό μετοχών σε στρατηγικό επενδυτή, ο οποίος θα αναλάβει τη διοίκηση, με το κράτος να διατηρεί τη μετοχική παρουσία ή ακόμα και την πλειοψηφία. Κοινή βούληση των κρατών-μελών της Ε.Ε., αλλά και της ίδιας της Ε.Ε., είναι η απελευθέρωση όλων των αγορών, με στόχο την αύξηση του ανταγωνισμού, τη μείωση των τιμών και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στους πολίτες. Είναι, μάλιστα, κοινώς αποδεκτό πως όλων των ειδών τα μονοπώλια μεταφράζονται σε διπλό κόστος για τους καταναλωτές-πολίτες: Πρώτον μέσα από τα μειωμένα κίνητρα για παροχή καλύτερων υπηρεσιών ή προϊόντων και δεύτερον μέσα από τις αυξημένες τιμές. Στην περίπτωση της Κύπρου, μάλιστα, η πιο πάνω μειωμένη παραγωγικότητα μεταφράζεται επίσης και σε υψηλά λειτουργικά χρέη. Τον τελευταίο χρόνο καταγράφηκαν λειτουργικά χρέη (χωρίς να υπολογίζονται το «έσοδο» της κρατικής χορηγίας), που έφτασαν σχεδόν τα 11,5 εκατ. ευρώ. Μέσα στο πλαίσιο της διαχείρισης από ιδιώτες και της τόνωσης του ανταγωνισμού, τα κράτη διατηρούν έναν ισχυρό εποπτικό ρόλο. Έτσι, θεωρείται φυσιολογικό να ανοίξει και στην Κύπρο - έστω και δειλά - η συζήτηση για τη μετοχοποίηση ημικρατικών οργανισμών. Ειδικά στις τηλεπικοινωνίες, όπου ο ανταγωνισμός εντείνεται, η ΚΥΤΑ δεν μπορεί να κινηθεί με σύγχρονο τρόπο, όταν για κάθε επενδυτική κίνηση υπόκειται στον έλεγχο της Βουλής. Με την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, τα ίδια προβλήματα θα έχει σύντομα και η ΑΗΚ. Θα βρίσκεται, δηλαδή, σε δυσμενή θέση απέναντι στον ανταγωνισμό της, λόγω του γεγονότος πως ως κρατική επιχείρηση θα υπόκειται σε επιπλέον έλεγχο. Στον χώρο των θαλάσσιων μεταφορών κυρίαρχη τάση σήμερα είναι η συνεργασία των λιμενικών αρχών με παροχές λιμενικών εργασιών και διακίνησης φορτίων (Cosco, Hutchison, Maersk, Dubai Port Authority). Τέλος, η διοργάνωση εκθέσεων έχει περάσει σχεδόν αποκλειστικά στον ιδιωτικό τομέα σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Αρχές Λιμένων Κύπρου προέβλεπε έσοδα 66.475.010 ευρώ και τακτικές δαπάνες 46.561.791 ευρώ, από τις οποίες ποσό 10.421.752 ευρώ αφορά αποδοχές του προσωπικού, ενώ οι κεφαλαιουχικές δαπάνες ανέρχονται στα 42.982.000 ευρώ. Στη Βουλή έχουν εκφραστεί προβληματισμοί για τις μεγάλες δαπάνες που γίνονται λόγω υπερδιπλασιασμού των λιμάνια και που υπερδιπλασιάζουν σε πολλές περιπτώσεις τις ετήσιες απολαβές ορισμένων υπαλλήλων της Αρχής. Σημειώνεται, πάντως, πως η λειτουργία της Αρχής Λιμένων δημιουργεί «κλειστό» επάγγελμα, με μειωμένη είσοδο νέων επαγγελματιών στον χώρο. Αυτό το γεγονός καθιστά τις υπερφορές - και τα αυξημένα κόστη - αναπόσπαστο μέρος της λειτουργίας του θεσμού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πέρυσι δόθηκε άδεια για τη δημιουργία Ταμείου Συντάξεων της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Αρχή Εκθέσεων

Στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων το πρόβλημα (και η πρόκληση συνάμα) είναι στρατηγικό. Ο ρόλος, ο σκοπός και η συχνότητα εκθέσεων του τύπου της Ετήσιας Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου παρουσιάζει διεθνώς φθίνουσα πορεία. Η Αρχή, κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, αντιμετωπίζει σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα τα έσοδα από τη διοργάνωση της Διεθνούς Έκθεσης Κύπρου να αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% των συνολικών της εσόδων. Τα εσοδήματα της Αρχής, ενώ θα έπρεπε να ακολουθούν σταθερά ανοδική πορεία, ώστε να καλύπτουν τις συνεχώς αυξανόμενες δαπάνες, παρουσιάζουν καθοδική πορεία. Η Αρχή είναι συνεπώς αναγκασιμένη να διαφοροποιήσει το προϊόν της και να επεκταθεί σε νέους κύκλους εργασιών, όπως η ανάπτυξη διαφόρων εκδηλώσεων (συνεδρία, σεμινάρια, δεξιώσεις, εξετάσεις κ.λπ.). Ωστόσο, δεν διαθέτει την απαραίτητη ρευστότητα και τα αποθεματικά, για να συντηρήσει και αναβαθμίσει τις εγκαταστάσεις της, που είναι πεπαλαιωμένες, και που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για να επιβιώσει η Αρχή, συναγωνιζόμενη τον ιδιωτικό τομέα.

Το συνολικό ποσό του μισθολογίου το 2010 ανήλθε σε περίπου 58% του συνολικού ποσού των ετήσιων εσόδων και αποτελεί τη μεγαλύτερη δαπάνη της Αρχής.

Θέλουν ιδιωτικοποίηση ή μετοχοποίηση

Δύο στους τρεις Κυπρίους προκρίνουν μετοχοποίηση ή ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών οργανισμών, σύμφωνα με την πρόσφατη μεγάλη δημοσκόπηση της «Καθημερινής». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 26% των Κυπρίων τάσσεται υπέρ της ιδιωτικοποίησης ή μετοχοποίησης όλων των ημικρατικών ο-

ργανισμών». Ταυτόχρονα, άλλο 34% δηλώνει πως υποστηρίζει τη μετοχοποίηση ή ιδιωτικοποίηση μόνο των ζημιόγονων ημικρατικών οργανισμών. Κατά της οποιασδήποτε μετοχοποίησης ή ιδιωτικοποίησης τάσσεται το 28% των πολιτών. Το 11% δεν τοποθετείται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 50%

των ψηφοφόρων που ψήφισαν το ΑΚΕΛ στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές προκρίνει επίσης τη μετοχοποίηση ή ιδιωτικοποίηση. Συγκεκριμένα, το 16% όσων ψήφισαν ΑΚΕΛ τάσσεται υπέρ της μετοχοποίησης ή ιδιωτικοποίησης όλων των ημικρατικών οργανισμών, ενώ το 32% υπέρ μόνο των ζημιόγονων.

«Άρτεμις» και «Αίαντας» για υπεύθυνο δανεισμό

Οι εμπορικές τράπεζες και τα συνεργατικά ιδρύματα λειτουργούν δύο χωριστά συστήματα επεξεργασίας οικονομικών στοιχείων

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Η Άρτεμις, κατά το δωδεκάθεο, ήταν η θεά του κληρίου. Κόρη του Δία, αδελφή του Απόλλωνα, αμείλικτη ως χαρακτήρας και σχεδόν ποτέ δεν συγχωρούσε. Στον Τρωικό Πόλεμο πήρε το μέρος της Τροίας και απαιτούσε τη θυσία της Ιφιγένειας, ώστε οι άνεμοι να είναι ευνοϊκοί και να βοηθήσουν το σαλπάρισμα των ελληνικών καραβιών. Ο Αίαντας ήταν ένας από τους μνηστήρες της ωραίας Ελένης. Στην Ιλιάδα παρουσιάζεται ως ο δεύτερος πιο αν-

Η λειτουργία των συστημάτων επιτρέπει την καλύτερη αξιολόγηση των δανειοληπτών και προλαμβάνει φαινόμενα υπερδανεισμού

δρείος Αχαιός μετά τον Αχιλλέα και ιοάθετος του Έκτορα. Το τέλος του ήταν άδοξο. Αν και κάταφερε να αποσπάσει από τους Τρώες τα σώματα του Πάτροκλου και του Αχιλλέα, τα όπλα του Αχιλλέα δόθηκαν στον Οδυσσέα. Ο Αίαντας εξοργίστηκε και αποπειράθηκε να δολοφονήσει τους αρχηγούς των Αχαιών, κάτι που δεν έγινε, κάρη στην παρέμβαση της Αθηνάς. Όταν ο Αίαντας συνειδητοποίησε τον ξεπεσμό του, αυτοκτόνησε, πέφτοντας πάνω στο ξίφος του.

Κατά έναν παραδόξο τρόπο, οι κυπριακές τράπεζες και τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα επέλεξαν να δώσουν τα ονόματα της Άρτεμις και του Αίαντα αντίστοιχα στα δύο συστήματα συλλογής οικονομικών πληροφοριών που έχουν συστήσει. Η «Άρτεμις» και

ο «Αίαντας» είναι γραφεία πιστοσύνης (credit bureau), τα οποία ασχολούνται με τη συγκέντρωση και τη διάθεση πληροφοριών οικονομικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων και ιδιωτών εκ μέρους των ιδρυμάτων που εκπροσωπούν. Η Κύπρος διαθέτει δύο συστήματα συλλογής στοιχείων.

α) «Άρτεμις»: Λειτουργεί εκ μέρους των τραπεζών που εμπορεύονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ή τραπεζών που λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία δύνανται καθυστερώσει ελεύθερης εγκατάστασης και ιδρυμάτων που έχουν ως κύρια εργασία τους την παροχή δανείων ή άλλων πιστωτικών διευκολύνσεων προς το κοινό.

β) «Αίαντας»: Συστάθηκε από τη Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογράφησης, σε συνεργασία με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠ), την Παγκύπρια Συνεργατική Συνομοσπονδία και την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Ιδρυμάτων.

Και τα δύο συστήματα είναι καινούργια. Το «Άρτεμις» λειτουργεί από τις 11 Δεκεμβρίου του 2009 και ο «Αίαντας» από τον Ιούλιο του 2010.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο η Κύπρος, η Μάλτα και το Λουξεμβούργο από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είχαν συστήματα συλλογής οικονομικών πληροφοριών. Με την ίδρυση της «Άρτεμις» και του «Αίαντα», παραμένουν τα χωρίς γραφείο πιστοσύνης μόνο η Μάλτα και το Λουξεμβούργο. Η καθυστέρηση αυτή αποδίδεται στο μικρό μέγεθος των χωρών, που έχει ως συνέπεια οι τράπεζες να γνωρίζουν καλά τις τοπικές κοινωνίες και έτσι και τους υφιστάμενους ή τους δυνατικούς πελάτες τους. Ωστόσο η κοινοτική νομοθεσία επιβάλλει τη σύσταση γραφείων πιστοσύνης, προκειμένου

Με την ίδρυση της «Άρτεμις» και του «Αίαντα», παραμένουν πια χωρίς γραφείο πιστοσύνης μόνο η Μάλτα και το Λουξεμβούργο.

Πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο από τον «Αίαντα»

Ο «Αίαντας» τέθηκε σε λειτουργία την 1η Ιουλίου 2010 και χρησιμοποιεί την υφιστάμενη μηχανογράφηση των συνεργατικών ιδρυμάτων (που είναι κοινή), με αποτέλεσμα να εμφανίζεται σε πραγματικό χρόνο κάθε δυσμενές οικονομικό στοιχείο υποψήφιου δανειολήπτη (υπερβάσεις, καθυστερήσεις στην πληρωμή δανείων κ.λπ.) των τριών δόσεων ή οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα, όπως εξήγησε στην «Κ» ο προϊστάμενος του τμήματος εποπτείας των ΣΠ, Δώρος Κακούλης. Επίσης, δεν γίνεται εγγραφή σε νέα βάση δεδομένων, καθώς υπάρχουν ήδη οι εγγραφές στην υφιστάμενη βάση δεδομένων των συναλλαγών των συνεργατικών. Αυτό επιτρέπει τη διαχείριση μεγαλύτερου όγκου οικονομικών πληροφοριών. Με την τακτοποίηση της οφειλής ή της

εκκρεμότητας του δανειολήπτη, αυτός δεν εμφανίζεται στον «Αίαντα».

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο «Αίαντας» ενισχύει και την εποπτεία των συνεργατικών τραπεζών. Σύμφωνα με κανονιστική απόφαση που διέπει τη λειτουργία του «Αίαντα», κάθε ΣΠ, κατά την αξιολόγηση αιτημάτων για παραχώρηση δανείων ή άλλων πιστωτικών διευκολύνσεων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως και κατά την κατά καιρούς αξιολόγηση ή αναθεώρηση ήδη παραχωρηθέντων δανείων ή πιστωτικών διευκολύνσεων, οφείλει να λαμβάνει υπ' όψη τα δεδομένα του πελάτη και των συνδεδεμένων του προσώπων, στα οποία έχει πρόσβαση μέσω του μηχανισμού ανταλλαγής δεδομένων «Αίαντας» και να δικαιολογεί την οποιαδήποτε

απόφασή του επί των αιτημάτων ή επί των ήδη παραχωρηθέντων δανείων ή πιστωτικών διευκολύνσεων, σε συσχέτιση με τα δεδομένα αυτά, καθώς και να τηρεί στα αρχεία του απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες. Επιπρόσθετα, μέσω της χρήσης του συστήματος, τα ΣΠ υποχρεούνται να προβαίνουν σε αξιολόγηση και των συνδεδεμένων προσώπων (όπως π.χ. να αξιολογούν τη σύζυγο, τις εταιρείες που ελέγχονται από τον πελάτη κ.λπ.) και για αυτόν τον σκοπό οφείλουν να απαιτούν από τους πελάτες τους να δηλώνουν τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα και να υποβάλλουν για κάθε συνδεδεμένο πρόσωπο τον αριθμό δελτίου ταυτότητας ή άλλο αποδεικτικό της ταυτότητας φυσικού προσώπου ή της σύστασης νομικού προσώπου.

τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να έχουν ένα πρόσθετο εργαλείο διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, το οποίο και παρέχει συγκριτικά δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς των πελατών.

«Άρτεμις»

«Τα δεδομένα που παρέχονται από την «Άρτεμις» είναι καθαρά επικουρικού χαρακτήρα, στη διαδικασία εξέτασης, από πλευράς της τράπεζας, αιτήσεων πιστωτικής διευκόλυνσης. Θέλουμε να βοηθήσουμε την οικονομία, όπως τονίζει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής της «Άρτεμις Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών», Αχιλλέας Αμβροσίου, σπεύδοντας να προλάβει αρνητικούς συνειρμούς που τυχόν να δημιουργηθούν λόγω της μη σωστής ενημέρωσης για τους σκοπούς ίδρυσης και λειτουργίας της «Άρτεμις».

«Με τη βοήθεια των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που παρέχει η «Άρτεμις», οι τράπεζες μπορούν με βελτιωμένες διαδικασίες να αποφασίζουν πιο αντικειμενικά για τις αιτήσεις χορηγήσεων. Επίσης, η σωστή, γρήγορη και ολοκληρωμένη εικόνα του αιτητή για χορηγία βοηθά την τράπεζα να παρέχει γρήγορη εξυπηρέτηση», εξηγεί ο κ. Αμβροσίου και προσθέτει: «Η τράπεζα είναι, έτσι, σε θέση να σχηματίζει γνώμη για τη φερεγγυότητα του υποψήφιου πελάτη της αξιόπιστα, χωρίς να βασίζεται αποκλειστικά στις πληροφορίες που λαμβάνει από αυτόν. Σε μακροοικονομικό επίπεδο, η λειτουργία της «Άρτεμις» βοηθά να αποφευχθεί η διακίνηση του φαινομένου των υπερχρεωμένων νοικοκυριών».

Η «Άρτεμις» ενημερώνεται με δεδομένα ακάλυπτων επιταγών (από το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών της Κεντρικής Τράπεζας), ενεργές αγωγές και δικαστικές αποφάσεις από τράπεζες, πτωχεύσεις, διαλύσεις ε-

ταιρειών από τον έφορο εταιρειών και επίσημο παραλήπτη και δεδομένα για αποβιώσαντες. Η τελευταία βάση δεδομένων βοηθά στην πρόληψη φαινομένων απάτης (υποκλοπής ταυτότητας). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι καταχωρίσεις για αγωγές και δικαστικές αποφάσεις διαγράφονται από το αρχείο μετά την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία τακτοποίησης της υποχρέωσης από τον πελάτη και ενώ στο μεταξύ είναι εμφανές στο αρχείο το δεδομένο της τακτοποίησης. Αντίθετα, οι πτωχεύσεις διατηρούνται, καθώς αυτό προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία. Στην αναζήτηση των πληροφοριών για κάποιον υποψήφιο δανειολήπτη, αν υπάρχει κάποιο δυσμενές στοιχείο, το σύστημα ενημερώνει την τράπεζα ότι υπάρχει καταχώριση, χωρίς να δίνει επιπλέον πληροφορίες. Η καταχώριση ενός δανειολήπτη στο σύστημα (π.χ. για μια ακάλυπτη επιταγή) δεν συνεπάγεται και αυτόματη απόρριψη του αιτημάτων του για λήψη δανείου. Ωστόσο, η τράπεζα θα του ζητήσει επιπλέον στοιχεία ή κάποιες εγγυήσεις. Από την άλλη, ένας δανειολήπτης χωρίς ιστορικό δυσμενούς συμπεριφοράς θα μπορούσε να διεκδικήσει μείωση του επιτοκίου δανεισμού, όπως και βελτίωση των όρων δανεισμού. Σημειώνεται ότι το κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που το αφορούν μέσω υποβολής σχετικής αίτησης στον «Άρτεμις».

«Τα δεδομένα μας έχουν καθαρά επικουρικό χαρακτήρα και βοηθούμε τις τράπεζες να έχουν ολοκληρωμένη εικόνα. Μακροπρόθεσμα ο θεσμός της «Άρτεμις» θα έχει ευεργετικές συνέπειες για το τραπεζικό σύστημα και γενικότερα για την κυπριακή οικονομία», σημειώνει ο κ. Αμβροσίου.

seitanidis@kathimerini.com.cy

Πέραν των 100 αντιπροσώπων από το πολιτικό, οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον του νησιού, αλλά και Ρώσοι επιχειρηματίες που κατοικούν στην Κύπρο παρέστησαν στο Φόρουμ.

Η Κύπρος σε ρόλο-κλειδί για τη Μόσχα

Ο ρόλος της Κύπρου στα σχέδια της Μόσχας να καταστεί Διεθνές Οικονομικό Κέντρο είναι υψίστης σημασίας για την κυβέρνηση της πόλης, ανέφερε ο πρόεδρος της Δούμας της ρωσικής πρωτεύουσας, κ. Vladimir Platonov, μιλώντας κατά τη διάρκεια του 2ου Επενδυτικού Φόρουμ Μόσχας-Κύπρου που πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου στη Λεμεσό. «Λαμβάνοντας υπόψη τη μακρόχρονη εμπειρία της Κύπρου στη χρηματοοικονομική σφαίρα, θεωρούμε τη συνεργασία μας σε αυτό τον τομέα ως το πρωταρχικό μας μέλημα», τόνισε χαρακτηριστικά.

Ο πρόεδρος της Δούμας της Μόσχας ανέφερε επίσης ότι η περαιτέρω ανάπτυξη μιας αμοιβαίας επωφελούς συνεργασίας Μόσχας-Κύπρου «προσφέρει εξαιρετικές δυνατότητες». Πρόσθεσε ότι η παγκόσμια οικονομική κρίση, εκτός από αρνητικές επιπτώσεις, άνοιξε επίσης τον δρόμο σε κυπριακές εταιρείες να εισέλθουν στην αγορά της Μόσχας σε νέους επενδυτικούς τομείς, όπως οι εναλλακτικές πηγές ενέργειας, οι νέες τεχνολογίες στον τομέα της υγείας, ζώνες εμπορίου και άλλους.

Ο κ. Platonov επισήμανε ότι η Κύπρος διατηρεί την πρώτη θέση στις α-πενθεις επενδύσεις στη Μόσχα με 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2009 και την πέμπτη θέση στις επενδύσεις γενικά.

Προσφωνώντας το Φόρουμ εκ μέρους του Προέδρου Χριστόφια, ο υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κ. Αντώνης Πασχαλίδης, είπε ότι «η Κύπρος ενθαρρύνει ενεργά συνεργασίες μεταξύ Κύπρου-Μόσχας σε όλους τους τομείς, όπως νομοθετικούς, έργα υποδομής, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, πολιτιστικούς και ιστορικούς, ως επίσης και την πρόωπη επενδύσεων στη Ρωσία και αντίστροφα».

Παρότρυνε δε όλους να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις οικονομικές και

Ο πρόεδρος της Δούμας της Μόσχας, κ. Vladimir Platonov, αναλύει τη σημασία της Κύπρου στις βλέψεις της πόλης να καταστεί Διεθνές Οικονομικό Κέντρο.

Η Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ρωσίας-Κύπρου θεωρείται η καλύτερη που διατηρεί η Ρωσία με άλλη χώρα

φιλικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών. Το 2ο Επενδυτικό Φόρουμ Μόσχας-Κύπρου διοργανώθηκε ως επακόλουθο της επίσκεψης του Ρώσου προέδρου, κ. Dmitry Medvedev, και της υπογραφής με τον Πρόεδρο Χριστόφια του Πρωτοκόλλου Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ανάμεσα στη Ρωσία και την Κύπρο τον περασμένο Οκτώβριο. Στο Φόρουμ προσκλήθηκαν και συμμετείχαν πέραν των 100 αντι-

προσώπων από το πολιτικό, οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον του νησιού, αλλά και Ρώσοι επιχειρηματίες που κατοικούν στην Κύπρο. Το Φόρουμ συνδιοργανώθηκε από την κυβέρνηση της πόλης της Μόσχας, τον Σύνδεσμο Ρώσων Επιχειρηματιών στην Κύπρο και τη διεθνή εταιρεία φορολογικών και εταιρικών υπηρεσιών Totalserve Management Ltd, η οποία εδρεύει στη Λεμεσό.

Ο πρόεδρος του συνεδρίου και πρόεδρος της Totalserve, κ. Πέτρος Γ. Οικονομίδης, αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα της πρόσφατης επίσκεψης του Ρώσου προέδρου στην Κύπρο, προσθέτοντας ότι «η Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ρωσίας-Κύπρου θεωρείται η καλύτερη που διατηρεί η Ρωσία με άλλη χώρα».

Στο συνέδριο μίλησαν, μεταξύ άλλων, ο δήμαρχος Λεμεσού, κ. Ανδρέας Χριστού, ο πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων, κ. Φεϊδίας Πηλεΐδης, και αντιπρόσωποι κορυφαίων συνδέσμων.

Ο διευθυντής του Τμήματος Διεθνούς Φορολογικού Προγραμματισμού της Totalserve, κ. Πέτρος Ριαλάς, ανέλυσε το φορολογικό και εταιρικό καθεστώς της Κύπρου και παρέθεσε στους μετέδρους τρόπους με τους οποίους μπορούν να διοχετεύσουν επενδύσεις στη Ρωσία μέσω της Κύπρου. Στο Φόρουμ αποφασίστηκε η δημιουργία μιας κοινής επιτροπής πρόωπης της Μόσχας ως Διεθνούς Οικονομικού Κέντρου.

ΚΕΒΕ : Ο ιδιωτικός τομέας δεν αντέχει άλλες φορολογίες !

Η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μας ΑΝΗΣΥΧΕΙ και μας προβληματίζει για το μέλλον αυτού του τόπου.

● Ο ιδιωτικός τομέας (επιχειρήσεις και εργαζόμενοι) ΔΕΝ ΑΝΤΕΧΟΥΝ ΑΛΛΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΕΣ για να καλύπτουν τις τρύπες του ΥΠΕΡΟΓΚΟΥ δημόσιου τομέα.

● Οι ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ πρέπει επιτέλους ΝΑ ΣΥΓΚΡΑΤΗΘΟΥΝ τόσο για το κρατικό μισθολόγιο όσο και για τις κρατικές συντάξεις.

● Το ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ να βρίσκεται στα πλαίσια των ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ της οικονομίας, όπως γίνεται και στον ιδιωτικό τομέα.

● Για τις ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ να υπάρχει ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ των δημοσίων υπαλλήλων, όπως γίνεται με τους ιδιωτικούς υπαλλήλους.

● Επιβάλλεται άμεση μείωση του ΥΠΕΡΟΓΚΟΥ αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων.

● Ο ιδιωτικός τομέας (επιχειρήσεις και υπάλληλοι) ΕΠΩΜΙΖΟΝΤΑΙ ΟΛΟ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ, ενώ ο δημόσιος τομέας είναι θαρρακισμένος από τις συνέπειες της ύφεσης.

● Μόνο οι ιδιωτικές επιχειρήσεις μπορούν να κερδίσουν το στοίχημα αύξησης της ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ και μείωσης της ΑΝΕΡΓΙΑΣ (έφτασαν τις 25,000 οι άνεργοι συμπατριώτες μας!), προχωρώντας σε νέες ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ και όχι πληρώνοντας φόρους για τα ΥΠΕΡΠΡΟΝΟΜΙΑ του δημόσιου τομέα.

● Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ (κυβέρνηση και Βουλή), συλλογικά και υπεύθυνα, να αναλάβουν τις ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ τους για πραγματική ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΥΥΓΙΑΝΣΗ για να ξαναδώσουν προοπτική στην οικονομία.

● Το ΚΕΒΕ, όπως πάντα, με αίσθημα ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ, ΣΥΝΑΝΤΙΛΗΨΗΣ και ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ προς την οικονομία και τον τόπο είναι στη διάθεση της Πολιτείας για εποικοδομητικό διάλογο προς αντιμετώπιση των ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ που αντιμετωπίζει σήμερα η οικονομία μας.

Οι Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις των Τοπικών Επιμελητηρίων, παγκύπρια τον Ιανουάριο, θα δώσουν το μήνυμα της ΕΓΡΗΓΟΡΣΗΣ του επιχειρηματικού κόσμου για τη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων για το καλό της οικονομίας και της κοινωνίας.

ΚΥΠΡΙΑΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Το μέλλον είναι στα χέρια μας !

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΒΕ

Υπό αμφισβήτηση η μείωση των λειτουργικών δαπανών

Αυξήθηκαν πέρσι κατά σχεδόν 20%, ενώ η κυβέρνηση ανέφερε πως μειώθηκαν κατά 14%

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Κατά διάρκεια της συζήτησης για τον προϋπολογισμό, προέκυψε ένα σημαντικό ερωτηματικό σχετικά με τις λειτουργικές δαπάνες του 2009. Οι συγκεκριμένες δαπάνες αναθεωρήθηκαν κατά 411 εκατ. ευρώ περίπου στον φετινό προϋπολογισμό, σε σχέση με τον περσινό. Στο σημείο αυτό στάθηκε κατά την ομιλία του για τον προϋπολογισμό ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου.

Συγκεκριμένα, στον προϋπολογισμό του 2010 οι προϋπολογιζόμενες λειτουργικές δαπάνες του 2009 εκτιμήθηκαν στα 1,470 δισ. ευρώ έναντι 1,264 δισ. ευρώ του 2010. Έτσι, πέρσι προέκυψε μια σημαντική μείωση στις λειτουργικές δαπάνες, κατά 14%, ένα σημείο στο οποίο δόθηκε αρκετή δημοσιότητα από την κυβέρνηση.

Τα στοιχεία αυτά, ωστόσο, διαφοροποιούνται σημαντικά στον φετινό προϋπολογισμό. Ο φετινός προϋπολογισμός αναφέρει πως οι λειτουργικές δαπάνες του 2009 δεν ήταν 1,47 εκατ. ευρώ, αλλά 1,06 εκατ. ευρώ. Κατά

Τεχνοκράτες του Υπουργείου αναφέρουν πως πρόκειται για μια απλή αναδιανομή

τον ΔΗΣΥ, το σημείο αυτό κρίνεται ως σημαντικό, αφού ανατρέπει την αρχική εικόνα, ότι το 2010 σημειώθηκαν ουσιαστικές μειώσεις στις λειτουργικές δαπάνες. Μάλιστα, προ δωδεκαμήνου, η μείωση των λειτουργικών δαπανών είχε λάβει αρκετή δημοσιότητα από την κυβέρνηση, η οποία υπέδειξε αυτή την εξοικονόμηση ως απόδειξη του ότι λαμβάνονται μέτρα για εξυγίανση του Δημοσίου. Ο ίδιος ο προϋπολογισμός του 2011 καταγράφει αύξηση των λειτουργικών δαπανών από το 2009 στο 2010, κατά 19,7% και όχι μείωση κατά 14%, όπως αναφέρθηκε πέρσι.

Πρέπει να σημειωθούν, ωστόσο, δύο σημεία. Πρώτον, οι λειτουργικές δαπάνες του 2009 ήταν προϋπολογιζόμενες, ενώ φέτος είναι πραγματικές. Έτσι,

Η αντιπολίτευση θεωρεί την αναθεώρηση ως αναίτητη απόδειξη ότι η κυβέρνηση παραπλάνησε τον λαό - αλλά και τις αγορές - σε σχέση με τα μέτρα που έλαβε.

μία απόκλιση των αρχικών στοιχείων από τα τελικά κρίνεται ως φυσιολογική. Αυτό το δεδομένο, όμως, δεν μπορεί από μόνο του να εξηγήσει το ύψος της απόκλισης, η οποία προσεγγίζει τα 411 εκατ. ευρώ.

Στο Υπουργείο Οικονομικών στέκονται στο δεύτερο σημείο, ότι η μεγαλύτερη απόκλιση στις δύο εκδόσεις των αριθμών του 2009 αφορά μία συγκεκριμένη κατηγορία, τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό». Σε αυτή την κατηγορία προβλέπονταν πέρσι δαπάνες ύψους 239 εκατ. ευρώ, ενώ φέτος οι συγκεκριμένες καταγράφονται ως μηδενικές.

Λειτουργοί του Υπουργείου αναφέρουν πως οι δαπάνες αυτές ανακατανεμήθηκαν σε άλλους τίτλους του προϋπολογισμού. Δη-

λαδή τα 239 εκατ. ευρώ του αποθεματικού για μη προβλεπόμενες δαπάνες δαπανήθηκαν τελικά σε άλλες κατηγορίες εξόδων και γι' αυτό φέτος τα στοιχεία καταγράφουν μηδενικές δαπάνες αντί για 239 εκατ. ευρώ.

Πολιτική αναθεώρηση

Από πλευράς της αντιπολίτευσης, η αναθεώρηση θεωρείται ως αναίτητη απόδειξη ότι η κυβέρνηση παραπλάνησε τον λαό - αλλά και τις αγορές - σε σχέση με τα μέτρα που έλαβε. Δεδομένου ότι οι λειτουργικές δαπάνες δεν μειώθηκαν κατά το εντυπωσιακό 14%, όπως είχε πέρσι ισχυριστεί η κυβέρνηση, τίθεται, κατά την αντιπολίτευση, η υπόθεση αμφισβήτησης η όλη προσπάθεια της κυβέρνησης να πείσει πως λαμβάνονται «εσωτερικά»

μέτρα. Από την πλευρά τους, τεχνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών απαντούν πως πρόκειται για μια απλή και φυσιολογική αναθεώρηση στοιχείων, πίσω από την οποία δεν βρίσκεται καμία σκοπιμότητα.

Πάντως πρέπει να θεωρείται δεδομένο πως η κυβέρνηση δεν είχε μειώσει τις λειτουργικές δαπάνες στον βαθμό που είχε διαφημιστεί πέρσι. Κι αυτό διότι η μείωση των λειτουργικών δαπανών του 2010 υπολογίστηκε στο 14%, με βάση όμως δαπάνες του 2009, οι οποίες δεν ήταν λειτουργικές. Αντίθετα, οι λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν σημαντικά, παρά τις προσπάθειες του ίδιου του υπουργού Οικονομικών, ο οποίος, σύμφωνα με πληροφορίες, έχει αντιμετωπίσει «υψηλές αντιστάσεις» από συνα-

δέλφους του στη μείωση των λειτουργικών δαπανών.

Σημειώνεται επίσης πως το 2009 ήταν η πρώτη φορά που καταγράφηκε αποθεματικό στις λειτουργικές δαπάνες και μάλιστα τόσο ψηλό.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, ακόμα και μετά τον υπολογισμό των αποθεματικών, η απόκλιση των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2010, σε σχέση με τα στοιχεία του προϋπολογισμού του 2011, εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλη. Ακόμα και μετά τη διόρθωση των στοιχείων που αφορούν το αποθεματικό, οι εκτιμήσεις για τις λειτουργικές δαπάνες «έπεσαν έξω» κατά περίπου 174 εκατ. ευρώ. Αυτό το γεγονός «φουσκωσε» το ύψος της μείωσης των λειτουργικών δαπανών του 2010.

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

«On Bullshit»

HARRY FRANKFURT (2005)
Εκδ. Princeton University Press

«Ένα από τα πιο αξιοπρόσεκτα χαρακτηριστικά της κουλτούρας μας είναι το πόσο διαδεδομένες είναι οι μπουρδες. Όλοι γνωρίζουμε αυτό. Όλοι συμβάλλουμε το δικό μας μερίδιο». Με αυτή την πρόταση αρχίζει το σύντομο, ευανάγνωστο και σχεδόν κωμικό του δοκίμιο-βιβλίο ο Harry Frankfurt, με τίτλο «On Bullshit». Από τις πρώτες κιόλας σελίδες αγωνίζεται να εντοπίσει σαφή ορισμό της λέξης, αλλά και συνώνυμα: αγυρτεία, στομφώδεις αερολογίες, φρανφάρες, βλακειές κ.ο.κ. Ακόμα πιο δύσκολη, φυσικά, είναι η προσπάθεια μετάφρασης της λέξης στα Ελληνικά και γι' αυτό καταλήγουμε στην κυπριακή διάλεκτο, όπου αποδίδεται, ίσως, πιο εύστοχα το «bullshit» ως μπουρδες. Αν και η ανάλυση περιστρέφεται γύρω από μια λέξη που μάλλον παραπέμπει σε εφηβική βρισιά παρά σε ένα σοβαρό φιλοσοφικό ζήτημα, ο Frankfurt ασχολείται με ένα θέμα εξαιρετικά σοβαρό. Η μπουρδες είναι ένα φαινόμενο που πρέπει να μας απασχολεί, διότι βρίσκεται παντού, όχι μόνο στην προσωπική μας ζωή (όπου ίσως να είναι και πιο άσχημα), αλλά και στον δημόσιο διάλογο, πολιτικό ή άλλο. Την εβδομάδα, μάλιστα, που στην Κύπρο συζητείται ο προϋπολογισμός, οι σύντομες 67 σελίδες του βιβλίου ίσως να πρέπει να αποτελούν απαραίτητο ανάγνωσμα για όσους ενδιαφέρονται για τα κοινά. Οι ομιλίες, δηλώσεις και τοποθετήσεις που ακούσαμε την περασμένη εβδομάδα λαμβάνουν ένα πολύ διαφορετικό ύψος μέσα από τις αναλύσεις του Frankfurt.

Το δοκίμιο γράφτηκε το 1986, αλλά εκδόθηκε το 2005, δύο χρόνια πριν την έκδοση του εξίσου σημαντικού και αξιοσημείωτου - και εξίσου σύντομου - δοκίμιου «On Truth». Το χρονικό σημείο της έκδοσης, μάλιστα, ερμηνεύτηκε ως ένδειξη ότι ο συγγραφέας και ο εκδοτικός οίκος του Πρίνστον, όπου διδάσκει φιλοσοφία, επιχειρούσαν να μεταφέρουν μηνύματα για την τότε διακυβέρνηση των ΗΠΑ και δη τον πόλεμο στο Ιράκ, για τον οποίον ως εξήγηση είχε τότε δοθεί η ανάπτυξη όπλων μαζικής καταστροφής, που ως γνωστόν δεν βρέθηκαν ποτέ.

Το πιο ενδιαφέρον σημείο σε ένα φιλοσοφικό δοκίμιο που γρήγορα μπήκε στις λίστες των συγγραμμάτων που διαβάσουν και οι φοιτητές πολιτικών επιστημών και της φιλοσοφίας, είναι πως ασχολείται με ένα φαινόμενο του οποίου η σχέση με την αλήθεια είναι κίπων παράξενη. Αυτός που λέει μπουρδες έχει ως στόχο τον εντυπωσιασμό αυτού που τον ακούει και «σε γενικές γραμμές δεν ενδιαφέρεται καθόλου για το κατά πόσον αυτό που μεταδίδει είναι αλήθεια ή ψέμα». Μπορεί, μάλιστα, αυτό που λέει να είναι - τυχαία - αλήθεια. Ο ψεύτης πρέπει να γνωρίζει την αλήθεια, για να μπορεί να την αποκρύψει ή να τη διαστρεβλώσει. Έτσι ο ψεύτης έχει μια σχέση με το «έμψυχο», έστω και αρνητική. Αντίθετα, αυτός που λέει μπουρδες αδιαφορεί πλήρως για την αλήθεια. «Ενδιαφέρεται», λέει ο Frankfurt, «μόνο να προωθήσει το δικό του μήνυμα». Η αλήθεια δεν έχει καμία χρησιμότητα γι' αυτόν. Έτσι, οι μπουρδες αποτελούν «μεγαλύτερο εχθρό της αλήθειας από τα ψέματα».

Ο Frankfurt καταλήγει στο συμπέρασμα πως το πρόβλημα με τις μπουρδες δεν είναι πως αποτελούν ψεύδη, αλλά ότι είναι ψεύτικες, κλίπικες. Το ζήτημα με «τα κλίπικα» πράγματα δεν είναι το «πώς» είναι, αλλά το «πώς δημιουργήθηκαν». Έτσι, οι μπουρδες (για παράδειγμα η χρήση ενός στατιστικού στοιχείου που ο ομιλητής εφευρέσει από μόνον του) δεν σκετίζονται με την πραγματικότητα ή την αλήθεια. Ακόμα μάλιστα κι αν ο συνομίλητός μας εφεύρει ένα στατιστικό στοιχείο, το οποίο τυχαία ως είναι ορθό, η «καληκόπια» του μηνυμάτων του ισχύει. Και ενώ ο ψεύτης παραποιεί την αλήθεια, αυτός που λέει μπουρδες την απορρίπτει ως άσχετη.

Έτσι ο Frankfurt εκφράζει τη φιλοσοφική ανησυχία ότι οι μπουρδες - και όσοι λένε μπουρδες - είναι ηθικά πιο τοξικές από το ψέμα. Φυσικά, ο Frankfurt παραδέχεται πως οι μπουρδες συχνά απορρύνουν, πέρα από την αδιαφορία αυτού που τις λέει για την αλήθεια, και από καταστάσεις όπου ο συνομίλητός καλείται να αναφερθεί σε πράγματα και καταστάσεις που δεν κατανοεί πλήρως. Κοινώς είναι αδιόβαστος. Και στο τέλος μιας εβδομάδας, κατά την οποία ακούσαμε τριών ημερών ομιλίες, δηλώσεις και καβγάδες για τον προϋπολογισμό, το «On Bullshit» αποτελεί, τέτοιες ημέρες, απαραίτητο ανάγνωσμα.

Οι αλλαγές στις αερογραμμές τώρα αρχίζουν

Οι Κ.Α., με νέο πρόεδρο αρχίζουν τις διαρθρωτικές κινήσεις - Η Eurocyprria ψάχνει στρατηγικό επενδυτή

Του ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ

Οι Κυπριακές Αερογραμμές απέκτησαν πλέον νέο πρόεδρο, ο οποίος δεν είναι άλλος από τον μέχρι πρότινος ανώτατο εκτελεστικό διευθυντή της εταιρείας, Γιώργο Μαυρόκωστα. Με τα εν λόγω δεδομένα, ο αερομεταφορέας έχει θέσει στόχους που επιδιώκει να υλοποιήσει εντός των επόμενων μηνών, ούτως ώστε να μπει το συντομότερο δυνατόν σε κερδοφόρα ή έστω υγιή πορεία, αφήνοντας πίσω τον δρόμο των μεγάλων ζημιών που κατέγραψε εντός του τρέχοντος έτους. Σημειώνεται πως ήδη στην εταιρεία έχουν θέσει σειρά στόχων, αλλά και διαρθρωτικών αλλαγών, ούτως ώστε να δουν με την πάροδο των επόμενων μηνών τον αερομεταφορέα να λειτουργεί πιο ανταγωνιστικά και επομένως να μειώνει σταδιακά τις ζημιές που αφήνει το καταστροφικό 2010.

Παράλληλα με τις διεργασίες στις Κ.Α., ο εκκαθαριστής της Eurocyprria, Κρις Ιακωβίδης, κάνει κινήσεις προς την κατεύθυνση της πώλησης της πτωχευσάσας εταιρείας σε στρατηγικό επενδυτή. Σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, είναι αρκετοί αυτοί που έχουν ενδιαφερθεί για αγορά της Eurocyprria, ωστόσο μέχρι να βγάλουν μόνοι τους συμπεράσματα, δίκως να έχουν γνώση για το ποιο έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την εταιρεία ή και με ποιος βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις ο εκκαθαριστής.

Το νερό στ' αυλάκι

Η ανάληψη προεδρικών καθηκόντων στις Κ.Α. από τον κ. Μαυρόκωστα δρομολογεί μια σειρά κινήσεων από πλευράς εταιρειών, οι οποίες κινούνται σε δύο βασικούς άξονες, που περιστρέφονται αρχικά γύρω από τη

Ο νέος πρόεδρος των Κ.Α., Γιώργος Μαυρόκωστα, ήδη επεξεργάζεται το πλάνο εξυγίανσης της εταιρείας.

μείωση των λειτουργικών και άλλων εξόδων του αερομεταφορέα και κατά δεύτερον στο πώς η εταιρεία θα καταστεί πιο ανταγωνιστική. Μετά από τις κινήσεις που σπριζόνται στα δύο πιο πάνω κείρια ζητήματα, θα ακολουθήσει συζήτηση για το μισθολόγιο του προσωπικού, αλλά και για τον αριθμό των εργαζομένων στις Κ.Α.

Αρχικά αξίζει να σημειωθεί πως οι εργαζόμενοι σε όλες τις βαθμίδες της εταιρείας ήθελαν τον διορισμό του Γιώργου Μαυρόκωστα στη θέση του προέδρου όσο κανενός άλλου και αυτό γιατί ο νέος επικεφαλής των Κ.Α. είναι άνθρωπος που εργάζεται εδώ και πολλά χρόνια στην εταιρεία, έχει ανελιχθεί στην ηγετική πυραμίδα, ύστερα από δουλειά χρόνων σε διάφορα πόστα της εταιρείας (από το τμήμα επικοινωνίας και επθεώρησης έως και στη διευθυντική ομάδα του αερομεταφορέα), στοιχεία που τον καθιστούν άριστο γνώστη, τόσο σχετικά με θέματα που αφορούν τις αερομεταφορές ευρύτερα όσο και την ίδια την εταιρεία των Κ.Α. Η θέληση του προσωπικού, αλλά και οι σκέψεις από το Υπουργείο Οικονομικών, για διορισμό

Ο επανασχεδιασμός του πτητικού προγράμματος των Κ.Α. είναι το πρώτο βήμα προσπάθειας επανόδου στα κέρδη

του κ. Μαυρόκωστα στην προεδρία των Κ.Α., αποκαλύφθηκαν μέσω ρεπορτάζ της «Κ» προ μυνός.

Ο προγραμματισμός για τους επόμενους μήνες, σε σχέση με την εταιρεία, όπου προγραμματίζονται δραστηριότητες, τυγχάνει ήδη επεξεργασίας από τον κ. Μαυρόκωστα. Ο επανασχεδιασμός του πτητικού προγράμματος των Κ.Α., για να αποφέρει μεγαλύτερα έσοδα, αλλά και μειωμένο κόστος, είναι εκ των κυριότερων ζητημάτων που απασχολούν τους αντισταθμιστές της εταιρείας. Παράλληλα, εξετάζονται τρόποι μείωσης των λειτουργικών εξόδων της εταιρείας μέσω εξασφάλισης ποσοτήτων καυσίμων σε καλή τιμή. Η εν λόγω κίνηση, που προγραμματίζεται να γίνει, αποτελεί ρί-

σκο, καθώς τους τελευταίους μήνες η διεθνής αγορά πετρελαίου είναι αφενός ασταθής και αφετέρου κινείται σε υψηλά οικονομικά επίπεδα. Την ίδια στιγμή, οι Κ.Α. εξετάζουν τις χρεώσεις που θέτουν για παροχή υπηρεσιών πέραν της μεταφοράς επιβατών, όπως η μεταφορά φρουτών και λαχανικών από την Κύπρο στο εξωτερικό. Σημειώνεται πως η εταιρεία μεταφέρει τους περισσότερους τόνους κυπριακών γεωργικών προϊόντων από τη χώρα μας σε άλλες χώρες χωρίς μεγάλο κόστος, όπως αναφέρεται από άτομα εντός των Κ.Α. Εξάλλου, οι χρεώσεις για μεταφορά φρούτων και λαχανικών ήταν από το 2000 σταθερές και φέτος η εταιρεία έλαβε απόφαση για αύξηση των χρεώσεων της, κάτι που βέβαια επέφερε αντιδράσεις από τους παραγωγούς, οι οποίοι βλέπουν την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους να διαβρώνεται. Από την εταιρεία η βασική σκέψη για το συγκεκριμένο ζήτημα είναι πως μόνο το κράτος οφείλει να στηρίξει τους παραγωγούς και όχι οι Κ.Α., ιδιαίτερα αυτή την περίοδο, που περνούν μια δύσκολη οικονομική φάση.

Παράλληλα, η εταιρεία είναι έτοι-

μη να διεκδικήσει καλύτερες χρεώσεις από αεροδρόμια με τα οποία συνεργάζεται, με πρώτα από όλα τα κυπριακά. Στις Κ.Α. αξιολογούν ως ιδιαίτερα υψηλές τις χρεώσεις της Hermes Airports, διαχειρίστριας εταιρείας των αερολιμένων της χώρας, σε σύγκριση με ξένες εταιρείες, λόγω του γεγονότος ότι η εταιρεία είναι αναγκασμένη να χρησιμοποιεί τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου. Εξάλλου, αναφέρεται πως εταιρείες από το εξωτερικό, πέραν των χαμηλότερων τιμών, εξασφαλίζουν και άλλες υπηρεσίες κι ανέσεις που καθιστούν ακόμη φθηνότερο το κόστος χρησιμοποίησης των αεροδρομίων της Κύπρου.

Την ίδια ώρα, στα πλάνα της εταιρείας είναι η δημιουργία ακόμη και νέων δρομολογίων σε αεροδρόμια, αλλά και σε χώρες που μέχρι σήμερα δεν ταξιδεύει, σε μια προσπάθεια αύξησης του επιβατικού κοινού που εξυπηρετείται. Πάντως, στόχος δεν είναι η απλή ποσοστιαία αύξηση των μεριδίων αγοράς της, αλλά η καθαρή αύξηση του κέρδους από το πτητικό πρόγραμμα της εταιρείας. Μαζί με όλες τις πιο πάνω κινήσεις, ζήτημα που θέλουν οι Κ.Α. να επιλυθεί και μάλιστα με άμεσες και δραστηριές κινήσεις, είναι η απαγόρευση πτήσεων στον τουρκικό εναέριο χώρο, κατάσταση που ισχύει σήμερα και ανεβάζει κατά πολύ το κόστος της πολλής από τις πτήσεις που πραγματοποιούν οι Κ.Α. προς ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Στην εταιρεία θεωρούν δεδομένο πως με την εφαρμογή των διαρθρωτικών αλλαγών που προωθούν θα μειώσουν αισθητά τις μεγάλες ζημιές του 2010 (αναμένεται να κινηθούν περί των 30 εκατ. ευρώ) και να μπουτουν στο σημερινό δυνατόν σε κερδοφορία. Σημειώνεται πως η εταιρεία αναμένει στα ταμεία της και ένα ποσό της τάξης του 1,2 εκατ. ευρώ από οφειλές της Eurocyprria.

Συζητήσεις σωτηρίας για τη Eurocyprria

Ο εκκαθαριστής της Eurocyprria, Κρις Ιακωβίδης, βρίσκεται σε συζητήσεις με ενδιαφερόμενους στρατηγικούς επενδυτές και εν δυνάμει αγοραστές της εταιρείας. Ο ίδιος κρατά ως επασφαλιστικό μυστικό την ταυτότητα των εταιρειών ή των ατόμων που ενδιαφέρονται για απόκτηση της Eurocyprria, επιδιώκοντας αφενός να κρατήσει μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας τους ενδιαφερόμενους αγοραστές, την ώρα μάλιστα που διεξάγονται συζητήσεις χωρίς κατάληξη στο ζήτημα και αφετέρου να μη δώσει στο προσωπικό της εταιρείας. Έτσι, σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί κάποια συμφωνία, δεν θα έχουν παράπονα πως έλαβαν υποσχέσεις ότι θα προσληφθούν στη «νέα» Eurocyprria.

Αυτό που είναι γνωστό είναι πως υπάρχουν πολλές εταιρείες που ενδιαφέρθηκαν για εξασφάλιση της εταιρείας, κυρίως λόγω των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η Eurocyprria μέσω των συνεργασιών που έχει με τουριστικούς πράκτορες του εξωτερικού, της άδειας πτητικού προγράμματος και στις 27 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και του εξειδικευμένου χαρακτήρα ναυπηγμένων πτήσεων, τον οποίο έκτισε στη 18χρονη πορεία της. Παράλληλα, η εταιρεία έχει υποχρεώσεις εκατ. ευρώ σε πιστωτές ή άλλους συνεργάτες της. Αυτά ακριβώς, αλλά και πως μπορεί η εταιρεία να επαυλειποιηθεί, εξασφαλίζοντας μάλιστα κάποιο μέρος - τουλάχιστον - από το πτητικό πρόγραμμα που εκτελούσε έως και το περασμένο καλοκαίρι, παρουσιάζει σε ενδιαφερόμενους επενδυτές ο κ. Ιακωβίδης. Εξάλλου, από πηγές που γνωρίζουν καλά το θέμα σημειώνεται πως όποια κατάληξη κι αν έχουν οι συζητήσεις, θα ολοκληρωθούν σύντομα.

Το εμπορικό πάρκο Σιακόλα απλώνεται σε έκταση 125.000 τ.μ. και περιλαμβάνει εμπορικό κέντρο, το κατάστημα IKEA και άλλα δύο κτήρια με εκθεσιακούς χώρους, γραφεία και καταστήματα.

Τα εμπορικά κέντρα αντιστέκονται στην κρίση

Στη Λευκωσία εντός τριών χρόνων έχουν δημιουργηθεί τρία malls και σχεδιάζονται άλλα δύο σε Λακατάμεια και Έγκωμη

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΚΩΣΤΟΥΡΗ**

Μπορεί η τελευταία διέτινα να βύθισε τοπικές αγορές ακινήτων της Κύπρου, όπως της Πάφου και της ελεύθερης Αμμοχώστου, σε βαθιά ύφεση, ωστόσο η Λευκωσία διατήρησε τις τιμές και τη ζήτηση σε σταθερά επίπεδα. Την ίδια στιγμή, η αγορά των εμπορικών κέντρων στην πρωτεύουσα όχι απλώς παραμένει σταθερή, αλλά καταγράφει ανοδική πορεία. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως εντός τριών χρόνων δημιουργήθηκαν στη Λευκωσία τρία εμπορικά κέντρα, ενώ σχεδιάζονται άλλα δύο, αφού φαίνεται πως το συγκεκριμένο κομμάτι της κτηματαγοράς είναι ιδιαίτερα αποδοτικό. Τον δρόμο ανοίγει ο όμιλος Σιακόλα, με τη δημιουργία των δύο εμπορικών κέντρων που δημιούργησε στα δύο άκρα της πρωτεύουσας, με τα malls σε Λατσία και Έγκωμη αντίστοιχα. Πέρι η εταιρεία Laser Investments λειτουργήσει τον εμπορικό χώρο Madisons, ενώ εντός του 2011 αρχίζουν οι εργασίες στη Λακατάμεια για δημιουργία του εμπορικού κέντρου, που θα υλοποιήσουν οι εταιρείες Canaletto και Athienitis.

Πρωτιά

Ο όμιλος Σιακόλα επένδυσε πολλά εκατομμύρια για την κατασκευή του μεγαλεπήβολου έργου δημιουργίας του εμπορικού πάρκου στην είσοδο της Λευκωσίας στα Λατσία. Στο έκτακτο 125.000 τ.μ. δημιουργήθηκε το τεσσάρων μερών έργο, το οποίο αποτελείται από το εμπορικό κέντρο μαζί με το κατάστημα IKEA, τα κτήρια Annex

3 και 4, όπως επίσης και η Πλατεία Μάνας, ένα μνημείο αφιερωμένο στην Κύπρια μητέρα. Το έργο είναι ακόμη υπό εξέλιξη, εάν αναλογιστεί κανείς πως πολλά καταστήματα και χώροι είναι άδεια λόγω αδειών που εκκρεμούν από το κράτος σε σχέση με την κίνηση που μπορεί να κινείται στην εν λόγω περιοχή. Πάντως, στην εταιρεία κάνουν σκέψεις για δημιουργία υπέργειας διάβασης πεζών που θα ενώνει τον χώρο του Mall of Cyprus και του IKEA με το κτήριο Annex 4, το οποίο σήμερα φιλοξενεί εκθεσιακό χώρο αυτοκινήτων, υποκατάστημα τράπεζας, φαρμακείο και μια καφετέρια. Ωστόσο, τόσο στο Annex 4 όσο και στο Annex 3 υπάρχουν πολλοί χώροι άδεια. Στο δύο ορόφων κτήριο Annex 3 φιλοξενούνται τα γραφεία της Thomson Reuters (στο δεύτερο όροφο), ενώ για το ισόγειο αναζητείται ενοικιαστής. Φήμες, πάντως, κάνουν λόγο για δημιουργία καταστημάτων αλυσίδας από το εξωτερικό, που θα κάνει πάταγο στην εγχώρια αγορά.

Σημειώνεται πως το Mall of Cyprus επισκέφτηκαν εντός του τρέχοντος έτους 4,5 εκατ. επισκέπτες, ενώ 250.000 από αυτούς μετέβησαν στο εμπορικό κέντρο εντός του πρώτου δεκαπενθήμερου του Δεκεμβρίου. Αντίστοιχα, στο εμπορικό κέντρο του ομίλου Σιακόλα στην Έγκωμη πήγαν σε ετήσια βάση 1,5 εκατ. άτομα, ενώ εντός Δεκεμβρίου το mall επισκέφτηκαν 80 και πλέον χιλιάδες άτομα. Παράλληλα, ο επτάστος τζίρος του Mall of Cyprus υπολογίζεται στα 100 εκατ. ευρώ και του Mall of Engomi στα 35 εκατ. ευρώ. Στα δύο εμπορικά κέντρα λειτουργούν συνολικά

Χρειάστηκαν περίπου δύο χρόνια και 20 εκατ. ευρώ για να υλοποιηθεί το εμπορικό κέντρο Madisons, το οποίο λειτουργήσει το Δεκέμβριο του 2009.

Στη Λακατάμεια θα δημιουργηθεί το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Κύπρου, η κατασκευή του οποίου θα αρχίσει εντός των επόμενων μηνών

κά 59 καταστήματα, ενώ ο αριθμός προσωπικού φτάνει τα 1.035 άτομα.

Εξάλλου, ο συνολικός εμπορικός χώρος του εμπορικού κέντρου στα Λατσία καλύπτει έκταση 68.500 τ.μ., αριθμός ο οποίος περιλαμβάνει επιφάνεια καταστημάτων 27.500 τ.μ.

Πολυώροφο

Η εταιρεία Laser Investments δημιούργησε εντός του 2009 το εμπορικό κέντρο Madisons ακριβώς δίπλα από το εμπορικό πάρκο Σιακόλα στα Λατσία, μεταλλάσσοντας το κτήριο του IMC, το οποίο δεν πέτυχε ως κέντρο εμπορίας υφασμάτων και ρουχισμού, ενώ και ως στέγη για το ΧΑΚ δεν γνώρισε ιδιαίτερη ανάκαμψη, αφού αφενός εντός τριών χρόνων – από το 2001

έως και το 2004 – το εγχώριο χρηματιστήριο μείωσε κατά πολύ το προσωπικό του, ενώ έπειτα απέκτησε ι-δίοκτητο κτήριο στο κέντρο της Λευκωσίας. Η εταιρεία χρειάστηκε περίπου δύο χρόνια για να κάνει τις δραστηριότητες στο κτήριο του IMC και να το μετατρέψει σε εμπορικό κέντρο και το κόστος αυτής της διαδικασίας υπολογίζεται στα 20 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι το κτήριο επιδέχτηκε δραστηριότητες και στην ουσία μόνο ο σκελετός του παρέμεινε ως είχε προηγουμένως. Το εν λόγω εμπορικό κέντρο είναι τεσσάρων επιπέδων και υπάρχουν σ' αυτό καταστήματα ένδυσης, υπόδησης, βιβλιοπωλεία, εστιατόρια, ενώ αξίζει να σημειωθεί πως εμπλουτίζει συνεχώς την γκάμα των καταστημάτων που διαθέτει, αφού ο ανταγωνισμός με το γειτονικό εμπορικό κέντρο είναι μεγάλος. Εξάλλου, στον έναν χρόνο λειτουργίας του συγκεκριμένου εμπορικού κέντρου έχουν πάει σε αυτό 2,2 εκατ. άτομα, ενώ ο τζίρος όλων των καταστημάτων στο Madisons ξεπέρασε τα 30 εκατ. ευρώ. Στο συγκεκριμένο εμπορικό κέντρο λειτουργούν 45 καταστήματα κι εργάζονται 200 άτομα.

Τα υπό σχεδιασμό έργα

Ο όμιλος Athienitis μαζί με την εταιρεία Canaletto σχεδιάζουν να κατασκευάσουν στη Λακατάμεια το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Κύπρου σε ένα τεμάχιο γης που ξεπερνά τα 50.000 τ.μ. Σημειώνεται πως οι εργασίες για το εν λόγω project θα αρχίσουν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2011

και στόχος είναι η υλοποίησή του εντός δύο χρόνων. Το συνολικό εμβαδόν των εμπορικών χώρων θα ξεπερνά τα 45.000 τ.μ. και θα αριθμεί περίπου 140 καταστήματα, μεταξύ αυτών υπεραγορές, μαγαζιά ένδυσης και υπόδησης, αλλά και παιδότοπος. Το έργο πέρασε από έγκριση της πολιτείας και θα στοιχίσει πέραν των 40 εκατ. ευρώ για να υλοποιηθεί. Πολλές χιλιάδες τ.μ. θα αφιερωθούν σε χώρους πρασίνου, ενώ η κοινοπραξία που θα είναι η ιδιοκτήτρια του έργου θα αναλάβει τα έργα για δημιουργία εξόδων προς το οδικό δίκτυο, αλλά και πεζοδρομους που θα ενώνουν τις περίγειες γειτονιές με το εμπορικό κέντρο. Υπενθυμίζεται πως δίπλα από το τεμάχιο γης όπου σχεδιάζεται να κατασκευαστεί το μεγαλεπήβολο project λειτουργεί εδώ και μερικούς μήνες το κατάστημα Ellinas DIY.

Σκέψεις για δημιουργία εμπορικού κέντρου σχεδιάζει και η Μονή Κύκκου στον δήμο Έγκωμης και συγκεκριμένα σε τεμάχιο γης που βρίσκεται μεταξύ της λεωφόρου Αρχαγγέλου και των φαναριών που οδηγούν στον Άγιο Δομέτιο από την Έγκωμη. Στόχος της Μονής είναι να παραχωρήσει σε στρατηγικό επενδυτή τεμάχιο γης που ξεπερνά τα 20.000 τ.μ., ούτως ώστε να συνεργαστεί μαζί με τα δημιουργηθούν εμπορικό κέντρο πολυτελείας. Πάντως, η οικονομική κρίση εμπόδιζε την εκδήλωση ενδιαφέροντος και έτσι η Μονή Κύκκου είναι στο «πριμ» υποψήφιου επενδυτή για υλοποίηση των πλάνων που έχει μέχρι στιγμής μόνο επί χάρτου.

Στο ακουστικό η Κύπρος για τις τελικές απαντήσεις του Κατάρ

Πιθανόν να προκύψουν κι άλλες διμερείς συνεργασίες επενδυτικού χαρακτήρα

Η κυπριακή πλευρά έχει παρουσιάσει στους επίδοξους επενδυτές από το Κατάρ ποια μπορεί να είναι η φύση του έργου στο τεμάχιο γης έναντι του ξενοδοχείου Hilton, πώς δύνανται το μεγαλεπήβολο έργο να είναι αποδοτικό και φυσικά εντός ποιων χρονωδιαγραμμάτων θα υλοποιηθεί το project.

Πλέον οι τεχνوکράτες της κρατικής

Το αργότερο έως τα τέλη Ιανουαρίου θα ξεκαθαρίσει το ενδεχόμενο επένδυσης απέναντι από το Hilton

εταιρείας επενδύσεων του εμιράτου, Qatari Diar, εξετάζουν την παρουσίαση δεδομένων που έχουν ενώπιόν τους και θα δώσουν εντός του επόμενου μήνα τις τελικές τους απαντήσεις.

Από πλευράς του μέλους της επιτροπής που χειρίζεται την επένδυση του Κατάρ, δρος Ανδρέα Πίττα, εκφράζεται αισιοδοξία πως το έργο θα υλοποιηθεί και οι εργασίες αυτές θα αρχίσουν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2011. Μάλιστα, ο δρ Πίττας εμφανίζεται ιδιαίτερα θετικός σε σχέση με τις επαφές που έ-

γιναν μεταξύ Κύπρου και Κατάρ στην πρωτεύουσα του εμιράτου, Ντόχα, περί τα τέλη Νοεμβρίου, τονίζοντας πως την επένδυση έναντι του Hilton έπονται κι άλλες επενδύσεις από τους Άραβες σε ιδιωτικής φύσης έργα.

Ακόμη, από πλευράς Ανδρέα Πίττα αναφέρεται ότι η επιτροπή για την επένδυση σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών πραγματοποιήσαν σειρά επαφών στο Κατάρ, παρουσιάζοντας την Κύπρο ως επενδυτικό προορισμό και τις προοπτικές που παρέχει ως τέτοιος προορισμός στους επενδυτές από το εξωτερικό. «Έγινε μεγάλη εργασία από τον ίδιο τον υπουργό Οικονομικών και επαφές στις οποίες μετείχαμε ως μέλη της επιτροπής για τις επενδύσεις του Κατάρ αλλά και για προώθηση της Κύπρου στους Άραβες εταίρους, επαφές οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και σε ιδιαίτερα καλό κλίμα μεταξύ των δύο πλευρών», είναι το χαρακτηριστικό σχόλιο του τέως προέδρου της ΟΕΒ, Ανδρέα Πίττα.

Εξάλλου, οι συζητήσεις στο Κατάρ οδήγησαν τους Άραβες εταίρους να ζητήσουν φάκελο με σειρά μεγάλων έργων που σχεδιάζονται για να υλοποιηθούν στην Κύπρο, ούτως ώστε να εξετάσουν ενδεχόμενο συμμετοχής τους σε αυτά. Ο Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων (CIPA) ανέλα-

Οι συζητήσεις στο Κατάρ οδήγησαν τους Άραβες εταίρους να ζητήσουν φάκελο με σειρά μεγάλων έργων που σχεδιάζονται για να υλοποιηθούν στην Κύπρο, ούτως ώστε να εξετάσουν ενδεχόμενο συμμετοχής τους σε αυτά.

βε να συγκεντρώσει το εν λόγω υλικό για να το αποστείλει στην Ντόχα. Ο συγκεκριμένος φάκελος είναι έτοιμος αυτή τη στιγμή και περιλαμβάνει οκτώ έργα ιδιωτικού τομέα και κόστους πολλών εκατοντάδων εκατ. ευρώ. Ο φάκελος θα αποσταλεί αυτή

την εβδομάδα στο Κατάρ και έπειτα θα δοθεί συνέχεια εάν προκύψει επενδυτικό ενδιαφέρον από την Αρχή Επενδύσεων της χώρας, που είναι και ο φορέας που χειρίζεται τις επενδύσεις που κάνει το εμιράτο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΩΣΤΟΥΡΗΣ

Εγκαίνια για το Athenian Capitol

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Την προσέχ εβδομάδα και συγκεκριμένα στις 15 Δεκεμβρίου θα ανοίξει και επίσημα τις πύλες του ένα ακόμα πολυώροφο εμπορίου και ψυχαγωγίας στο Λεκανοπέδιο.

Ο λόγος για το Athenian Capitol που αναπτύχθηκε από τον όμιλο Χαραγκιών, στη συμβολή των οδών 3ης Σεπτεμβρίου και Ιουλιανού. Η επιλογή της συγκεκριμένης ημερομηνίας μόνο τυχαία δεν είναι, καθώς η εορταστική περίοδος βρίσκεται προ των πυλών και αναμφίβολα το νέο κέντρο θα αποτελέσει έναν ακόμα πόλο έλξης επισκεπτών. Ταυτόχρονα, η διοίκηση της εταιρείας δεν ήθελε να συμπέσει με τα εγκαίνια του Metro Mall, το οποίο εγκαινιάστηκε στις 30 Νοεμβρίου στον Άγιο Δημήτριο.

Αυτήν την περίοδο ολοκληρώνονται οι λεπτομέρειες για την προετοιμασία των χώρων των περίπου 30 καταστημάτων που θα φιλοξενούνται στο κέντρο. Σημειωτέον ότι το Athenian Capitol αφορά έναν πολυώροφο εμπορίου και ψυχαγωγίας, συνολικής εκμισθώσιμης επιφάνειας 15.000 τ.μ. (μικτή επιφάνεια 30.000 τ.μ.), εκ των οποίων τα 10.000 τ.μ. αφορούν εμπορικές χρήσεις. Το κέντρο αποτελεί επένδυση 45 εκατ. ευρώ.

Πέραν των καταστημάτων θα λειτουργήσουν επίσης 10 καφέ και εστιατόρια, αλλά και κινηματογράφος 3D. Οι χώροι εστίασης θα λειτουργούν στην εσωτερική πλατεία, ενώ πέραν

των καταστημάτων θα υπάρχουν επίσης bowling, παιδότοπος, αλλά και συνεδριακό κέντρο, ικανό να φιλοξενεί έως και 250 άτομα.

Βέβαια, σημείο αναφοράς του πολυώρφου θα είναι και το πρώτο Μουσείο Κλασικού Αυτοκινήτου της Αθήνας, από το οποίο ο όμιλος Χαραγκιών προσδοκά σε ετήσια έσοδα 3,5 εκατ. ευρώ, ενώ συνολικά το νέο κέντρο αναμένεται να ενισχύσει τα μεγέθη της εταιρείας κατά 10% σε ετήσια βάση. Στόχος του ομίλου

Το Μουσείο Κλασικού Αυτοκινήτου ξεχωρίζει στον νέο πολυώροφο που λειτουργήσει πρόσφατα στην Αθήνα

Χαραγκιών είναι η ετήσια επισκεψιμότητα να διαμορφωθεί σε 3,6 εκατ. ανθρώπους. Προς το παρόν, το 90% των χώρων έχει ήδη μισθωθεί, ενώ είναι πιθανό τις προσεχείς ημέρες και εβδομάδες να μισθωθεί και το 100% των καταστημάτων του κέντρου. Μεταξύ των μισθωτών συμπεριλαμβάνονται η αλυσίδα Carrefour (το σχετικό κατάστημα ήδη λειτουργεί εδώ και σχεδόν δύο μήνες), τα καταστήματα Sprider, Ferrari Store και Imaginarium, αλλά και οι χώροι εστίασης Prestige Café και Creperie.

Οι 33 «όροι» για την 4η δόση του δανείου

Άμεση αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και άνοιγμα όλων των κλειστών επαγγελματιών, οι προτεραιότητες της κυβέρνησης

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

«Βαθύ» είναι το πρόγραμμα των επόμενων δύο εβδομάδων, καθώς η κυβέρνηση θα πρέπει να ολοκληρώσει 33 μεταρρυθμίσεις για να εξασφαλίσει την τέταρτη δόση του δανείου από τον μηχανισμό στήριξης. Πρόκειται για δράσεις που έχουν να κάνουν κυρίως με την απελευθέρωση των κλειστών επαγγελματιών, τις αποκρατικοποιήσεις (που παρουσιάστηκαν προχθες), αλλά και την αγορά ενέργειας, το ασφαλιστικό, τα νοσοκομεία, το ΕΣΠΑ, τον «Καλλικράτη», το επιχειρηματικό περιβάλλον, τις ΔΕΚΟ και τη διαχείριση του προσωπικού του δημόσιου τομέα.

Θεωρητικά, από την υλοποίηση ή μη των δράσεων αυτών θα εξαρτηθεί και η εκταμίευση της τέταρτης δόσης, τον Μάρτιο του 2011, ύψους 15 δισ. ευρώ. Πάντως, η τρόικα δείχνει ότι είναι ε-

Η κυβέρνηση έπρεπε να δείξει ότι συνεχίζει να έχει τη βούληση και τη δυνατότητα να προωθεί μεταρρυθμίσεις που «πονάνε», αλλά πρέπει να γίνουν

λαστική σε ό,τι αφορά την κατά γράμμα εκτέλεση του Μνημονίου. Και αυτό φαίνεται από το ότι ενέκρινε την τρίτη δόση του δανείου, ύψους 9 δισ. ευρώ, παρά το γεγονός ότι από τις 27 μεταρρυθμίσεις που θα έπρεπε να έχουν γίνει, δεν είχαν ολοκληρωθεί οι 12 εξ αυτών (σύμφωνα με την έκθεση προόδου της ελληνικής οικονομίας, που συντάχθηκε από το υπουργείο Οικονομικών).

Βέβαια, η καθυστέρηση αυτή μπορεί να μη διέκοψε τη χρηματοδότηση της Ελλάδας, αλλά έφερε τη μεγάλη «γκρίνια» από τα στελέχη της τρόικας, για ασυνεννοησία και κακό συντονισμό της κυβέρνησης. Αποτέλεσμα ήταν η άμεση προώθηση του πολυνομοσχεδίου για τις μισθολογικές μειώσεις στις ΔΕΚΟ και τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, η αναδιάρθρωση του ΟΑΣΑ, ενώ την ερχόμενη εβδομάδα αναμένεται και το νομοσχέδιο για τα κλειστά επαγγέλματα. Η κυβέρνηση έπρεπε να δείξει ότι συνεχίζει να έχει τη βούληση και τη δυνατότητα να προωθεί μεταρρυθμίσεις που «πονάνε», αλλά πρέπει να γίνουν για την ανάταξη της ελληνικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η συνεδρίαση της διυπουργικής επιτρο-

πής των αποκρατικοποιήσεων την περασμένη Τετάρτη, όπου και δόθηκε μεγάλη έμφαση στην αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας. Μάλιστα, καταρτίστηκε λίστα με 14 μεγάλα ακίνητα του Δημοσίου (Ελληνικό, Αφάντου Ρόδου, Αλυκές Αναβύσσου και εκτάσεις σε Πελοπόννησο, Χαλκίδα κ.λπ.) τα οποία εισέρχονται σε «εξπρές» διαδικασίες αξιοποιήσεων, με την εγκατάσταση τεχνικών συμβούλων για τον λόγο αυτό και τη δημιουργία μιας νέας γραμματείας που θα εποπτεύει όλα τα κρατικά ακίνητα. Επίσης, θα δημιουργηθεί και ένας φορέας χρηματοοικονομικής διαχείρισης των ώριμων προς αξιοποίηση ακινήτων του Δημοσίου και σε επόμενη φάση θα διαθέσει μειωφορικό πακέτο μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Από το project των ακινήτων εκτιμάται ότι θα προέλθει και το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων από τα 7 δισ. ευρώ, που είναι ο στόχος του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων έως το 2013. Ταυτόχρονα, ορίστηκαν συμβολοιογράφοι, φαρμακοποιοί, αρχιτέκτονες, μηχανικοί και ορκωτοί λογιστές, η οποία ορίστηκε παρέμβαση και για τα άλλα επαγγέλματα, όπως ταξί, εκκαθαφείς, αρτοποιοί, ηχολήπτες, κομμωτές κ.ά.

Οπως αναφέρουν από το υπουργείο Οικονομικών, υπήρξε νέα τροπή στην κατάρτιση του νομοσχεδίου. Μετά τις έντονες πιέσεις της τρόικας, πλέον η φιλοσοφία του νομοσχεδίου δεν θα είναι να άρει τους περιορισμούς από κάποια επαγγέλματα. Το αντίθετο. Θα θεωρεί ότι όλα τα επαγγέλματα είναι «ανοικτά» και θα ακολουθήσουν σε ελάχιστες περιπτώσεις υπουργικές αποφάσεις που θα δικαιολογούν ορισμένους περιορισμούς σε επιλεγμένα επαγγέλματα. Και αυτό μόνον αν προκύπτει λόγος δημοσίου συμφέροντος.

- 1. Πρόγραμμα** αποκρατικοποιήσεων (έγινε διυπουργική την περασμένη Τετάρτη).
- 2. Πρόγραμμα** που να εξασφαλίζει τη σταθερότητα και την αποτελεσματικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- 3. Διασφάλιση** της λειτουργίας του Μητρώου των ΔΕΚΟ.
- 4. Αναλογιστικές** μελέτες για τη βιωσιμότητα των μεγαλύτερων ασφαλιστικών ταμείων και του νέου ασφαλιστικού συστήματος.
- 5. Εκδοχή** όλων των υπουργικών αποφάσεων και των Προεδρικών Διαταγμάτων για την εφαρμογή του «Καλλικράτη».
- 6. Υιοθέτηση** νόμου που θα απαγορεύει στους δήμους να είναι Ελεγκτικοί έως το 2014.
- 7. Σχέδιο** για την αναδιάρθρωση του προσωπικού στον δημόσιο τομέα, με πλάνο μετατάξεων έως το 2013.
- 8. Σχέδιο** δράσης για την απλοποίηση του συστήματος αποδοχών.
- 9. Αλλαγή** του συστήματος προμηθειών στα νοσοκομεία.
- 10. Εγκατάσταση** νέου συστήματος που θα ενοψει τα γενόσημα φάρμακα.
- 11. Ολοκλήρωση** του προγράμματος μηχανογράφησης των νοσοκομείων.
- 12. Εγκατάσταση** προγράμματος καλύτερης εμποτείας των δαπανών υγείας από το υπουργείο Οικονομικών.
- 13. Διασφάλιση** της δημοσιότητας των οικονομικών στοιχείων των νοσοκομείων.

Οι επόμενες κινήσεις στο μέτωπο των μεταρρυθμίσεων

Το πρόγραμμα των επόμενων δύο εβδομάδων για την εξασφάλιση της τέταρτης δόσης του δανείου από τον μηχανισμό στήριξης.

- 14. Πλήρης** λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου.
- 15. Υιοθέτηση** αλλαγών στην οδηγία για την απελευθέρωση των υπηρεσιών.
- 16. Απελευθέρωση** των κλειστών επαγγελματιών (δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, φαρμακοποιοί, αρχιτέκτονες, μηχανικοί, ορκωτοί λογιστές).
- 17. Εναρμόνιση** με την κοινοτική νομοθεσία για τα επαγγελματικά προσόντα.
- 18. Παρουσίαση** ανάλυσης για το πώς ο τουρισμός θα συμβάλει στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.
- 19. Εκθεση** που θα αναδεικνύει τη συνεισφορά του εμπορίου στην ελληνική οικονομία και την αγορά εργασίας.
- 20. Νόμος** για την απλοποίηση της αδειοδότησης των βιομηχανιών, των τεχνικών επαγγελματιών και των επιχειρηματικών πάρκων (πέρασε από το Υπουργικό Συμβούλιο την περασμένη Τρίτη).
- 21. Σχέδιο** δράσης για ένα φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα.

Στην... εφορία θα γιορτάσουν οι φορολογούμενοι

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Αγώνα δρόμου για την εκτέλεση του προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους προκειμένου να μη διευρυνθεί το έλλειμμα του 2010 σε επίπεδα άνω του 9,5% του ΑΕΠ καταβάλλει η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών. Ωστόσο, οι απεργιακές κινητοποιήσεις σε συνδυασμό με την πτώση του τζίρου στην αγορά, ελέω των περικοπών σε μισθούς, συντάξεις και επιδόματα, δυσκολεύουν το έργο της κυβέρνησης. Βέβαια, η τρόικα φαίνεται να έχει ζητήσει από την κυβέρνηση να είναι ειδικά ιδιαίτερα προσεκτική στις εκταμιεύσεις πιστώσεων τόσο στα υπουργεία όσο και στους φορείς του Δημοσίου. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία του προϋπολογισμού στο 11μηνιο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου η υστέρηση στα έσοδα του προϋπολογισμού ανέρχεται

στα 529 εκατ. ευρώ. Προκειμένου να επιτευχθεί ο νέος στόχος του προϋπολογισμού, το Δημόσιο θα πρέπει μέχρι το τέλος του έτους να εισπράξει έσοδα ύψους 4,7 δισ. ευρώ. Εάν συνυπολογισθούν και οι επιστροφές φόρων στις οποίες θα πρέπει να προχωρήσει το Δημόσιο προς τις επιχειρήσεις, τότε το ποσό που θα πρέπει να εισπραχθεί φθάνει τα επτά δισ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι ο αρχικός στόχος του προϋπολογισμού προέβλεπε αύξηση των δημοσίων εσόδων κατά 13,6%. Η αδυναμία όμως εισπράξης των φόρων λόγω της κακής οργάνωσης του φοροελεγκτικού μηχανισμού, αλλά και λόγω της κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας, οδήγησε την ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών στην αναθεώρηση του στόχου. Για την αποτυχία επιτεύξεως των στόχων και του στόχου προϋπολογισμού γίνεται αναφορά τα τε-

επικαιροποιημένο Μνημόνιο. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι «αναμένουμε μια απόκλιση περίπου 4 δισ. ευρώ στα έσοδα λόγω της ύφεσης και της υφιστάμενης αδυναμίας στην εισπράξη φόρων». Παρ' όλα αυτά, αναμένουμε ότι αυτή η απόκλιση θα αντισταθμιστεί πλήρως από τη μεγαλύτερη μείωση των δαπανών».

Το οικονομικό επιτελείο υπολογίζει τον Δεκέμβριο τα έσοδα να εισοχθούν περαιτέρω λόγω της εισπραχθεί των τελών κυκλοφορίας, της επέκτασης της περαίωσης (έχουν εισπραχθεί περισσότερα από 700 εκατ. ευρώ), αλλά και της εισροής των αναμενόμενων εσόδων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Βέβαια, το υπουργείο Οικονομικών μπορεί να περιμένει έσοδα από διάφορες πηγές, ωστόσο οδηγεί σε οικονομικό αδιέξοδο νοικοκυριά εν μέσω εορτών. Μαζί με την περαίωση, τα τε-

λη κυκλοφορίας, τον φόρο εισοδήματος, αρκετοί φορολογούμενοι καλούνται μέσα στον Δεκέμβριο να πληρώσουν και το ενιαίο τέλος ακινήτων για το 2009.

Αντίθετα με την καλή πορεία εισπραχθέντων εσόδων από την περαίωση των ανέλεγκτων υποθέσεων της περιόδου 2000-2009, ο ΦΠΑ δεν φαίνεται να πηγαίνει όσο καλά θα ήθελε η ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών.

Οπως αναφέρουν στελέχη του υπουργείου, μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται να εισπραχθούν έσοδα ύψους 5,2-5,5 δισ. ευρώ, χωρίς να υπολογίζονται οι επιστροφές φόρων προς τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα. Εάν συνυπολογισθούν και οι επιστροφές φόρων που ανέρχονται σε περίπου 500 εκατ. ευρώ, οι εισπράξεις του Δημοσίου «πέφτουν» στα 4,7-5,0 δισ. ευρώ έναντι 5,9 δισ. ευρώ που απαιτούνται.

Προτεραιότητα στις επιχειρήσεις που επιλέγουν τις φοροαπαλλαγές

Δανειακή σύμβαση τραπεζών και ΕΤΕπ για τη χρηματοδότηση με 2 δισ. ευρώ των μικρομεσαίων

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ιδιαίτερη βαρύτητα για την επαγωγή τους στον νέο αναπτυξιακό νόμο θα έχουν τα επενδυτικά σχέδια, για την υλοποίηση των οποίων ζητούνται ως κύρια ενίσχυση οι φοροαπαλλαγές. Σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε σε συνέντευξη Τύπου ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας κ. Μιχάλης Χρυσόχοιδης, τα επενδυτικά αυτά σχέδια, στα οποία επιλέγονται ως βασικό κίνητρο οι φοροαπαλλαγές, θα βαθμολογούνται με υψηλότερο βαθμό, αποκτώντας πλεονέκτημα έναντι άλλων επενδυτικών σχεδίων. Όλες, πάντως, οι λεπτομέρειες και κυρίως ο προϋπολογισμός του αναπτυξιακού νόμου για το 2011, προκειμένου αυτός να ενεργοποιηθεί τον ερχόμενο Απρίλιο, θα καθορισθούν με υπουργική απόφαση η οποία, σύμφωνα με τον υπουργό θα εκδοθεί στα τέλη Ιανουαρίου.

Σε εκκρεμότητα βρίσκονται περί τις 2.000 αιτήσεις για επαγωγή στον υφιστάμενο αναπτυξιακό νόμο ενώ αναμένεται να αυξηθούν

Στο πλαίσιο πάντως του υφιστάμενου αναπτυξιακού νόμου, του 3299/2004, το τρέχον έτος έχουν δοθεί ως πληρωμές περί το ένα δισεκατομμύριο ευρώ, έναντι 628 εκατ. ευρώ το 2008. Σε εκκρεμότητα βρίσκονται περί τις 2.000 αιτήσεις για επαγωγή στον υφιστάμενο αναπτυξιακό νόμο, οι οποίες σε ποσοστό 90% αφορούν επενδύσεις για την ανάπτυξη μικρών φωτοβολταϊκών συστημάτων, ισχύος 100 kW και κάτω. Ο κ. Χρυσόχοιδης έδωσε διαβεβαίωση ότι θα εξερευνηθούν οι πόροι προκειμένου να χρηματοδοτηθούν αυτά τα επενδυτικά σχέδια, χωρίς να αποκλείει ότι μέρος των ενισχύσεων θα καλυφθεί μέσω νέων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. «Εί-

Τι προβλέπει ο νέος αναπτυξιακός

Ποσοστά ενίσχυσης, %	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσοίες επιχειρήσεις	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
Νότιο Αιγαίο	15	25	35
Στερεά Ελλάδα	15-20	20-30	25-40
Κ. Μακεδονία	30	35-40	40-50
Δ. Μακεδονία	30	35-40	40-50
Αττική	15	20	25
Θεσσαλία	30	35-40	40-50
Ιόνια Νησιά	30	40	50
Κρήνη	30	35	40
Πελοπόννησος	30	35-40	40-50
Β. Αιγαίο	30	40	50
Ανατ. Μακεδονία-Θράκη	40	45	50
Ηπειρος	40	45	50
Δυτική Ελλάδα	30-40	35-45	40-50

Τα αποτελέσματα παλαιότερων αναπτυξιακών νόμων 1982-2010 ποσό σε ευρώ

Νόμοι	Αριθμός επενδυτικών σχεδίων	Υψος επενδύσεων	Υψος επικροτηθέντων	Θέσεις εργασίας
N.1262/82	12.062	2.281.654.836	785.493.063	92.799
N.1892/90	4.891	3.732.854.770	1.454.156.201	39.676
N.2601/98	2.319	2.556.984.522	847.614.123	19.239
N.3299/04	2.085	3.077.551.695	1.308.177.956	8.492

ΠΗΓΗ: ΥΠΠΑΝ

ναι προφανές ότι η πολιτεία δεν υπάρχει καμία περίπτωση να μην ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που δημιουργούνται από τον εν ισχύ αναπτυξιακό νόμο. Ωμως η δυνατότητα να ανταποκριθούμε έχει να κάνει και με την αναμόρφωση του ΕΣΠΑ.

Ενα από τα στοιχεία της αναμόρφωσης του ΕΣΠΑ θα είναι και η ενίσχυση του άξονα της επιχειρηματικότητας, καθώς και όλες οι άλλες πηγές χρηματοδότησης οι οποίες αναφέρθηκαν μέχρι σήμερα», δήλωσε χαρακτηριστικά ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης. Συνολικά έως σήμερα στο πλαίσιο του 3299/2004 έχουν χρηματοδοτηθεί 2.085 επενδυτικά σχέδια, συνολικού ύψους 3,07 δισ. ευρώ, η υλο-

ποίηση των οποίων δημιούργησε 8.492 θέσεις εργασίας.

Κληθείς να εκτιμήσει την αποτελεσματικότητα του νέου νόμου, κυρίως ως προς την απασχόληση, ο κ. Χρυσόχοιδης επισήμανε ότι ασφαλείς εκτιμήσεις για τη συμβολή του επενδυτικού νόμου στην απασχόληση και το ΑΕΠ θα υπάρξουν σε ένα με δύο χρόνια. Σημειώσε, πάντως, ότι στο νομοσχέδιο περιλαμβάνεται διάταξη βάσει της οποίας υποβάλλει κάθε χρόνο στη Βουλή απολογισμό της εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου με ειδική πρόβλεψη για τη δημιουργία των θέσεων εργασίας.

Ο υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης προανήγγελε ακόμη την υπογραφή δανει-

ακής σύμβασης μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη χρηματοδότηση με 2 δισ. ευρώ αποκλειστικά μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Επιπλέον, ο κ. Χρυσόχοιδης προανήγγελε ειδική δράση-αναμένεται τον Ιανουάριο-η οποία θα έχει ως στόχο τη δημιουργία μέσα στα επόμενα δύο χρόνια 50.000 επιχειρήσεων από νέους σε ηλικία επιχειρηματίας, που θα αναπτύσσονται καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Η δράση αυτή θα λειτουργεί συμπληρωματικά με τον νέο αναπτυξιακό νόμο, στον οποίον άλλωστε περιλαμβάνεται ειδικό ευνοϊκό καθεστώς για τη νεανική επιχειρηματικότητα.

Δύο στους πέντε Έλληνες στο όριο της φτώχειας

Στο όριο της φτώχειας ζουν δύο στους πέντε Έλληνες, έχοντας ήδη λάβει τις κοινωνικές παροχές από το κράτος, ενώ ένας στους δέκα δεν έχει πόρους να πληρώσει τα προς το ζην, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2008. Σε ό,τι αφορά στο σύνολο της ΕΕ των «27» το 16,5% των πολιτών (81 εκατ. άτομα) ζούσε στο όριο της φτώχειας (έχοντας λάβει τις κοινωνικές παροχές).

Ειδικότερα, η Ελλάδα είναι η τέταρτη χώρα στην Ε.Ε. με το υψηλότερο ποσοστό ατόμων που βρίσκονται στο όριο της φτώχειας. Πρώτη είναι η Λετονία (25,6%), ακολουθεί η Ρουμανία (23,4%), η Βουλγαρία (21,4%) και η Ελλάδα (20,1% ή 2,2 εκατ. πολίτες). Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στην Τσεχία (9%), στην Ολλανδία και τη Σλοβακία (11%).

Εξάλλου, το 11,2% του πληθυσμού της Ελλάδας (1,2 εκατ. πολίτες), αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες να πληρώσει το ενοίκιο του σπιτιού του, τη θέρμανση, να λάβει γεύμα με κρέας ή ψάρι τρεις φορές την εβδομάδα, να ανταποκριθεί σε αναπάντεχα έξοδα κ.λπ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, στην «Ε.Ε. των 27» το 8% του πληθυσμού αντιμετωπίζει τέτοιου είδους δυσκολίες. Τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στη Βουλγαρία (41%) και στη Ρουμανία (33%), ενώ τα χαμηλότερα στο Λουξεμβούργο, τη Σουηδία, την Ολλανδία, τη Δανία και την Ισπανία (κάτω από το 3%).

Σε υψηλά 10ετία κυμαίνεται η ανεργία

Στο υψηλότερο επίπεδο της δεκαετίας διαμορφώθηκε η ανεργία στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή και αφορούν το τρίτο τρίμηνο του 2010. Συγκεκριμένα κατά το τρίτο τρίμηνο του 2010 ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 4.402.931 άτομα και των ανέργων σε 621.938 και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 12,4%, έναντι 11,8% του προηγούμενου τριμήνου και 9,3% του αντίστοιχου τριμήνου 2009. Επίσης, η απασχόληση μειώθηκε κατά 0,5% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 3,0% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2009. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 4,7% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 33,7% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2009.

Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών (16,1%) είναι σημαντικά υψηλότερο από των ανδρών (9,7%). Από την κατά ομάδες ηλικιών διάρθρωση της ανεργίας προκύπτει ότι το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στους νέους ηλικίας 15-29 ετών, ήτοι 24,2%. Για νέες γυναίκες το αντίστοιχο ποσοστό φθάνει στο 30,6%.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκτός «εντατικής» παραμένει η Γερμανία

Οι ρυθμοί του Βερολίνου και των δορυφόρων του είναι θετικοί, σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη που βυθίζεται στην ύφεση

Η Ευρωζώνη βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας. Δύο από τα μέλη της, η Ελλάδα και η Ιρλανδία, έχουν διακομιστεί στην πτέρυγα εντατικής περιθάλψης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ενώ η κρίση απειλεί να μεταδοθεί και σε άλλες χώρες. Ωστόσο, παρά τις αναταράξεις στην αγορά ομολόγων, η πραγματική οικονομία πορεύεται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Το ΑΕΠ της Ευρωζώνης ενισχύθηκε στο γ' τρίμηνο κατά 1,9% σε ετήσια βάση, ενώ έφερνε αναμένον ρυθμό ανάπτυξης τούλαχιστον 2% το δ' τρίμηνο.

Τα περισσότερα έσοδα της Ευρωζώνης προέρχονται από τη Γερμανία. Η βιομηχανική της παραγωγή αυξήθηκε σχεδόν κατά 3% μόνο τον Οκτώβριο, ενώ η ανεργία έχει υποχωρήσει χαμηλότερα σε σχέση με τα προ κρίσης επίπεδα. Η ανάκαμψη που είχε αρχικά βασιστεί στις εξαγωγές πολυτελών αυτοκινήτων και κεφαλαιουχικών αγαθών προς τις ταχύτερα αναδυόμενες οικονομίες εξαπλώνεται σταδιακά και στην εγχώρια ζήτηση. Οι αισιόδοξες γερμανικές επιχειρήσεις επενδύουν και προσλαμβάνουν πλέον με μεγαλύτερη

Ενα φαινομενικά μικρό οικονομικό επεισόδιο μπορεί να μετατραπεί σε σεισμό. Γεγονός ανησυχητικό για την Ευρωζώνη, όπου χώρες και τράπεζες είναι εκτεθειμένες η μία στα χρέη της άλλης

ελευθερία. Εν τω μεταξύ, κάποιες άλλες οικονομίες της Ευρώπης παρέχουν επίσης κάποια ενθαρρυντικά σημάδια, με τις περισσότερες να παρουσιάζουν είτε ισχυρούς δεσμούς με τη Γερμανία είτε παρόμοια δυνατά σημεία. Η οικονομία της Σουηδίας, η οποία βασίζεται και αυτή σε μεγάλο βαθμό στις εξαγωγές, δέχθηκε ισχυρό πλήγμα από την υποχώρηση του παγκόσμιου εμπορίου, αλλά κατάφερε να ανακάμψει, με το ΑΕΠ της να ενισχύεται στο γ' τρίμηνο κατά 6,9% σε ετήσια βάση. Η επιτυχία των εταιρειών με έδρα τη Γερμανία στις αγορές της Ασίας έχει ως αποτέλεσμα να προσελκύονται στην ανατολική Ευρώπη. Η Τσεχία, για παράδειγμα, στέλνει περίπου το ένα τρίτο των εξαγωγών της στη Γερμανία. Η ανθεκτικότητα της Πολωνίας στην κρίση οφείλει πολλά στις εγχώριες ιδιωτικές επενδύσεις και στη μεγάλης κλίμακας δημοσιονομική τόνωση.

Οι απειλές

Η ευρωστία της Ευρωζώνης αντιμετωπίζει δύο μεγάλες απειλές. Η πρώτη είναι ότι η δημοσιονομική λιτότητα θα αρχίσει να επιφέρει αποτελέσματα το ναρτίο από τον χρόνο. Η Ιρλανδία και η Ελλάδα βρίσκονται σε βαθιά ύφεση, ενώ η λιτότητα που απαιτείται για τη σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών τους θα καταστήσει ακόμα πιο δύσκολη την έξοδο τους από την κρίση. Η Ισπανία καταγράφει μετά βίας ρυθμούς ανάπτυξης και χρειάζεται επίσης να αντιμετωπίσει ένα έλλειμμα προϋπολογισμού που ενδέχεται να φτάσει φέτος το 9% του ΑΕΠ. Η πορτογαλική κυβέρνηση έχει καθυστερήσει στη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τον περιορισμό ενός ελλείμματος παρόμοιου μεγέθους, καταφεύγοντας με αυτό τον τρόπο να διατηρήσει την οικονομία σε πορεία πλεύσης αλλά ενισχύοντας στον αντίποδα τις ανησυχίες

Δάνεια περιφερειακών χωρών στα χαρτοφυλάκια ξένων τραπεζών

Β' τρίμ. 2010, ποσά σε δισ. δολάρια

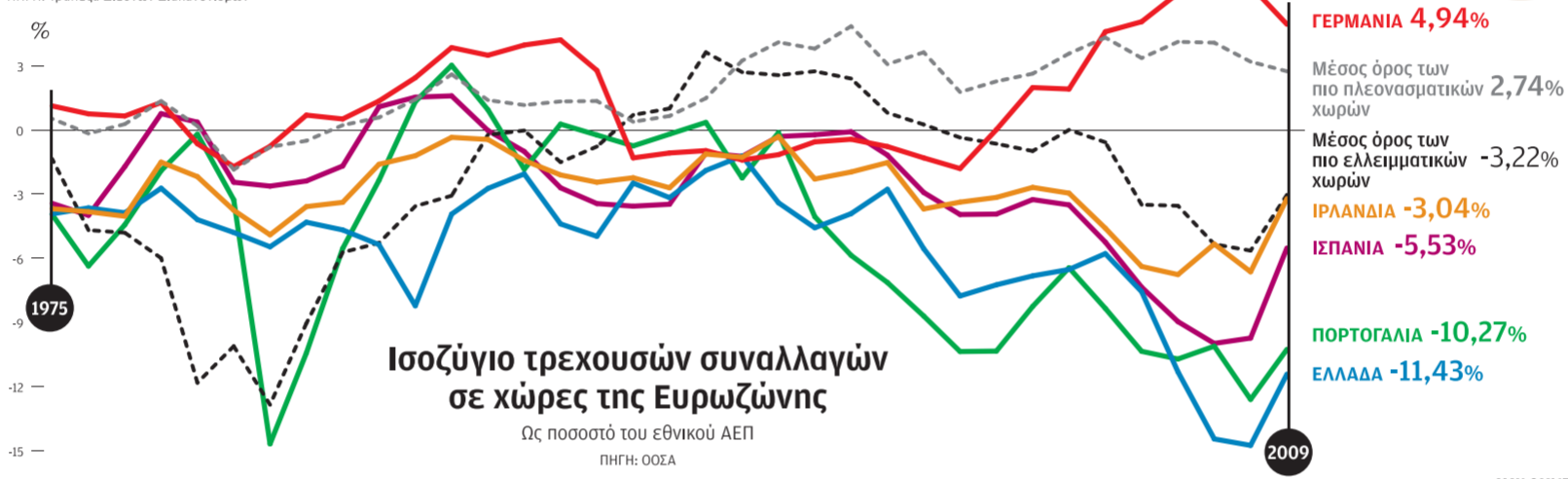
Τράπεζες	ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	ΙΣΠΑΝΙΑΣ	ΓΑΛΛΙΑΣ	ΙΤΑΛΙΑΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ	ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ	ΙΑΠΩΝΙΑΣ	ΗΠΑ	ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
Περιφερειακές οικονομίες										
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	€138,6 δισ.	14,0	43,6	14,6	56,9	131,6	20,8	57,2	40,5	517,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	37,2	77,8	41,3	4,6	19,1	22,2	2,2	3,3	4,0	211,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	181,6	181,6	164,6	25,9	151,7	104,7	21,9	52,5	23,9	726,7

Η έκθεση σε ελληνικό χρέος

Β' τρίμ. 2010, ποσά σε δισ. δολάρια

Ελληνικού Δημοσίου	0,6	17,8	2,7	15,0	2,9	1,0	1,5	1,0	65,0
Ελληνικών τραπεζών	4,7	0	0,8	0,9	1,3	1,6	0,5	1,2	12,3
Ελληνικών ιδιωτικών επιχειρήσεων	9,6	0,2	38,7	1,7	12,4	7,6	0,7	4,5	79,2
ΣΥΝΟΛΟ	36,8	0,9	57,3	5,3	28,8	12,1	2,2	7,2	156,6

ΠΗΓΗ: Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών

των επενδυτών. Οι τέσσερις αυτές χώρες αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το ένα πέμπτο της παραγωγής της Ευρωζώνης, οπότε η αδυναμία τους δεν έχει αντισταθίσει την ισχύ στην υπόλοιπη περιοχή της νομισματικής ένωσης. Ωστόσο, είχαν υπερμεγέθη επίδραση στη νομισματική πολιτική, καθώς οι φόβοι για τη φερεγγυότητα ορισμένων χωρών έχουν καταστήσει τους επενδυτές λιγότερο πρόθυμους να χρηματοδοτήσουν οποιαδήποτε από τις τράπεζες τους.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ήλπιζε να κάνει τους όρους του προγράμματος της για τη στήριξη της ρευστότητας λιγότερο γενναίοδωρους. Όμως, ο πρόεδρος της Ζαν-Κλοντ Τρισέ υπογράμμισε στις 2 Δεκεμβρίου ότι οι τράπεζες θα εξακολουθήσουν να έχουν πρόσβαση στα κεφάλαια της ΕΚΤ με το βασικό της επιτόκιο έως και τρεις μήνες. Όπως τόνισε ο κ. Τρισέ, η ΕΚΤ αγοράζει κρατικά ομόλογα την εξοδότηση από την κρίση. Η Ισπανία καταγράφει μετά βίας ρυθμούς ανάπτυξης και χρειάζεται επίσης να αντιμετωπίσει ένα έλλειμμα προϋπολογισμού που ενδέχεται να φτάσει φέτος το 9% του ΑΕΠ. Η πορτογαλική κυβέρνηση έχει καθυστερήσει στη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τον περιορισμό ενός ελλείμματος παρόμοιου μεγέθους, καταφεύγοντας με αυτό τον τρόπο να διατηρήσει την οικονομία σε πορεία πλεύσης αλλά ενισχύοντας στον αντίποδα τις ανησυχίες

Χρηματοοικονομική φωτιά χωρίς... πυροσβεστική

Η Μεγάλη Πυρκαγιά του 1666 ήταν εκείνη που εξώθησε στη δημιουργία του σύγχρονου πυροσβεστικού σώματος του Λονδίνου, οργανωμένου αρχικά από ιδιώτες ασφαλιστές, αλλά στη συνέχεια υπό δημόσια διαχείριση. Στο Παρίσι, με πρωτοβουλία του Λουδοβίκου ΙΕ', οι πυροσβέστες μάχονται με τις φλόγες από το 1733. Ελάσιτοι Ευρωπαίοι σήμερα μπορούν να φανταστούν μια πόλη χωρίς δημόσια πυροσβεστική υπηρεσία ή ένα σπίτι χωρίς ασφάλεια πυρός. Όταν, όμως, οι αρχιτέκτονες του κοινού νομίματος δημιουργήσουν το ευρώ, πίστησαν πως αν μοιράζονταν το ρίσκο της καταστροφής, απλώς θα ενθάρρυναν την αμέλεια, αν όχι και τον εμπρησμό. Καλύτερο από αυτό τον κίνδυνο ήταν να επιτρέψουν σε κάθε χώρα να διαχειριστεί τον τύχη της. Γιατί όσοι ζούσαν σε τούβλινα σπίτια να σώσουν τους άτυκους που ζούσαν σε ξύλινες καλύβες;

Τώρα που έχει ξεσπάσει μια μεγάλη χρηματοοικονομική πυρκαγιά, η Ευρωζώνη ζει ξανά στιγμές 1666. Αν δεν ανακατασθούν, οι φλόγες δεν θα λυπηθούν κανέναν. Η διασύνδεση των ευρωπαϊκών τραπεζών, χωρίς και στο κοινό νόμισμα, ενεργεί ως διόδος μέσω της οποίας οι φλόγες τα

«Πρέπει να εμποδίσουμε τις φλόγες να μετατραπούν σε πανευρωπαϊκή πυρκαγιά», διακηρύσσει ο επίτροπος Οικονομικών Οικονομικών Ολι Ρεν. Όμως, οι ενέργειες της Ευρωζώνης υπήρξαν διστακτικές και αποσπασματικές.

ξιδεύουν από κτίριο σε κτίριο. Στην Ελλάδα και την Ιρλανδία βλέπουμε ήδη καπνούς. Οι φλόγες γλείφουν την Πορτογαλία και την Ισπανία. Η Ιταλία και το Βέλγιο φοβούνται ότι θα γίνουν κι αυτές παρανάλαμα. Η Γερμανία -ο αφέντης της περιοχής- δεν θέλει να δαπανήσει περισσότερα για να σώσει τους γείτονές της. Κι όμως, ακόμα και οι αποδόσεις των γερμανικών ομολόγων έχουν αρχίσει να αυξάνονται.

«Πρέπει να εμποδίσουμε τις φλόγες να μετατραπούν σε πανευρωπαϊκή πυρκαγιά», διακηρύσσει ο Ολι Ρεν, ο επίτροπος Οικονομικών της Ε.Ε. Όμως, οι ενέργειες της Ευρωζώνης υπήρξαν διστακτικές και αποσπασματικές. Η Ε.Ε. καλεί τους πάντες να προστατευθούν μειώνοντας τα ελλείμματα. Σχεδιάζει λεπτομερέστερη εξέταση των εθνικών προϋπολογισμών και των οικονομικών πολιτικών και αυστηρότερες κυρώσεις για τους αναξιοπίστους. Ωστόσο, αυτό δεν αποτρέπει τη σημερινή πυρκαγιά.

Ο πανικός των επενδυτών δεν οφείλεται μόνο στον φόβο μήπως κάποιες χώρες δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τα χρέη τους, αλλά και στην αμφισβήτηση της ικανό-

τητας των πολιτικών να κάνουν κάτι αποτελεσματικό. Προς το παρόν, το καθήκον της μάχης με τις φλόγες πέφτει κυρίως στον Ζαν-Κλοντ Τρισέ, τον πρόεδρο της ΕΚΤ. Ο άλλος αξιωματικός πλημύριτος ρευστότητας το τραπεζικό σύστημα και αγοράζει τα κρατικά ομόλογα των υπερκερματών χωρών. Κινδυνεύει έτσι να πυροδοτήσει πληθωρισμό και να μετατρέψει την ΕΚΤ σε «κακή τράπεζα». Είναι, όμως, και ο σημερινός ήρωας, που καταψήφισε σε ανορθόδοξο μεθόδους που δεν τολμούν άλλοι.

Η χρήση της ΕΚΤ για τη στήριξη του κρέους μπορεί σε μερικά τρίμηνα να θεωρηθεί άλλο ένα βήμα προς τη δημοσιονομική ένωση. Κάποιοι, πάντως, υποστηρίζουν ότι στο τέλος θα χρειαστεί ένα ριζοσπαστικό βήμα: η αναδιάρθρωση του κρέους των τραπεζών και των κυβερνήσεων μαζί. Αυτό θα αντιστοιχούσε με τη φρουρά στον Πύργο του Λονδίνου, το 1666, που ανατινάξε με μπαρούτι τα κοντινά σπίτια για να δημιουργήσει αντιπυρική ζώνη. Όπως περιγράφουν ιστορικοί της εποχής, «στη αρχή αυτό τρέμαζε τον κόσμο πιο πολύ από οτιδήποτε, όμως έτσι η φωτιά σταμάτησε εκεί όπου ξεκίνησε».

Επικρίνουν το Βερολίνο

Τις επικρίσεις της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (ΒΙΣ) και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) δέχθηκε στις αρχές της περασμένης εβδομάδας η Γερμανία για τη στάση της στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Οι δύο διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατηγορούν τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία ότι προκάλεσε εκτίναξη των spreads των περιφερειακών οικονομικών της Ευρωζώνης, με την επιμονή της να επιμύζονται από το 2013 και οι πιστωτές τον ιδιωτικό τομέα μέρος της ζημίας σε περίπτωση πτώχευσης κράτους-μέλους της Ευρωζώνης. Η κατηγορηματική άρνηση της Γερμανίας στην έκδοση ευρωομολόγου, άλλωστε, προκάλεσε την αντίδραση του Γερμανού σοσιαλιστή ευρωβουλευτή Μάρτιν Σουλτς, που απευθυνόμενος ευθείας στη Γερμανίδα καγκελάριο από το βήμα της Ευρωβουλής το υποστήριξε ένθερμα ως λύση στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης. Η Γερμανία, πάντως, δηλώνει πρόθυμη να ενισχύσει τα κεφάλαια της ΕΚΤ αν αυτό της ζητηθεί.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΓΟΡΑ. **ΑΝΑΛΥΣΗ** ΤΟΥ ROBERT J. SAMUELSON / THE WASHINGTON POST

Οι Αμερικανοί αρνούνται κάθε ανάληψη κινδύνου, επιβραδύνοντας την ανάληψη

Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι η Μεγάλη Ύφεση άφησε βαθιά και πιθανόν καινούσια ακόμη πληγή στις ψυχές των Αμερικανών. Από τα ανώτατα στελέχη των επιχειρήσεων μέχρι τις οικογένειες, είμαστε περισσότερο προσεκτικοί, περισσότερο φοβισμένοι και υποψιασμένοι ως προς την ανάληψη κινδύνων. Η ευρύτητα διαδεδομένη αυτή αγωνία λειτουργεί ως τροχονόμος για την ανάκαμψη της αμερικανικής οικονομίας και αποτελεί μία εξήγηση για τους αργούς ρυθμούς δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Η ανάκαμψη της οικονομίας μας εξαρτάται σε κάποιο βαθμό από την ανάληψη κινδύνου, όμως λείπει η διάθεση γι' αυτήν.

Η ανησυχία μας δεν συνδέεται απλώς με την ένταση της τρέχουσας ύφεσης. Τώρα φοβόμαστε όχι μόνον ότι γινώριζουμε αλλά και ότι δεν ξέρουμε. Συνέβησαν πράγματα απρόβλεπτα και απρόσμενα, όπως η κατάρρευση μεγάλων τραπεζών, η παρ'ολίγων κατάρρευση της General Motors, το τεραστίως αξίας κρατικό πρόγραμμα για τη στήριξη της οικονομίας, ο μαζικός δανεισμός από τη Fed, τα άπιστευτα δημοσιονομικά ελ-

λείμματα. Ίσως να υπάρχουν και άλλες εκπλήξεις: ίσως μία δημοσιονομική, ανάλογη με αυτήν που βιώνουν πολλές χώρες στην Ευρώπη;

Είναι ασφαλώς πιθανόν να υπερτιμούμε την απαισιοδοξία μας και να υποτιμούμε την παραδοσιακή αισιόδοξη στάση του αμερικανικού λαού. Όμως, ουδείς μπορεί να αρνηθεί ότι η αβεβαιότητα και ο φόβος επικρατούν. Οι Αμερικανοί δεν μειώνουν απλά τα χρέη τους. Δημιουργούν φράγματα προστασίας για την περίπτωση που θα παρουσιαστούν έκτακτοι κίνδυνοι. Όπως αναφέρεται σε έκθεση του Πανεπιστημίου του Μισιγκαν, περισσότερο από τα μισά αμερικανικά νοικοκυριά δηλώνουν επί 23ο συνεχές μήνα ότι δεν προβλέπουν αύξηση του εισοδηματός τους το επόμενο δωδεκάμηνο. Όπως αναφέρει ο επικεφαλής των ερευνητών, Ρίτσαρντ Κούρτιν, για πολλά νοικοκυριά «το μοναδικό μάθημα από αυτήν την κρίση ήταν ότι η μόνη τους πηγή οικονομικής ασφάλειας δεν ήταν άλλη από τις αποταμιεύσεις τους». Τα χρόνια της δημιουργίας της φούσκας τιμών, τα νοικοκυριά δανειζόνταν καθώς πίστευαν ότι θα μπορούσαν να απο-

Η επιφυλακτικότητα μας είναι κατανοητή. Ενδέχεται όμως να επηρεάσει αρνητικά το μέλλον των ΗΠΑ

πληρώσουν τα χρέη τους. Σήμερα δεν δανειζονται, διότι φοβούνται ότι δεν θα μπορούν να τα αποπληρώσουν. Όσοι συνεχίζουν να έχουν δουλειά βλέπουν τις τρομερές επιπτώσεις της ανεργίας στους άλλους. Τα δύο πέμπτα των ανέργων παραμένουν στην ίδια κατάσταση για διάστημα μεγαλύτερο του εξαμήνου. Όπως αναφέρει ο Τζόζεφ Σενέκα του Πανεπιστημίου Ράτζερς, στην ύφεση του 2001 χάθηκαν 2,7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας και πέρασαν τέσσερα χρόνια πριν η οικονομία καταφέρει να καλύψει την απώλεια. Οι απώλειες από την τρέχουσα ύφεση φθάνουν στα 8,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, με μόνο ένα εκατομμύριο να έχει επαναδημιουργηθεί μέχρι στιγμής. Οι επικεφαλής των επιχειρήσεων αποφεύγουν την ανάληψη κινδύνων. Οι επιχειρήσεις προτιμούν να μειώνουν

τα χρέη τους, να επαναγοράζουν μετοχές και να διατηρούν ρευστό. Ενδειχτική της επιφυλακτικότητας τους αποτελεί και το γεγονός ότι οι μισές από τις νέες θέσεις εργασίας καλύπτονται μέσω εταιρειών διάθεσης προσωρινού προσωπικού. Με άλλα λόγια, οι επιχειρήσεις διατάζουν να προβούν σε κανονικές προσλήψεις. Ανάλογη νευρική κατάσταση επικρατεί και στη χρηματιστηριακή αγορά. Πολλοί επενδυτές την αποφεύγουν. Δεν αντέχουν την αστάθεια της. Το 2007 διοικητεύθηκαν κεφάλαια καθαράς αξίας 91 δισ. δολ. σε μετοχικά αμοιβαία. Το 2010 η καθαρή αξία των επενδύσεων σ' αυτήν την κατηγορία αξιολογώμενων περιορίστηκε στα 31 δισ. Ολα αυτά μπορεί να θεωρούνται σοφή αντίδραση στα δεινά που προκάλεσαν τη χρηματοπιστωτική κρίση. Πού τελειώνει όμως η σοφία και πού αρχίζει η παράνοια; Εάν οι Αμερικανοί είναι σήμερα απαισιοδοχοί, μήπως θα αισθάνονται εντελώς διαφορετικά αύριο; Εάν η οικονομία συνεχίσει να ανακάμπτει μπορεί να τους καθορθώσει. Καθώς θα αυξάνεται η εμπιστοσύνη τους στις προοπτικές της, οι ανταμειψτικοί ρυθμοί της μπορεί να επιταχυνθούν «αυ-

θόρμητα». Από την άλλη πλευρά, η βαθιά αγωνία που διακατέχει τον κόσμο μπορεί να αποτελέσει τροχονόμο για την ανάκαμψη. Οι προσπάθειες των πολιτικών ίσως αποδειχθούν αναποτελεσματικές. Εάν η ανάγκη επανάληψής τους εκληφθεί από τον κόσμο ως ένδειξη της απελπισίας των πολιτικών μας, οι πολίτες θα αρχίσουν να αμφισβητούν ακόμη περισσότερο για το μέλλον. Οι καταναλωτές, οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές ίσως αρχίσουν να τηρούν ακόμη αυστηρότερες θέσεις αναμονής. Η χειρότερη κληρονομιά που άφησε πίσω της η Μεγάλη Ύφεση αφορά την κοινή αλληλεγγύη για την ανάληψη κινδύνων. Έχοντας υποτιμήσει τους κινδύνους την εποχή των παχίων αγελάδων, ίσως τώρα τους υπερτιμούμε. Χαρακτηριστική είναι η συρρίκνωση του venture capital, απαραίτητο κυρίως για τις νέες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας. Οι επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να φέρουν ανάπτυξη πνιγνύονται. Η επιφυλακτικότητα που επιδεικνύουμε είναι κατανοητή, καθώς τα παθήματα του παρελθόντος έγιναν μαθήματα. Ενδέχεται όμως να επιβραδύνουν αρνητικά το μέλλον μας.

BIS και ΕΤΕπ επικρίνουν τη γερμανική κυβέρνηση για την άνοδο των spreads

Η πρότασή της για συμμετοχή ιδιωτών στο κόστος διάσωσης κρατών-μελών προκάλεσε νευρικότητα

Πυρ ομαδών εναντίον της έχει προκαλέσει η Γερμανία με τη στάση που έχει τηρήσει στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης, καθώς στους επικριτές της προστίθενται τώρα δύο μείζονες διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών (BIS) και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Η Γερμανία, πάντως, που μέχρι στιγμής έχει κατορθώσει να επιβάλει όσες θέσεις υποστήριξε επίμονα, φαίνεται αποφασισμένη να παραμείνει αμετακίνητη στην ίδια στάση και στη σύνοδο κορυφής στο τέλος της εβδομάδας. Αναμένεται, έτσι, να υιοθετηθεί η πρότασή της για συμμετοχή των πιστωτών στις ζημιές σε περιπτώσεις πτωχεύσεων, ενώ ούτε καν θα συζητηθεί η πρόταση του Λουξεμβούργου και της Ιταλίας για έκδοση ευρωομολόγου ούτε και να αποφασισθεί η αύξηση των κεφαλαίων του ευρωπαϊκού μηχανισμού στήριξης.

Οι δύο οργανισμοί επιρρίπτουν στη Γερμανία πως έχει επιτείνει την κρίση χρέους της Ευρωζώνης προκαλώντας εκτίναξη των

spreads των περιφερειακών οικονομιών της Ευρωζώνης με την επιμονή της να επωμίζονται εφεξής μέρος της ζημίας και οι πιστωτές του ιδιωτικού τομέα, όταν μια χώρα αντιμετωπίζει κίνδυνο πτώχευσης και προχωρά σε ανα-

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες εξετάζουν νέους τρόπους για να καταστήσουν πιο ευέλικτα τα εργαλεία διαχείρισης κρίσεων

διάρθρωση χρέους. Ειδικότερα η BIS επιρρίπτει ευθύνες και στη Γαλλία καθώς επισμαίνει πως τα spreads άρχισαν να εκτινάσσονται στις 18 Οκτωβρίου, όταν η γερμανική κυβέρνηση συμφώνησε με τη γαλλική να προωθήσουν από κοινού το λεγόμενο haircut (κούρεμα) στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του χρέους όσων χωρών αδυνατούν να αποπληρώσουν το χρέος τους. Σε ό,τι αφορά την

ΕΤΕπ, ο πρόεδρος της, Φίλιπ Μείσταντ, αναγνώρισε πως η Γερμανίδα καγκελάρια, Άγκελα Μέρκελ, έχει δίκιο να ζητά τη συνεισφορά του ιδιωτικού τομέα στα σχέδια διάσωσης χωρών για μετά το 2013 και την εκπινοή του μηχανισμού στήριξης της Ευρωζώνης. Προσέθεσε, ωστόσο, πως «ο τρόπος που παρουσιάστηκε το θέμα δημιουργήσε πλήρη σύγχυση».

Η επίμαχη γερμανική πρόταση πρόκειται να υιοθετηθεί στη σύνοδο κορυφής από τους Ευρωπαίους ηγέτες που θα τροποποιήσουν τη Συνθήκη της Λισσαβώνας έτσι ώστε να θεσμοθετηθεί έναν μόνιμο ευρωπαϊκό μηχανισμό χρηματοοικονομικής σταθερότητας που θα δανείζει στα κράτη-μέλη υπό πολύ αυστηρούς όρους. Στην τροποποίηση θα περιλαμβάνεται ρήτρα που θα δεσμεύει τους επενδυτές του ιδιωτικού τομέα να συνεισφέρουν -κατά περίπτωση βέβαια- στην αναδιάρθρωση χρέους κρατών-μελών μετά το 2013.

Κοινωνικές ηγέτες αναφέρουν πως οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης θα επεξεργασθούν τον Ιανουάριο μια πιο συστηματική

Ο πρόεδρος της, Φίλιπ Μείσταντ, αναγνώρισε πως η Γερμανίδα καγκελάρια, Άγκελα Μέρκελ, έχει δίκιο να ζητά τη συνεισφορά του ιδιωτικού τομέα στα σχέδια διάσωσης χωρών για μετά το 2013.

στάση αντιμετώπισης της κρίσης. Σύμφωνα με τους Financial Times, οι Ευρωπαίοι ηγέτες εξετάζουν προς το παρόν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το ευρωπαϊκό ταμείο χρηματοοικονομικής σταθερότητας (EFSF) για την αγορά ομολόγων χωρών με πρόβλημα χρέους, αποφεύγοντας έτσι τη πλήρη σκέδα διάσωσης. Η διαρροή της φημολογίας αυτής έχει προκαλέσει την αντίδραση της γερμανικής κυβέρνησης, εκπρόσωπος της οποίας την χαρακτήρισε κακή ιδέα. Πηγές της Ευρωζώνης, άλλωστε, έ-

σπευσαν να την διαψεύσουν, τονίζοντας πως δεν εξετάζεται στα σοβαρά. Σίγουρα, πάντως, παρασκηνιακά επικρατεί μεγάλη κινητικότητα, καθώς οι Ευρωπαίοι ηγέτες εξετάζουν εναλλακτικούς τρόπους για να καταστήσουν πιο ευέλικτα τα εργαλεία διαχείρισης κρίσεων στην Ευρώπη, αλλά και πιο αποτελεσματικά ως προς τη βοήθεια που θα προσφέρουν προς τις χώρες-μέλη του ευρώ προτού αυτές βρεθούν αποκλεισμένες από τις αγορές.

REUTERS

Απογοήτευσε η βιομηχανική παραγωγή στην Ευρωζώνη

Μικρότερη από την αναμενόμενη αποδείχθηκε η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής στην Ευρωζώνη τον Οκτώβριο. Συγκεκριμένα, όπως ανακοίνωσε ο στατιστικός υπηρεσία της Ε.Ε., η παραγωγή ενισχύθηκε 0,7% σε μηνιαία βάση, όταν οι αναλυτές ανέμεναν ποσοστό της τάξεως του 1,3%. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ανάκαμψη στη Ζώνη του Ευρώ στήριχθηκε εν πολλοίς στη ζωνρή ανάπτυξη του βιομηχανικού κλάδου, ο οποίος με τη σειρά του ενυπόθηκε από την τόνωση του παγκόσμιου εμπορίου. Εντούτοις, τα τελευταία στοιχεία υποδηλώνουν ότι η ανάκαμψη δείχνει στασιμότητα λόγω της επιβράδυνσης της ανάπτυξης παγκοσμίως, αλλά και των δημοσιονομικών προβλημάτων στην Ευρωζώνη. Αναφορικά με τη βιομηχανική παραγωγή στο σύνολο της Ε.Ε., είχε χειρότερη επίδοση από την αντίστοιχη της Ευρωζώνης. Τον Οκτώβριο ενισχύθηκε 0,3% εν συγκρίσει με τον Σεπτέμβριο, ενώ σε ετήσια βάση ανήλθε 6,7%.

Γερμανός αξιωματούχος αναφερόμενος στις οικονομικά ασθενέστερες χώρες της Ε.Ε. εξέφρασε την πεποίθηση ότι αυτές θα μπορέσουν να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Μιλώντας ειδικότερα για την Ελλάδα, η ίδια πηγή ανέφερε ότι μπορεί να θέσει τα δημοσιονομικά της σε βιώσιμη πορεία, εάν όλα τα μέτρα λιτότητας ενεργοποιηθούν. Επιπλέον πιστεύει ότι καμία άλλη χώρα της Ευρωζώνης δεν θα χρειαστεί άμεσα βοήθεια από τον μηχανισμό διάσωσης.

Στην περίπτωση της Πορτογαλίας, πάντως, ο πρωθυπουργός

Ο πρωθυπουργός της Ζοζέ Σόκρατες εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι η χώρα του θα συνεχίσει να δανείζεται χωρίς πρόβλημα από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

«Τσουκτερό» το επιτόκιο στις αγορές για την Ισπανία

Με υψηλότερο επιτόκιο δανείστηκε σήμερα η Ισπανία από τις αγορές, με τη δημοπράτηση 10ετών και 15ετών κρατικών τίτλων, αντλώντας 2,4 δισ. ευρώ, με τη ζήτηση όμως να ανέρχεται σε διπλάσια και τριπλάσια επίπεδα από την προσφορά, αλλά με τους επενδυτές να φρουβούνται για πιθανή υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας. Με τα 10ετή ομολόγια αντλήθηκαν 1,8 δισ. ευρώ, αλλά με το ε-

πιτόκιο να αυξάνεται στο 5,4%, από 4,6% που ήταν κατά την προηγούμενη έκδοση του Νοεμβρίου. Το ποσό των 618 εκ. ευρώ αντλήθηκε από τους 15ετείς τίτλους του ισπανικού Δημοσίου, με επίσημο αυξημένο επιτόκιο στο 6% από 4,5% του Οκτωβρίου. Αναλυτές της UniCredit χαρακτήρισαν τη σημερινή δημοπράτηση απογοητευτική ως προς το υψηλό κόστος δανεισμού. Ο οίκος αξιολόγησης Moody's α-

νακοίνωσε την Τετάρτη ότι εξετάζει να υποβαθμίσει εκ νέου την πιστοληπτική ικανότητα της Ισπανίας από «Aa1» που είναι σήμερα, εξαιτίας των «αυξημένων αναγκών αναχρηματοδότησης το 2011» ακόμη κι αν κρίνει την οικονομία της «πιο σταθερή» σε σχέση με αυτή της Ιρλανδίας ή της Πορτογαλίας, ένδειξη ότι η Μαδρίτη παρά τα μέτρα που λαμβάνει, δεν καταφέρνει να πείσει τις αγορές

BLOOMBERG, REUTERS, A.P.

της Ζοζέ Σόκρατες εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι η χώρα του θα συνεχίσει να δανείζεται χωρίς πρόβλημα από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές, επισμαίνοντας πως οι επενδυτές εκτιμούν την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεών του. Επιπλέον, προσέθεσε ότι η Πορτογαλία δεν είδε να πλύνονται τα χρηματοπιστωτικά της ιδρύματα από την κρίση ούτε είχε «φούσκα» στην αγορά ακινήτων, καθώς το μείζον πρόβλημα είναι το έλλειμμα της.

Αδύναμες οι τράπεζες

Σύμφωνα, ωστόσο, με τριμηνιαία έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο χρηματοπιστωτικός κλάδος της πείρου παραμένει αδύναμος, και η ανάκαμψή του εξαρτάται περισσότερο από ποτέ από την ανάκαμψη της πραγματικής οικονομίας. Όπως τονίζει, επίσης, χρειάζεται μεγαλύτερη εποπτεία, ώστε να αντιμετωπίσει μελλοντικούς κινδύνους. Θεωρεί δε κρίσιμο τον έγκαιρο εντοπισμό τους, που εκτιμά ότι μπορεί να αποτραπεί με έλεγχο της μόχλευσης των τραπεζών και αυστηρότερα κριτήρια δανεισμού. Σε τροχιά δημοσιονομικών προβλημάτων φαίνεται να εισέρχεται πάντως και το Βέλγιο. Ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's προειδοποίησε ότι ίσως υποβαθμίσει τη δαυεοληπτική ικανότητα του Βελγίου έως τον Ιούνιο 2011. Όπως εκτίμησε, η παρατεταμένη πολιτική αβεβαιότητα πιθανώς να πλήξει την κατάσταση του Βελγίου και ήδη αναθεώρησε σε αρνητικές από σταθερές τις προοπτικές του δημοσίου χρέους της χώρας.

ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Υψηλή ανάπτυξη στην Κίνα, αλλά και αύξηση των κινδύνων

Επί δεκάτις, η οικονομία της Κίνας προπορεύεται των υπολοίπων ισχυρών δυνάμεων του κόσμου με τη βοήθεια ενός τεράστιου κυβερνητικού προγράμματος στήριξης και εκχώρησης δανείων από τις εξίσου γενναϊόδωρες κρατικές τράπεζες, όπως η China Construction Bank ή η Industrial and Commercial Bank. Σήμερα, όμως, όλο και μεγαλύτερος αριθμός οικονομολόγων εκφράζει ανησυχίες για τον κίνδυνο επιβράδυνσης μέσα το 2011, υπό το βάρος του αυξανόμενου πληθωρισμού και χρέους, καθώς και των υπεραξιών στις αγορές. Δύο οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης, οι Moody's και Fitch, ισχυρίζονται ότι η Κίνα μπορεί να διατηρήσει την αναπτυξιακή δυναμική της. Προειδοποίησαν, όμως, για τον κίνδυνο ανάπτυξης κινδύνων στο τραπεζικό της σύστημα. Η Fitch, μάλιστα, εξέφρασε φόβους για τον κίνδυνο κτύματος επισφαλών στεγαστικών δανείων, φοβούμενη για επανάληψη ενός οδυνηρού κεφαλαίου για την οικονομία. Στα τέλη του '90 και στις αρχές αυτές της δεκαετίας, το Πεκίνο υποχρεώθηκε να αναλάβει τη διάσωση και την αναδιάρθρωση κεφαλαίων ορισμένων κρατικών τραπεζών, οι οποίες υπέκυπταν από την πίεση ενός τεράστιου όγκου επισφαλών δανείων. Οι τράπεζες αυτές είναι, σήμερα, ισχυρότερες μετά από αλληπάλληλες αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου, αντλώντας δισεκατομμύρια μέσα από τις αγορές. Συνειδητοποιώντας τους κινδύνους μιας υπερβερμανσης στην οικονομία και των επιπτώσεων στο τραπεζικό σύστημα, το Πεκίνο προχώρησε σε αύξηση των επιτοκίων, θέσπιση ορίων στις πωλήσεις ακινήτων και τον δανεισμό. Οι παρεμβάσεις αυτές δεν είναι, βεβαίως, τυχαίες. Η Fitch εκτιμά πως δεν θα υπάρξει απότομη επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας. Εάν, όμως, η επιβράδυνση αναδειχθεί μεγαλύτερη, θα έχει προκληθεί από τον συνδυασμό μιας κρίσης στα ακίνητα και στον τραπεζικό κλάδο.

THE NEW YORK TIMES

Δυναμική επιστροφή των πέντε μεγάλων της Wall Street

Μετά τον δανεισμό 135 δισ. δολαρίων από το ομοσπονδιακό κράτος των ΗΠΑ, οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες της Wall Street πρόκειται να ολοκληρώσουν μια διετία με την ισχυρότερη παρουσία στην επενδυτική τραπεζική και τη διαπραγμάτευση τίτλων στην αγορά κρατικού χρέους, ειδικότερα. Επωφελούμενες από την πολιτική των, σχεδόν, μηδενικών επιτοκίων που έχει υιοθετήσει η Fed από το 2008, οι Goldman Sachs, JPMorgan, Bank of America, Citigroup και Morgan Stanley μπορούν να δανείζονται με χαμηλό κόστος, προχωρώντας σε αγοραπωλησίες τίτλων με υψηλότερες αποδόσεις, συμπεριλαμβανομένων αμερικανικών κρατικών ομολόγων. Ετσι τους γίνεται μια σπάνια ευκαιρία να ενισχύσουν τα κεφάλαιά τους σύμφωνα με τους νέους κανόνες. Οι αμοιβές, όμως, των στελεχών θα είναι χαμηλότερες λόγω της μειωμένης δραστηριότητας σε άλλους τομείς, όπως είναι οι εξαγορές και συγχωνώσεις, αλλά, ίσως, και της δυσσάρεσκειας που επικρατεί για τα υψηλά μπόνους.

Ερευνα του ειδικευμένου πρακτορείου Bloomberg δείχνει ότι άνω του 70% των Αμερικανών πιστεύουν ότι δεν πρέπει να καταβληθούν υψηλά μπόνους στα στελέχη της Wall Street, ενώ ένας στους έξι θεωρεί ότι πρέπει να επιβληθεί φόρος έως 50% στα μπόνους που ξεπερνούν τις 400.000 δολ. Η δυσσάρεσκεια αυτή αποδίδεται στην άνοδο της ανεργίας στο 9,8%. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας ερευνών Options Group, οι συνολικές αποδοχές των τραπεζιτών στην επενδυτική τραπεζική θα μειωθούν 22% των συνολικών εσόδων από το 28% ένα χρόνο πριν. Η διαπραγμάτευση κρατικών εταιρικών ομολόγων και ομολόγων δανείων αποτέλεσε το 61% των συνολικών εσόδων στην επενδυτική τραπεζική για το πρώτο εννιάμηνο του 2010 έναντι του 50% το 2006 και του 51% το 2005. Η επενδυτική τραπεζική αναμένεται να εκπροσωπήσει το 33% των συνολικών εσόδων, κατά μέσον όρο, για τους πέντε τραπεζικούς κολοσσούς, ξεκινώντας από το 79% της Goldman Sachs στο 21% της BofA. Από την άλλη πλευρά, μέσα στους πρώτους δύο μήνες του τρέχοντος τριμήνου ολοκληρώθηκαν εξαγορές και συγχωνώσεις 270,2 δισ. δολ. από ανάλογες συμφωνίες 275,4 δισ. δολ. το αντίστοιχο διάστημα του γ' τριμήνου.

BLOOMBERG

Η Ιαπωνία μειώνει κατά 5% τον φόρο των επιχειρήσεων

Οδηγία για μείωση κατά 5% του φόρου επιχειρήσεων έδωσε ο πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Ναότο Καν, σε μια κίνηση προς «τόνωση της οικονομίας και αναχαίτηση του αποπληθωρισμού». Το μέτρο θα ισχύσει από το νέο οικονομικό έτος και αποτελεί στόχο που είχε θέσει ο κ. Καν τον Σεπτέμβριο, στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού του προγράμματος. Αφορά, δε, συντελεστή που σήμερα ανέρχεται στο 40,69%, έναντι 28% στη Βρετανία και 25% στην Κίνα.

Η εντολή δόθηκε μετά τη συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών, Γιοσιχίκο Νόντα, και άλλα μέλη του υπουργικού συμβουλίου. Σύμφωνα με τους αναλυτές, η μείωση του φόρου «είναι από τα ελάχιστα θετικά που έκανε ο κ. Καν για την οικονομία από τότε που ανέλαβε καθήκοντα».

Η κίνηση «θα βοηθήσει τις εταιρείες να μείνουν στην Ιαπωνία και θα αποτρέψει την απόπειρα θέσεων εργασίας στη χώρα».

Η θητεία του κ. Καν στην πρωθυπουργία μετρά μόλις έξι μήνες, όμως στο διάστημα αυτό κυρίαρχες ήταν οι προσπάθειές του να ανακόψει την πτώση των τιμών σε περιβάλλον ισχυρού

Το μέτρο θα ισχύσει από το νέο οικονομικό έτος και αποτελεί στόχο που είχε θέσει ο πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, κ. Ναότο Καν.

γεν, επιλύοντας παράλληλα διπλωματικές έριδες με την Κίνα και τη Ρωσία.

Η μείωση του συντελεστή αναμένεται όμως να δυσχεράνει τη χρηματοδότηση του δημοσίου χρέους της Ιαπωνίας, που είναι το υψηλότερο του κόσμου. Όπως εκτιμάται, το μέτρο θα επιφέρει πτώση εσόδων της τάξεως των 1,4 τρις. γιν. (16,8 δισ. δολαρίων) έως 2,1 τρις. γιν. Όμως, επισμαίνεται ότι «το υπουργείο Οικονομικών σίγουρα θα βρει τα έσοδα που χρειάζονται, εποπτεύοντας τη στρατηγική δημοσιονομικής διαχείρισής».

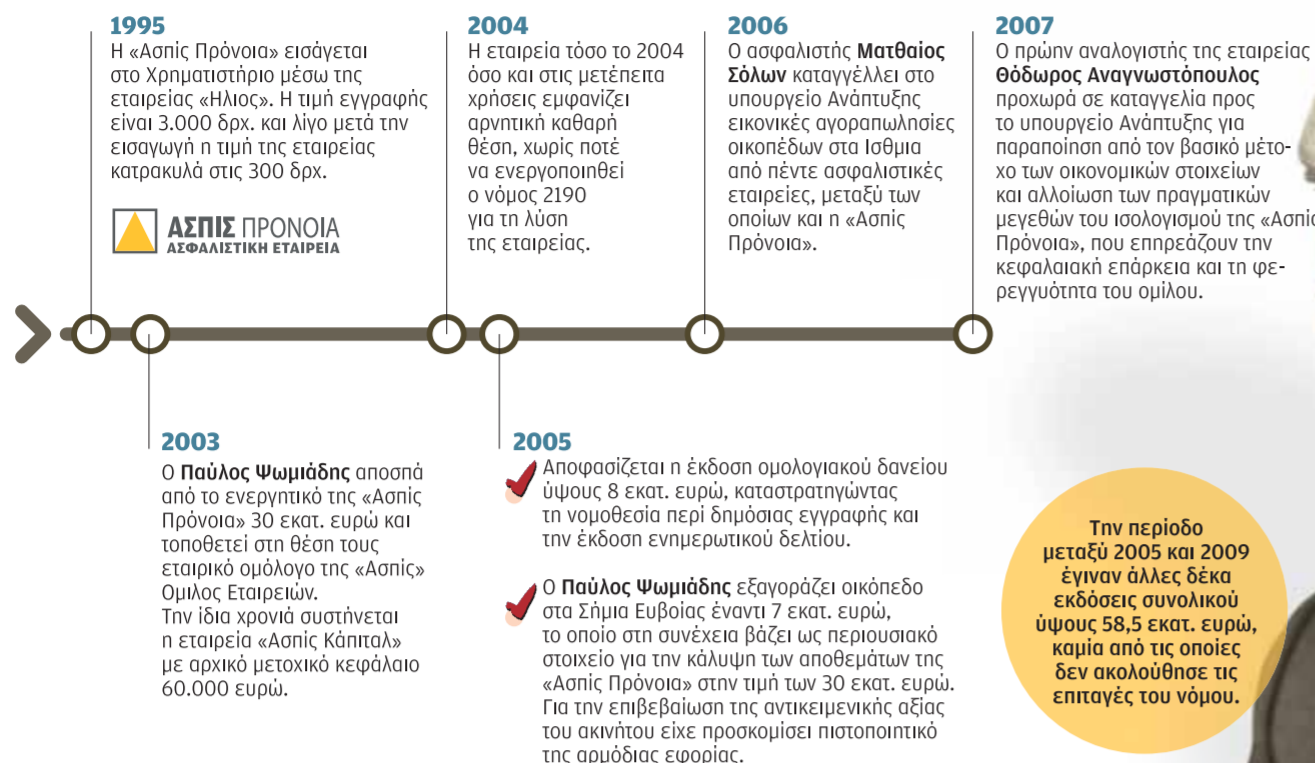

kathimerini.com.cy

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η πορεία της «Ασπίς Πρόνοια» προς την καταστροφή

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ουδείς εποπτικός έλεγχος επί 15ετία στην «Ασπίς»

Σοβαρές ευθύνες σε πολλές δημόσιες Αρχές για τη δράση του Παύλου Ψωμιάδη

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η **εκκόλληση** του φαινομένου Ψωμιάδη υπήρξε αποτέλεσμα μιας μακράς πορείας που διήρκεσε πάνω από μία δεκαετία. Η φρούσα του Ομίλου Ασπίδος δεν θα μπορούσε να δημιουργηθεί χωρίς την εκκωφαντική απουσία της πολιτείας, ο εποπτικός ρόλος της οποίας υπήρξε πλημμελής και σε αρκετές περιπτώσεις ανύπαρκτος.

Το έλλειμμα εποπτείας ακουμάει όλες τις δημόσιες αρχές που ευθύνονται για τον έλεγχο των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, όπως η Διεύθυνση Ασφαλιστικών Εταιρειών του υπουργείου Ανάπτυξης, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η Τράπεζα της Ελλάδος, η Εφορία ακόμη και η Νομαρχία Αθηνών. Σε κάθε περίπτωση αποκαλύπτει την απουσία συνεργασίας μεταξύ των κρατικών φορέων για την αποτροπή ενός σκανδάλου με θύματα χιλιάδες ασφαλισμένους και ομολογιούχους, ενώ εξίσου εκκωφαντική είναι και η απουσία των δικαστικών αρχών, που καλούνται τώρα με αρκετή καθυστέρηση να καταλογίσουν τις ευθύνες εκεί όπου αναλογούν.

Οι απαρχές του σκανδάλου της «Ασπίς Πρόνοια» θα πρέπει να αναζητηθούν ήδη από το 1995, με την εισαγωγή της εταιρείας στο Χρηματιστήριο μέσω της εξαγοράς της ήδη εισηγμένης εταιρείας «Ηλιος». Οι προεγγραφές, εκτός του χρηματοπιστωτικού ταμπίου που έχει ξεκινήσει ο μέτοχος της «Ασπίς Πρόνοια», προκειμένου να συγκεντρώσει τα χρήματα για την εξαγορά του ποσοστού της Aegon, εκτόξευαν τη μετοχή στις 3.000 δρχ. για να υποχωρήσει μέσα σε λίγες μόνο μέρες στις 300 δρχ.

Ο χρηματοπιστωτικός παροξυσμός της περιόδου επέτρεψε στον Παύλο Ψωμιάδη να

περάσει ανενόχλητος την είσοδο του Χρηματοπιστωτικού και αν κάποιος θεωρούσε ότι ο χρηματοπιστωτικός παροξυσμός της περιόδου εξέθρεψε παρόμοια φαινόμενα, δεν θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί το ίδιο για την περίπτωση της Aspis Bank, όταν το 2003 ο Παύλος Ψωμιάδης αποσπά από το ενεργητικό της τράπεζας 30 εκατ. ευρώ, για να τοποθετήσει στη θέση τους εταιρικό ομόλογο της προσωπικής του εταιρείας «Ασπίς Ομίλος Εταιρειών».

Με αποσπάσεις κεφαλαίων και εικονικές αγοραπωλησίες, ο Παύλος Ψωμιάδης «αφαιμάξε» από τον όμιλο δεκάδες εκατομμύρια ευρώ

Τη σκυτάλη του προσωπικού δανεισμού υπέρ του Παύλου Ψωμιάδη αναλαμβάνει η «Ασπίς Κάπιταλ», που συστήνεται το 2003 με μετοχικό κεφάλαιο 60.000 ευρώ. Η νέα εταιρεία του πολυσχιδούς ομίλου της «Ασπίς Πρόνοια» πάνει αμέσως δουλειά. Στις 31 Μαρτίου του 2005 προχωρά με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, μέλη του οποίου είναι η σύζυγος και η κόρη του επιχειρηματία, στην πρώτη έκδοση ομολογιακού δανείου ύψους 8 εκατ. ευρώ. Ακολουθεί στις 3 Ιουνίου της ίδιας χρονιάς νέα απόφαση για την έκδοση ομολογιακού δανείου 9,6 εκατ. ευρώ και στις 30 Νοεμβρίου 2005 με νέα απόφαση αποφασίζεται η έκδοση νέου ομολογιακού 10 εκατ. ευρώ. Εκτοτε ακολουθούν άλλες εννέα εκ-

δόσεις ομολογιακών δανείων, ανεβάζοντας το συνολικό ποσό που έχει αντληθεί μέσα σε μόλις πέντε χρόνια στα 58,5 εκατ. ευρώ, χωρίς σε καμία από αυτές τις εκδόσεις να έχει ακολουθηθεί η διαδικασία περί δημόσιων εγγραφών, η οποία επιβάλλει την έκδοση ενημερωτικού δελτίου για τη γνωστοποίηση στους υποψήφιους επενδυτές του ρίσκου που αναλαμβάνουν, τοποθετώντας τα χρήματά τους σε μια εταιρεία άγνωστης δραστηριότητας.

Νομικά κενά

Ο αποκλειστικός μέτοχος της «Ασπίς Κάπιταλ» κάνει χρήση της δυνατότητας που επιτρέπει ο νόμος για τη μη υποχρέωση έκδοσης ενημερωτικού δελτίου στην περίπτωση που οι εγγραφές είναι λιγότερες των 40.000 ευρώ και καταχωρημένος την γκριζά ζώνη της νομοθεσίας προχωρά στον αθρόο προσπορισμό κεφαλαίων προς ίδιον όφελος, όπως τουλάχιστον στοιχειοθετεί το δικηγορικό γραφείο Μαρκουλάκου στην αγορά που έχει καταθέσει για λογαριασμό των ομολογιούχων της «Ασπίς Κάπιταλ».

Η εταιρεία καταφέρνει σε διάστημα πέντε μόλις ετών να συγκεντρώσει συνολικά κεφάλαια ύψους 58,5 εκατ. ευρώ, παρά το γεγονός ότι συστηματικά από το 2004 εμφανίζει αρνητική καθαρή θέση, χωρίς ποτέ η Νομαρχία Αθηνών, αρμόδια για την τήρηση του νόμου 2190, να ενεργοποιήσει τη διάταξη για τη λύση της εταιρείας. Η συνδρομή της προϋπόθεσης λύσης της εταιρείας βάσει του άρθρου 47 και 48 του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών επισημαίνεται ήδη στο πιστοποιητικό των ελεγκτών στις 30 Απριλίου του 2005, χωρίς ωστόσο η σχετική διάταξη να ενεργοποιηθεί ποτέ.

Το οικόπεδο

Το 2005 ο Παύλος Ψωμιάδης αγοράζει οικόπεδο στα Σήμια Ευβοίας έναντι τιμήματος 1 εκατ. ευρώ, το οποίο στη συνέχεια τοποθετεί ως περιουσιακό στοιχείο για την κάλυψη των αποθεμάτων της «Ασπίς Πρόνοια» στην τιμή των 30 εκατ. ευρώ. Η επιβεβαίωση της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου πιστοποιείται από την αρμόδια Εφορία και η διεύθυνση του υπουργείου Ανάπτυξης αποδέχεται τη σχετική γνωμοδότηση χωρίς διάθεση αμφισβήτησης. Το 2006 ο ασφαλιστής Ματθαίος Σόλων καταγγέλλει στη διεύθυνση του υπουργείου Ανάπτυξης εικονικές αγοραπωλησίες οικοπέδων από ασφαλιστικές εταιρείες στα Ισθμια Κορινθίας. Στις εικονικές συναλλαγές συμμετέχει και η «Ασπίς Πρόνοια», αλλά η αρμόδια διεύθυνση δεν αναγνωρίζει ευθύνες, ενώ η δικαστική διερεύνηση της υπόθεσης εκκρεμεί ακόμη. Επιτομή της καταγγελιών αποτελεί η αποκάλυψη, το 2007, του πρώην αναλογιστή της εταιρείας, κ. Θόδωρου Αναγνωστόπουλου, για την παραποίηση, από τον μέτοχο της εταιρείας, των οικονομικών στοιχείων της «Ασπίς Πρόνοια». Η καταγγελία γίνεται στο υπουργείο Ανάπτυξης, το οποίο παραπέμπει το θέμα στην Εισαγγελία, χωρίς ποτέ και πάλι η αρμόδια διεύθυνση να φτάσει σε βάθος την έρευνα και να ασκήσει τον εποπτικό της ρόλο...

Κέρδη μόνο για τις πενήντα από τις 261 εισηγμένες

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Δεν είναι περισσότερες από 50, σε σύνολο 261, οι εισηγμένες επιχειρήσεις που εκτός απροόπτου θα εμφανίσουν κέρδη το 2010. Πρόκειται για ανθεκτική ομάδα εταιρειών στο Χ.Α. που κατάφεραν γρήγορα και ευέλικτα να θωρακιστούν απέναντι στην ύφεση, προχωρώντας από το ξεκίνημα του 2008 σε γενναίες περικοπές δαπανών, ενώ δεν δίστασαν να λάβουν και επιδόνες αποφάσεις, όπως είναι το κλείσιμο ζημιολογικών θυγατρικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό ή και στην Ελλάδα, ή υλοποιώντας προγράμματα εθελουσίας εξόδου, ακόμη και μειώσεις του αριθμού των εργαζομένων.

Αρκετές από τις κερδοφόρες εισηγμένες παρουσιάζουν υψηλό δείκτη εξωστρέφειας, γεγονός που τους δίνει τη δυνατότητα να ισοσκελίζουν τις απώλειες από την κακή εγχώρια αγορά. Ωστόσο, στις επιχειρήσεις που αναφερόμαστε συγκαταλέγονται και εκείνες που ελέγχονται από το Δημόσιο και λειτουργούν σε μονοπωλιακό καθεστώς στην Ελλάδα. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι 20 εισηγμένες με την καλύτερη επίδοση στο εννεάμηνο του 2010 εμφάνισαν συνολικά κερδοφορία ύψους 4,15 δισ. ευρώ. Από αυτές, οι 5 είναι τράπεζες. Πρόκειται για την Εθνική (κέρδη 258,881 εκατ. ευρώ στο 9μηνο), την Κύπρου (247,8 εκατ. ευρώ), τη Marfin Popular Bank (82,7), την Alpha Bank (75,52) και τη Eurobank (60 εκατ. ευρώ). Στην εισκοσάδα συμπεριλαμβάνονται επι-

Οι πενήντα είναι η ανθεκτική ομάδα εταιρειών του Χρηματιστηρίου Αθηνών που κατάφεραν γρήγορα και ευέλικτα να θωρακιστούν απέναντι στην ύφεση, προχωρώντας από το ξεκίνημα του 2008 σε γενναίες περικοπές δαπανών, ενώ δεν δίστασαν να λάβουν και επιδόνες αποφάσεις όπως είναι το κλείσιμο ζημιολογικών θυγατρικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό ή και στην Ελλάδα, ή υλοποιώντας προγράμματα εθελουσίας εξόδου ακόμη και μειώσεις του αριθμού των εργαζομένων.

Οι 20 εισηγμένες με την καλύτερη επίδοση στο εννεάμηνο του 2010 εμφάνισαν συνολική κερδοφορία ύψους 4,15 δισ. ευρώ

Οι δύο διυλιστηριακές μονάδες πετρελαίου στην Ελλάδα, δηλαδή τα Ελληνικά Πετρέλαια (130,3 εκατ. ευρώ) και η Motor Oil (67,004). Περιλαμβάνεται επίσης η μεγαλύτερη τοιμενοβιομηχανία της χώρας, ο Τιτάν (98,3 εκατ. ευρώ), και ταυτόχρονα οι τρεις μεγαλύτερες ΔΕΚΟ της χώρας, που είναι η ΔΕΗ (520,2 εκατ. ευρώ), ο ΟΠΑΠ (413,1) και ο ΟΤΕ (131,3 εκατ. ευρώ). Απο-

μένουν στην αφρόκριμα των εισηγμένων οι ιδιωτικές βιομηχανίες της Coca-Cola (403,1), της Follie (63,9) μαζί με τα ΚΑΕ (32,7), η Sciens (40,4 εκατ.), η Ιντραλόντ (37,01), η Μυτιληναίος (57,4) και η θυγατρική Μέτκα (70,14) ενώ περιλαμβάνεται και η φαρμακοβιομηχανία Alaris του Ομίλου Λαυρεντιάδη με κέρδη εννεαμήνου 26,7 εκατ. ευρώ. Στις παραπάνω μπο-

ρούμε να προσθέσουμε τις κατασκευαστικές εταιρείες Ελλάκτωρας, JP Αβας και ΓΕΚ-Τέρνα. Επίσης κερδοφόρες είναι οι 2 εισηγμένες στον κλάδο διαχείρισης νερού (ΕΥΔΑΠ-ΕΥΑΠ), η μητρική εταιρεία του Χρηματιστηρίου Αθηνών, η EXAE, και οι 2 διαχειριστριες εταιρείες των 2 μεγαλύτερων λιμανιών της χώρας (ΟΛΠ, ΟΛΘ). Επίσης με κέρδη αναμένεται να κλείσουν το 2010 η Πλαίσιο Computer, ο Φουρλός και η Frigoglass. Σε κερδοφορία εισήλθε στο 9μηνο και η Nexans, θυγατρική του γαλλικού ομίλου Alcatel, ενώ με κέρδη θα κλείσει το φετινό χρονιά και η Crown Hellas. Στις κερδοφόρες εισηγμένες συγκαταλέγονται η Ευροπάρ με διεθνή παρουσία, η Ελβάλ του Ομίλου Βιοχάκκο, η Καράτζη, η καινοβιομηχανία Καρέλια και η Kleeman Hellas, που δραστηριοποιείται στους ανεκμισθούμετους με θυγατρική στην Τουρκία.

Ακόμη στις 50 κερδοφόρες θα συμπεριληφθούν και η αλευροβιομηχανία Λούλης, η Σωληνοβιομηχανία Κορινθίου, η Flexorack, η Autohellas και τα Πλαστικά Κρήτης, η Φουρλός, η Μύλος Σαραντόπουλοι, ο Κορρές και η Κρέτα Φαρμ. Ωστόσο, όσο άσχημα και να είναι τα ετήσια αποτελέσματα του 2010, για την πλειονότητα των εταιρειών, η συμβουλή παραμένει πάντα επικαιρή: κάθε μέτοχος ή επενδυτής θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν μια σειρά από ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια (κεφαλαιοποίηση, δείκτες Ρ/Ε, μερισματική απόδοση, κεφαλαιακή διάρθρωση, εμπροσφυσιότητα).

ΣΥΝΤΟΜΑ

Συμφωνία Κύπρου-Λιβύης για τουρισμό και επενδύσεις

Στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης επιχειρηματικής αποστολής του ΚΕΒΕ στην Τρίπολη της Λιβύης, υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των Επιμελητηρίων της Κύπρου και της Λιβύης, με σκοπό την προώθηση εμπορικών και γενικότερα επιχειρηματικών συνεργασιών μεταξύ των δύο χωρών. Η υπογραφή της συμφωνίας πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια επιχειρηματικού φόρουμ που διοργανώθηκε στις 13 Δεκεμβρίου από το ΚΕΒΕ και το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, σε συνεργασία με το Επιμελητήριο της Τρίπολης, στο οποίο συμμετείχαν Κύπριοι και Λίβυοι επιχειρηματίες. Στο φόρουμ αναπτύχθηκαν από τους ομιλητές τα συγκριτικά και άλλα πλεονεκτήματα που προσφέρει η Κύπρος ως περιφερειακό κέντρο και κέντρο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Παρουσιάστηκαν επίσης οι επενδυτικές ευκαιρίες και προοπτικές που υπάρχουν για περαιτέρω συνεργασία μεταξύ κυπριακών και λιβυκών επιχειρήσεων, αντίστοιχα, στους τομείς των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, του εμπορίου και των υπηρεσιών. Μετά το τέλος του φόρουμ, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις μεταξύ των μελών της κυπριακής επιχειρηματικής αποστολής και των Λιβύων επιχειρηματιών.

Άνοιξε ο διαγωνισμός για τα Marketing Excellence Awards

Προκηρύχθηκαν την περασμένη εβδομάδα τα βραβεία Marketing Excellence Awards 2010. Τα διεθνώς σημαντικά βραβεία διοργανώνουν από κοινού η Κυπριακή Εταιρεία Ανάπτυξης Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΚΕΑΔΕ), το Cyprus Institute of Marketing (CIM) και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), με την υποστήριξη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Επιστημονικοί συνεργάτες είναι το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Chartered Institute of Marketing. Σημειώνεται πως θα απονεμηθούν τέσσερα Marketing Excellence Awards, τα οποία καλύπτουν τις εξής ενότητες: Ανάπτυξη Νέων Προϊόντων και Αγορών (Product/Market Development), Ανάπτυξη Νέων Υπηρεσιών και Αγορών (Service/Market Development), Ολοκληρωμένη Επικοινωνία Marketing (Integrated Marketing Communications) και Ethical Marketing. Υποβολή υποψηφιοτήτων μπορεί να γίνεται μέχρι τις 18 Φεβρουαρίου 2011 και πρέπει να αφορά προγράμματα Marketing, τα οποία ολοκληρώθηκαν και υλοποιήθηκαν το 2008 και 2009.

Οι ξενοδόχοι ζητούν επιμήκυνση του πακέτου μέτρων στήριξης

Χρονική παράταση των μέτρων στήριξης της ξενοδοχειακής βιομηχανίας του τόπου, που έλαβε η κυβέρνηση και εκπνέουν τέλος του τρέχοντος μηνός, θέλουν οι ξενοδόχοι, μέλη του ΠΑΣΥΞΕ. Ο πρόεδρος του συνδέσμου, Χάρης Λοϊζίδης, σε σύνημο ομιλία του στην έκτακτη γενική συνέλευση του ΠΑΣΥΞΕ, έκανε ανασκόπηση της τουριστικής χρονιάς, καλύπτοντας τα κύρια προβλήματα, στα οποία κράτος και ιδιώτες καλούνται συλλογικά να δώσουν άμεσα αποτελεσματικές λύσεις για ανάκαμψη της τουριστικής Κύπρου. Παράλληλα, τόνισε ότι ο ΠΑΣΥΞΕ ευελπιστεί ότι έστω και την υστάτη θα αναθεωρηθεί η απόφαση για διακοπή των μέτρων στήριξης του τουρισμού, γιατί ο τουρισμός είναι υπόθεση που αφορά όλες τις εκφάνσεις της οικονομικής δραστηριότητας του τόπου μας.

Μεταπτυχιακά στο Marketing εξασφάλισαν 110 άτομα από CIIM

Το CIIM γιόρτασε τη 19η αποφοίτηση φοιτητών του στη Λευκωσία, σε τελετή στην οποία περισσότεροι από 110 φοιτητές αποφοίτησαν. Οι συγκεκριμένοι απόφοιτοι εξασφάλισαν μεταπτυχιακού τίτλου σκευακού με το Marketing, την επικοινωνία και την έρευνα. Οι δύο κύριοι ομιλητές στην τελετή αποφοίτησης ήταν ο δρ Κώστας Μαρκίδης και ο δρ Ανδρέας Πίπτας. Ο δρ Μαρκίδης, καθηγητής στο London Business School και στο CIIM, προέτρεψε τους αποφοίτους να είναι ριζοκινδύνοι, να μη φοβούνται να κάνουν λάθη και να μαθαίνουν από αυτά, όπως επίσης να είναι προετοιμασμένοι για τον μεταβαλλόμενο κόσμο στον οποίο ζούμε, αν θέλουν να είναι επιτυχείς στις εργασίες τους. Ο δρ Πίπτας, τέως πρόεδρος της ΟΕΒ και εκτελεστικός πρόεδρος της Medoschemie, ενθάρρυνε τους αποφοίτους να γίνουν πρωτοπόροι της αλλαγής και προωθητές πρωτοπόρων ιδεών στο εργασιακό τους περιβάλλον και να μη διστάσουν να αρχίσουν δικές τους επιχειρήσεις σε καινοτόμους τομείς.

Χορηγίες σε ε/κ και τ/κ επιχειρήσεις για έρευνες αγοράς

Σε τελετή που διοργάνωσε το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) σε συνεργασία με το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο (ΚΤΤΟ) χδης παραχωρήθηκε το συνολικό χρηματικό ποσό των 39.000 ευρώ σε επιχειρήσεις από την ε/κ και την τ/κ κοινότητα που εγκρίθηκαν για χορηγία για την εκπόνηση ερευνών αγοράς στις δύο κοινότητες. Στην εκδήλωση, εκτός από τις χορηγίες, παρουσιάστηκε και η πρώτη έκδοση του Δικονομικού Οδηγού Επιχειρήσεων 2011. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του προγράμματος «Οικονομική Αλληλεξάρτηση» (Economic Interdependence), που επικροτείται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP-ACT), παραχωρήθηκαν χορηγίες ύψους 1.500 ευρώ σε 26 εταιρείες για τη διεξαγωγή ερευνών αγοράς από συμβούλους επιχειρήσεων και από τις δύο κοινότητες. costourisa@kathimerini.com.cy

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Table with columns: Άνοδος, Πτώση. Lists top gainers and losers.

GlobalCapital logo and contact information: Global Capital Securities and Financial Services Limited.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 15/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 15/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 15/12, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their stock performance.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας 8/12/10 - 15/12/10

Table with columns: Άνοδος, Πτώση. Lists top gainers and losers for the week.

ΣΕ ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ - ΑΝΥΣΙΑ (ΚΟ), ΑΝΥΣΙΑ (ΠΟ), ΑΣΤΙΕΡ ΠΡΟΝΟΙΑ (ΚΟ), ΑΤΕΡΜΟΝ (ΚΟ), ΔΙΕΚΤ (ΚΟ), ΑΝΑ-ΝΕΤ (ΚΟ), ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΙΣΤΙΛΙΑΣ (ΚΑ), ΜΕΣΟΣΦΡΙΤ ΑΦΟΙ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΟ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΟ (ΠΟ), ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΕ (ΚΟ), ΧΑΛΥΒΟΥΦΑΛΟΝ (ΚΟ), ΟΜΕΓΑ ΑΕΞ (ΚΟ), ΑΛΤΙΟΣ ΑΕΞ (ΚΟ), ΒΕΤΑΝΕΚ (ΚΟ), ΗΙΤΕΧ ΣΝΤ (ΚΟ), MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ), UNITED TEXTILES (ΚΟ)

Table with columns: Άνοδος, Πτώση. Lists top gainers and losers for the week.

alphatrust logo and contact information: ALPHA TRUST AETEEY.

Η Όπρα, πρέσβειρα τουρισμού της Αυστραλίας

Η διάσημη τηλεπαρουσιάστρια μεταφέρει την εκπομπή της στην Όπερα του Σίδνεϊ αντί 3 εκατ. δολ.

Η **Ζάμπλουτι** τηλεπαρουσιάστρια Όπρα Γουίνφρι, μία από τις ισχυρότερες γυναίκες παγκοσμίως, μεταφέρει στην Αυστραλία την τηλεοπτική εκπομπή της, στο πλαίσιο διαφημιστικής εκστρατείας του οργανισμού τουρισμού της χώρας, που απευθύνεται στο αμερικανικό κοινό. Η κρατική υπηρεσία που είναι αρμόδια για την προβολή της Αυστραλίας επενδύει 3 εκατ. δολάρια στη νέα εκστρατεία της, ώστε να αντιστρέψει την καθοδική τάση των αφιζώντων Αμερικανών τουριστών στην Αυστραλία. Συγκεκριμένα θα μαγνητοσκοπηθούν δύο εκπομπές

της κ. Γουίνφρι στην Όπερα του Σίδνεϊ, η οποία για την περίσταση έχει μετονομαστεί ανεπίσημα σε... Σπίτι της Όπρα.

Η τουριστική κίνηση προς την Αυστραλία έχει περιοριστεί λόγω της οικονομικής κρίσης και της ανόδου του δολαρίου Αυστραλίας σε επίπεδα ρεκόρ από το 1983, όταν καταργήθηκαν οι συναλλαγματικοί έλεγχοι. Ο τουριστικός κλάδος εκτιμάται στα 12,1 δισ. δολάρια και είναι ο πέμπτος ισχυρότερος μεταξύ των εξαγωγικών βιομηχανιών της χώρας. Την τελευταία πενταετία η αυστραλιανή κυβέρνηση έχει επι-

Η τουριστική κίνηση προς την Αυστραλία έχει περιοριστεί λόγω της οικονομικής κρίσης και της ανόδου του δολαρίου Αυστραλίας

δοθεί σε συντονισμένη προσπάθεια προβολής της χώρας, ώστε να αντισταθίσει τις δυσμενείς επιπτώσεις της κρίσης. «Οι Αμερικανοί ειδικά μας είχαν καταχωρήσει ψηλά

ως τόπο επίσκεψης, αλλά εκείνο το οποίο τους αποτρέπει είναι η μεγάλη διάρκεια του ταξιδιού», σύμφωνα με τον καθηγητή μάρκετινγκ του πανεπιστημίου της Νέας Νότιας Ουαλίας στο Σίδνεϊ, Λάρι Ντόιερ. «Δεδομένου ότι η Όπρα διαμορφώνει την κοινή γνώμη, ελπίζουμε ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν». Η παρουσιάστρια έχει δημιουργήσει το «φαινόμενο Όπρα»: πολλές φορές, το πρόσωπό ή το προίον, το οποίο προβάλλει στην εκπομπή της τυγχάνει τεράστιας αποδοχής και αναγνώρισης. Η στήλη, την οποία προσέφερε δημοσίως στον Μπαράκ

Ομπάμα, εκτιμάται ότι συνέβαλε στο να αναδειχθεί πρόεδρος των ΗΠΑ. «Η επίσκεψη της κ. Γουίνφρι στην Αυστραλία θα προσφέρει τεράστια αξία στο «εμπορικό της σήμα» επισημαίνει ο γενικός διευθυντής της Brand Finance Australia, Τιμ Χέμπερντεν. «Στην ποδοσφαιρική διοργάνωση Super Bowl 2010 οι διαφημιστές πληρώνουν 2,6 εκατ. δολάρια για ένα σποτ 30 δευτερολέπτων για κοινό άνω των 100 εκατ. Ανάλογο είναι και το διεθνές κοινό της Όπρα, με αναμετάδοση της εκπομπής της σε 145 χώρες του κόσμου».

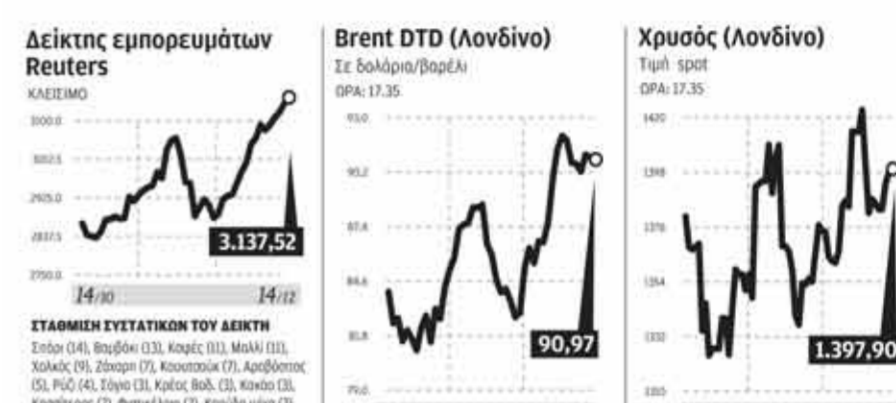
Θα μαγνητοσκοπηθούν δύο εκπομπές της κ. Γουίνφρι στην Όπερα του Σίδνεϊ, η οποία για την περίσταση έχει μετονομαστεί ανεπίσημα σε... Σπίτι της Όπρα.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Νέο Υόρκη/Νέα Υόρκη	Σταμάτι	Λονδίνο	Ζυρίχη	Μιλάνο	Παρί	Τόκιο	Αμστερνταμ	Μαδρίτη
ISAEOS ENERGY/1015	10.15	10.16	SAINSBURY/1015	375.20	374.60	SIEMENS N/10	90.96	90.64
TYCO INTL/4	41.60	41.17	SCRODDERS/1	1788.67	1779.00	THYSSEN KRUPP/1	31.52	30.30
UNIVIS CORP/1	25.41	25.42	SCHROEDERS NV/1	1418.00	1409.00	TUI N/1	9.35	9.10
UNITED TECH CP/1	78.43	78.40	SCOT & STH ENR/1	1136.57	1125.00	VOLKSWAGEN AG/1	117.65	115.20
US BANK CORP/1	26.31	26.46	SHIRE/1	1428.36	1424.00	AMER/1	59.59	54.46
VERIZON COMM/1	34.38	34.04	SHIRE/1	1477.68	1481.00	CLARION/1	157	154
VIACOM CL B/1	39.53	39.54	SMITHS GRUPO/1	644.97	650.50	CREDIT SAISON/1	1281	1276
WAL-MART STORE/1	54.13	54.28	STANBORO CHART/1	1253.34	1255.00	DAWIA SEC GROUP/1	415	399
WAL-DENNEY CO/1	37.43	36.66	TATE & LYLE/1	1767.46	1762.50	FUJI HEAVY IND/1	628	621
WELLS FARGO B/1	30.44	30.30	TESCO/1	431.95	427.25	FUJIFILM HOLD/1	2934	2902
			UNILEVER/1	1919.97	1894.00	FUJITSU LTD/1	559	546
			UNITED UTIL GRU/1	596.77	594.00	HINO MOTORS/1	428	420
			UTD BUSINESS M/1	673.50	666.50	HITACHI/1	413	410
			VODAFONE GROUP/1	167.77	165.30	HONDA MOTOR/1	3175	3140
			WHITBREAD/1	1777.66	1763.00	INF/1	181	179
			WILLIAM HILL/1	165.00	165.80	ISUZU MOTORS/1	369	367
			WOLSKEL/1	1825.43	1828.00	JPN STEEL WORK/1	827	816
			WPP PLC/1	775.97	769.00	KAWASAKI HYV/1	274	272
			XSTRATA/1	1466.26	1441.00	KELCO/1	568	566
			YELL GROUP/1	12.16	12.10	KOBEL STEEL/1	210	206
						KONICA MINOLTA/1	886	866
						LEKAT/1	994	980
						MITSUBI UFJ FG/1	421	419
						MITSUBISHI COR/1	2174	2162
						MITSUBISHI ELE/1	850	842
						MITSUBISHI MOT/1	118	116
						NET CORPORATION/1	239	236
						NIKON CORP/1	1622	1620
						NISSAN MOTOR C/1	807	814
						NOBUA HOLDING/1	519	505
						OBAYASHI CORP/1	3785	3825
						OSADA/1	373	371
						OSADA/1	781	778
						OSAKA GAS/1	314	310
						PANASONIC/1	343	338
						PIRELLA G/1	1195	1203
						SAAYU ELECTRIC/1	137	136
						SECOM/1	3875	3855
						SEVEN & 1 HEDG/1	2136	2165
						SHARP CORP/1	834	822
						SHIMIZU CORP/1	348	348
						SHISEIDO/1	1788	1778
						SONY CORP/1	3005	2993
						SUMITOMO CORP/1	1172	1174
						TAIPEI MOTOR/1	1020	1014
						TAKI CORP/1	197	197
						TDK CORP/1	5900	5740
						TOBU RAILWAY/1	453	454
						TOKYO DOME COR/1	217	216
						TOKYO ELECTRON/1	3500	3260
						TOKYO GASE/1	367	364
						TORAY INDUST/1	494	490
						TOSHIBA CORP/1	440	432
						TOYOTA/1	149	147
						TOYOTA MOTOR C/1	3290	3290
						YAMAHA CORP/1	1039	1039
						CAR GENERAL/1	34	34
						PARELLI & C/1	0.00	6.14
						RIEMALTA/1	1.99	2.00
						RCS MEDIAGROUP/1	1.10	1.08
						PRYSMIAN/1	0.00	12.87
						SNAM RETE GAS/1	3.74	3.74
						STIMCOLE/1	7.70	7.71
						TELECOM ITALIA/1	0.98	0.97
						TERRA/1	17.69	17.38
						TERNA/1	3.12	3.12
						UNIHED/1	1.71	1.70

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης εμπορευμάτων Reuters	Brent DTD (Λονδίνο)	Χρυσός (Λονδίνο)
3.137.52	90.97	1.397.90

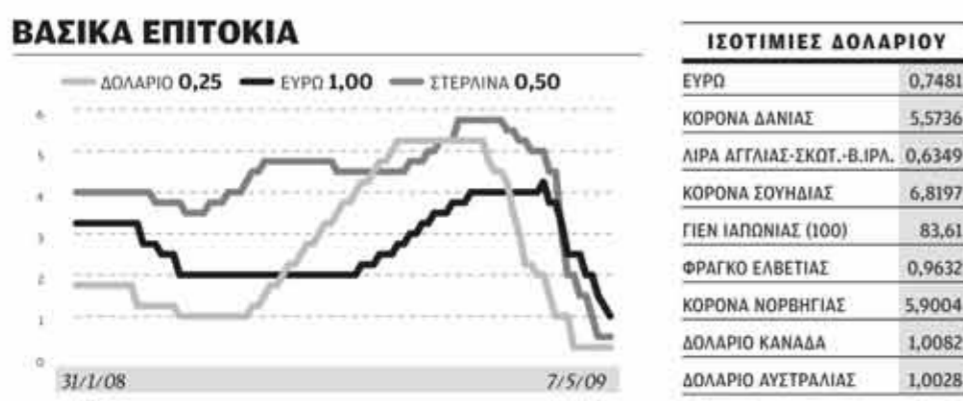
AGORA METALLON	BULLION MARKETS
Χρυσός/Gold	Μαξίμιον
Αργυρός/Silver	Μαξίμιον
Χρυσός/Platinum	Μαξίμιον
Χρυσός/Copper	Μαξίμιον
Αλουμίνιο/Aluminium	Μαξίμιον

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ
Wheat	Καταναλωτές
Corn	Καταναλωτές
Soybeans	Καταναλωτές
Orange Juice	Καταναλωτές

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ	ΗΠΑ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΝΟΣΗ	ΙΑΠΩΝΙΑ	ΑΓΓΛΙΑ
ΑΝΑ ΔΟΛΑΡΙΟ	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
1 μήνας				
3 μήνες				
6 μήνες				
12 μήνες				

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα κτής στις 17.00 ώρα Ελλάδος. Πηγή: HSBC Bank plc Για να υπολογισθούν οι προθεσμιακές τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε (+) ακριριώς αν έχει αρνητικό πρόσημο (-) στις τιμές spot το αντίστοιχο ψήφισμα.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

ΔΟΛΑΡΙΟ 0,25	ΕΥΡΩ 1,00	ΣΤΕΡΛΙΝΑ 0,50
31/1/08		
7/5/09		

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δολάριο ΗΠΑ	1,3435	1,3371	1,3374
Κορώνα Δανίας	7,4536	7,4514	7,4566
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8487	0,8488	0,8492
Κορώνα Σουηδίας	9,1284	9,1206	9,1260
Γεν Ιαπωνίας (100)	111,63	111,81	111,91
Φράγκο Ελβετίας	1,2916	1,2980	1,2895
Κορώνα Νορβηγίας	7,8960	7,8882	7,8979
Δολάριο Καναδά	1,3531	1,3481	1,3487
Δολάριο Αυστραλίας	1,3433	1,3404	1,3413

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δανία Ισπανίας	0,9450	0,9473
Φορίν Ουγγαρίας	275,41	275,76
Δανία Μπασκίν	0,5039	0,5042
Δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,7751	1,7767
Δολάριο Σγκαπούρης	1,7391	1,7404
Δολάριο Χονγκ-Κονγκ	10,3898	10,3945
Κορώνα Ιαπωνίας	154,000	155,000
Λίρα Λιγύτου	7,7441	7,7497
Λίρα Γιβραλτάρ	0,8424	0,8423
Λίρα Σουηδίας	62,179	62,336
Λίρα Τουρκίας	2,0168	2,0189
Νιράκμ Ην. Αραβ. Εμιράτων	4,9098	4,9120
Ροντ Νάσιου Αφρικής	9,0962	9,1565
Ριάλ Κατάρ	4,8612	4,8644
Ριάλ Ομάν	0,5141	0,5157
Ριάλ Σαουδικής Αραβίας	5,0127	5,0152
Σκέλ Η Σακαλίμ Ισραήλ	4,8091	4,8162
Κορώνα Ταϊβάν	25,148	25,168

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ
1,3481	7,4550
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8490
	Κορώνα Σουηδίας
	9,3980

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Αγορά: Παλαιές κοπές (Βικτωρίας, Εδουάρδου, Γεωργίου) 238,13 ευρώ. Παλαιές κοπές (Ελισάβετ 1973 και προγενέστερα) 238,13 ευρώ. Νέες κοπές (Ελισάβετ 1974 και μεταγενέστερα) 238,13 ευρώ. Πώληση: Ελισάβετ νέες κοπές 287,51 ευρώ.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Ημερίδα αποτέλεσε «σωσίβιο» για τα ανώτατα στελέχη σε καιρούς κρίσης

Εξελίξεις στην αγορά εργασίας, σωστή διαχείριση καριέρας και προτεραιότητες στον ρόλο του CEO σήμερα

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Τον τελευταίο καιρό σημειώνεται συνδεδασμένος οργανισμός με θέμα τον ρόλο του γενικού διευθυντή (Chief Executive Officer) και το πώς μπορεί να ανταποκριθεί με επιτυχία στις δύσκολες συνθήκες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας. Σημαντική στη δραστηριότητα αυτή είναι η συμβολή της Εταιρείας Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων με την επιτυχημένη Ημερίδα της «Survival Kit του γενικού διευθυντή» τα συμπεράσματα της οποίας δίνουν, όντως, τις προδιαγραφές ενός αποτελεσματικού «σωσίβιου» και προσδιορίζουν τη λίστα των προτεραιοτήτων του σημερινού CEO, όπως τις κατέθεσαν οι διακεκριμένοι σύμβουλοι ομιλητές, όχι μόνο μέσα από τη γνώση και τις εμπειρίες τους, αλλά και βάσει αποτελεσμάτων έγκυρων ερευνών των φορέων που εκπροσωπούν.

Συγκεκριμένα «στο καλάθι» των προτεραιοτήτων του CEO πρέπει να συνυπάρχουν: η αισιοδοξία, η αποφασιστικότητα, η σωστή διαχείριση ταμειακών ροών, η αποτελεσματική διαχείριση του ποταπικού κίνδυνου και, παράλληλα, η διατήρηση αναπτυξιακής στρατηγικής, η μη συμβατική σκέψη και η ορθή αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων. «Ιδιαίτερως η ανύψωση του ηθικού των εργαζομένων, η μη συμβατική σκέψη, δημιουργικότητα και ο σαφής προσανατολισμός μπορούν να βοηθήσουν έναν CEO να αντιμετωπίσει την ύφεση».

Σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε τον Οκτώβριο 2010 η Hay Group στα μέλη της ΕΑΣΕ, ένα μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων

CEOs αναφέρουν ότι «το 2011 θα προχωρήσουν σε ριζική αναδιάρθρωση του λειτουργικού μοντέλου είτε της οργανωτικής δομής των εταιρειών που διοικούν». Το 28% έχει αποφασίσει να καταργήσει ορισμένα επίπεδα διοίκησης και το 24% να συνενώσει επιχειρηματικές μονάδες. Ωστόσο, διακρίνεται ότι σε σύγκριση με το 2010 δεν αναμένονται δραστηριότητες περικοπών στο εργατικό δυναμικό και οι CEOs σκοπεύουν να δημιουργήσουν ειδικά προγράμματα για την ενίσχυση των διοικητικών ομάδων των εταιρειών τους.

Την έρευνα διεξήγαγε τον Οκτώβριο 2010 η Hay Group στα μέλη της Εταιρείας Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων

Μια προοπτική που συνάδει με το σκόλιο του προέδρου της ΕΑΣΕ κ. Μιχάλη Παγίδα -οκετικά με τις ανακατατάξεις και αναδιορθώσεις που έχει επιφέρει η κρίση στην αγορά εργασίας- ο οποίος είπε ότι η αγορά και οι επιχειρήσεις χρειάζονται ικανά στελέχη και τα ικανά στελέχη θα έχουν πάντοτε ζήτηση. «Οι Έλληνες μάνατζερ είναι άξιοι και ικανοί με γνώσεις και εμπειρία. Έχουν μάθει στα "δύσκολα" και μπορούν όχι μόνο να διαχειριστούν σωστά την αλλαγή, αλλά και να μετατρέψουν την κρίση σε ευκαιρία, τόσο για τις εταιρείες που διοικούν όσο και για τους ίδιους».

Ωστόσο, σε ό,τι αφορά τον

τρόπο λειτουργίας των εταιρειών που διοικούν, τα ανώτατα στελέχη που πήραν μέρος στην έρευνα είπαν ότι ο προβληματισμός που τους διακατέχει είναι μεγάλος και το 66% δήλωσαν ότι λόγω της οικονομικής κρίσης σχεδιάζουν αλλαγές στη δομή της εταιρείας τους. Επίσης η κρίση έχει οδηγήσει την πλειονότητα των επιχειρήσεων σε αναδιάρθρωση των αμοιβών και των παροχών προς τα στελέχη τους. Ενώ αυξανόμενο είναι και το ποσοστό εκείνων που αναμένουν μείωση των εσόδων τους το 2011. Αξιόλογο όμως είναι και το ποσοστό -μία προς πέντε- των επιχειρήσεων εκείνων που αναμένουν ανάπτυξη άνω του 10%. Σημειώνεται ότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως προκύπτει από τα ευρήματα άλλων έρευνων, στην οποία αναφέρθηκε ο ομιλητής στην Ημερίδα, διευθυντών σύμβουλους της ΝΑ Ευρώπης Hay Group, κ. Κρις Αμράλνς, το 46% των εταιρειών δεν αύξησαν τους μισθούς των στελεχών τους κατά το 2010.

Με ενθαρρυντικά στοιχεία για το οικονομικό κλίμα στη χώρα μας συνέβαλε στην Ημερίδα η KPMG επισημειώντας τη βελτίωση που παρατηρείται στους τομείς του εμπορίου, των υπηρεσιών και της βιομηχανίας. Όπως υπογράμμισε ο γενικός διευθυντής της KPMG κ. Βαγγέλης Αποστολάκης «η ναυτιλία, οι φαρμακευτικές και η ενέργεια είναι οι τομείς στους οποίους στοχεύουν πλέον τα στελέχη». Ενώ επεσήμανε ότι παρατηρούνται σημάδια βελτίωσης στην αγορά στελεχών στην εγκάρσια αγορά, ιδιαίτερα σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδος. Διαπιστώνεται επίσης απροθυμία στελεχών να μετακινηθούν, αλλά και διστακτι-

«Στο καλάθι» των προτεραιοτήτων του CEO πρέπει να συνυπάρχουν: η αισιοδοξία, η αποφασιστικότητα, η σωστή διαχείριση των ταμειακών ροών, η αποτελεσματική διαχείριση του ποταπικού κίνδυνου και, παράλληλα, η διατήρηση αναπτυξιακής στρατηγικής, η μη συμβατική σκέψη και η ορθή αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων.

κόπτη των διοικήσεων απέναντι στις αλλαγές.

Υπάρχουν επίσης «παγίδες» τις οποίες οι νέοι CEOs πρέπει να τις αποφύγουν και ως συχνότερες αναφέρθηκαν οι υπερβολικές και εξωπραγματικές προσδοκίες, η πρόωπη δράση, η άγνοια της πραγματικής ισχύος της εταιρείας και η σπάταλη ενέργεια σε λάθος «μάχες». Ωστόσο, κυρίαρχη επισήμανση είναι ότι σήμερα, οι εργαζόμενοι είναι ο μεγάλος σύμμαχος του CEO. Συνδέουν μάλιστα το μέλλον τους με εκείνο της εταιρείας στην οποία εργάζονται.

Στην αναγκαία αντίσταση των CEOs στις πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις που έχει η κρίση στην απασχόληση και στους ίδιους τους CEOs, αναφέρθηκε ο διευθυντών σύμβουλους της Icar Group κ. Νικόλας Κωνσταντέλλος, υπογραμμίζοντας ότι «ανοίγματα στην αγορά πάντα υπάρχουν αλλά είναι πολύ περιορισμένα». Επεσήμανε ότι ο CEO θα πρέπει να ηγείται επιτυχώς στην εκά-

στοτε θέση που κατέχει, να παίρνει άμεσα μέτρα «με τόλμη, ταχύτητα και αποτελεσματικότητα» τόσο σε ό,τι αφορά τα έσοδα, όσο και το κόστος και να αναδεικνύει ηγετικά χαρακτηριστικά όπως το όραμα, το σχέδιο για κρίση, την παρακίνηση και κυρίως leading by example.

Ακόμη, να εξασφαλίζει τη δέσμευση, την εγρήγορση και την πλήρη ενμέριση όλων των εργαζομένων για τις δυσκολίες, τις ευκαιρίες, τα προγράμματα δράσης και το τι αναμένεται από τον καθένα. «Στην τρέχουσα αρνητική συγκυρία ο CEO πρέπει -μεταξύ άλλων- να δίνει έμφαση στην βελτίωση του εταιρικού κλίματος, να ακολουθεί αναπτυξιακή στρατηγική, αλλά με λήψη μέγιστου υπολογισμών και διαχειριστικών κινδύνων. Οπου είναι δυνατόν, να προσθέτει νέες επιχειρηματικές μονάδες είτε προϊόντα και υπηρεσίες και να επιδιώκει επέκταση εκτός Ελλάδας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος από την έκθεση μόνο στην ελληνική αγορά».

Αποτελέσματα της έρευνας

Εύρημα με τα αποτελέσματα της έρευνας:

- Σε σύγκριση με το 2010 δεν αναμένονται δραστηριότητες περικοπών (10%) στο εργατικό δυναμικό. Η πλειονότητα των επιχειρήσεων θα κρατήσει σταθερό είτε θα μειώσει ελαφρά το εργατικό δυναμικό το 2011.
- Το 38% των συμμετεχόντων προαναγγέλλεται σε ριζική αναδιάρθρωση του λειτουργικού μοντέλου είτε της οργανωτικής δομής των εταιρειών που διοικούν. Το 28% έχει αποφασίσει να καταργήσει ορισμένα επίπεδα διοίκησης και το 24% να συνενώσει μονάδες.
- Το 90% των συμμετεχόντων έχει αποφασίσει τη δημιουργία ειδικών προγραμμάτων που αφορούν την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων και ενίσχυση διοικητικών ομάδων.

«ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΧΑΡΗΣ ΖΑΒΡΙΔΗΣ»

Ο Δρ Χάρης Ζαβρίδης M.D, Ph.D Πλαστικός Χειρουργός, ανακοινώνει την έναρξη λειτουργίας του «Κέντρου Πλαστικής Χειρουργικής Χάρης Ζαβρίδης» στη Λευκωσία. Το κέντρο είναι ειδικά φτιαγμένο και διαρρυθμισμένο για τις ανάγκες της σύγχρονης Πλαστικής Χειρουργικής.

Λεωφ. Σπύρου Κυπριανού 20
2ος όροφος, Γραφείο 202, 1075, Λευκωσία
Τηλ: 22445588, Φαξ: 22753222
E-mail : info@harriszavrides.com
Web: www.harriszavrides.com

Η εταιρεία ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ, αντιπρόσωποι των αυτοκινήτων TOYOTA στην Κύπρο, δέχεται αιτήσεις για τη θέση Συμβούλου Πωλήσεων στη Λευκωσία. Προσφέρεται θέση σε μια προοδευτική και δυναμική εταιρεία η οποία πρωταγωνιστεί εδώ και 114 χρόνια στην Κυπριακή αγορά, αντιπροσωπεύοντας την κορυφαία παγκοσμίως μάρκα TOYOTA με επιτυχία.

TOYOTA

ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ

Σύμβουλος Πωλήσεων - Λευκωσία

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει φιλικό χαρακτήρα, να χαρακτηρίζεται από συνέπεια και επαγγελματισμό.

Απαιτούμενα προσόντα:

- Δραστήριο άτομο με ευχάριστη προσωπικότητα
- Να είναι σε θέση να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες
- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας
- Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή
- Πτυχίο Σχολής Ανώτερης Εκπαίδευσης και προηγούμενη πείρα στις πωλήσεις αυτοκινήτων θα θεωρηθούν επιπρόσθετα προσόντα

Καθήκοντα:

- Πωλήσεις αυτοκινήτων
- Να διαβεβαιώνει την πλήρη ικανοποίηση και εξυπηρέτηση των πελατών

Στο επιλεγμένο άτομο για την πιο πάνω θέση θα προσφερθεί ένα ανταγωνιστικό πακέτο, που περιλαμβάνει βασικό μισθό συν προμήθεια, 13ο και ποσοστό 14ου μισθού, εταιρικό αυτοκίνητο και Ταμείο Προνοίας.

Εάν πιστεύετε ότι ταιριάζετε στη δική μας ομάδα, παρακαλούμε όπως μας αποστείλετε το βιογραφικό σας σημείωμα στο φαξ: 22 350536 ή στο e-mail: info@toyota-cyprus.com ή επικοινωνήστε με την κ. Γιούλια Χριστοδουλίδου για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 22 400000 το αργότερο μέχρι τη Δευτέρα 27 Δεκεμβρίου 2010.

Today
Tomorrow
Toyota

CAREER OPPORTUNITY - BOOKKEEPING DEPARTMENT

Moore Stephens Stylianou & Co is a member firm of Moore Stephens International, ranked amongst the 10th biggest International Accounting firms with over 621 offices in 95 Countries Worldwide, involving 20.000 partners, principals and staff.

As a result of our continuous growth and the increasing demand for our services we are looking to recruit the following staff for our Nicosia offices.

SENIOR BOOKKEEPERS

Requirements

- LCCI higher Accounting or AAT or CAT or ACCA trainees.
- Very good knowledge of English and Greek languages.
- Good knowledge of computers and especially use of MS Office (Knowledge of any accounting software including Sage Line 50 will be considered as an advantage).
- Minimum 2 years of experience is required

Duties

- Maintain computerised accounting records of clients.
- Prepare and submit relevant VAT returns.
- Assist audit staff in audit assignments.

Benefits

- Remuneration according to qualification and experience.
- Provident & Medical Fund.
- Excellent career advancement.

Curriculum Vitae to be forwarded by fax, mail or e-mail.

Attention: Mrs Brigid Chrysostomou
Fax: 22 71 77 66
Address: Iris Tower, 6th Floor
Corner Arch. Makarios III Avenue & Agapinoros Street
P. O. Box 24656,
CY - 1302 Nicosia, Cyprus
E-mail: bch@mscopyprus.com

CREDIT CONTROLLER

Requirements

- Very good knowledge of English and Greek Language
- Computer literate.
- Excellent communication skills.

Duties

- Responsibilities will include the full debtor function, payments, collections and follow ups.

Benefits

- Remuneration according to qualification and experience.
- Provident & Medical Fund.

Curriculum Vitae to be forwarded by fax, mail or e-mail.

Attention: Mrs Niki Tofari
Fax: 22 71 77 66
Address: Iris Tower, 6th Floor
Corner Arch. Makarios III Avenue & Agapinoros Street
P. O. Box 24656,
CY - 1302 Nicosia, Cyprus
E-mail: nto@mscopyprus.com

Wanted:

Digital freak

Είσαι συνεχώς on line; Ασχολείσαι με το socializing, twittering, blogging, γνωρίζεις τα πάντα γύρω από τα applications; Σε εμψυχώνουν οι διαδικτυακές διαφημιστικές καμπάνιες; Αν Έξερεις από: mobile platforms, blogger relations, web site development social media applications, έξεις καλό γραπτό και προφορικό λόγο και «πίναεις» κάθε τι νέο στην on line επικοινωνία, τότε μας κάνεις!

Media Planner/Buyer

Θέλεις να κάνεις καριέρα στο χώρο της διαφήμισης; να ασχοληθείς με στρατηγική media; Αν έξεις πτυχίο σε: στατιστική / marketing / μαθηματικά ή διαφήμιση καθώς και γνώσεις: Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word) είσαι υπεύθυνο άτομο και αντέχεις στη δημιουργική πίεση, τότε γίνε μέλος της ομάδας μας. Προηγούμενη πείρα θα θεωρηθεί ως επιπρόσθετο προσόν.

Βιογραφικά στο email: leoburnett@leoburnett.com.cy

Innovation | Leo Burnett

Preserve and Grow...

... for generations to come!

Our team of high-calibre advisors...

...will guide you through the complex world of investments
by offering access to top-rated investment products & services
through our extensive network of world leading asset managers!

PIRAEUS BANK (CYPRUS) LTD
1 Spyrou Kyprianou Avenue, P.O. Box 25700, CY1393 Nicosia, Cyprus
Tel.: +357 22575685, +357 22575675, Fax: +357 22763432
e-mail: cywealthmanagement@piraeusbank.com.cy
www.piraeusbank.com.cy

**WEALTH
MANAGEMENT**